

Załącznik do uchwały
Nr.....
Rady Powiatu w Gryfinie
z dnia.....

Powiat Gryfiński

Powiatowa Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie gryfińskim na lata 2016 - 2022

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie

Gryfino 2016 r.

Wstęp	4
I. Zasady konstruowania dokumentu - struktura strategii	5
1.1. Uwarunkowania prawne - podstawy prawne	6
1.2. Zgodność celów strategii z innymi dokumentami strategicznymi	7
1.2.1. Dokumenty strategiczne Unii Europejskiej	8

1.2.2. Dokumenty strategiczne województwa zachodniopomorskiego	8
1.2.3. Dokumenty strategiczne powiatu	8
II. Diagnoza aktualnej sytuacji społecznej powiatu gryfińskiego	9
2.1. Charakterystyka powiatu gryfińskiego	9
2.2. Gminy powiatu gryfińskiego	10
2.3. Środowisko naturalne w powiecie gryfińskim	21
2.4. Gospodarka i infrastruktura	29
2.5. Ludność powiatu, w tym ludność w wieku produkcyjnym	29
2.6. Prognoza demograficzna dla powiatu gryfińskiego	35
2.7. Kościoły i związki wyznaniowe	36
2.8. Ochrona zdrowia w powiecie gryfińskim	36
2.8.1. Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ)	36
2.8.2. Opieka całodobowa	39
2.8.3. Świadczenia specjalistyczne	40
2.8.4. Świadczenia pielęgnacyjno-lecznicze, opieka długoterminowa	43
2.8.5. Dostępność diagnostyki medycznej dla mieszkańców powiatu gryfińskiego	44
2.8.6. Pomoc doraźna	45
2.8.7. Apteki	47
2.9. Transport	48
2.10. Edukacja	50
2.10.1. Stan organizacji szkół i placówek prowadzonych przez powiat gryfiński – charakterystyka jednostek	52
2.10.2. Jednostki dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych	
2.10.3. System kierowania dzieci i młodzieży do szkół specjalnych lub ośrodków oraz do młodzieżowych ośrodków wychowawczych	59
2.10.4. Jednostki prowadzone przez inne podmioty niż samorząd	61
2.11. Działalność Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej w Gryfinie i filii w Chojnie w latach szkolnych 2013/2014 i 2014/2015	62
2.12. Bezpieczeństwo publiczne	64
2.13. Pomoc społeczna w gminach powiatu gryfińskiego	65
III. Pomoc społeczna w powiecie gryfińskim	67
3.1. Placówki pomocy społecznej w powiecie gryfińskim	71
3.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	72
3.2.1. Podstawy funkcjonowania	72
3.2.2. Zadania szczegółowe	73
3.2.3. Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w 2014 roku	75
3.2.4. Ośrodek Interwencji Kryzysowej	75
3.3. Instytucjonalna Piecza Zastępcza w Powiecie Gryfińskim	76
3.4. Porozumienia z innymi powiatami dot. pobytu dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych	78
3.5. Porozumienia z powiatami dot. pobytu dzieci z terenu innych powiatów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powiatu gryfińskiego	78
3.6. Wydatki pokryte przez gminy za dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	79
3.7. Pomoc finansowa dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii	79
3.8. Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej	80
3.8.1. Świadczenia dla rodzin zastępczych	81
3.8.2. Pomoc pieniężna dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych	82
3.8.3. Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci pokryte przez gminy	83
IV. Niepełnosprawność	84
4.1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	84
4.2. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	94
4.3. Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Chojnie	95
4.3.1. Filia Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Mieszkowicach.	96
4.4. Środowiskowy Dom Samopomocy w Chojnie	97
4.5. Realizacja projektu pt. Minimalizacja wykluczenia społecznego w powiecie gryfińskim na lata 2007-2014”	

V. Lokalny rynek pracy w powiecie gryfińskim	98
5.1. Stan bezrobocia w powiecie gryfińskim	98
5.1.1. Bezrobotni według wieku	103
5.1.2. Bezrobotni według wykształcenia	105
5.1.3. Bezrobotni według stażu pracy	108
5.1.4. Bezrobotni mieszkańcy wsi	110
5.1.5. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę	110
5.1.6. Bezrobotni niepełnosprawni	112
5.1.7. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	113
VI. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe w powiecie gryfińskim	117
VII. Ekonomia społeczna w powiecie gryfińskim	131
VIII. Analiza ankiet dotyczących problemów społecznych w powiecie gryfińskim	131
IX. Problemy społeczne identyfikowane w powiecie gryfińskim	134
9.1. Migracja	134
9.2. Starzenie się społeczeństwa	135
9.3. Ubóstwo	137
9.4. Wykluczenie społeczne	140
9.5. Bezrobocie – problemy lokalnego rynku pracy	141
9.6. Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba	142
X. Opieka nad dzieckiem i rodziną	145
10.1. Aktywność na rzecz dziecka i rodziny, wychowanków placówek opiekuńczo wychowawczych oraz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	146
10.2. Pozostałe działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.	149
XI. Przemoc w rodzinie	150
XII. Uzależnienia	155
12.1. Alkoholizm	156
12.2. Narkomania	161
XIII. Zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	162
XIV. Analiza SWOT	163
XV. Misja, cele strategiczne i operacyjne strategii	166
15.1. Cele strategiczne i operacyjne strategii	166
XVI. Projekty skierowane do instytucji publicznych w latach 2014-2020	181
XVII. Wdrażanie, monitorowanie, ewaluacja strategii	226
Zakończenie	227
Spis tabel	227
Spis wykresów	230
Spis rysunków	231
Literatura	232

Wstęp

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które oparte na opracowaniu i wdrażaniu planów strategicznych, których celem jest dostosowanie jednostek do zmian zachodzących w otoczeniu. W zakresie polityki społecznej na szczeblu samorządu powiatowego takim dokumentem jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Dokument ten stanowi podstawę do realizacji wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Dokument ma charakter kilkuletni; został opracowany na lata 2016-2022 i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Jest kontynuacją wcześniejszej strategii obejmującej lata 2006-2015. Skuteczność wyznaczonych w niej zadań będzie zależna od posiadanych środków finansowych, jak i skoordynowanej współpracy administracji samorządowej i parterów społecznych, w tym organizacji pozarządowych. Jest zgodny z założeniami odnoszącym się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie gryfińskim na lata 2016 - 2022 została opracowana w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie przy współpracy przedstawicieli samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa itp.

Aktywną rolę w jej opracowaniu odegrali członkowie Zespołu, powołanego Uchwałą Nr 105/2015, Zarządu Powiatu w Gryfinie z dnia 30 lipca 2015 r., w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Gryfińskiego na lata 2016-2022.

w składzie:

1.Przewodniczący Zespołu: Jerzy Miler – Wicestarosta Gryfiński;

2.Członkowie Zespołu:

- 1) Marianna Kołodziejska-Nowicka - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie;
- 2) Alina Leończyk - Przewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 3) Elżbieta Lorenowicz - Bień – Naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Gryfinie;
- 4) Bogusława Florek - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Gryfinie;
- 5) Jolanta Majewska - Dyrektor Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Gryfinie;
- 6) Róża Kozieł - Dyrektor Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie.
- 7) Janusz Osicki – Komenda Powiatowa Policji w Gryfinie.

I. Zasady konstruowania dokumentu - struktura strategii

Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu gryfińskiego składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące powiatu oraz diagnozę problemów społecznych w powiecie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w powiecie, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT).

Diagnoza problemów społecznych została przeprowadzona z uwzględnieniem danych za lata 2013 - 2014, w niektórych przypadkach w celu głębszego zobrazowania danego problemu wzięto również pod uwagę lata 2010-2012 oraz bieżący 2015r.

Analizy problemów społecznych dokonano w następujących obszarach:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba,

- opieka nad dzieckiem i rodziną,
- przemoc w rodzinie,
- uzależnienia,
- zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa (np. klęski żywiołowe),
- niekorzystne zjawiska demograficzne,
- przestępczość.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej powiatu na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania wskaźniki i czas realizacji oraz monitoring.

1.1. Uwarunkowania prawne - podstawy prawne

Obowiązek opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 19 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zmianami), który w ramach zadań własnych powiatu przewiduje: „opracowanie i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”.

Na treść i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ akty prawne. Należą do nich m.in.:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 roku poz.163 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2015 roku poz.1445 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 roku Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015, poz. 332 z późn. zm.),

5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 roku Nr 111, poz. 535, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007 roku Nr 70, poz.473, z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2005 roku Nr 179, poz.1485 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 roku, poz.1390.), wraz z aktami wykonawczymi,
9. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2015 roku, poz. 149 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
10. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 roku Nr 43, poz. 225), wraz z aktami wykonawczymi,
11. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1118), wraz z aktami wykonawczymi,
12. Ustawa o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1456 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
13. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2015 roku, poz.583 z późn. zm.),
14. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2015 rok, poz. 581 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
15. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 roku, poz. 256 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
16. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j Dz. U. z 2015r, poz. 581, z późn. zm.(wraz z aktami wykonawczymi).

1.2. Zgodność celów strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie gryfińskim na lata 2016-2022 jest spójna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej, przygotowanych na poziomie europejskim, wojewódzkim i powiatowym.

1.2.1. Dokumenty strategiczne Unii Europejskiej

1. „Europa 2020”

"Europa 2020" jest nową strategią gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską. Nowe wyzwania takie, jak światowy kryzys finansowy zmusiły Europę do redefinicji zarówno celów, jak i instrumentów wspierających rozwój gospodarczy.

Strategia „Europa 2020” ogniskuje się wokół trzech powiązanych ze sobą priorytetów:

1. *Rozwój inteligentny* (rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji).
2. *Rozwój zrównoważony* (wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej).
3. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu* (wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną).

Dla realizacji priorytetów i celów przygotowano siedem inicjatyw flagowych (projektów przewodnich), z czego kluczowymi dla polityki społecznej są trzy: „Mobilna Młodzież” i „Program na rzecz nowych umiejętności i miejsc pracy”, „Europejski program walki z ubóstwem”. Pozostałe, komplementarne inicjatywy to: „Unia innowacji”, „Europejska agenda cyfrowa”, „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” oraz „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”.

1.2.2. Dokumenty strategiczne województwa zachodniopomorskiego

1. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.
2. Program Region dla rodziny.
3. Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie zachodniopomorski.
4. Program strategiczny „Społeczeństwo”.

1.2.3. Dokumenty strategiczne powiatu

1. Strategia rozwoju powiatu gryfińskiego na lata 2014 – 2020.
2. Strategia optymalizacji funkcjonowania oświaty specjalnej w powiecie gryfińskim na lata 2012-2016 .
3. Lokalny Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla powiatu gryfińskiego na lata 2011-2015”.

4. Plan zrównoważonego rozwoju transportu publicznego dla powiatu gryfińskiego.
5. Wieloletnia prognoza finansowa powiatu gryfińskiego na lata 2014-2039.

I. Diagnoza aktualnej sytuacji społecznej powiatu gryfińskiego

1.1 Charakterystyka powiatu gryfińskiego

Powiat gryfiński położony jest w województwie zachodniopomorskim. Został utworzony w ramach reformy administracyjnej w 1999 roku. Siedzibą powiatu jest miasto Gryfino. Powiat graniczy od północy z powiatem stargardzkim, polickim i miastem Szczecinem, natomiast od wschodu z powiatem myśliborskim i pyrzyckim. Ze strony zachodniej granicą jest rzeka Odra.

Powiat gryfiński scala dwie, odrębne historycznie krainy. Południe powiatu to dawna Brandenburgia (Nowa Marchia), a północ to Księstwo Pomorskie.

Powiat gryfiński jest drugim pod względem wielkości z dwudziestu jeden powiatów wchodzących w skład Województwa Zachodniopomorskiego. Położony na południe od Szczecina, rozciąga się wzdłuż rzeki Odry w bezpośrednim sąsiedztwie Niemiec. W skład powiatu wchodzi 130 sołectw tworzących 9 gmin: Banie, Cedynia, Chojna, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Stare Czarnowo, Trzcińsko Zdrój oraz Widuchowa. Ziemia Gryfińska to urozmaicony obszar obejmujący Równinę Wełtyńską, Puszcę Bukową, Dolinę Dolnej Odry i zachodnią część Pojezierza Myśliborskiego.

Powiat gryfiński jest największym terytorialnie powiatem w województwie zachodniopomorskim. Pod względem liczby ludności w województwie ustępuje jedynie powiatowi stargardzkiemu. Gęstość zaludnienia należy do najniższych w województwie i jest dużo poniżej średniej krajowej.

O atrakcyjności położenia świadczą istniejące na terenie powiatu przejścia graniczne: drogowe w Krajniku (gmina Chojna) i Osinowie Dolnym (gmina Cedynia) oraz otwarte od 1 maja 2004 r. przejście graniczne dla ruchu samochodów osobowych w Gryfinie. Ponadto w odległości zaledwie kilkunastu kilometrów od Gryfina znajdują się przejścia graniczne w Kołbaskowie i Rosówku, a do portu lotniczego w Goleniowie jest tylko 45 km.

W skład powiatu wchodzi następujące jednostki administracyjne:

- gminy miejsko-wiejskie: Cedynia, Chojna, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Trzcińsko Zdrój;

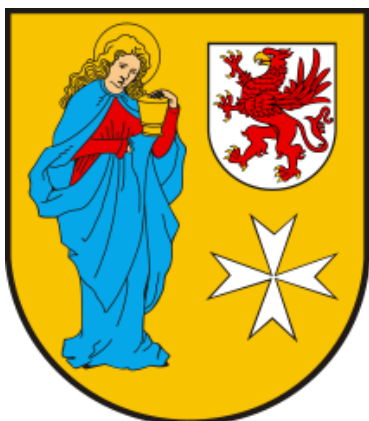
- gminy wiejskie: Banie, Stare Czarnowo, Widuchowa;
- miasta: Cedynia, Chojna, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Trzcińsko Zdrój;

Przez powiat przebiegają drogowe i kolejowe linie komunikacyjne łączące północ z południem Polski.

Gmina Gryfino i Gmina Stare Czarnowo wchodzi w skład Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM).

2.2. Gminy powiatu gryfińskiego

Gmina Banie

Rys. 1 Herb Gminy Banie

Gmina Banie jest to gmina wiejska, położona w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego w powiecie gryfińskim, nad rzeką Tywą, pomiędzy jeziorami Dłużec (Długie, Bańskie) i Jeziorem Mostowym. Swoim zasięgiem obejmuje obszar 206 km² zamieszkały przez 6 552 osoby (stan na dzień 31 grudnia 2012 r. z danych własnych gminy). Graniczy z gminami: Bielice, Chojna, Gryfino, Kozielice, Myślibórz, Trzcińsko Zdrój i Widuchowa.

Najważniejsze podmioty gospodarcze

1. Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Rolne „Agrowit” w Baniach,
2. Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Rolne „Młodimex” w Rożnowie,
3. Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Rolne „Lubex” w Lubanowie,
4. Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe „Babinek” w Babinku,
5. Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Baniach

Przez gminę przepływa rzeka Tywa - dostępna dla spływów kajakowych. Szlaki turystyczne przebiegające przez gminę to: Szlak Pojezierza Trzcińskiego, Równiny Wełtyńskiej i Pojezierza Myśliborskiego.

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty użyteczności publicznej:

1. Gminna Biblioteka Publiczna w Baniach,
2. Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Lubanowie,
3. Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Swobnicy,
4. Międzynarodowe Centrum Turystyki, Kultury i Sportu w Baniach,
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach,
6. Publiczne Gimnazjum w Baniach,
7. Szkoła Podstawowa w Baniach,
8. Szkoła Podstawowa w Lubanowie,
9. Szkoła Podstawowa w Swobnicy,
10. Przedszkole w Baniach.

Gmina Cedynia

Rys. 2 Herb Gminy Cedynia

Gmina Cedynia jest gminą rolniczo-leśną. Znajduje się blisko ośrodków miejskich: Szczecina (90 km) i Berlina (60 km). Ważne jest też położenie w międzynarodowym korytarzu żeglugowym doliny Odry, a przez to połączenie z drogami wodnymi Europy Zachodniej, za pośrednictwem kanału Odra - Havela oraz Polski poprzez Odrę i dalej Wartę. Gmina leży na styku Doliny Dolnej Odry, Pojezierza Myśliborskiego, Kotliny Freienwalde i Równiny Gorzowskiej. Gmina graniczy także z Republiką Federalną Niemiec. Powierzchnia gminy wynosi 181 km², mieszka tu 4 353 mieszkańców, z czego 1 622 osób w samej Cedyni (dane z USC Cedynia za 2015 r.)

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty użyteczności publicznej:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Cedyni,
3. Zespół Administracyjny Szkół,

4. Cedyński Ośrodek Kultury i Sportu,
5. Gimnazjum w Cedyni,
6. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Cedyni,
7. Szkoła Podstawowa w Piasku.

Siedzibą gminy jest miasto Cedynia. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Bielinek, Czachów, Golice, Lubiechów Dolny, Lubiechów Górny, Łukowice, Orzechów, Osinów Dolny, Piasek, Radostów, Siekierki, Stara Rudnica, Stary Kostrzynek i Żelichów. Miejscowości bez statusu sołectwa to: Markocin, Niesułów, Parchnica, Piasecznik, Trzypole. Na terenie gminy znajduje się drogowe przejście do Hohesaaten (Niemcy).

Gmina Chojna

Rys. 3 Herb Gminy Chojna

Gmina Chojna wchodząca w skład powiatu gryfińskiego leży w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Sąsiaduje od północy z gminami: Widuchowa i Banie, od wschodu z gminą Trzcińsko-Zdrój, od południa z gminami Mieszkowice, Moryń i Cedynia, a od strony zachodniej poprzez Odrę graniczy z Republiką Federalną Niemiec. Ma ona status gminy miejsko-wiejskiej. Posiada dogodne połączenia kolejowe, drogowe jak i samochodowe. Na terenie gminy na trasie krajowej 26 znajduje się przejście graniczne w Krajniku Dolnym (towarowo-osobowe). Przez teren gminy przebiega magistrala kolejowa Śląsk-Porty Szczecin.

Powierzchnia gminy wynosi 332 km². Użytki rolne zajmują 166 km², natomiast lasy 121 km².

Gminę na koniec 2012 roku zamieszkiwało ogółem 14 057 mieszkańców. W samym mieście zamieszkiwało 7 353 osób. Na obszarze wiejskim 6 704 osób.

Do jednostek organizacyjnych gminy należą:

1. Centrum Kultury w Chojnie,
2. Przedszkole Miejskie w Chojnie,
3. Gimnazjum im. Janusza Korczaka w Chojnie,
4. Szkoła Podstawowa w Chojnie,
5. Szkoła Podstawowa w Nawodnej,
6. Szkoła Podstawowa w Krzymowie,
7. Szkoła Podstawowa w Brwicach,
8. Szkoła Podstawowa w Strzelczynie,
9. Szkoła Podstawowa w Godkowie,
10. Szkoła Podstawowa w Lisim Polu,
11. Szkoła Podstawowa w Grzybnie,
12. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie.

Do jednostek organizacyjnych finansowanych przez powiat należą:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Chojnie,
2. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Chojnie,
3. Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych.

Siedzibą gminy jest miasto Chojna. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Białęgi, Brwice, Czaratoria, Garnowo, Godków, Godków-Osiedle, Grabowo, Graniczna, Grzybno, Jelenin, Kamienny Jaz, Krajnik Dolny, Krajnik Górny, Krzymów, Lisie Pole, Łaziszczce, Mętno, Narost, Nawodna, Rurka, Stoki, Strzelczyn i Zatoń Dolna.

Miejscowości niesołeckie: Bara, Barnkowo, Boguszczyń, Drozdowo, Jelonki, Kaliska, Kuropatniki, Lisie Pola, Mętno Małe, Ognica, Ostrów, Pniewko, Przyciesie, Raduń, Strzeszewko, Trzeszcze, Wilcze, Wilkoszyce.

Gmina Gryfino

Rys. 4 Herb Gminy Gryfino

Gmina Gryfino ma status miejsko-wiejski z funkcjami podmiejskimi. Gryfino leży nad rzeką Regalicą, która stanowi prawe ramie ujściowe Odry. Gmina położona jest w województwie zachodniopomorskim w północnej części powiatu gryfińskiego. Sąsiaduje z następującymi gminami: Szczecin, Banie, Stare Czarnowo, Widuchowa, Kołbaskowo, Bielice. Graniczy także z Republiką Federalną Niemiec. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 253,67 km², liczy ona 32 177 mieszkańców

Największe zakłady produkcyjne to m.in.:

- Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. w Nowym Czarnowie
- "Gryfskand" Sp. z o.o. w Gryfinie
- "Fliegel Textilservice" w Nowym Czarnowie
- "Odra Land" Sp. z o.o. w Radziszewie
- "Jurging" Sp. z o.o. w Pniewie
- "Alumet" Sp. z o.o. Daleszewo
- Jäger Polska Sp. z o.o

Do jednostek organizacyjnych gminy należą:

1. Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie
2. Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Dąbrowskiej,
3. Szkoła Podstawowa Nr 2 im. kpt.ż.w. Mamerta Stankiewicza w Gryfinie,
4. Szkoła Podstawowa im. Księcia Barnima I w Żabnicy,
5. Szkoła Podstawowa im. Małych Zesłańców Sybiru w Radziszewie,
6. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gryfinie,
7. Zespół Szkół w Gardnie,
8. Zespół Szkół w Chwarstnicy,

9. Centrum Wodne "Laguna" w Gryfinie,
10. Ośrodek Sportu i Rekreacji,
11. Zakład Ekonomiczno-Administracyjny Szkół,
12. Gryfiński Dom Kultury,
13. Biblioteka Publiczna,
14. Ośrodek Pomocy Społecznej,
15. Młodzieżowy Ośrodek Sportowy,
16. Przedszkole Nr 1 im. Krasnala Hałabały w Gryfinie,
17. Przedszkole Nr 2 z oddziałami żłobkowymi im. Misia Uszatka w Gryfinie,
18. Przedszkole Nr 3 im. Kubusia Puchatka w Gryfinie,
19. Przedszkole Nr 4 z oddziałami integracyjnymi im. Pszczółki Mai,
20. Przedszkole Nr 5 im. Calineczki w Gryfinie,
21. Przedszkole Integracyjne Iskierka,

Jednostki finansowane przez powiat:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Gryfinie,
2. Zespół Szkół Specjalnych w Nowym Czarnowie,
3. Powiatowy Urząd Pracy,
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
5. Warsztat Terapii Zajęciowej w Gryfinie,
6. Starostwo Powiatowe w Gryfinie,
7. Komenda Powiatowa Policji
8. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Gryfinie,
9. Dom Pomocy Społecznej w Nowym Czarnowie,
10. Dom Pomocy Społecznej w Dębcach,
11. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gryfinie.

Siedzibą gminy jest miasto Gryfino. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Bartkowo, Borzym, Chlebowo, Chwarstnica, Czepino, Daleszewo, Dołgie, Drzenin, Gardno, Krajnik, Krzypnica, Mielenko Gryfińskie, Nowe Czarnowo, Parsówek, Pniewo, Radziszewo, Sobiemyśl, Sobieradz, Stare Brynki, Steklno, Steklino, Wełtyń, Wirów, Włodkowice, Wysoka Gryfińska, Żabnica, Żórawie i Żórawki.

Miejscowości bez statusu sołectwa: Ciosna, Dębce , Gajki, Łubnica, Nowe Brynki, Nowe Czarnowo (osada), Osuch, Pastuszka, Raczki, Radziszewko, Skrzynice, Szczawno, Śremsko, Wirówek, Zaborze.

W Gryfinie znajduje się przejście graniczne obsługujące ruch pieszy i samochodów osobowych na rzece Odra Zachodnia.

Gmina Mieszkowice

Rys. 5 Herb Gminy Mieszkowice

Gmina Mieszkowice położona jest w południowej części powiatu gryfińskiego na Równinie Gorzowskiej i w Kotlinie Freinwalde nad Odrą.

Mieszkowice to gmina miejsko-wiejska. Sąsiaduje z gminami Cedynia, Chojna, Moryń i Trzcińsko Zdrój. Zajmuje obszar 239 km², w tym miasto Mieszkowice, którego powierzchnia wynosi 5 km². Gminę zamieszkuje 7 624 osób.

Do jednostek organizacyjnych gminy należą:

1. Zespół Obsługi Szkół w Mieszkowicach,
2. Szkoła Podstawowa im. Mieszka I w Mieszkowicach,
3. Szkoła Podstawowa w Czelinie,
4. Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Troszynie,
5. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zielinie,
6. Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Mieszkowicach,
7. Przedszkole Samorządowe w Mieszkowicach,
8. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna,
9. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieszkowicach,

10. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Mieszkowicach.

Jednostka finansowana przez Ministerstwo Rolnictwa:

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieszkowicach

Jednostka finansowana przez powiat:

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Goszkowie.

Siedzibą gminy jest miasto Mieszkowice. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Czelin, Goszków, Kłósów, Kurzycko, Plany, Stare Łysogórki, Stary Błeszyn, Troszyn, Wierzchlas i Zielin.

Miejscowości bez statusu sołectwa: Chrzęstno, Goszkówek, Gozdowice, Jamno, Kamionka, Kępa Troszyńska, Kiwity, Mirogniew, Motary, Nowiny, Ostępy, Ranowo, Rogaczewo, Sitno, Starzyn, Wierzchlasek.

Na terenie gminy znajduje się przejście promowe w Gozdowicach.

Gmina Moryń

Rys. 6 Herb Gminy Moryń

Gmina Moryń ma status gminy miejsko-wiejskiej. Położona jest w południowej części powiatu. Sąsiaduje z gminami: Cedynia, Chojna i Mieszkowice. Gmina zajmuje powierzchnię 125 km². Liczba mieszkańców wynosi 4 437 osób

Do jednostek organizacyjnych gminy należą:

1. Miejski Ośrodek Kultury.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.
4. Zespół Szkół w Moryniu.
5. Przedszkole Miejskie w Moryniu.

Na terenie Morynia znajduje się też Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

Siedzibą gminy jest miasto Moryń. W skład gminy wchodzi Bielin, Dolsko, Gądo, Klępicz, Mirowo, Nowe Objezierze, Przyjezierze, Stare Objezierze, Witnica.

Miejscowości bez statusu sołectwa: Macierz, Moryń-Dwór, Skotnica, Wisław, Niwka, Młynary, Mierno, Witniczka.

Gmina Stare Czarnowo

Rys. 7 Herb Gminy Stare Czarnowo

Stare Czarnowo to gmina wiejska w północno-wschodniej części powiatu gryfińskiego. Sąsiaduje z powiatem Szczecin, gminą Gryfino, Bielice, Pyrzyce i Warnice, gmina Kobylanka i Stargard Szczeciński. Ogólna powierzchnia administracyjna gminy wynosi 153 km². Liczba mieszkańców wynosi 3 864 osoby.

Przedsiębiorczość rolnicza w gminie sprowadza się do:

- Działalności agroturystycznej
- Produkcji ekologicznej
- Zawiazywanie grup producenckich

Do jednostek organizacyjnych gminy należą:

1. Zespół Szkół w Kołbaczu
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Czarnowie
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Czarnowie.

Siedzibą gminy jest miejscowość Stare Czarnowo. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Binowo, Dębina, Dobropole Gryfińskie, Glinna, Kartno, Kołbacz, Kołowo, Komorówko, Nieznań, Stare Czarnowo, Żelewo i Żeliszawiec.

Miejscowości bez statusu sołectwa: Będogoszcz, Binowko, Modrzewko, Węglino, Kołówko, Gliniec, Małolesie, Osetne Pole.

Gmina Trzcińsko Zdrój

Rys. 8 Herb Gminy Trzcińsko Zdrój

Trzcińsko-Zdrój jest to gmina miejsko-wiejska położona w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Od strony zachodniej graniczy z gminą Chojna, od południa z gminą Mieszkowice, od strony wschodniej z gminą Myślibórz, a pod północnej z gminą Banie. Zajmuje powierzchnię 170,5 km², którą zamieszkuje 5 586 osób, w tym 3 151 zamieszkuje tereny wiejskie.

Do jednostek organizacyjnych gminy należą:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Przedszkole Miejskie.
3. Szkoła Podstawowa w Gogolicach.
4. Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Trzcińsku Zdroju.
5. Szkoła Podstawowa w Stołecznej.
6. Publiczne Gimnazjum im. Marka Kotańskiego w Góralicach.
7. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna.
8. Trzcińskie Centrum Kultury.

9. Zakład Komunalny.

10. Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Oświaty.

W Trzcińsku Zdroju znajduje się Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych prowadzony przez Stowarzyszenie „Dom z Sercem”.

Siedzibą gminy jest miasto Trzcińsko Zdrój. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Chełm Górny, Chełm Dolny, Dobropole, Gogolice, Góralice, Gorczyn, Klasztorne, Piaseczno, Rosnowo, Stołeczna, Strzeszów i Tchórzno.

Miejscowości bez statusu sołectwa: Antoniewice, Babin, Cieplikowo, Czyste, Drzesz, Ostrzewka, Rosnówko, Smuga, Wesoła.

Gmina Widuchowa

Rys. 9 Herb Gminy Widuchowa

Widuchowa jest to gmina o statusie wiejskim, położona w południowo - zachodniej części województwa zachodniopomorskiego przy samej granicy z Republiką Federalną Niemiec, nad rzeką Odrą. Widuchową zamieszkuje 5 611 osób.

Do jednostek organizacyjnych gminy należą:

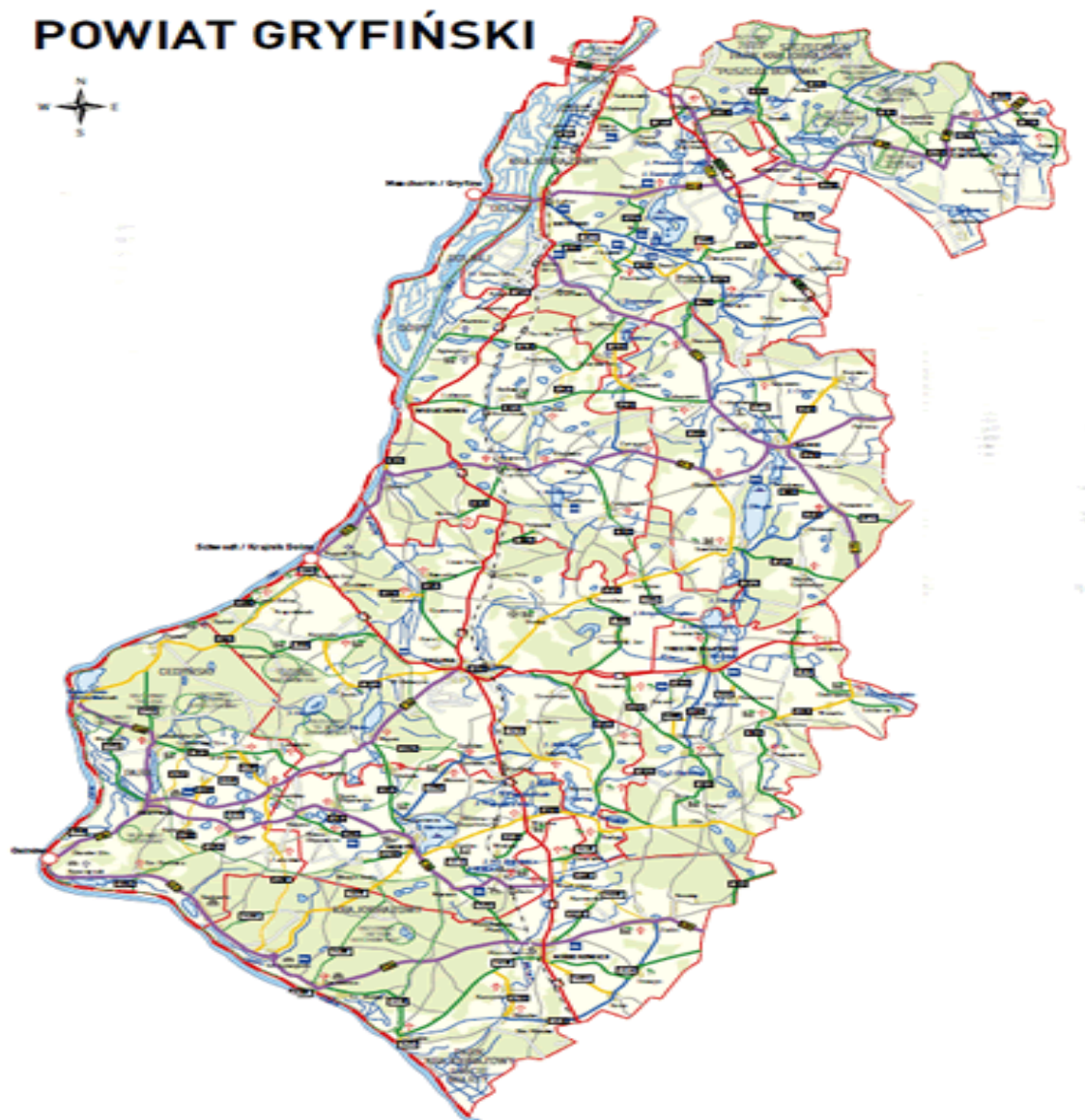
1. Zespół Szkół w Widuchowej
2. Szkoła Podstawowa w Krzywinie
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4. Gminna Biblioteka Publiczna
5. Gminne Przedszkole w Widuchowej
6. Zakład Gospodarki Komunalnej w Widuchowej.

Siedzibą gminy jest miejscowość Widuchowa. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa:

Czarnówko, Dębogóra, Kłodowo, Krzywín, Lubicz, Marwice, Ognica, Pacholęta, Polesiny, Rynica, Widuchowa, Żarczyn i Żelechowo.

Miejscowości bez statusu sołectwa:

Kiełbice, Krzywinek, Lubiczyn, Pąkowo, Radoszki, Tarnogórki, Widuchowa-Stacja, Widuchówko, Wilcze.

Rys. 10 Mapa powiatu gryfińskiego

2.3. Środowisko naturalne w powiecie gryfińskim

Na terenie powiatu gryfińskiego znajdują się następujące formy ochrony środowiska:

- Parki krajobrazowe

Cedyński Park Krajobrazowy jest położony nad Odrą. Został utworzony 1 kwietnia 1993 r. W całości położony jest na terenie Powiatu Gryfińskiego. Fragment Parku w rejonie Starego Kostrzynka jest najdalej na zachód wysuniętym obszarem naszego kraju. Park zajmuje teren o powierzchni 30 850 ha.

Powierzchnia otuliny Parku wynosi 53.120 ha, a strefa ochronna otacza Park pasem o szerokości od 2,5 do 26 km, na której przeważają tereny rolnicze.

Najbardziej wyróżniającą się jednostką są Wzgórza Krzymowskie - najwyższe pasmo moren czołowych oraz rozległa dolina Odry. Flora Cedyńskiego Parku Krajobrazowego jest bardzo bogata, a tym samym bardzo zróżnicowana. Ochronie gatunkowej podlega osiemnaście gatunków, z czego dwanaście całkowitej a sześć tylko częściowej. Gatunki podlegające ochronie całkowitej to cis pospolity, jarząb brekinia, wiśnia karłowata, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski itd. Do gatunków podlegających ochronie częściowej należą np. paprotka zwyczajna, grzybienie białe, porzeczka czarna, pierwiosnka lekarska, konwalia majowa. Urozmaicony charakter Parku stwarza doskonałe warunki siedliskowe dla wielu gatunków zwierząt, w tym wielu chronionych i zagrożonych wyginięciem. Przykładem jest świat ssaków reprezentowany przez 39 gatunków z których wilk, bóbr, wydra, jeż oraz nietoperze to gatunki chronione.

Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa” jest zwartym kompleksem leśnym, porastającym pasmo polodowcowych wzgórz morenowych, zwanych Wzgórzami Bukowymi. Podstawą prawną funkcjonowania parku jest Rozporządzenie Nr 10/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa” oraz plan ochrony dla Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa”, ustanowiony Rozporządzeniem Nr 113/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 22 sierpnia 2006 r. Całkowita powierzchnia parku wynosi 9.096 ha, natomiast powierzchnia otuliny 11.842 ha. We florze Wzgórz Bukowych znajduje się około 1.250 gatunków roślin, w tym około 53 gatunki roślin podlegających całkowitej ochronie prawnej, m.in. cis pospolity, jarząb szwedzki i brekinia, rokitnik zwyczajny, bluszcz pospolity, barwinek pospolity itd. Fauna Szczecińskiego Parku Krajobrazowego jest bardzo bogata i urozmaicona. Występuje tu np. 48 gatunków ssaków tj. nietoperze, ryjówki, zębielek karliczek i wydra.

Park Krajobrazowy „Doliny Dolnej Odry” to największe w Europie Zachodniej i Środkowej fluwiogeniczne torfowisko niskie z florą i fauną nie spotykaną

już w dolinach innych, wielkich rzek europejskich. Podstawą prawną funkcjonowania Parku jest Rozporządzenie Nr 9/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 maja 2005 r. Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem parku sprawuje Zespół Parków Krajobrazowych Doliny Dolnej Odry z siedzibą w Gryfinie. Powierzchnia parku wynosi obecnie 6.009ha. Otulina zajmuje obszar 1.149ha. Park jest miejscem bytowania przyrody związanej ze środowiskiem wodnym i bagiennym. Obszar Parku pocięty jest gęstą siecią starorzeczy, kanałów, rowów i rozlewisk o łącznej długości ponad 200 km. Przedmiotem ochrony na terenie parku jest nie tylko torfowisko, ale także rzadkie i ginące zespoły i gatunki roślin, oraz fauna, w tym licznie tu występujące gatunki ptaków.

- Rezerваты przyrody

„**Bielinek**” (gm. Cedynia) to rezerwat o powierzchni 75,5ha, utworzony w celu zachowania zespołów leśno-stepowych na stromych zboczach doliny Odry. Na terenie rezerwatu spotkać można cenne gatunki roślin takich jak: dąb omszony, nawrot czerwono błękitny czy oman niemiecki.

„**Olszyna Źródłiskowa**” (gm. Cedynia) pod Lubiechowem Dolnym o powierzchni 1ha, został utworzony w celu zachowania rzadkiej rośliny, stanowiącej element flory górskiej regla dolnego - skrzypu olbrzymiego.

„**Dolina Świergotki**” (gm. Cedynia) o powierzchni 11,0ha, utworzony w celu zachowania buczyny pomorskiej i grądu z otuliną leśną w głębokiej dolinie rzeki.

„**Wrzosowiska Cedyńskie im. inż. Wiesława Czyżewskiego**” (gm. Cedynia) rezerwat o powierzchni 71,61ha, utworzony w celu zachowania rzadko spotykanego wrzosowiska z roślinnością kserotermiczną.

„**Dąbrowa Krzymowska**” (gm. Chojna) o powierzchni 30,44ha, utworzony został w celu zachowania rzadkiego w skali kraju starego (250-400 lat) dębu bezszypułkowego z domieszką starych sosen.

„**Olszyny Ostrowskie**” (gm. Chojna) rezerwat o powierzchni 9,5ha, rezerwat ścisły, utworzony w celu zachowania olsu.

„**Jeziora Siegniewskie**” (gm. Mieszkowice) o powierzchni 10,41ha, ornitologiczny, utworzony w celu ochrony ptactwa wodnego.

„**Bukowe Zdroje im. prof. dr hab. Tadeusza Dominika**” (gm. Stare Czarnowo) rezerwat leśny powołany w 1956 r. o powierzchni 205,9 ha. Obejmuje ochroną zróżnicowane zbiorowiska leśne z dominacją buczyny pomorskiej, w dolinach łągi

i grądy, na zboczach kwaśne buczyny i lasy dębowo-bukowe oraz 49 gatunków zwierząt.

„Buczynowe Wąwozy” (gm. Stare Czarnowo) to rezerwat leśny powołany w 1956 r. o powierzchni 39,94 ha; dominuje w nim buczyna pomorska w podzespole z kostrzewą leśną, w dolinach występuje buczyna typowa i łęgi oraz 44 gatunki zwierząt objętych ochroną prawną.

„Kołowskie Parowy im. Józefa Lewandowskiego” (gm. Stare Czarnowo) rezerwat leśny powołany w 1956 r. o powierzchni 24,01 ha. Dominuje w nim buczyna pomorska w podzespole z kostrzewą leśną, w dolinach występuje buczyna typowa, źródliskowa i łęgi oraz 44 gatunki zwierząt chronionych.

„Trawiasta Buczyna im. prof. Stefana Kownasa” (gm. Stare Czarnowo) rezerwat leśny powołany 1956 r. o powierzchni 78,52 ha (część objęta ścisłą ochroną 20,12 ha), występują zróżnicowane na kilka facji zbiorowiska buczyny pomorskiej, łęgi i olsy, torfowiska przejściowe, liczne stanowiska ptaków drapieżnych oraz 53 gatunki zwierząt chronionych.

„Źródliskowa Buczyna im. Jerzego Jackowskiego” to rezerwat leśny powołany w 1956 r. o powierzchni 121,02 ha (część objęta ścisłą ochroną - 58,16 ha). Występuje w nim buczyna pomorska zróżnicowana na kilka podzespołów, rozległe obniżenia zajmują: buczyna źródliskowa, łęgi i olsy. Świat zwierzęcy reprezentuje 51 gatunków zwierząt.

„Rezerwat faunistyczny wzdłuż Słubi”

„Łąki storczykowe” (gm. Gryfino) to rezerwat projektowany faunistyczno-florystyczny, znajdujący się na wschodnim brzegu jeziora Wełtyńskiego. Ochronie podlegają łąki storczyków i miejsce występowania chronionych gatunków zwierząt.

„Wysoka Skarpa Rzeki Tywy” (gm. Gryfino) to rezerwat projektowany krajobrazowo-biocenotyczny, znajduje się na skarpie rzeki między miejscowościami Tywina i Szczawno. Ochronie podlega dolina rzeczna z grądem zboczowym. Znajdują się tu najładniejsze partie grądu grabowego lasów bukowo dębowych, które porastają malownicze zbocza doliny Tywy.

„Mszar Gajki” (gm. Gryfino) to rezerwat projektowany faunistyczno-florystyczny znajdujący się na północ od Steklina. Chronione jest śródleśne torfowisko wysokie z charakterystyczną roślinnością, znajdują się tu stanowiska m.in. rosiczki okrągłolistnej. Chronione są tu liczne gatunki płazów i gadów.

- Pomniki przyrody

Na terenie powiatu gryfińskiego jest 401 pomników przyrody i „Krzywy Las” sosnowy zajmujący 0,5ha.

- Użytki ekologiczne

Na terenie Powiatu Gryfińskiego znajdują się 3 użytki ekologiczne.

„Zgniły Grzyb” (gm. Gryfino) powołany w południowo-zachodniej części Szczecińskiego Parku Krajobrazowego, przez Radę Gminy Gryfino w 1995 r. na powierzchni 50,25ha. Jezioro Zgniły Grzyb wraz z otaczającymi je lasami, trzcinowiskami, nieużytkami i łąkami jest miejscem rozrodu, żerowania i odpoczynku wielu gatunków zwierząt, w tym rzadkich gatunków zagrożonych ssaków (wydra, bóbr) i ptaków (orlik krzykliwy i kania ruda).

„Torfowisko Godków” (gm. Chojna) został on utworzony w celu zachowania cennego ekosystemu uchwałą nr XXXVII/370/2005 Rady Miejskiej w Chojnie w 2005 roku. Na obszarze użytku występuje śródleśne bajorko bezodpływowe z cenną roślinnością (m. in. rosiczka).

„Łabędzin I” i „Łabędzin II” (gm. Moryń) Zostały one utworzone zgodnie z uchwałą Nr XXXIV/309/2006 oraz uchwałą nr XXXIV/310/2006 z dnia 29 czerwca 2006 roku.

- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

„Czarna Woda” - zespół został utworzony Uchwałą nr XXXVII/370/2005 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 29.09.2005 roku. Utworzono go w celu ochrony kompleksów śródleśnych, bagien i drzewostanów o charakterze grądowym.

„Jezioro Jelońskie” - zespół ten został utworzony Uchwałą nr XXXVII/370/2005 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 29.09.2005 roku. Zespół chroni jezioro o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych.

„Morzycko” – zespół ten został utworzony Uchwałą nr XXXI/276/2006 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 9 lutego 2006 roku. Obszar zajmuje powierzchnię 413,07ha i obejmuje jezioro Morzycko wraz z terenami wokół jeziora.

„Dolina Słubi” - zespół ten został utworzony Uchwałą nr XXXI/277/2006 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 9 lutego 2006 roku.

- Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar „Doliny Tywy” - obejmuje dolinę rzeki Tywy.

Obszar „Doliny Kalicy” - projektowany obszar chronionego krajobrazu.

„Doliny Wkry i Mławki” Obszar obejmuje dolinę Odry i całkowita jego powierzchnia wynosi 60.207,1 ha. Znajduje się w ujściowej części Odry, gdzie posiada dwa główne rozgałęzienia - Odra Wschodnia i Regalica. Obszar pomiędzy głównymi odnogami

(kanałami) - Międzyodrze, jest płaską równiną z licznymi jeziorami i mniejszymi kanałami, jest on zabagniony, posiada okresowo zalewane łąki i fragmenty nadrzecznych łęgów. „Dolina Dolnej Odry” jest to ostoja ptasia o randze europejskiej E 06. Występują tutaj co najmniej 34 gatunki ptaków i 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Szczególne znaczenie mają populacje takich gatunków jak: podróżniczek, czapla siwa, bielik, kania czarna, kania ruda, krakwa, rybitwa białoczelna i rybitwa czarna batalion, bąk, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, gąsiorek, kropiatka, puchacz, rybołów, sowa błotna, trzmielajad, derkacz, jarzębka, wodniczka, zielonka, zimorodek i żuraw. Występuje tu również bogata fauna innych zwierząt kręgowych (w tym łosie i bobry). Jest to bardzo ważny teren szczególnie dla ptaków wodno-błotnych w okresie lęgowym, wędrówkowym i zimowiskowym. Na obszarach włączonych w granice ostoi planuje się powołanie transgranicznych obszarów chronionych- Międzynarodowy Park Dolina Dolnej Odry oraz Obszar Ochrony Morza Bałtyckiego. Największe zagrożenia dla obszaru to zanieczyszczenia wód produktami pochodzenia rolniczego, przemysłowego i komunalnego oraz kłusownictwo.

„Jeziora Weltyńskie” - całkowita powierzchnia obszaru wynosi 2.811,177ha. Ostoja położona w krajobrazie rolniczym, gdzie położone są zespoły małych jezior śródpolnych, otoczonych polami uprawnymi, łąkami oraz pastwiskami. Największe jezioro występujące na obszarze to jezioro Weltyńskie zajmujące powierzchnię 350 ha. Na jeziorach znajdują się wyspy porośnięte lasami bukowymi oraz niewielkie połacie szuwarów trzcinowych. Występuje tutaj co najmniej 25 gatunków ptaków i 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Szczególne znaczenie mają populacje takich gatunków jak: bielik, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, bąk, rybitwa czarna, łabędź krzykliwy, żuraw, trzmielajad. Największym zagrożeniem na terenie ostoi jest zanieczyszczenie wód, spowodowane przez gospodarkę rolną prowadzoną w okolicy jezior oraz melioracje terenów sąsiednich.

„Jezioro Miedwie i okolice” - powierzchnia obszaru wynosi 15.658,79 ha. Na terenie ostoi występują liczne jeziora tj. Miedwie, Będgoszcz czy Żelewko. Zbiorniki wodne na terenie ostoi otoczone są uprawnymi łąkami oraz węglanowymi torfowiskami. Na wschodzie obszaru znajduje się las olszowy.

„Ostoja Witnicko-Dębniańska” - całkowita powierzchnia obszaru wynosi 46.993,07ha. Obszar charakteryzuje dość duża lesistość. Zasadniczą część kompleksu leśnego stanowią lasy gospodarcze, w których znajdują się liczne

torfowiska mszarne. Na całym terenie ostoi występują zbiorniki wodne o różnej wielkości, zarówno jeziora dystroficzne, jak i zbiorniki eutroficzne. Charakterystycznym elementem krajobrazu są torfowiska. Obszar ostoi jest w małym stopniu zurbanizowany i przekształcony antropogenicznie.

„Ostoja Cedyńska” - obszar obejmuje kompleks leśny na terenach sandrowych oraz morenowych na północ od Cedyni, całkowita jego powierzchnia wynosi 20.871,24 ha. W lasach dominują siedliska kwaśnych dąbrów i buczyn. Płaty o dobrze zachowanym naturalnym charakterze są chronione w rezerwatach przyrody (np. mezotroficzne dąbrowy). Wiele siedlisk pierwotnie zajętych przez dąbrowy porastają obecnie nasadzenia sosnowe. Występują duże płaty kwaśnych buczyn, z fragmentami z ponad 100-letnimi drzewostanami. Poza leśnymi terenami w przewadze są również grunty rolne wokół osad wiejskich oraz wody - mniejsze i większe jeziora, ciekі wodne i torfowiska. Jeziora występujące na terenie ostoi to jezioro Mętno i Ostrów. Obszar charakteryzuje silne mikroźródnicowanie topograficzne, liczne bagienka i wymoki śródleśne, liczne źródła.

„Dolina Odry” - rozciągająca się na przestrzeni ok. 90 km, stanowi mozaikę obejmującą: tereny podmokłe z torfowiskami i łąkami zalewanymi wiosną, lasy olszowe i łąkowe, starorzecza, liczne odnogi rzeki i wysepki. Ostoja obejmuje również fragmenty strefy krawędziowej Doliny Odry z płatami roślinności, w tym z murawami kserotermicznymi oraz lasami. Tereny otaczające ostoję są użytkowane rolniczo. Gospodarka łąkowa oraz wypas bydła są też prowadzone na niewielkim fragmencie obszaru. W okolicach ostoi zlokalizowane są liczne zakłady przemysłowe. Cały teren cechuje się bardzo zróżnicowaną rzeźbą terenu, wzgórza pocięte są dolinami i wąwozami, wiele bezodpływowych zagłębień wypełnionych jest jeziorami i torfowiskami mszarnymi. Zagrożeniem dla tego siedliska może być przemysłowe, rolnicze i komunalne zanieczyszczenia wód oraz polowania i kłusownictwo.

„Wzgórze Bukowe” - całkowita powierzchnia obszaru „Wzgórze Bukowe” wynosi 11.747,55ha. Jest to kompleks leśny, a cały jego teren cechuje się bardzo zróżnicowaną rzeźbą terenu, wzgórza pocięte są dolinami i wąwozami, wiele bezodpływowych zagłębień wypełnionych jest jeziorami i torfowiskami mszarnymi. Wzgórza stanowią lokalny dział wodny, wody odprowadzane są licznymi strumieniami na zewnątrz obszaru. Lasy to głównie buczyny żyzne i kwaśne, mniejszy udział mają łągi jesionowo-olszowe i jesionowe, kwaśne dąbrowy oraz olsy,

jeszcze mniejsze powierzchnie zajmują brzeziny bagienne, lasy mieszane z sosną i bory sosnowe. Ze względu na bogatą rzeźbę terenu, żyzność siedlisk i długie tradycje ochrony obiektu - lasy mają naturalny charakter. Zdecydowanie mniejszą rolę od siedlisk leśnych odgrywają w miejscowym krajobrazie tereny rolne (pola uprawne, użytki zielone i sady). Flora ostoi liczy około 1000 gatunków roślin naczyniowych, z czego 99 gatunków to rośliny chronione, zagrożone w skali krajowej lub regionalnej. Występuje tu również 166 gatunków kręgowców objętych ochroną prawną. Na obszarze można spotkać co najmniej 20 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 16 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na terenie ostoi wstępuje także wiele gatunków zwierząt chronionych przez dyrektywy europejskie np. wydry, kumaki nizinne itd. Zagrożeniem tego siedliska może być spadek poziomu wód gruntowych, melioracje, presja na zabudowę obszarów nieleśnych.

„Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” - powierzchnia obszaru wynosi 20.744,13 i jest on zróżnicowany na dwie jednostki o odmiennej genezie, budowie geomorfologicznej i strukturze siedlisk. "Źródłiskowa dolina Płoni" ma charakter przełomowy.

Jest to głęboka dolina, przecinająca pasmo moreny czołowej marginalnej. Wysokie i strome zbocza porozcinane są licznymi wąwozami i dolinkami erozyjnymi. Na zboczach i w wąwozach dominują zbiorowiska lasów liściastych, głównie grądy środkowoeuropejskie, lasy mieszane i kwaśne buczyny.

Górne krawędzie doliny i zbocza wąwozów zajęte są przez murawy kserotermiczne i płaty ciepłych dąbrów. W niektórych wąwozach, w strefie podzboczowej i w dnie doliny występują wypływy wód podziemnych, bogatych w węglan wapnia. Dno doliny pokryte rozległym torfowiskiem o złożonej genezie "Basen Pra-Miedwia" obejmuje obszar doliny Płoni i Krzekny w obrębie tzw. plejstoceńskiego zastoiska wodnego oraz moreny dennej. Tereny otaczające odznaczają się niezbyt wielkimi deniwelacjami i bardzo żyznymi glebami (czarne ziemie pyrzyckie). Na wielometrowych pokładach kredy jeziornej wykształciły się płytkie pokłady torfowe, wykorzystywane w przeszłości jako użytki zielone. Głębsze partie zbiornika wodnego utworzyły oddzielne jeziora o charakterze alkalitroficznym (jez. ramienicowe): Miedwie, Płoń, Będgoszcz, Zaborsko, Żelewo i Żelewko oraz szereg drobniejszych zbiorników wodnych o podobnym charakterze. W wodach i na brzegach tych jezior wykształciły się zbiorowiska roślinne nawiązujące do torfowisk węglanowych, lokalnie wzbogacone o gatunki halofilne (Wierzbno).

Stwierdzono tu najbogatszą w Polsce populację storczyka błotnego. Płaskie brzegi jezior pokryte są rozległymi szuwarami trzcinowymi, kłociowymi (największe powierzchnie w Polsce) i turzycowymi. W rejonie jez. Płoń rozwinęły się kompleksy bagiennych olsów i łągów, a na skłonach doliny: żyznych łągów wiązowych i grądów. „**Gogolice-Kosa**” - obszar o całkowitej powierzchni 1424.875 ha, obejmuje doliny dwóch małych rzek: Kosy i Myśli o długości 19 km. W jego skład wchodzi też kompleksy eutroficznych zbiorników wodnych, szuwary, łąki i torfowiska niskie. W północnej części obszaru występują również zarośla olszowe i nadrzeczne zalewane olsy.

Informacje na temat gmin i środowiska naturalnego pochodzą z Planu równoważonego rozwoju transportu publicznego dla powiatu gryfińskiego.

2.4. Gospodarka i infrastruktura

W powiecie gryfińskim najwięcej zarejestrowanych podmiotów zajmuje się handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych. Na drugim miejscu jest budownictwo, na trzecim przetwórstwo przemysłowe. Pozostałe działy gospodarki są reprezentowane w mniejszej skali. Z przedstawionego niżej zestawienia wynika dość niska liczba podmiotów w dziale: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, który to dominował w poprzednich latach.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej w powiecie gryfińskim wg rejestru REGON, stan na grudzień 2012

Sekcja PKD	Liczba podmiotów
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	446
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	4
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	746
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	13
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	20
Sekcja F - Budownictwo	1588
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych	2173
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	551

Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	270
Sekcja J - Informacja i komunikacja	81
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	174
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	297
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	377
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	223
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	75
Sekcja P - Edukacja	214
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	356
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	186
Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa	551

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (2012), w: Portret powiatu gryfińskiego

2.5. Ludność powiatu, w tym ludność w wieku produkcyjnym

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego (z 30.06.2014r.)¹ na terenie powiatu gryfińskiego zamieszkuje 83 880 osoby (w tym 42 201 kobiety), z czego około 66% jest w wieku produkcyjnym - (16-64 lata). W stosunku do danych z 31.12.2012 r. nastąpił kolejny spadek liczby osób zamieszkających terytorium powiatu oraz osób w wieku produkcyjnym (o ok. 0,27%; wcześniej następował spadek o ok. 1% porównując dane grudnia 2011 i 2012 r.), co jest szczególnie niekorzystne z uwagi na stale wysoki odsetek osób niepracujących. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na zwłaszcza na osoby młode, wchodzące na rynek pracy, by zahamować sytuację nadwyżki osób niepracujących na terenie powiatu gryfińskiego wśród osób w wieku produkcyjnym, których naturalnym zadaniem jest wytwarzanie produktu narodowego.

Większość osób zamieszkuje powiat na terytorium wsi – w końcu czerwca 2014r. było to 45 549 os. (w tym 22 559 kobiet); pozostałe 38 259 osób (w tym 19 642 to kobiety) zamieszkuje obszary 6 miast powiatu.

Spośród innych powiatów województwa zachodniopomorskiego, region ten wyróżnia niska gęstość zaludnienia – w końcu 2012 r. było to 45 osób na kilometr

¹ Przedstawione dane oparte na Informacji GUS na dzień 31.12.2012 r. oraz na dzień 30.06.2014 r.

kwadratowy (wartość średnia dla województwa – 75). Ze względu na bardzo niską gęstość zaludnienia i rozległe terytorium powiatu problemem staje się komunikacja pomiędzy miejscowościami powiatu, a co z tym powiązane dotarcie do ośrodków gospodarczych, pracy, kultury itp. Problemy komunikacyjne, mobilności geograficznej dobrze uwidaczniają się wśród osób bezrobotnych, którzy niejednokrotnie podnoszą problem braku komunikacji lub w najlepszym wypadku bardzo ograniczonej ilości połączeń komunikacyjnych z ich miejsca zamieszkania do ośrodków gdzie istnieją miejsca pracy. Najlepiej jest to widoczne na terenach wiejskich, gdzie brak istniejących zakładów pracy i problemy komunikacyjne niejednokrotnie stanowią największą barierę zatrudnieniową.

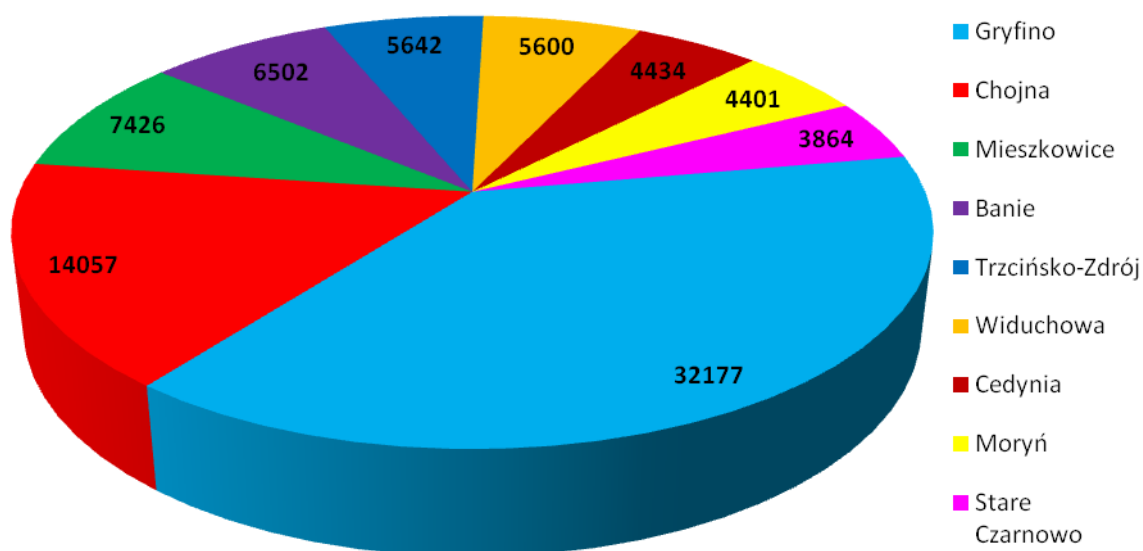
Rys. 11. Mapa powiatu gryfińskiego

Liczba mieszkańców w gminach należących do powiatu gryfińskiego przedstawia poniższe zestawienie (dane na podst. informacji GUS z 31.12.2012):

1. gm. Gryfino – 32 177 mieszk. (spadek w stos. do 2011 r. o 33 os.)
2. gm. Chojna – 14 057 mieszk. (spadek w stos. do 2011 r. o 4 os.)
3. gm. Mieszkowice – 7 426 mieszk. (spadek w stos. do 2011 r. o 50 os.)

4. gm. Banie – 6 502 mieszk. (spadek w stos. do 2011 r. o 53 os.)
5. gm. Trzcińsko-Zdrój – 5 642 mieszk. (spadek w stos. do 2011 r. o 34 os.)
6. gm. Widuchowa – 5 600 mieszk. (wzrost w stos. do 2011 o 9 os.)
7. gm. Cedynia – 4 434 mieszk. (spadek w stos. do 2011 r. o 29 os.)
8. gm. Moryń – 4 401 mieszk. (spadek w stos. do 2011 r. o 34 os.)
9. gm. Stare Czarnowo - 3 864 mieszk. (spadek w stos. do 2011 r. o 3 os.)

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu w poszczególnych gminach

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (2012), w: Portret powiatu gryfińskiego

W porównaniu do roku 2011 liczba mieszkańców w poszczególnych powiatach maleje (z wyjątkiem 1 gminy: Widuchowa).

Wg danych GUS „we wszystkich powiatach występuje przewaga kobiet; w powiatach rolniczych (gdzie dominuje ludność wiejska) jest ona nieznaczna, a w miastach na prawach powiatu i powiatach o wyższym stopniu urbanizacji zdecydowanie wyższa”.

Zgodnie z danymi GUS z 31.12.2012 r. saldo migracji dla powiatu gryfińskiego kształtuje się niekorzystnie i wynosi in minus 208 osób (wzrost odpływu w porównaniu z rokiem poprzednim o 28 osób; ponad 11%). Migracje ludnościowe przedstawiają się następująco:

Napływ ludności ogółem – 954 osoby (2011r.: 1027 osoby); w tym z zagranicy – 26 osób,

Odływ ludności ogółem – 1162 osoby (2011 r.: 1207 osób); w tym za granice - 25 osoby.

Należy tu zauważyć, iż w porównaniu z rokiem poprzednim odpływ ludności za granicę z powiatu znacznie spadł (o ok. 20%). Napływ z zagranicy właściwie nie uległ zmianie (in plus o 1 osobę). Uważa się, iż odpływ ludności za granicę ma na celu przede wszystkim cele zarobkowe, a jej powolny spadek związany jest z ogólnie pogarszającą się sytuacją gospodarczą w krajach UE (ograniczenie wolnych miejsc pracy).

Tabela 2. Struktura powiatu gryfińskiego

Powierzchnia w km ²	% województwa	% podregionu	Ludność	% województwa	% podregionu	Gęstość zaludnienia na 1 km ²
1870	8,17	23,37	82 727	4,81	19,12	44,45

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 3. Ludność w powiecie gryfińskim

Lata	Powiat Gryfiński		
	ogółem	w miastach	na wsi
2011	84 346	38 532	45 814
2012	84 103	38 528	45 575

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 4. Migracje w województwie zachodniopomorskim i powiecie gryfińskim

Jednostka terytorialna	Zakres przedmiotowy	Liczba osób
Zachodniopomorskie	migracje wewnętrzne na pobyt stały - napływ	20 024
Powiat gryfiński	migracje wewnętrzne na pobyt stały - napływ	954
Zachodniopomorskie	migracje wewnętrzne na pobyt stały - odpływ	20 857
Powiat gryfiński	migracje wewnętrzne na pobyt stały - odpływ	1162

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 5. Najważniejsze miejsca użyteczności publicznej

L.p.	Nazwa
1.	Starostwo Powiatowe w Gryfinie
2.	Urząd Miasta i Gminy Gryfino
3.	Sąd Rejonowy w Gryfinie
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Gryfinie
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Gryfinie Filia w Chojnie
6.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
7.	Komenda Powiatowa Policji
8.	Szpital im. Jana Pawła II NZOZ w Gryfinie
9.	Urząd Miejski w Chojnie
10.	Urząd Miejski w Mieszkowicach
11.	Urząd Miejski w Moryniu
12.	Urząd Miejski w Trzcińsku-Zdroju
13.	Urząd Miejski w Cedyni
14.	Urząd Gminy Banie
15.	Urząd Gminy Stare Czarnowo
16.	Urząd Gminy Widuchowa
17.	Gryfiński Dom Kultury
18.	Centrum Kultury w Chojnie
19.	Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Mieszkowicach
20.	Trzcińskie Centrum Kultury
21.	Cedyński Ośrodek Kultury i Sportu
22.	Międzynarodowe Centrum Turystyki, Kultury i Sportu
23.	Miejski Ośrodek Kultury w Moryniu
24.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Gryfinie
25.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Chojnie
26.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gryfinie
27.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieszkowicach
28.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Chojnie

Źródło: Bank Danych Lokalnych

2.6. Prognoza demograficzna dla Powiatu Gryfińskiego

Na podstawie prognoz demograficznych można zauważyć, że liczba ludności w powiecie gryfińskim w roku 2015 ulegnie spadkowi. Liczba mężczyzn w wieku 0-17 będzie wynosiła 8 132, co stanowi spadek o 170 osób w stosunku do roku 2012. Podobnie ma się sytuacja, jeśli chodzi o liczbę kobiet, która zmniejszy się o 235 osób. W 2015 kobiet w wieku 0-17 będzie zaledwie 7 685. Liczba mężczyzn w wieku 18-44 spadnie o 422 osoby i będzie wynosić 17 128. Natomiast liczba kobiet dla tej samej grupy wiekowej spadnie zaledwie o 152 i będzie wynosić 16 167. Dla grupy wiekowej 45-64 wśród mężczyzn spadek wyniesie 998. Liczba mężczyzn w roku 2015 będzie wynosić 11 217. Liczba kobiet dla grupy wiekowej 45-59 spadnie o 754 i w roku 2015 będzie wynosić 8 448. Liczba mężczyzn w wieku 65+ wzrośnie o 703 osoby i w roku 2015 będzie wynosić 4 443 osób. Wzrost nastąpi również wśród grupy kobiet w wieku 60+ i będzie on równy 761. Liczba wszystkich kobiet w tym wieku będzie wynosić 9 682. Już na podstawie dwóch pierwszych prognoz można zauważyć postępujące starzenie się społeczeństwa, a także ponad dwukrotną przewagę kobiet w wieku 60+ nad mężczyznami.

Zgodnie z prognozą w 2020 teren powiatu będzie zamieszkiwany przez 82 247 osób. Można zauważyć spadek w porównaniu do roku 2012 o 1 856 osób. Liczba mężczyzn w wieku 0-17 będzie wynosić 7 992, co stanowi spadek o 3,7% natomiast liczba kobiet w tym samym wieku będzie równa 7558, co stanowi spadek o 3,8%. Dla grupy wiekowej 18-44 liczba mężczyzn będzie wynosiła 16 054, a kobiet 16 446, co stanowi kolejno spadek o 8,5% i 7,7%. Liczba mężczyzn i kobiet dla grupy wiekowej 45-64 i 45/59 będzie kolejno wynosić 11 929 i 7 895, co stanowi następująco spadek o 13,2% i 14,2%. Liczba mężczyzn w wieku 65+ będzie wynosić 5 862, a liczba kobiet w wieku 60+ będzie równa 11 222. Obydwie wartości stanowią kolejno wzrost o 56,7% i 25,8%. Na podstawie tej prognozy jeszcze wyraźniej można zaobserwować zachodzący tu proces starzenia się społeczeństwa.

Prognoza na rok 2030 przewiduje spadek liczby mężczyzn w wieku 0-17 o 16,2% w porównaniu do roku 2012 i dla tej samej grupy wiekowej spadek liczby kobiet o 15,9%. Spadek jest prognozowany również dla grupy mężczyzn o 26,2% i grupy kobiet o 25,5% w wieku 18-44. Dla liczby mężczyzn w wieku 45-64 przewiduje się spadek o 5,6%, a dla liczby kobiet w wieku 45-59 przewidywany wzrost wyniesie 1,7%. Prognoza dla grupy mężczyzn w wieku 65+ zapowiada wzrost

o 93,9%, natomiast dla grupy kobiet w wieku 60+ przewiduje się wzrost o 36,6%. W porównaniu do roku 2012 średni wzrost osób w wieku 60+/65+ wyniesie 65,3% co będzie skutkowało zmianami w strukturze demograficznej społeczeństwa i koniecznością dostosowania komunikacji do potrzeb osób starszych.

2.7. Kościoły i związki wyznaniowe

Teren powiatu gryfińskiego należy do Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce.

Dekanat Banie:

- 8 parafii
- 32 obiekty (kościoły i kaplice)

Dekanat Cedynia:

- 5 parafii
- 18 obiektów (kościoły i kaplice)

Dekanat Chojna:

- 9 parafii
- 33 obiekty (kościoły i kaplice)

Dekanat Gryfino:

- 8 parafii
- 22 obiekty (kościoły i kaplice)

Dekanat Mieszkowice:

- 9 parafii
- 21 obiektów (kościoły i kaplice)²

2.8. Ochrona zdrowia w powiecie gryfińskim

2.8.1. Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ)

Podstawowa opieka zdrowotna (POZ) - świadczenia zdrowotne profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej i pediatrii, udzielane w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej; Świadczenia POZ są wykonywane w ramach:

- działań lekarza POZ (rodzinnego),

² Kościoły, w: Kuria Metropolitalna Szczecińsko-Kamieńska

- działań pielęgniarki i położnej POZ oraz pielęgniarki szkolnej,
- nocnej i świątecznej ambulatoryjnej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej,
- nocnej i świątecznej wyjazdowej opieki medycznej,
- transportu sanitarnego POZ.

Gmina Moryń:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Jerzy Nowak, ul. Dworcowa 6, 74-503 Moryń, - 1 lekarz pierwszego kontaktu, 1 lekarz pediatra, usługi położnej, transport sanitarny, godziny świadczenia usług medycznych 8⁰⁰ – 18⁰⁰.

Gmina Mieszkowice:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna” Włodzimierz Ponto, ul. Poniatowskiego 15, 74-505 Mieszkowice – 1 lekarz pierwszego kontaktu, 1 lekarz ze specjalnością pediatria, usługi położnej, transport sanitarny, godziny świadczenia usług medycznych 8⁰⁰ – 18⁰⁰,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Centrum Medyczne” sc. Maria Niedźwiecka, ul. Poniatowskiego 15, 74-505 Mieszkowice – 2 lekarzy pierwszego kontaktu, 1 lekarz ze specjalnością pediatrią, usługi położnej, transport sanitarny, godziny świadczenia usług medycznych 8⁰⁰ - 18⁰⁰,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia dla Kobiet Ryszard Okoniewski, Dębno ul. Kościuszki 17 posiadająca gabinet w Mieszkowicach, ul. Korczaka 1A/6 usługi położnicze i ginekologiczne.

Gmina Banie:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Panaceum”, ul. Myśliborska 2, 74-101 Banie – 2 lekarzy pierwszego kontaktu, 1 lekarz ze specjalnością pediatria, usługi położnej, transport sanitarny, godziny udzielania świadczeń 8⁰⁰ – 18⁰⁰.

Gmina Stare Czarnowo:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Lidia Pięta, ul. Szczecińska 29, 74-106 Stare Czarnowo,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Dariusz Jahns, ul. Szarych Mnichów 10, 74-106 Stare Czarnowo – 1 lekarz pierwszego kontaktu, usługi położnej zapewnione, transport sanitarny (umowa z Wojewódzka Stacją Pogotowia

Ratunkowego w Szczecinie), godziny świadczenia usług medycznych 8⁰⁰ - 18⁰⁰ (brak usług lekarza pediatri).

Gmina Gryfino:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gardnie, ul. Żeliszewska 12, 74-100 Gryfino - 3 lekarzy pierwszego kontaktu, 1 lekarz pediatra, usługi położnej, transport sanitarny,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Intermed” Spółka z o.o., ul. Niepodległości 28, 74-100 Gryfino – 3 lekarzy pierwszego kontaktu, 1 lekarz ze specjalnością z pediatrii, usługi położnej, usługi transportu sanitarnego,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MegaMed”, ul. Targowa 16, 74-100 Gryfino – 4 lekarzy pierwszego kontaktu, 4 lekarzy ze specjalnością z pediatrii, usługi położnej, transport sanitarny,
- Przychodnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Vita-Med” sc. ul. 9 Maja 8, 74-101 Gryfino – 7 lekarzy pierwszego kontaktu, 2 lekarzy ze specjalnością z pediatrii, usługi położnej, transport sanitarny,
- Pediatriczno – Internistyczny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Spółka Cywilna, ul. Parkowa 7, 74-100 Gryfino – 6 lekarzy pierwszego kontaktu, 2 lekarzy ze specjalnością z pediatrii, usługi położnej, transport sanitarny,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Chrobry”, ul. Chrobrego 52, 74-100 Gryfino 3 lekarzy pierwszego kontaktu, 1 lekarz ze specjalnością pediatrii, usługi medyczne, transport sanitarny.

Gmina Widuchowa:

- Przychodnia „Rodzinna”, ul. Tatrzańska 13, 74-120 Widuchowa, oddział zamiejscowy NZOZ Mieszkowice – 2 lekarzy pierwszego kontaktu, 1 lekarz ze specjalnością pediatria, usługi położnej, transport sanitarny,
- Przychodnia „Rodzinna”, ul. Widuchowska 2, 74-121 Krzywin (oddział filialny), oddział zamiejscowy NZOZ Mieszkowice usługi medyczne podobnie jak w Widuchowej, godziny udzielania świadczeń ruchome uzależnione od potrzeb pacjentów.

Gmina Chojna:

- Zakład Opieki Zdrowotnej „Femina”, ul. Kościuszki 7/1, 74-500 Chojna usługi z zakresu położnictwa i ginekologii,

- Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy, Zachodniopomorskie Centrum Leczenia i Profilaktyki, Przychodnia Kolejowa N9, ul. Kościuszki 10, 74-500 Chojna – 1 lekarz pierwszego kontaktu, usługi położnej zapewnione, transport sanitarny zapewniony, **(brak lekarza ze specjalizacją z pediatrii)**,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Salus” sc., ul. Kościuszki 5, 74-500 Chojna – 4 lekarzy pierwszego kontaktu, 2 lekarzy pediatrów, usługi położnej, transport sanitarny.

Gmina Cedynia:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Hipokrates”, ul. Obrońców Stalingradu 38, 74-520 Cedynia - 3 lekarzy pierwszego kontaktu, 1 lekarz ze specjalnością pediatryczną, usługi położnej, transport sanitarny (transport we własny zakresie),

Gmina Trzcińsko-Zdrój:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Kruszewska – Michalik, ul. 2-go lutego 20, 74-150 Trzcińsko Zdrój – 1 lekarz pierwszego kontaktu, usługi położnej zapewnione, transport sanitarny zapewniony, **(brak usług lekarza pediatry)**,
- Specjalistyczna Praktyka Medycyny Rodzinnej „Eskulap” Małgorzata Gernand – Czubko, ul. 2-go lutego 27, 74-150 Trzcińsko–Zdrój, 1 lekarz ze specjalnością z medycyny rodzinnej gabinet pielęgniarki rodzinnej, gabinet położnej,

2.8.2. Opieka całodobowa

Na terenie powiatu gryfińskiego opiekę całodobową pełnią:

- **Chojna:** Punkt Medyczny, Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna, ul. Polna 3,
- **Gryfino:** Punkt Medyczny, Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna (NOL), ul. Niepodległości 39.

W razie konieczności, w uzasadnionych medycznie przypadkach, lekarz lub pielęgniarka realizują świadczenia nocnej i świątecznej opieki w domu chorego. Wezwania telefoniczne, w tym dotyczące świadczeń udzielanych przez pielęgniarkę w ramach ciągłości leczenia, są realizowane - w celu sprawnego ich wykonania, przez właściwy punkt nocnej i świątecznej pomocy POZ, zgodnie z obszarem zabezpieczenia.

Tabela 6. Obszar zabezpieczenia dla powiatu gryfińskiego

Miasto	Miejsce udzielania świadczeń Punkt nocnej i świątecznej pomocy POZ	Obszar zabezpieczenia WYJAZDOWEJ lekarskiej i pielęgniarskiej pomocy POZ
Gryfino	Gryfino, Punkt Medyczny ul. Niepodległości 39, tel. 91 416 21 09, 797 704 041, 797 704 043	Gminy: Banie, Gryfino, Stare Czarnowo, Widuchowa
Chojna	Chojna, Punkt Medyczny ul. Polna 3, tel. 609 361 999, 723 434 252	Gminy: Cedynia, Chojna, Mieszkowice, Moryń, Trzcińsko-Zdrój

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Podstawa prawna:

- *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 06 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej*
- *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki medycznej.*

2.8.3. Świadczenia specjalistyczne

Poradnie Specjalistyczne w Gryfinie

1. „Szpital Powiatowy w Gryfinie” Spółka z o.o.

- a) Poradnia Chirurgiczna
- b) Poradnia Ortopedyczna
- c) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
- d) Poradnia Urologiczna
- e) Poradnia Endoskopowa

2. Poradnie Specjalistyczne w Chojnie ul. T. Kościuszki 10, 74-500 Chojna

„Szpital Powiatowy w Gryfinie” Spółka z o.o.

- a) Poradnia Chirurgiczna
- b) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
- c) Poradnia Urologiczna
- d) Poradnia Otolaryngologiczna
- e) Poradnia Okulistyczna
- f) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza w Bielicach

3. NZOZ „Intermed” Spółka z o.o., ul. Niepodległości 28

- a) Poradnia Chirurgii Ogólnej
- b) Poradnia Chirurgii Onkologicznej

- c) Poradnia Dermatologiczna i Wenerologiczna
- d) Poradnia Diabetologiczna
- e) Poradnia Gastroenterologiczna
- f) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
- g) Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy
- h) Poradnia Kardiologiczna
- i) Poradnia Neurologiczna
- j) Poradnia Okulistyczna
- k) Poradnia Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu (ortopedia i chirurgia urazowa narządu ruchu)
- l) Poradnia Otolaryngologiczna (choroby, ucha, nosa, gardła, krtani)
- m) Poradnia Reumatologiczna
- n) Poradnia Urologiczna (choroby układu moczowego)

**4. „MegaMed” sp. z o.o.– Oddział w Nowym Czarnowie, 74-105 Nowe Czarnowo
74, Przychodnia w Gryfinie, ul. Targowa 16, 74-100 Gryfino**

- a) Poradnia Dermatologiczna i Wenerologiczna Gryfino
- b) Poradnia Gastroenterologiczna Nowe Czarnowo
- c) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
- d) Poradnia Kardiologiczna Nowe Czarnowo, Gryfino
- e) Poradnia Neurologiczna Gryfino
- f) Poradnia Okulistyczna , Nowe Czarnowo, Gryfino
- g) Poradnia Otolaryngologiczna Gryfino
- h) Poradnia Urologiczna
- i) Poradnia Reumatologiczna

5. „Vita-Med”, ul. 9-go Maja 8, 74-101 Gryfino

- a) Poradnia Neurologiczna

6. NZOZ „Chrobry”, ul Chrobrego 52, 74-100 Gryfino

- a) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
- b) Poradnia Neurologiczna
- c) Poradnia Otolaryngologiczna

**7. Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska ul. Szczecińska 9,
74-100 Gryfino**

- a) Poradnia Diabetologiczna

8. NZOZ Poradnia dla Kobiet s.c., ul. Korczaka 1A/4, 74-505 Mieszkowice

a) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza

9. ZOZ „Femina”, ul. Kościuszki 7, 74-500 Chojna

a) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza

**10. Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska ul. 9-go Maja 8/7,
74-101 Gryfino**

a) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza

11. NZOZ Gardno ul. Żeliszewiecka 12, Gardno, 74-100 Gryfino

a) Poradnia Pulmonologiczna

Specjalistyka dla dzieci

1. NZOZ „Intermed” Spółka z o.o. ul. Niepodległości 28, 74-100 Gryfino

a) Poradnia Chirurgiczna dla dzieci

b) Poradnia Medycyny Sportowej

**2. MegaMed” Spółka z o.o. – Oddział w Nowym Czarnowie, 74-105 Nowe
Czarnowo 74, Przychodnia w Gryfinie, ul. Targowa 16, 74-100 Gryfino**

a) Poradnia Logopedyczna

**3. Polski Związek Głuchych Centrum Diagnozy i Rehabilitacji Dzieci
i Młodzieży oraz Osób Dorosłych z uszkodzonym Słuchem ul. Sikorskiego 3,
74-500 Chojna**

a) Poradnia Logopedyczna

**4. Polski Związek Głuchych Centrum Diagnozy i Rehabilitacji Dzieci
i Młodzieży oraz Osób Dorosłych z Uszkodzonym Słuchem ul. Krasińskiego
29, 74-101 Gryfino**

a) Poradnia Logopedyczna

5. NZOZ „Hipokrates” ul. Obrońców Stalingradu 28, 74-520 Cedynia

a) Poradnia Medycyny Sportowej

Stomatologia Specjalistyczna

1. NZOZ Stomatologiczny s.c., ul. Szczecińska 21, 74-100 Gryfino

a) Protetyka Stomatologiczna

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*
- *Warunki zawierania i realizacji umów z NFZ – Świadczeniodawca*

Świadczenia szpitalne „Szpital Powiatowy w Gryfinie” Spółka z o.o.

a) Izba przyjęć

- b) Izba przyjęć - Unia Europejska (świadczenia rozliczane po kosztach rzeczywistych poza limitami umowy)
- c) Chirurgia ogólna – hospitalizacja
- d) Choroby wewnętrzne – hospitalizacja
- e) Neonatologia – hospitalizacja
- f) Neonatologia – hospitalizacja
- g) Położnictwo i ginekologia – hospitalizacja

2.8.4. Świadczenia pielęgnacyjno-lecznicze, opieka długoterminowa

Świadczeń, w tym zakresie udzielają:

1. Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy /Opiekuńczo – Leczniczy w Gryfinie

Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy w obecnej formie funkcjonuje od stycznia 2009 roku. Świadczy usługi pielęgnacyjno opiekuńcze na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Oddział posiada 31 miejsca dla osób wymagających całodobowej opieki. Opieka ta obejmuje swoim zakresem leczenie, pielęgnację oraz rehabilitację pacjentów przewlekłe chorych, które zakończyły leczenie w szpitalu.

Główne zadanie:

- a) objęcie całodobową pielęgnacją i kontynuacja leczenia osób przewlekłe chorych,
- b) objęcie całodobową pielęgnacją i kontynuacja leczenia osób, które przebyły leczenie szpitalne, mają ukończony proces diagnozowania, leczenia operacyjnego lub intensywnego leczenia zachowawczego, nie wymagają już dalszej hospitalizacji, lecz ze względu na stan zdrowia i stopień niepełnosprawności są niezdolne do samoopieki i wymagają kontroli lekarskiej, profesjonalnej pielęgnacji i rehabilitacji czy też zapewnienia okresowej intensywnej opieki pielęgniarzkiej,
- c) przygotowanie rekonwalescenta i jego rodziny (opiekuna) do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych,
- d) zapobieganie powikłaniom wynikającym z procesu chorobowego i unieruchomienia,
- e) zmniejszenie skutków upośledzenia ruchowego oraz usprawnianie ruchowe poprzez działania fizjoterapeutyczne oraz stosowanie rehabilitacji ogólnoustrojowej, zgodnie z zaleceniem lekarza,
- f) edukacja i poradnictwo zdrowotne.

2. Zakład Pielęgnacyjno Opiekuńczy Psychiatryczny dla dorosłych w Nowym Czarnowie

Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy Psychiatryczny w Nowym Czarnowie – jest 45 łóżkowym zakładem opieki długoterminowej, funkcjonuje od 2000 roku. Od stycznia 2011 roku działa w strukturach Szpitala Powiatowego w Gryfinie. Zadaniem Zakładu jest otoczenie opieką pacjentów ze stwierdzonymi przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, wymagającymi poszpitalnej kontynuacji leczenia psychiatrycznego w zakresie farmakoterapii, psychoterapii, socjoterapii i innych form rehabilitacji psychiatrycznej, a także uczenia samoopieki zarówno pacjentów jak i ich rodzin. Do zakładu przyjmowane są również osoby, które nie były hospitalizowane psychiatrycznie, ale są zdiagnozowane i leczone wcześniej w warunkach ambulatorium psychiatrycznego. Pobyty są czasowe a średni pobyt wynosi ok. 6 m-cy. Długość pobytu w zakładzie zależy od stanu zdrowia pacjenta. Pobyt w zakładzie jest finansowany ze środków NFZ, ale zgodnie z przepisami art. 34 a ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej – osoba przebywająca w zakładzie ponosi koszty wyżywienia i zakwaterowania w wysokości 70% swojego dochodu, jednak nie większej niż 250% najniższej emerytury.

- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy Poradnia Medycyny Pracy w Starej Rudnicy (długoterminowa opieka geriatryczna),
- Pielęgniarska opieka długoterminowa „Euromedica” Centrum Medyczne, Dębce

3. Hospicja domowe

- Hospicjum Domowe Św. Łukasza, Chojna,
- NZOZ „Dom” Hospicjum Domowe dla Dorosłych, Gryfino.

2.8.5. Dostępność diagnostyki medycznej dla mieszkańców powiatu gryfińskiego

1. „Szpital Powiatowy w Gryfinie” Spółka z o.o.

- a) Badania Endoskopowe Przewodu Pokarmowego – Kolonoskopia (Gryfino),
- b) Badania Endoskopowe Przewodu Pokarmowego – Gastroskopia (Gryfino),
- c) Badanie USG, aparat 4 D, Philips i U 22 xMatrixo,
- d) RTG Philips DuraDiagnost Compact,
- e) Badanie EKG wysiłkowe system holterowski EKG,
- f) Badanie „echo serca”,

g) Laboratorium.

2. Niepubliczny ZOZ „Intermed” Spółka z o.o.

a) Badania Endoskopowe Przewodu Pokarmowego – Kolonoskopia (Gryfino),

b) Badania Endoskopowe Przewodu Pokarmowego – Gastroskopia (Gryfino),

c) Badanie USG,

d) Badanie „echo serca”,

e) RTG,

f) Laboratorium.

3. Niepubliczny ZOZ „Mega Med” Spółka z o.o.

a) Badania Endoskopowe Przewodu Pokarmowego – Kolonoskopia (Nowe Czarnowo),

b) Badania Endoskopowe Przewodu Pokarmowego – Gastroskopia (Nowe Czarnowo),

c) Badanie USG,

d) Badanie wysiłkowe EKG,

e) Laboratorium.

2.8.6. Pomoc doraźna

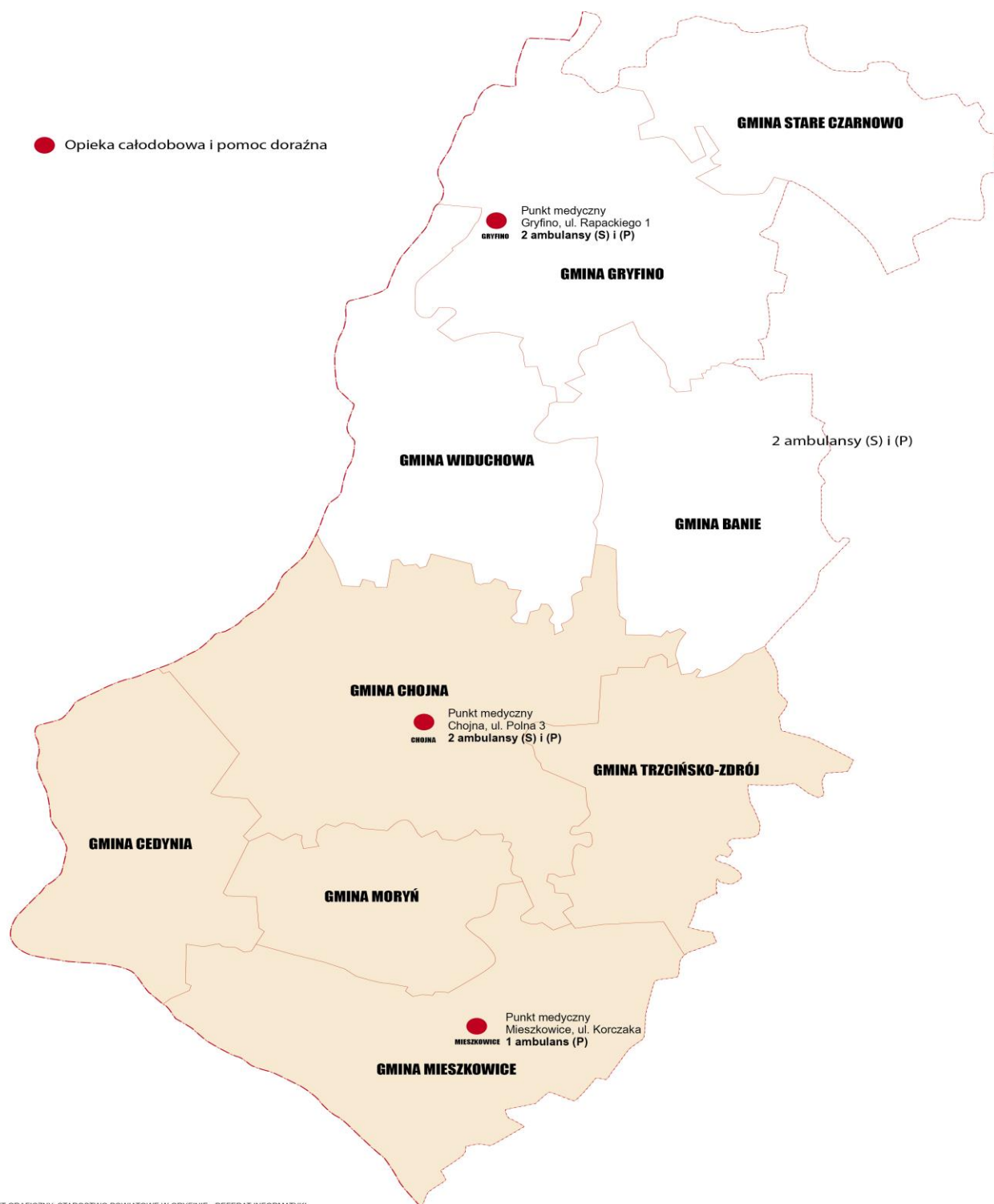
Pomoc doraźną na terenie powiatu gryfińskiego zapewnia Wojewódzka Stacja Pogotowania Ratunkowego Filia w Gryfinie, ul Rapackiego 1.

Filia Pogotowania Ratunkowego w Gryfinie dysponuje dwoma zespołami wyjazdowymi, specjalizującymi się w medycynie ratunkowej, są to zespoły:

1. zespół specjalistyczny (S), w skład zespołu wchodzi lekarz oraz dwóch ratowników medycznych, w tym jeden z uprawnieniami do prowadzenia pojazdu uprzywilejowanego,
2. zespół podstawowy (P), w skład tego zespołuchodzi dwóch ratowników medycznych, w tym jeden z uprawnieniami do prowadzenia pojazdu uprzywilejowanego.

Na terenie powiatu funkcjonuje również Wojewódzka Stacja Pogotowania Ratunkowego w Szczecinie, Filia w Gryfinie, Podstacja w Chojnie, obsługująca południową część powiatu. Podstacja w Chojnie mieści się przy, ul. Polnej 3 a i podobnie jak Stacja w Gryfinie dysponuje dwoma zespołami, czyli (S) i (P).

Podstacja w Mieszkowicach, przy ul. Korczaka posiada jeden ratunkowy zespół podstawowy (P).

Rys. 12. Mapa powiatu gryfińskiego z zaznaczeniem opieki całodobowej i pomocy doraźnej

Pogotowie w liczbach:

5 – karetek na terenie Powiatu Gryfińskiego.

51- pracowników pogotowia w Powiecie Gryfińskim.

120 sekund - to czas reakcji, który dyspozytor medyczny ma na zadysponowanie odpowiednim zespołem ratownictwa medycznego

60 sekund - ma zespół ratownictwa medycznego na wyjazd, gdy zgłoszenie jest pilne (gdy nie jest to wyjazd pilny - zespół posiada dwa razy więcej czasu)

do 15 minut – to ustawowy czas, gdy powinna przyjechać karetka od momentu zgłoszenia w terenie miejskim

20 minut – to czas przyjazdu ambulansu poza terenem miejskim

8,45 min – to średni czas przyjazdu ambulansu w Powiecie Gryfińskim w ubiegłym roku

Dane na podstawie informacji przedstawionych na posiedzeniu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, w dniu 05 marca 2014 r.

2.8.7. Apteki

Organizację pracy aptek ogólnodostępnych ustala Rada Powiatu w drodze uchwały, po wcześniejszym zaopiniowaniu projektu uchwały przez wójtów, burmistrzów gmin wchodzących w skład powiatu gryfińskiego oraz przez samorząd aptekarski – Zachodniopomorską Izbę Aptekarską w Szczecinie. Harmonogram pracy i dyżurów aptek ogólnodostępnych ustalają między sobą kierownicy aptek, a wyznaczona w części południowej i północnej Powiatu Gryfińskiego apteka przesyła grafik pracy i dyżurów, w celu jego publikacji na stornie promocyjnej Starostwa.

W chwili obecnej Harmonogram pracy aptek ustalony Uchwałą Rady Powiatu XXV/190/2013 w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu gryfińskiego prezentuje się następująco:

Tabela 7. Wykaz aptek na terenie powiatu gryfińskiego

Lp.	Nazwa placówki	Godziny pracy aptek		
		Dni Powszednie	Sobota	Niedziela, święta, dni wolne od pracy oraz w porze nocnej
1.	Apteka Gryfino, ul. Łużycka 3 F	8 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
2.	Apteka „Verbascum” Gryfino, ul. 11 Listopada 16	8 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
3.	Apteka „Vitalis” Gryfino, ul. Piastów 10	8 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
4.	Apteka Cefarm nr 81-064 Gryfino, ul. Grunwaldzka 6	8 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
5.	Apteka „Mandragora” Gryfino, ul. Krasińskiego 89	8 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
6.	Apteka „Mediq” Gryfino, ul. B. Chrobrego 30	8 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu

7.	Apteka „Vademecum” Gryfino, ul. 1 Maja 14 H	8 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	8 ³⁰ - 14 ³⁰	dyżur wg harmonogramu
8.	Apteka Gryfino, ul. 11 Listopada 66 - 68	8 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
9.	Apteka „Muszkieter” Gryfino, ul. 9 Maja 14	8 ⁰⁰ - 19 ⁴⁵	9 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	niedziela 10 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰ oraz dyżur wg harmonogramu
10.	Apteka „W Galerii” Gryfino, ul. Flisacza 63	8 ⁰⁰ - 20 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 20 ⁰⁰	niedziela 10 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰ oraz dyżur wg harmonogramu
11.	Apteka „Centrum Zdrowia” Gryfino, ul. Niepodległości 28	8 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
12.	Apteka „Rodzinna” Chojna, ul. Piastów 8	8 ⁰⁰ - 20 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
13.	Aptek „Św. Antoniego” Chojna, ul. Klasztorna 21	8 ⁰⁰ - 20 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
14.	Apteka „Corax” Chojna, ul. Jagiełły 22	8 ⁰⁰ - 20 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 20 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
15.	Apteka „Aspirynka” Chojna, ul. Kościuszki 3	8 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	dyżur pełni apteka „Rodzinna”
16.	Apteka „Millenium” Chojna, ul. Sikorskiego 3	9 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	nieczynna	dyżur pełni apteka „Rodzinna”
17.	Apteka „Bławatek” Mieszkowice, ul. Kamienna 2	8 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
18.	Apteka „Lawenda” Mieszkowice, ul. Willowa 2	8 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	8 ³⁰ - 13 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
19.	Apteka „Przyjazna” Cedynia, ul. Kościuszki 4	8 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
20.	Apteka „Pod Miłorzębem” Cedynia, ul. Świerczewskiego 14 A	8 ³⁰ - 18 ⁰⁰	8 ³⁰ - 15 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
21.	Apteka Cefarm nr 81-095 Trzcińsko-Zdrój, ul Chojnicka 1	9 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
22.	Apteka „Witaminka” Moryń, ul. Piaskowa 3	8 ³⁰ - 18 ⁰⁰	10 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	dyżur wg harmonogramu
23.	Apteka „Rosa Canina” Banie, ul. Grunwaldzka 1	8 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	8 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	Po godzinach pracy apteka realizuje recepty w ramach pełnienia pogotowia pracy (do dnia 31 grudnia 2013 r.). Informacja umieszczona jest na drzwiach wejściowych apteki.

Źródło: Informacji dotyczących zagadnień z zakresu zabezpieczenia świadczeń medycznych na terenie powiatu gryfińskiego w roku 2014

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 06 września z 2001 r. Prawo farmaceutyczne*

2.9. Transport

Drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni na terenie powiatu gryfińskiego:

Tabela 8. Drogi na terenie powiatu gryfińskiego

Drogi	Powiatowe	% Województwa	Gminne	% Województwa
Długość (km)	550,9	8 %	232,7	7 %

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Sieć użyteczności publicznej w transporcie zbiorowym to usługi:

- organizowane przez władze publiczne,
- mające znaczenie dla społeczeństwa, a w szczególności dla uboższych ekonomicznie warstw społecznych,
- dostępne dla wszystkich warstw społecznych.

Za przewozy o charakterze użyteczności publicznej uznaje się usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego, wykonywane przez operatora publicznego transportu zbiorowego w celu bieżącego i nieprzerwanego zaspokajania potrzeb przewozowych społeczności na danym obszarze.

Realizowanie celów użyteczności publicznej nie oznacza, że usługi transportu publicznego powinny być dostępne i konsumowane powszechnie, niezależnie od wartości postrzeganej przez społeczeństwo oraz od kosztów społecznych ich wytworzenia. Z punktu widzenia efektywności wydatków publicznych, organizowanie i finansowanie usług użyteczności publicznej powinno dotyczyć tej części usług dostępnych na rynku, które spełniają określone kryteria użyteczności publicznej, a ich realizacja powinna być poddana presji konkurencji na etapie ubiegania się o świadczenia usług na rzecz organizatora transportu publicznego i pasażerów tego transportu.

Pozostałe linie użyteczności publicznej nie ujęte w planie transportowym na obszarze co najmniej dwóch gmin mogą być uznane za linie o charakterze użyteczności publicznej na podstawie zawartych porozumień pomiędzy gminami lub poprzez utworzenie związku międzygminnego.

Tabela 9. Linie użyteczności publicznej - kursy w okresie szkolnym

Lp.	Numer linii	Od	Do	Przez	Km	Wariant I Okres Szkolny					
						Dzień roboczy		Sobota		Niedziela	
						roboczy szkolny TAM	roboczy szkolny POWRÓT	Sobota w roku szkolnym TAM	Sobota w roku szkolnym POWRÓT	Niedziela w roku szkolnym TAM	Niedziela w roku szkolnym POWRÓT
1.	1U	Stare Czarnowo	Gryfino	Glinna, Żeliszewiec, Gardno, Wełtyń	28	4	4	3	3	2	2
2.	2U	Banie	Gryfino	Tywica, Rożnowo, Steklno, Pniewo	24,9	5	5	3	3	2	2
3.	3U	Widuchowa	Gryfino	Dębogóra, Nowe Czarnowo, Pniewo	19,6	5	5	4	4	2	2
4.	4U	Chojna	Gryfino	Lisie Pole, Krzywin, Widuchowa, Pniewo	Liczba połączeń zależna od liczby połączeń w transporcie kolejowym						
					41,9	4	4	3	3	2	2
5.	5U	Cedynia	Chojna	Orzechów, Mętno	19,9	4	4	3	3	2	2
6.	6U	Trzcińsko-Zdrój	Chojna		13,1	4	4	3	3	2	2
7.	7U	Moryń	Chojna	Przyjezierze, Mirowo, Godków		4	4	3	3	2	2
					17,1						
8.	8U	Mieszkowice	Chojna	Witnica	21,2	4	4	2	2	2	2
9.	9U	Widuchowa	Gryfino	Marwice, Pacholęta, Czarnówko	36,8	2	2	1	1	1	1
10.	10U	Banie	Chojna	Baniewice, Swobnica, Grzybno, Strzeszów, Trzcińsko-Zdrój	43,1	4	4	2	2	1	1
11.	11U	Chojna	Mieszkowice	Cedynia, Osinów, Kostrzynek, Siekierki, Gozdowice	37,3	4	4	2	2	1	1

Źródło: Plan zrównoważonego rozwoju transportu publicznego dla powiatu gryfińskiego

2.10. Edukacja

Edukacja rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej a co za tym idzie zróżnicowane są szanse życiowe poszczególnych grup ludności np. młodzież miejska i wiejska, dorosłych bez wykształcenie i z wykształceniem itp.

W roku szkolnym 2014/2015 w powiecie gryfińskim działało 40 placówek oświatowych. Na tę liczbę składało się 12 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych,

34 szkoły podstawowe, 12 gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych zgrupowanych w 3 zespołach szkół ponadgimnazjalnych oraz w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieszkowicach. W zakresie szkolnictwa specjalnego w powiecie funkcjonują: Zespół Szkół Specjalnych w Nowym Czarnowie oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chojnie. Dane na temat ww. placówek przedstawia tabela nr 10.

Tabela 10. Wykaz placówek edukacyjnych w powiecie gryfińskim

Lp.	Nazwa i adres	Gmina
1.	Publiczne Gimnazjum w Baniach im. Jana Pawła II	Banie
2.	Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Baniach	Banie
3.	Szkoła Podstawowa w Lubanowie	Banie
4.	Szkoła Podstawowa w Swobnicy	Banie
5.	Przedszkole w Baniach	Banie
6.	Gimnazjum im. Mieszka I w Cedyni	Cedynia
7.	Szkoła Podstawowa im. Bohaterów I Armii Wojska Polskiego i Zespół Szkolno – Przedszkolny w Cedyni	Cedynia
8.	Szkoła Podstawowa im. Leśników Polskich w Piasku	Cedynia
9.	Bajkowe Przedszkole Miejskie w Chojnie	Chojna
10.	Szkoła Podstawowa w Krzymowie	Chojna
11.	Szkoła Podstawowa w Brwicach	Chojna
12.	Szkoła Podstawowa w Nawodnej im. Wspólnej Europy wraz z filią w Lisim Polu	Chojna
13.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Chojnie filia w Godkowie	Chojna
14.	Szkoła Podstawowa w Grzybnie im. Marii Konopnickiej	Chojna
15.	Gimnazjum im. Janusza Korczaka w Chojnie	Chojna
16.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie	Chojna
17.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Mieszka I w Chojnie	Chojna
18.	Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Dąbrowskiej	Gryfino
19.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. kpt.ż.w. Mamerta Stankiewicza w Gryfinie	Gryfino
20.	Szkoła Podstawowa im. Księcia Barnima I w Żabnicy	Gryfino
21.	Szkoła Podstawowa im. Małych Zesłańców Sybiru w Radziszewie	Gryfino
22.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gryfinie	Gryfino
23.	Zespół Szkół w Gardnie	Gryfino
24.	Zespół Szkół w Chwarstnicy	Gryfino
25.	Zespół Szkół w Gryfinie	Gryfino
26.	Zespół Szkół Specjalnych w Nowym Czarnowie	Gryfino
27.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Gryfinie	Gryfino
28.	Przedszkole Nr 1 im. Krasnala Hałabały w Gryfinie	Gryfino

29	Przedszkole Nr 2 z Oddziałami Żłobkowymi im. Misia Uszatka w Gryfinie	Gryfino
30	Przedszkole Nr 3 im. Kubusia Puchatka	Gryfino
31	Przedszkole Nr 4 z oddziałami integracyjnymi im. Pszczółki Mai	Gryfino
32	Przedszkole Nr 5 im. Calineczki w Gryfinie	Gryfino
33	Niepubliczne Integracyjne Przedszkole Iskierka z oddziałami ogólnodostępnymi i specjalnymi.	Gryfino
34	Szkoła Podstawowa im. Mieszka I w Mieszkowicach	Mieszkowice
35	Szkoła Podstawowa w Czelinie	Mieszkowice
36	Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Troszynie	Mieszkowice
37	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zielinie	Mieszkowice
38	Przedszkole Samorządowe w Mieszkowicach	Mieszkowice
39	Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Mieszkowicach	Mieszkowice
40	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieszkowicach	Mieszkowice
41	Zespół Szkół w Moryniu	Moryń
42	Zespół Szkół w Kołbaczu	Stare Czarnowo
43	Przedszkole Miejskie	Trzcińsko Zdrój
44	Szkoła Podstawowa w Gogolicach	Trzcińsko Zdrój
45	Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Trzcińsku Zdroju	Trzcińsko Zdrój
46	Szkoła Podstawowa w Stołecznej	Trzcińsko Zdrój
47	Publiczne Gimnazjum im. Marka Kotańskiego w Góralicach	Trzcińsko Zdrój
48	Zespół Szkół w Widuchowej	Widuchowa
49	Szkoła Podstawowa w Krzywinie	Widuchowa
50	Gminne Przedszkole w Widuchowej	Widuchowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO z 30.09.2014 r.

2.10.1. Stan organizacji szkół i placówek prowadzonych przez powiat gryfiński – charakterystyka jednostek

Samorząd powiatu gryfińskiego w roku szkolnym 2014/2015 był organem prowadzącym dla pięciu jednostek oświatowych:

Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Gryfinie, w skład którego wchodzi:

- II Liceum Ogólnokształcące,
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
- Technikum Zawodowe,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa,
- Policealna Szkoła Zawodowa.

Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie, w skład którego wchodzi:

- Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów spod Siekier,
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych im. Bohaterów spod Siekier,
- Technikum Budowlane im. ppor. Ryszarda Kuleszy,

- Technikum Zawodowe im. ppor. Ryszarda Kuleszy,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. ppor. Ryszarda Kuleszy.

Zespołu Szkół Specjalnych w Nowym Czarnowie, w skład którego wchodzi:

- Publiczna Szkoła Podstawowa Specjalna,
- Publiczne Gimnazjum Specjalne,
- Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy.

Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chojnie, w skład którego wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna,
- Gimnazjum Specjalne,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna,
- Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy.

Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gryfinie z filią w Chojnie.

Stan organizacji szkół był powiązany z planowanymi zadaniami rzeczowymi na rok szkolny 2014/2015 oraz zatwierdzonymi arkuszami organizacji pracy szkół i wyglądał w sposób zaprezentowany w tabeli 11.

Tabela 11. Stan organizacji szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2014/2015

Wyszczególnienie		Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym w klasach:				
				I	II	III	IV	
ZSP Nr 2 Gryfino		28	657	208	201	191	57	
1.	Liceum ogólnokształcące	6	145	40	51	54	-	
2.	Technikum	10	219	60	46	56	57	
3.	Zasadnicza szkoła zawodowa	9	210	85	65	60	-	
4.	LO dla dorosłych	3	83	23	39	21	-	
ZSP Chojna		29	757	212	211	265	69	
1.	Liceum ogólnokształcące	9	250	65	74	111	-	
2.	Technikum	10	274	68	59	78	69	
3.	Zasadnicza szkoła zawodowa	7	180	57	63	60	-	
4.	LO dla dorosłych	3	53	22	15	16	-	
		Ogółem, w tym:	57	1 414	420	412	456	126
		młodzież	51	1 278	375	358	419	126
		dorośli	6	136	45	54	37	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO z 30.09.2014 r.

W roku szkolnym 2014/2015 struktura uczniów szkół dla młodzieży przedstawiała się następująco:

- w liceum ogólnokształcącym – 30,90% (2013/2014 – 35,82%)
- w technikum – 38,58% technikum (2013/2014 – 37,38%);
- w zasadniczej szkole zawodowej – 30,52% (2013/2014 – 26,80%)

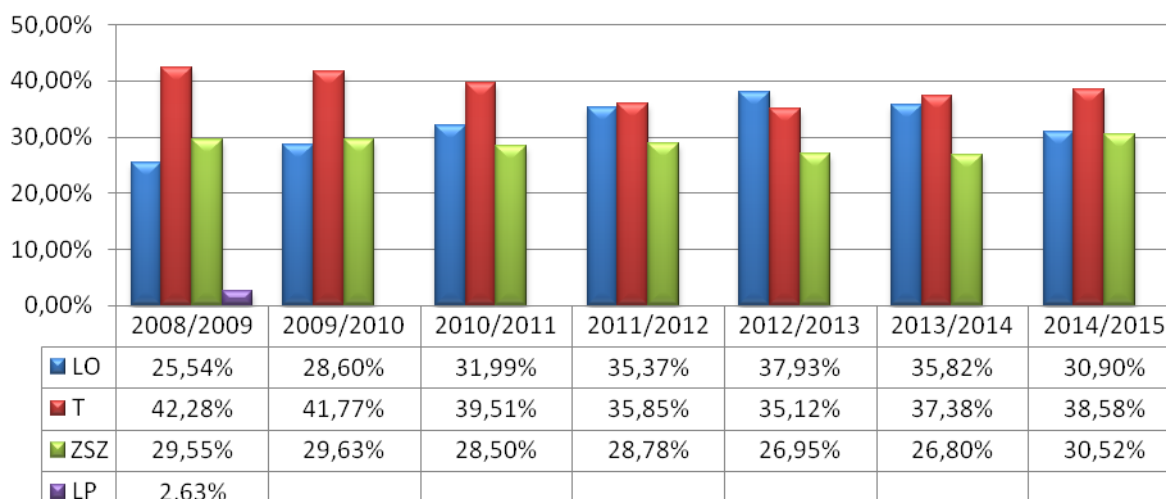
Tabela 12. Stan organizacji szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2013/2014

Wyszczególnienie		Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym w klasach:			
				I	II	III	IV
ZSP Nr 2 Gryfino		27	676	237	204	170	65
1.	Liceum ogólnokształcące	7	186	54	56	76	-
2.	Technikum	11	245	59	59	62	65
3.	Zasadnicza szkoła zawodowa	7	181	85	64	32	-
4.	LO dla dorosłych	2	64	39	25	-	-
ZSP Chojna		32	854	263	279	248	64
1.	Liceum ogólnokształcące	11	319	90	113	116	-
2.	Technikum	11	282	66	79	73	64
3.	Zasadnicza szkoła zawodowa	8	197	70	68	59	-
4.	LO dla dorosłych	2	56	37	19	-	-
Ogółem, w tym:		59	1 530	500	483	418	129
młodzież		55	1 410	424	439	418	129
dorośli		4	120	76	44	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO z 30.09.2013 r.

Porównując dane zawarte w tabelach 11 i 12, widać że nadal utrzymuje się tendencja spadkowa absolwentów gimnazjum, którzy wybierają kontynuację nauki w powiatowych szkołach ponadgimnazjalnych.

Wykres 2. Struktura rodzajów szkół dla młodzieży w latach szkolnych 2008/2009 – 2014/2015

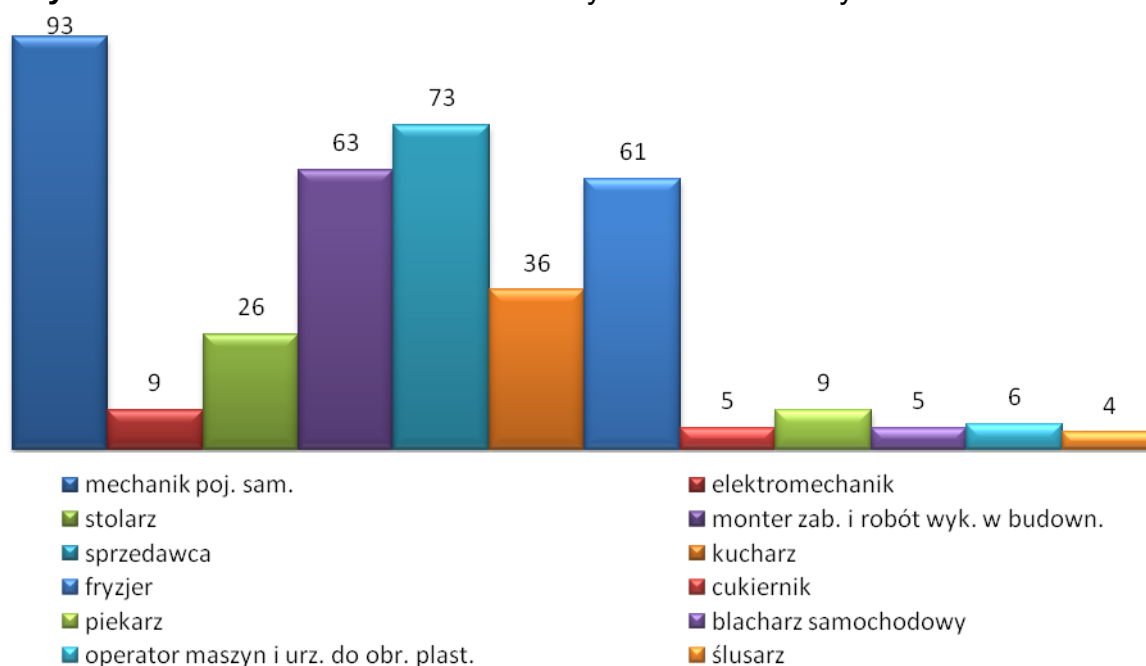
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO

Jak pokazał nabór w roku szkolnym 2014/2015, spora część uczniów wybrała szkoły kształcące w zawodzie. Pomimo, że proporcje te ulegają ciągłym wahaniom – wzrastają lub maleją na przemian, w ostatnich dwóch latach daje się zauważyć korzystne zjawisko wyboru – przez absolwentów gimnazjów – szkół zawodowych i techników. W analizowanym roku szkolnym ponad 69% uczniów wybrało właśnie te szkoły.

W roku szkolnym 2014/2015 w zasadniczych szkołach zawodowych uczniowie kształcili się w dwunastu zawodach robotniczych:

- mechanik pojazdów samochodowych,
- elektromechanik,
- stolarz,
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie;
- sprzedawca,
- kucharz,
- fryzjer,
- cukiernik, piekarz,
- blacharz samochodowy,
- operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej,
- ślusarz.

Wykres 3. Struktura zawodów robotniczych w roku szkolnym 2014/2015

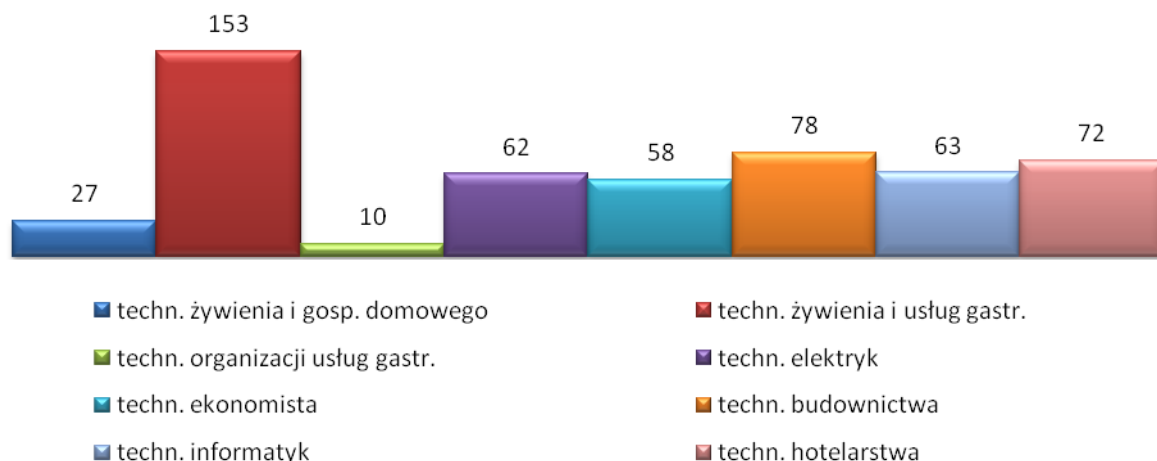
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO

Natomiast kształcenie młodzieży w technikach odbywało się w ośmiu zawodach technikalnych:

- technik żywienia i gospodarstwa domowego,
- technik żywienia i usług gastronomicznych,
- technik organizacji usług gastronomicznych,
- technik elektryk,
- technik ekonomista,

- technik budownictwa,
- technik informatyk,
- technik hotelarstwa.

Wykres 4. Struktura zawodów technikalnych w roku szkolnym 2014/2015

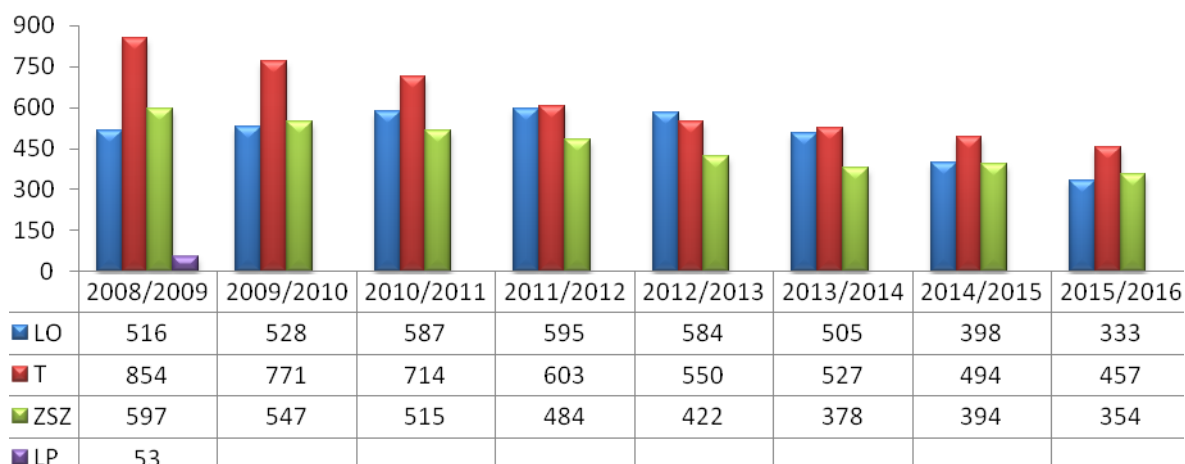

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO

Dla porównania na wykresie 5 przedstawiono strukturę organizacji młodzieżowych szkół ponadgimnazjalnych w okresie ostatnich ośmiu lat szkolnych. Z porównania ogólnej liczby uczniów w latach 2008-2015 widać wyraźnie, że niezmiennie utrzymuje się tendencja spadkowa uczniów pobierających naukę w powiatowych szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży:

- 2008/2009 – 2 020 uczniów
- 2009/2010 – 1 846 uczniów
- 2010/2011 – 1 816 uczniów
- 2011/2012 – 1 682 uczniów
- 2012/2013 – 1 556 uczniów
- 2013/2014 – 1 410 uczniów
- 2014/2015 – 1 286 uczniów
- 2015/2016 – 1 144 uczniów

Wykres 5. Liczba uczniów w latach szkolnych 2008/2009 – 2015/2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO

2.10.2. Jednostki dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych

System edukacji, zgodnie z art. 1 pkt 5 i 5a ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty, zapewnia możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół i placówek przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami.

Opieka nad uczniami niepełnosprawnymi jest realizowana poprzez umożliwienie zindywidualizowania procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych. O wyborze typu szkoły (specjalna, integracyjna, ogólnodostępna), w której dziecko niepełnosprawne będzie realizowało obowiązek szkolny i obowiązek nauki, decydują jego rodzice.

W powiecie gryfińskim funkcjonują typy placówek specjalnych, które są podzielone w następujący sposób:

1) w Zespole Szkół Specjalnych Nowym Czarnowie:

- szkoła podstawowa dla dzieci upośledzonych w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym oraz głębokim (grupy rewalidacyjno-wychowawcze),
- gimnazjum dla dzieci z upośledzeniem w stopniu lekkim oraz umiarkowanym i znacznym,
- szkoła przysposabiająca do pracy dla młodzieży z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i znacznym;

2) w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczy w Chojnie:

- szkoła podstawowa dla dzieci z upośledzeniem w stopniu lekkim oraz umiarkowanym i znacznym,

- gimnazjum dla dzieci z upośledzeniem w stopniu lekkim oraz umiarkowanym i znacznym,
- szkoła zawodowa specjalna dla młodzieży z upośledzeniem w stopniu lekkim,
- szkoła przysposabiająca do pracy dla młodzieży z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- oraz internat dla uczniów spoza Chojny.

Tabela 13. Liczba uczniów w szkołach specjalnych w roku szkolnym 2014/2015

Wyszczególnienie		Liczba oddziałów/ zespołów	Liczba uczniów	w tym w klasach:					
				I	II	III	IV	V	VI
ZSS w Gryfinie		8/4	56/12	11	17	16	1	4	7
1.	Szkoła podstawowa	3	19	1	4	2	1	4	7
2.	Gimnazjum	3	27	7	10	10	-	-	-
3.	Szkoła przysposabiająca do pracy	2	10	3	3	4	-	-	-
4.	Zespoły rewalidacyjno-wychowawcze	4	12	-	-	-	-	-	-
SOSW w Chojnie		11	89	24	20	25	8	5	7
1.	Szkoła podstawowa	3	26	1	2	3	8	5	7
2.	Gimnazjum	3	28	12	8	8	-	-	-
3.	Szkoła przysposabiająca do pracy	2	11	4	-	7	-	-	-
4.	Zasadnicza szkoła zawodowa	3	24	7	10	7	-	-	-
Ogółem:		19/4	145/12	35	37	41	9	9	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO z 30.09.2014 r.

Tabela 14. Liczba uczniów w szkołach specjalnych w roku szkolnym 2013/2014

Wyszczególnienie		Liczba oddziałów/ zespołów	Liczba uczniów	w tym w klasach:					
				I	II	III	IV	V	VI
ZSS w Gryfinie		8/5	54/14	11	14	14	3	7	5
1.	Szkoła podstawowa	3	20	1	2	2	3	7	5
2.	Gimnazjum	5	34	10	12	12	-	-	-
3.	Zespoły rewalidacyjno-wychowawcze	5*	14	-	-	-	-	-	-
SOSW w Chojnie		10	86	21	28	19	5	8	5
1.	Szkoła podstawowa	3	27	-	4	5	5	8	5
2.	Gimnazjum	2	21	6	8	7	-	-	-
3.	Szkoła przysposabiająca do pracy	3	20	8	5	7	-	-	-
4.	Zasadnicza szkoła zawodowa	2	18	7	11	-	-	-	-
Ogółem:		18/5	140/14	32	42	33	8	15	10

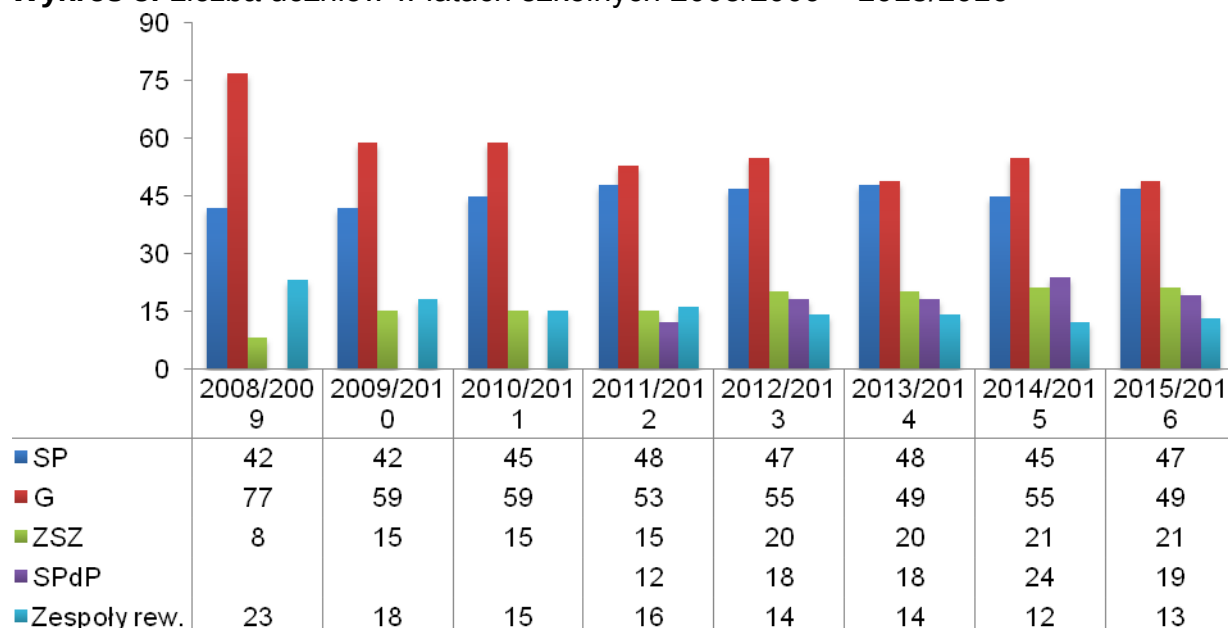
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO z 30.09.2013 r.

W roku szkolnym 2014/2015 liczba uczniów w porównaniu do roku szkolnego 2013/2014 wzrosła ogółem o 3 uczniów.

Z porównania ogólnej liczby uczniów w latach 2008-2015 widać wyraźnie, że utrzymująca się tendencja spadkowa została zahamowana od roku 2011, głównie poprzez wprowadzenie nowych typów szkół (zasadniczej szkoły zawodowej oraz szkoły przysposabiającej do pracy), niemniej jednak liczba uczniów nie została

całkowicie ustabilizowana. Dane z roku szkolnego 2015/2016 pokazują, że szkoły specjalne mogą ponownie mieć kłopoty z naborem uczniów.

Wykres 5. Liczba uczniów w latach szkolnych 2008/2009 – 2015/2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO

Uczeń niepełnosprawny, zależnie od postępów w nauce, może mieć na każdym etapie edukacyjnym przedłużony rok nauki i może się kształcić w szkole podstawowej specjalnej do 18 roku życia, w gimnazjum specjalnym do 21 roku życia, w szkole ponadgimnazjalnej specjalnej do 24 roku życia i w grupach rewalidacyjno-wychowawczych do 25 roku życia.

2.10.3. System kierowania dzieci i młodzieży do szkół specjalnych lub ośrodków oraz do młodzieżowych ośrodków wychowawczych

Na wniosek rodzica uczniowie zamieszkali na terenie powiatu gryfińskiego są kierowani do wybranej szkoły specjalnej funkcjonującej w powiecie. Natomiast, jeżeli powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka nie prowadzi szkoły specjalnej lub ośrodka, odpowiednich ze względu na rodzaj niepełnosprawności, w tym stopień upośledzenia umysłowego, starosta tego powiatu kieruje dziecko do najbliższego powiatu prowadzącego taką szkołę lub ośrodek.

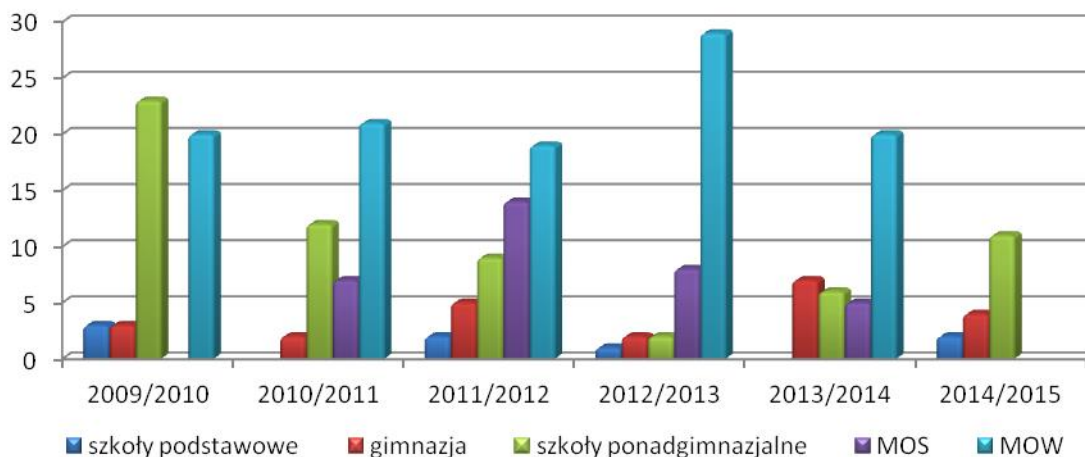
W roku szkolnym 2014/2015 wystawionych zostało 13 skierowań do szkół i ośrodków specjalnych uczniom zamieszkałym na terenie powiatu gryfińskiego.

Tabela 15. Liczba wydanych skierowań do szkół i ośrodków specjalnych na terenie innych powiatów

Płeć	Klasa	Szkoła/ośrodek	Miejscowość	Ilość osób
M	I	ZSZS nr 16 w SOSW nr 2	Szczecin	3
K	I	ZSZS nr 16 w SOSW nr 2	Szczecin	3
M	I	ZSZ w SOSW dla Dzieci Niesłyszących	Szczecin	1
K	I	ZSZ nr 2 w SOSW nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo	Police	1
K	I	LO w SOSW nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo	Police	1
K	I	LO w SOSW dla Dzieci Słabo Słyszących	Szczecin	2
Ogółem szkoły ponadgimnazjalne				11
M	I	G nr 47 w ZSS nr 9	Szczecin	1
M	I	G w SOSW dla Dzieci Niesłyszących	Szczecin	1
K	III	G w SOSW Zespół Placówek Specjalnych	Szerzawy	1
M	III	G w SOSW Zespół Placówek Specjalnych	Szerzawy	1
Ogółem gimnazja:				4
M	III	SP nr 25 w ZSS nr 9	Szczecin	1
K	IV	SP nr 10 w SOSW nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo	Police	1
Ogółem szkoły podstawowe:				2

Źródło: opracowanie własne na podstawie na podstawie danych WEKSiT

Wykres 6. Liczba skierowań uczniów do szkół i placówek specjalnych poza powiatem oraz MOS i MOW w latach szkolnych 2009/2010 – 2014/2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie na podstawie danych WEKSiT

Nieletni, wobec którego sąd rodzinny zastosował środek wychowawczy w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii (postanowienia wydawano do końca 2011 r.) kierowany jest do ośrodka wskazanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji

w Warszawie – przez starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania nieletniego – a w przypadku braku miejsca zamieszkania – starostę właściwego ze względu na miejsce pobytu nieletniego. W roku szkolnym 2014/2015 wydano skierowania do: MOW – 25 (w tym 19 skierowań nieletnim) oraz MOS – 3 (w tym 1 skierowanie nieletniemu).

Od 2012 roku do młodzieżowych ośrodków socjoterapii nieletni kierowani są na podstawie wniosku rodziców oraz orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym. W roku szkolnym 2014/2015 wydano 12 skierowań na wniosek rodziców (wszystkie osobom nieletnim).

2.10.4. Jednostki prowadzone przez inne podmioty niż samorząd

Na podstawie art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, prowadzona jest ewidencja szkół i placówek niepublicznych, działających na terenie powiatu. Ewidencja obejmuje szkoły ponadgimnazjalne, placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki kształcenia ustawicznego.

Jednostki oświatowe prowadzone przez inne podmioty otrzymują od powiatu dotacje. Szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu powiatu, w wysokości równej 50% ustalonych w budżecie powiatu wydatków bieżących przewidzianych na jednego ucznia w szkołach tego samego typu i rodzaju prowadzonych przez Powiat Gryfiński. W przypadku braku na terenie powiatu szkoły publicznej danego typu i rodzaju, podstawą do ustalenia dotacji są wydatki bieżące ponoszone przez najbliższy powiat na prowadzenie szkoły publicznej danego typu lub rodzaju. Warunkiem udzielenia dotacji z budżetu powiatu jest złożenie informacji o planowanej liczbie uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji.

Organ dotujący ustala w każdym roku wysokość miesięcznej stawki dotacji na jednego ucznia, w zależności od typu szkoły.

Tabela 16. Rodzaje szkół prowadzonych przez podmioty niepubliczne – stawki dotacji

Typ szkoły	Stawki dotacji na 1 ucznia miesięcznie (w zł)					
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liceum ogólnokształcące dla dorosłych	78,07	78,31	93,93	104,34	100,79	94,10
uzupełniające liceum ogólnokształcące dla dorosłych	101,20	104,57	104,89	132,94	-	-
szkoła policealna dla dorosłych	103,03	78,31	93,93	115,70	-	-
zasadnicza szkoła zawodowa dla młodzieży	-	-	-	-	519,81	538,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WEKSIT

Organy prowadzące szkoły składają każdego miesiąca informację o faktycznej liczbie uczniów, ustaloną na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, co stanowi podstawę do naliczenia oraz przekazania transzy dotacji.

Tabela 17. Liczba słuchaczy w szkołach niepublicznych w roku szkolnym 2014/2015

Nazwa szkoły		Liczba oddziałów	Liczba słuchaczy	w tym w klasach:		
				I	II	III
1.	Prywatne Liceum Ogólnokształcące w Gryfinie	3	33	3	8	22
2.	Niepubliczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Trzcińsku Zdroju	2	21	12	9	-
Ogółem		5	54	15	17	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO z 30.09.2014 r.

W roku szkolnym 2014/2015 dotację z budżetu powiatu gryfińskiego otrzymywały następujące szkoły:

Tabela 18. Dotacje podmiotowe z budżetu dla szkół niepublicznych

Nazwa szkoły		Dotacja roczna (w zł)	
		2014 r.	2015 r. – planowane wykonanie
1.	Prywatne Liceum Ogólnokształcące w Gryfinie	42 835,75	25 689,30
2.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Edukator” w Gryfinie	18 545,36	-
3.	Niepubliczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Trzcińsku Zdrój	80 050,54	88 778,25
Ogółem		141 431,65	114 467,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

2.11. Działalność Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Gryfinie i filii w Chojnie w latach szkolnych 2013/2014 i 2014/2015

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gryfinie i filia w Chojnie:

Główna siedziba Gryfino, ul. Łużycka 91 – I piętro budynku internatu

Filia w Chojnie ul. Dworcowa 1 – parter budynku byłego internatu.

PPP jest placówką oświatową działającą na rzecz dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli. Głównym celem działalności jest udzielanie wszechstronnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej, szerzenie wiedzy psychologiczno-pedagogicznej, wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek.

Poradnia współpracuje i wspomaga pracę placówek z terenu powiatu gryfińskiego:

- 1 żłobek
- 14 przedszkoli i 5 punktów przedszkolnych
- 30 szkół podstawowych
- 14 gimnazjów,
- 4 zespoły szkół ponadgimnazjalnych i 3 szkoły ponadgimnazjalne dla niepełnosprawnych intelektualnie.

Formy realizacji zadań:

- diagnoza,
- terapia (pedagogiczna, logopedyczna, psychologiczna ale też terapia rodzin),
- profilaktyka,
- dodatkowo wspomaganie przedszkoli i szkół w celu podnoszenia efektów pracy,
- grupy wsparcia (np. dla pedagogów, psychologów, logopedów, socjoterapeutów szkolnych, asystentów rodzin),
- interwencje kryzysowe
- zajęcia, warsztaty dla dzieci i młodzieży, rodziców,
- szkolenia dla nauczycieli.
- dyżury, e-porady, telefon zaufania.

Tabela 19. Dane statystyczne dotyczące Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej

Rodzaj działania	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015
Diagnozy	1 703	1 765
Badania przesiewowe	292	254
Porady	3 652	2 719
Konsultacje	2 789	2 281
Terapia	316 osób	369 osób
Inne zajęcia dla uczniów	199 zajęć dla 4 861 dzieci i młodzieży	200 zajęć dla 3 995 dzieci i młodzieży
Zajęcia dla rodziców	67 zajęć dla 982 rodziców	36 zajęć dla 520 rodziców
Szkolenia dla nauczycieli	22 szkolenia dla 239 nauczycieli	27 szkoleń dla 314 nauczycieli

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	128	167
Orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania	101	105
Orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	6	7
Opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	13	26
Inne opinie	631	612

Źródło: Bank danych własnych

2.12. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców w powiecie gryfińskim czuwają następujące służby, inspekcje i straże:

- Komenda Powiatowa Policji w Gryfinie,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Gryfinie,
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Gryfinie,
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gryfinie, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Gryfinie.

Dokonywanie oceny zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców w powiecie należy do zadań Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego powoływanej przez Starostę Gryfińskiego, w skład której wchodzi przedstawiciele powiatowych służb, inspekcji i straży.

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swoją intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzkich oraz odciska piętno na jej funkcjonowanie.

Według danych pochodzących z Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie, w 2013 r w powiecie gryfińskim stwierdzono 1517 przestępstw, a w roku 2014, 1456 tj. o 61 mniej w porównaniu do roku poprzedniego. Najczęściej odnotowanymi były przestępstwa polegające na kradzieży cudzej rzeczy oraz kierowaniu pojazdem w stanie nietrzeźwym oraz oszustwa kryminalne. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Przestępstwa popełnione w powiecie gryfińskim

Kategoria przestępstwa	Ilość przestępstw w 2013 r.	Ilość przestępstw w 2014 r.
Rozbój	42	17
Uszkodzenie ciała	28	30
Bójka i pobicie	20	18
Kradzież cudzej rzeczy	324	303
Przywłaszczenie mienia	9	6
Niepłacenie alimentów	112	56
Uszkodzenie mienia	96	75
Przestępstwa narkotykowe	95	155
Nietrzeźwi kierujący pojazdami	312	327
Znęcanie się nad rodziną	73	74
Oszustwa kryminalne	314	230
Inne	92	165

Źródło: Dane własne Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie

Tabela 21. Przestępstwa popełnione przez nieletnich w powiecie gryfińskim

Kategoria przestępstwa	Ilość przestępstw w 2013 r.	Ilość przestępstw w 2014 r.
Rozbój	7	1
Bójka i pobicie	4	3
Kradzież cudzej rzeczy	34	10
Przestępstwa narkotykowe	66	53
Inne	11	21

Źródło: Dane własne Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie

Pod nadzorem kuratorów w roku 2013 pozostawało 1979 osób, a w 2014 1833 osób. Dane te obejmują liczbę osób będących pod opieką kuratorów z pionu karnego i rodzinnego.

2.13. Pomoc społeczna w gminach powiatu gryfińskiego

Zadania pomocy społecznej w gminach wchodzących w skład powiatu gryfińskiego wykonuje 9 ośrodków pomocy społecznej w tym:

1. OPS Gryfino
2. OPS Chojna
3. OPS Cedynia
4. OPS Mieszkowice
5. OPS Moryń
6. OPS Trzcińsko Zdrój
7. GOPS Banie

8. GOPS Widuchowa

9. GOPS Stare Czarnowo

Do ich podstawowych obowiązków należy: prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń, aktywizowanie środowiska lokalnego oraz współpraca z instytucjami i organizacjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym. Na koniec 2014 r. kadrę ośrodków pomocy społecznej stanowiło łącznie 179 osób w tym 46 pracowników socjalnych pracujących w terenie. Spośród wszystkich gmin powiatu gryfińskiego najwięcej mieszkańców przypadających na jednego pracownika socjalnego występuje w gminach Trzcińsko-Zdrój i Cedynia. Najlepsza sytuacja w tym zakresie występuje w gminach Moryń i Mieszkowice.

Ośrodki pomocy społecznej realizują zadania wynikające z kilkunastu ustaw, wśród których zasadnicza stanowi ustawa o pomocy społecznej. Prawo do wsparcia udzielanego na jej podstawie mają osoby i rodziny, które spełniają kryterium dochodowe lub przejściowo znajdują się w trudnej sytuacji z powodu nagłych zdarzeń.

Tabela 22. Zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie gryfińskim

Lp.	Gmina	Liczba mieszkańców gminy przypadająca na jednego pracownika socjalnego	Liczba mieszkańców gminy	OGÓŁEM zatrudnionych		z tego: pracownicy socjalni ogółem	
				Liczba osób	W przeliczeniu na pełne etaty	Liczba osób	W przeliczeniu na pełne etaty
1	Banie	1 626	6 502	10	10,00	4	4,00
2	Cedynia	2 217	4 434	12	12,00	2	2,00
3	Chojna	1 757	14 057	36	36,00	8	8,00
4	Gryfino	1 893	32 177	71	68,50	17	17,00
5	Mieszkowice	1 485	7 424	14	14,00	5	5,00
6	Moryń	1 478	4 434	10	9,50	6 3 w terenie	6,00 3,00
7	Stare Czarnowo	1 932	3864	8	8,00	2	2,00
8	Trzcińsko-Zdrój	2 821	5 642	9	9,00	2	2,00
9	Widuchowa	1 867	5 600	9	8,50	3	3,00

Źródło: Sprawozdania MPiPS-03-R za I-XII 2014 r. zamieszczone w systemie CASS.

Tabela 23. Liczba rodzin dotkniętych problemami w podziale na gminy

	Liczba rodzin ogółem								
	Banie	Cedynia	Chojna	Gryfino	Mieszkowice	Moryń	Stare Czarnowo	Trzcińsko-Zdrój	Widuchowa
Ubóstwo	250	182	365	443	198	114	109	39	54
Sieroctwo	0	0	6	1	0	0	0	0	1
Bezdomność	9	0	21	46	3	1	10	9	1
Ochrony macierzyństwa	91	0	9	69	41	17	0	13	8
Wielodzietność	57	0	1	37	25	6	0	8	6
Bezrobocie	162	160	273	184	168	106	51	176	147
Niepełnosprawność	145	53	167	352	146	68	60	71	131
Długotrwała lub ciężka choroba	67	85	60	86	121	27	22	52	27
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	70	17	49	144	122	42	86	16	37
Rodziny niepełne	23	15	27	115	59	21	33	7	32
Rodziny wielodzietne	20	2	23	29	22	19	9	12	6
Przemoc w rodzinie	5	0	31	7	2	3	6	0	0
Alkoholizm	49	1	45	85	43	13	11	15	9
Narkomania	1	0	2	3	1	0	0	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	3	7	19	3	3	1	5	5
Zdarzenie losowe	0	3	4	1	6	0	0	4	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	2	1	0	0	0	2	1

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-03-R za I-XII 2014 r. zamieszczone w systemie CASS

Najczęstszą przyczyną udzielania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność. W dalszej kolejności długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

II. Pomoc społeczna w powiecie gryfińskim

1. Zadania pomocy społecznej

Zadaniem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, przy wykorzystaniu własnych środków, możliwości i uprawnień.

Zadanie szczegółowe:

- świadczenie usług opiekuńczych w domach pomocy społecznej,
- zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym wśród dzieci i młodzieży, szczególnie ze środowisk zagrożonych patologiami życia społecznego.
- organizowanie różnych form pomocy osobom niepełnosprawnym poprzez rehabilitację społeczną i zawodową,
- pomoc repatriantom,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

2. Zadania własne powiatu

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 163) do zadań własnych powiatu należy:

- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
- opracowywanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
- organizowanie poradnictwa specjalistycznego,
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
- doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149 , poz. 887) do zadań własnych powiatu należy:

- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności poprzez organizowanie

i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,

- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenach innych powiatów,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia, opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze, oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci.

3. Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat na podstawie ustawy o pomocy społecznej

- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji, realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

4. Inne zadania powiatu realizowane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r.

o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj .Dz. U. z 2011r. Nr 127 poz.721

- powołanie i prowadzenie powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności (zadanie z zakresu administracji rządowej),
- rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych (ze środków PFRON).

5. Rehabilitacja społeczna i zawodowa - zadania realizowane w ramach środków PFRON

- **Rehabilitacja społeczna – realizowana przez PCPR:**

- a) dofinansowanie udziału w turnusach rehabilitacyjnych,
- b) dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne sprzęt rehabilitacyjny i środki pomocnicze,
- c) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutku niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie,
- d) organizowanie i finansowanie warsztatów terapii zajęciowej, dofinansowanie imprez rekreacyjnych, turystycznych, kulturalnych i sportowych organizowanych przez organizacje społeczne na rzecz osób niepełnosprawnych,
- e) zlecanie organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych

- **Rehabilitacja zawodowa – realizowana przez Powiatowy Urząd Pracy:**

- a) organizowanie nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
- b) dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- c) zwrot kosztów wynagrodzenia osoby niepełnosprawnej oraz składek na ubezpieczenie społeczne od tego wynagrodzenia,
- d) finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych,
- e) finansowanie wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy,
- f) przyznawanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej.

6. Na terenie powiatu gryfińskiego w zakresie wspierania rodziny i w systemie pieczy zastępczej oraz w systemie pomocy społecznej działają:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

- 2) Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- 3) Hostel dla ofiar przemocy w rodzinie.
- 4) Cztery domy pomocy społecznej w tym 3 prowadzone przez organizacje pozarządowe.
- 5) Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie.
- 6) Mieszkania chronione w Chojnie.
- 7) 113 rodzin zastępczych, w tym 2 zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, 2 zawodowe rodziny zastępcze w tym jedna specjalistyczna oraz dwa rodzinne domy dziecka.
- 8) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Goszkowie i Gryfinie.
- 9) Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Chojnie z punktem wyjazdowym w Cedyni i Mieszkowicach.
- 10) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryfinie.
- 11) „Niebieski pokój” przesłuchań dzieci – uczestników postępowań sądowych.
- 12) Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem.

3.1. Placówki pomocy społecznej w powiecie gryfińskim

Na terenie Powiatu Gryfińskiego działają cztery domy pomocy społecznej o łącznej liczbie 405 miejsc. Dwie placówki przeznaczone są dla osób przewlekle somatycznie chorych dwie pozostałe placówki przeznaczone są dla osób niepełnosprawnych i intelektualnie:

Wykaz domów pomocy społecznej w Powiecie Gryfińskim:

1. Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dębcach.

- Adres: Dębce 11, 74-100 Gryfino, powiat gryfiński, województwo zach-pomorskie
- Organ prowadzący: Stowarzyszenie „Pod Dębami” w Dębach
- Liczba miejsc 83

2. Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Moryniu

- Adres: ul. Rynkowa 27; 74-503 Moryń
- Organ prowadzący: Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego z siedzibą w Niegowie ul. Klonowa 1; 72-230 Zabrodzie.

3. Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Trzcińsku-Zdroju,

- Adres: ul. Aleja Róż 1, 74-510 Trzcińsko Zdrój,
- Organ Prowadzący: Stowarzyszenie Dom z Sercem
- Liczba miejsc 82

4. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Nowym Czarnowie.

- Adres: Nowe Czarnowo 66, 74-105 Nowe Czarnowo
- Organ prowadzący: Powiat Gryfiński.

Mieszkania chronione

Od 01.09.2009 r. uruchomiono działalność mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych. Do dnia 31.12.2014r. działały one w pomieszczeniach Internatu ZSP w Chojnie, przy ul. Żółkiewskiego 5, natomiast od dnia 01.01.2015r. funkcjonują w budynku stanowiącym własność powiatu gryfińskiego w Chojnie, przy ul. Dworcowej 1. Lokal mieszkalny przeznaczony na ten cel składa się z 3 pokoi, kuchni, łazienki i korytarza o łącznej powierzchni użytkowej 48,8 m². Liczba miejsc w mieszkaniu chronionym wynosi 4. Zmiana lokalizacji mieszkań chronionych wynikała z mniejszego zainteresowania tą formą pomocy oraz znacznymi kosztami utrzymania dotychczasowych pomieszczeń. Zamieszkanie w mieszkaniu chronionym jest alternatywą dla środowiska patogenicznego, do którego najczęściej powracali usamodzielniani wychowankowie.

Lokatorzy mieszkań chronionych ponoszą odpłatność za swój pobyt w wysokości 250,00 zł miesięcznie. W roku 2014 mieszkało w nich 9 osób i kwota odpłatności wpłacona przez mieszkańców wyniosła 12.081,14 zł

3.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3.2.1. Podstawy funkcjonowania

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie zostało utworzone Uchwałą Rady Powiatu w Gryfinie Nr IV/32/99 z dnia 01 marca 1999 roku. Centrum jest samodzielną jednostką organizacyjno – budżetową podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu i wchodzi w skład powiatowej administracji zespolonej. Realizuje zadania własne powiatu, zadania zlecone przez administrację rządową, oraz inne określone w ustawach. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia,

zasoby i możliwości. Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa m.in. na jednostkach samorządu terytorialnego. Powiat zobowiązany do wykonywania zadań pomocy społecznej, nie może odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym i dysfunkcjonalności rodzin. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jako koordynator zadań, posiada szeroką wiedzę o stanie pomocy społecznej w powiecie, co daje gwarancję należytego wykonania zadań. Pełni również rolę wyspecjalizowanej instytucji, tworzącej na potrzeby Rady i Zarządu Powiatu bazę informacji o stanie pomocy społecznej. Baza taka jest konieczna dla przygotowania i realizacji polityki socjalnej, wyrażonej w następujących dokumentach opracowanych przez PCPR w Gryfinie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej.

Wykonuje zadania z zakresu:

- pomocy społecznej,
- rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

3.2.2. Zadania szczegółowe pozostałych instytucji wspierające rodzinę

W PCPR w Gryfinie realizowano następujące zadania:

- kierowano dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i zapewniono opiekę i wychowanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- zawarto porozumienia i umowy z powiatami, w których przebywają dzieci z naszego powiatu, lub z którego powiatu dzieci przebywają w naszych placówkach i rodzinach zastępczych;
- organizowano usługi opiekuńcze w domach pomocy społecznej i kierowano osoby do DPS,
- udzielano informacji o prawach i uprawnieniach osobom ubiegającym się o pomoc,
- prowadzono ośrodek interwencji kryzysowej oraz hostel dla ofiar przemocy,

- wspomagano osoby opuszczające zakłady karne i inne rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych i zakłady dla nieletnich,
- przyznawano pomoc pieniężną na usamodzielnienia oraz pokrywano wydatki związane z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze i rodziny zastępcze,
- przeszkolono kandydatów na rodziny zastępcze,
- organizowano opiekę zastępczą i udzielano wsparcia rodzinom zastępczym poprzez zatrudnionych koordynatorów ,
- udzielano pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych,
- organizowano szkolenia i warsztaty umiejętności rodzicielskich dla rodzin zastępczych.
- współpracowano z organizacjami pozarządowymi,
- finansowano i nadzorowano 2 warsztaty terapii zajęciowej,
- orzekano o niepełnosprawności, wydawano orzeczenia, legitymacje i opinie dla osób niepełnosprawnych,
- dofinansowywano osobom niepełnosprawnym zakup sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych,
- prowadzono wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego,
- udzielano pomocy repatriantom i cudzoziemcom,
- udzielano porad prawnych, pedagogicznych, psychologicznych, mediacji rodzinnych,
- funkcjonował „Niebieski pokój” przesłuchań,
- prowadzono dwie trzymiesięczne edycje programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.
- zrealizowano programy z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną,
- kontynuowano działalność Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Chojnie.
- zrealizowano w partnerstwie z sześcioma gminami projekt pn. „Minimalizacja wykluczenia społecznego w Powiecie Gryfińskim” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

3.2.3. Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w 2014 roku

Kadra pracowników PCPR w Gryfinie liczy w sumie 19 osób (17 ½ etatu) z czego 15 ¼ etatów finansowanych jest z budżetu PCPR, pozostałe osoby zatrudnione są w ramach projektów ze środków zewnętrznych, wynagrodzenia dwóch osób (2 etaty) pokrywane są z dotacji wojewódzkiej udzielanej powiatowi na prowadzenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

3.2.4. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej wykonuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej, oraz z ustawy z dnia 20 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w zakresie:

- Organizowania i prowadzenia specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.
- Udzielania informacji o prawach i uprawnieniach.
- Pomocy osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy.
- Szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie prowadzony jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy w tym:

- psychologicznej,
- poradnictwa prawnego,
- poradnictwa socjalnego,
- mediacji,
- prowadzenia oddziaływań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

Poradnictwo psychologiczne - realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

Poradnictwo prawne - realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo rodzinne - obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W pracy z osobą wobec której stosowana jest przemoc pracownik **zapewnia bezpieczeństwo** - rodzaj podejmowanych działań zależy od ryzyka zagrożenia ze strony sprawcy, ocenia stan fizyczny i psychiczny osoby pokrzywdzonej, **uruchamia zasoby** - odwołuje się do wcześniejszych skutecznych sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, **przywraca poczucie kontroli**, układa plan działań zmierzających do zmiany.

W 2014r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej zatrudnieni byli profesjonaliści: psychologowie, prawnicy, socjolog i mediator.

3.3. Instytucjonalna Piecza Zastępcza w powiecie gryfińskim

Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie ul. Podmurze 4a, 74-500 Chojna

W dniu 29.11.2012r. Rada Powiatu w Gryfinie podjęła uchwałę nr XVIII/148/2012r. w sprawie przekształcenia Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Chojnie w Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie z dniem 01.01.2013r. W ramach Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie wyodrębniono następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą nr 1 przy ul. Podmurze 4a w Chojnie
2. Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą nr 2 przy ul. Żółkiewskiego 5 w Chojnie
3. Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą nr 3 przy ul. Dworcowej 3 w Trzcińsku Zdroju.

„Centrum” jest jednostką budżetową, zapewniającą obsługę ekonomiczno – administracyjną i organizacyjną w/w placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W dniu 13.06.2013r. Wojewoda Zachodniopomorski Decyzjami o numerach: 23/2013, 24/2013 i 25/2013 wydał Staroście Gryfińskiemu zezwolenia na prowadzenie wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych wchodzących w skład Centrum, na czas nieokreślony.

Organizacja pracy w w/w placówkach ukierunkowana była na zaspokajanie potrzeb życiowych dzieci, zgodnie z ustalonymi standardami opieki i wychowania oraz standardami usług opiekuńczo - wychowawczych.

Wychowawcy organizują pracę w grupach oraz realizują z dziećmi plany pomocy dziecka, które modyfikowane były w zależności od zmieniającej się sytuacji dzieci, nie rzadziej niż co pół roku oraz prowadzą dla każdego wychowanka kartę pobytu.

W CPOW działa stały zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w skład którego wchodzi: dyrektor, pedagog, psycholog, pracownik socjalny, wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka oraz przedstawiciele ośrodka adopcyjno-opiekuńczego, ośrodków pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy rodzinie i kuratorzy sądowi i inni w zależności od potrzeb.

Praca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ukierunkowana jest na funkcjonowanie zbliżone do modelu przeciętnej wielodzietnej rodziny. Utworzone grupy starały się funkcjonować w formie zbliżonej do naturalnej rodziny, w których wszystkie dzieci na równych prawach współuczestniczą w życiu grupy. Podopieczni wspólnie z wychowawcami przygotowywali śniadania i kolacje, uczyli się codziennych, życiowych czynności. W roku 2014 r. do PCPR wpłynęło 12 orzeczeń sądu dotyczących umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej 29 dzieci, z czego 14 dzieci pochodziło z terenu naszego powiatu.

Tabela 24. Dane dotyczące placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Liczba miejsc	74
Liczba dzieci przebywających w placówce (średnioroczna)	67
Liczba dzieci skierowanych do placówki w 2014 roku	29
Liczba osób zatrudnionych w placówce:	52
- pracownicy pedagogiczni	32
- pracownicy obsługi i administracji	20
Dotacja z budżetu powiatu	2.173.302,46 zł

Źródło: Bank danych własnych

Tabela 25. Dane dot. dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze w 2014r.

Lp.	Powód opuszczenia placówki	Ilość dzieci		
		POW nr 1	POW nr 2	POW nr 3
1.	Usamodzielnienie	0	3	6
2.	Adopcja	2	0	1
3.	Umieszczenie w rodzinie zastępczej	0	0	1
4.	Zmiana orzeczenia sądu na MOS lub MOW	0	0	2
5.	Powrót do domu rodzinnego	2	0	9
6.	Zmiana orzeczenia sądu na DPS	0	0	0
7.	Przeniesienie do innej placówki	0	0	1
Łącznie:		4	3	20
		27		

Źródło: Bank danych własnych

3.4. Porozumienia z innymi powiatami dot. pobytu dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych

Oprócz dzieci przebywających w placówkach na terenie naszego powiatu 5 dzieci (jedno rodzeństwo) pochodzących z naszego terenu przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych: w powiecie białogardzkim - Wioska Dziecięca i na terenie Koszalina. W roku 2014 przekazano innym powiatom, jako zwrot środków ponoszonych na utrzymanie tych dzieci kwotę **174.000,00 zł.**

Powiat Białogardzki – 4 dzieci – 139.200,00

Miasto Koszalin – 1 dziecko – 34.800,00

3.5. Porozumienia z powiatami dot. Pobytu dzieci z terenu innych powiatów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powiatu gryfińskiego

W roku 2014 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powiatu gryfińskiego przebywało 42 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów. W związku z powyższym przekazano nam, jako zwrot środków ponoszonych na ich utrzymanie kwotę **1.112.390,16 zł.**

Powiat Kołobrzeski – 7 dzieci – 146.175,61

Powiat Szczecinecki – 4 dzieci – 139.749,44

Powiat Wałecki – 16 dzieci – 409.756,51

Miasto Chorzów – 2 dzieci – 69.874,72
 Miasto Gorzów – 2 dzieci – 43.160,49
 Miasto Szczecin – 8 dzieci – 279.498,88
 Powiat Brodnicki – 2 dzieci – 3.386,32
 Powiat Wejherowski – 1 dziecko – 20.788,19

3.6. Wydatki pokryte przez gminy za dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym od 01.01.2012r. gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Tabela 26. Kwoty dotacji przekazanych w roku 2014 poszczególnym gminom.

Lp.	Gmina	Kwota dotacji przekazanej w 2014r.
1.	Banie	3.375,66 zł
2.	Cedynia	3.624,62 zł
3.	Chojna	6.965,35 zł
4.	Gryfino	19.718,63 zł
5.	Widuchowa	13.530,24 zł
Ogółem:		47.214,50 zł

Źródło: Bank danych własnych

3.7. Pomoc finansowa dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii

W roku 2012 weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013r. poz. 135 z późn. zm.), która zróżnicowała zasady przyznawania świadczeń na usamodzielnienie się.

Wychowankowie, którzy opuścili placówki opiekuńczo-wychowawcze przed dniem 01.01.2012 r. oraz wychowankowie, którzy obecnie opuszczają młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii otrzymują świadczenia w oparciu o ustawę o pomocy społecznej.

Natomiast wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze po 01.01.2012 r. otrzymują pomoc na usamodzielnienie w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 27. Rodzaj świadczeń na usamodzielnienie

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota w PLN
1.	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	31	127.611,71
2.	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	8	45.088,00
3.	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	5	10.896,94
4.	Ogółem w roku 2014 z pomocy na usamodzielnienie w różnych formach korzystało:	34	183.596,65

Źródło: Bank danych własnych

3.8. Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej

Piecza zastępcza zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem

potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczna zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

Rodzinna piecza zastępcza w 2014 r.

Liczba rodzin zastępczych- 113

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych- 175

3.8.1. Świadczenia dla rodzin zastępczych

Świadczenia dla rodzin zastępczych – 1.707.204,23 zł z tego:

1. Rodziny zastępcze spokrewnione- 78, liczba dzieci 99

- zawiązane w okresie sprawozdawczym – 5
- rozwiązane w okresie sprawozdawczym – 2

a) świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka

- 1078 świadczeń- 682.338,96 zł

b) świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjętego dziecka

- 1 świadczenie – 800,00 zł

c) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania

- 27 świadczeń – 29.238,00 zł

2. Rodziny zastępcze niezawodowe- 29, liczba dzieci 41

- zawiązane w okresie sprawozdawczym – 4
- rozwiązane w okresie sprawozdawczym – 1

a) świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka

- 437 świadczenia- 437.677,19 zł

b) świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjętego dziecka

- 1 świadczenie – 1.000,00 zł

c) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania

- 14 świadczeń – 14.757,04 zł

3. Rodziny zastępcze zawodowe- 6, liczba dzieci 35

- zawiązane w okresie sprawozdawczym – 0
- rozwiązane w okresie sprawozdawczym – 1

a) świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka

- 289 świadczeń- 289.674,25 zł

b) świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjętego dziecka

- 8 świadczeń – 5.400,00 zł

c) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania

- 14 świadczeń – 16.800,00 zł

Podstawą przyznania lub odmowy przyznania pomocy pieniężnej jest decyzja administracyjna.

Starosta powiatu gryfińskiego wydał **252 decyzje administracyjne** zmieniające lub przyznające pomoc pieniężną.

Na podstawie art. 191 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013, poz.135 z późn. zm.), powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

W roku 2014 r wpływy za pobyt dziecka z innego powiatu, przebywającego w rodzinie zastępczej na terenie powiatu gryfińskiego wynosiły **92.302,95 zł**

Wydatki powiatu gryfińskiego za pobyt dziecka pochodzącego z naszego powiatu, przebywającego w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu wynosiły **139.098,90 zł.**

3.8.2. Pomoc pieniężna dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych

Pomoc pieniężna dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych – 229.518,79 zł w tym:

1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

a) 31 wychowanków– 156.014,18 zł

2.Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

b) 9 wychowanków – 39.564,00 zł

3.Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie

c) 10 wychowanków – 33.940,61 zł

3.8.3. Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci pokryte przez gminy

Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci pokryte przez gminy 64 dzieci -151.862,46 zł, w tym:

- a) Gmina Gryfino- 31 dzieci – 82.515,05 zł
- b) Gmina Mieszkowice – 5 dzieci – 11.788,21 zł
- c) Gmina Chojna - 10 dzieci – 26.851,99 zł
- d) Gmina Widuchowa – 7 dzieci – 11.608,77 zł
- e) Gmina Trzcińsko-Zdrój – 5 dzieci – 8.245,12 zł
- f) Gmina Banie – 2 dzieci – 677,84 zł
- g) Gmina Cedynia – 4 dzieci – 10.175,48 zł

W ramach szkolenia rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze przeszkolono:

- 9 rodzin zastępczych niezawodowych

Organizator pieczy zastępczej zatrudnia koordynatorów pieczy zastępczej. W chwili obecnej wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu gryfińskiego objęte są opieką czterech koordynatorów pieczy zastępczej. Koordynatorzy dokonują oceny rodziny i oceny dziecka w rodzinie zastępczej oraz służą rodzinom pomocą i wsparciem, średnio odwiedzają rodziny 4 razy w roku. Na podstawie ocen koordynatorów, organizator pieczy zastępczej składa do Sądu Rejonowego w Gryfinie roczne sprawozdanie dotyczące sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci w rodzinie zastępczej. W roku 2014 r. miało miejsce 398 odwiedzin koordynatorów pieczy w 113 rodzinach zastępczych – średnio 4 odwiedziny w każdej rodzinie.

Podsumowanie:

Podsumowując funkcjonowanie pomocy społecznej i jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w powiecie gryfińskim należy stwierdzić, że powiat posiada wystarczającą sieć jednostek i rodzin zastępczych, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej i systemu wspierania rodziny. Nie ma osób oczekujących na umieszczenie w pieczy zastępczej wszystkie postanowienia sądu w tym zakresie realizowane są natychmiastowo. Bardzo ważnym zadaniem przy realizacji zadań w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną jest rozwijanie poradnictwa specjalistycznego i doradztwa niezbędnego do przezwyciężania trudności i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, co niejednokrotnie pozwoli

na ochronę dzieci przed rozdzieleniem ich z rodzicami naturalnymi (poprzez skierowania do instytucjonalnych i rodzinnych form pieczy zastępczej). W trosce o dobro niepełnosprawnej, usamodzielnianej młodzieży, opuszczającej rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze zasadne byłoby utworzenie dodatkowych mieszkań chronionych, w których młodzi ludzie mogli by zamieszkać i uczyć się samodzielnego życia pod nadzorem koordynatora. Jest to o tyle ważne, że w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Powiat okresowo brakuje wolnych miejsc. W zakresie funkcjonowania OIK poza istniejącymi formami działania, ważnym zadaniem jest zapewnienie mieszkańcom powiatu, dostępu do całodobowego telefonu zaufania, w której klient będący w sytuacji kryzysowej mógłby otrzymać doraźną pomoc i wsparcie.

III. Niepełnosprawność

4.1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie dofinansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, gmin, samorządu powiatowego oraz Unię Europejską.

Należą do nich:

- a)** dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- b)** dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- c)** dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- d)** dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- e)** dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- f)** prowadzenie Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego,
- g)** dofinansowanie do usług tłumacza języka migowego,
- h)** realizacja programu na rzecz osób niepełnosprawnych „Aktywny Samorząd”.

Ad. a) Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze- zadanie to polega na dofinansowaniu zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych służących rehabilitacji w środowisku osoby niepełnosprawnej, mające na celu

aktywizację społeczną i zawodową, oraz umożliwienie uczestnictwa osobie niepełnosprawnej w życiu społecznym.

Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze są w większości przypadków niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych osób oraz do właściwego przebiegu rehabilitacji. Istnieją różne schorzenia wymagające specjalistycznego zaopatrzenia ortopedycznego. Narodowy Fundusz Zdrowia dopłaca do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych część kosztów, a czasami refunduje cały koszt przedmiotu ortopedycznego lub środka pomocniczego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dofinansowuje do 100% limitu NFZ zakup tych środków lub zakup sprzętu rehabilitacyjnego w części określonej przepisami.

Tabela 28. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Lp.	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny	2013r.	2014r.
1.	Liczba osób, które uzyskały pomoc	460	590
2.	Wartość dofinansowania w zł	212 859,65	321 602

Źródło: dane uzyskane z referatu ds. osób niepełnosprawnych

Ad. b) Dofinansowanie sportu, kultury i rekreacji polega na dofinansowaniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych podejmowanych przez organizacje pozarządowe np. warsztaty plenerowe, imprezy integracyjne. Przedsięwzięcia te mają na celu rehabilitację społeczną, integrację oraz aktywizację osób niepełnosprawnych.

Tabela 29. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki

Lp.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	2013r.	2014r.
1.	Liczba dofinansowanych imprez	9	13
2.	Liczba niepełnosprawnych uczestników	765	1016
3.	Wartość dofinansowania ogółem w zł	56 225,10	48 877

Źródło: dane uzyskane z referatu ds. osób niepełnosprawnych

Wszystkie organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych mają swoje programy i zasady działania, a ich członkowie korzystają z określonych praw i obowiązków.

Większość organizacji pozarządowych adresuje swoją pomoc do członków stowarzyszenia. Rodzaj oferowanego wsparcia to między innymi: wycieczki, spotkania organizacyjne, turnusy rehabilitacyjne, ogniska, pogadanki edukacyjne, obchody świąt i rocznic, wymiana informacji, a także pomoc psychologiczna.

Osoby niepełnosprawne, tak jak wszyscy ludzie mają dużą potrzebę wyjścia na zewnątrz, utrzymania kontaktów ze środowiskiem oraz bycia potrzebnym i akceptowanym.

Włączenie i wspieranie organizacji pozarządowych do działań na rzecz osób niepełnosprawnych pozwoli na rozszerzenie rozmaitych form aktywności, a także spowoduje, że obecność osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej stanie się czymś naturalnym.

Ad. c) Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawna niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia - na miarę jej indywidualnych możliwości.

Realizacja przez warsztaty tych celów odbywa się poprzez:

- ogólne usprawnianie,
- rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, oraz zaradności osobistej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym, między innymi przez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej,
- rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
- rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
- rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

Na terenie powiatu gryfińskiego funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gryfinie i Goszkowie.

- WTZ w Gryfinie – rozpoczął swoją działalność w sierpniu 1998 r. Działa jako placówka Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – koło w Gryfinie. Celem placówki jest działanie zmierzające do wszechstronnego rozwoju osób niepełnosprawnych intelektualnie, a w szczególności poprawy sprawności psychofizycznej, zaradności życiowej, rehabilitacji społecznej. Uczestnicy WTZ pochodzą z terenu powiatu gryfińskiego. Czas ich pracy odbywa się od godziny 7:00 do godziny 16:00, przez pięć dni w tygodniu. W WTZ działają cztery pracownice: krawiecko-dziewiarska, plastyczna, gospodarstwa domowego i zaradności życiowej, poligraficzno - komputerowa. W zajęciach uczestniczą 23 osoby.

- WTZ Goszków – działa jako placówka Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk”. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Goszkowie jako placówka pobytu dziennego funkcjonują od 16 grudnia 2004 roku. Uczestnicy zajęć mają do dyspozycji sześć pracowni tematycznych, w których zdobywają wiedzę i proste umiejętności oraz rozwijają zainteresowania i pasje. W WTZ działają pracownice: gospodarstwa domowego, multimedialna, plastyczna, stolarsko – ogrodnicza, krawiecko – dziewiarska, rewalidacji. Każda z pracowni usprawnia osoby uczestniczące w innej dziedzinie życia społecznego. W zajęciach uczestniczy 30 osób.

W celu zapewniania równości szans osobom niepełnosprawnym duże znaczenie ma podniesienie świadomości społecznej w zakresie rozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych. W związku z tym należy propagować wiedzę w społeczeństwie na temat praw i potrzeb osób niepełnosprawnych. Należy dążyć do tego aby nastąpiła zmiana wizerunku samych osób niepełnosprawnych, umocnienie w nich prawdy, że mają pełne prawo do uczestnictwa w życiu społecznym, poprzez prowadzenie działań mających na celu wyrabianie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej. Efekty takie można osiągnąć poprzez znoszenie barier architektonicznych, transportowych, w komunikowaniu się i w dostępie do informacji oraz zwiększenie społecznego rozumienia i akceptacji osób niepełnosprawnych.

Ad. d) Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne,

konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Zainteresowanie likwidacją barier architektonicznych wzrasta w każdym roku realizacji zadania, ale z uwagi na ograniczone środki finansowe pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz dzieci i młodzież, niepełnosprawni ruchowo lub neurologicznie.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to takie bariery, które utrudniają lub uniemożliwiają osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Tabela 30. Pomoc na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu.

Lp.	Pomoc na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	2013r.	2014r.
1.	Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	12	9
2.	Wartość dofinansowania w zł.	118 959,96	102,275

Źródło: dane uzyskane z referatu ds. osób niepełnosprawnych

Bariery stanowią jeden z najpoważniejszych problemów z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne. W znaczny sposób hamują one proces rehabilitacji społecznej i zawodowej, jak również stanowią utrudnienie w życiu społecznym (dostępność do budynków, w tym użyteczności publicznej). Stan przystosowania obiektów użyteczności publicznej oraz środków komunikacji jest niezadowalający. Osoba niepełnosprawna, zwłaszcza ta poruszająca się na wózku inwalidzkim, nawet jeżeli zdoła o własnych siłach opuścić mieszkanie, stanie w obliczu kompletnej niemożności działania – wysokie krawężniki na przejściach, brak ogólnie dostępnych przystosowanych środków transportu.

Ad. e) Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań. Na przestrzeni lat obserwuje się wzrost zainteresowania tą formą rehabilitacji wśród osób niepełnosprawnych, ale z uwagi na znacznie niższe środki przekazywane przez PFRON coraz mniej osób może skorzystać z tej formy rehabilitacji.

Proces rehabilitacji jest procesem długotrwałym, niemal wkomponowanym w życie osób, które chcą funkcjonować tak sprawnie, na ile pozwala na to ich niepełnosprawność dlatego też 14- dniowy turnus rehabilitacyjny stanowi formę wspomagającą.

Tabela 31. Turnusy rehabilitacyjne

Lp.	Turnusy rehabilitacyjne	2013r.	2014r.
1.	Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	142	117
2.	Wartość dofinansowania w zł.	106 879	87 280

Źródło: dane uzyskane z referatu ds. osób niepełnosprawnych

Ad. f) Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego została utworzona w celu ograniczenia skutków niepełnosprawności mieszkańców powiatu gryfińskiego. Osoby niepełnosprawne mogą wypożyczyć sprzęt rehabilitacyjny bezpłatnie, warunkiem jest przedstawienie zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego konieczność lub potrzebę korzystania z powyższego sprzętu.

Tabela 32. Dane dotyczące liczby osób korzystających z wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego

Ilość zawartych umów	2013r.	2014r.
	44	38

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie

Ad. g) Usługi tłumacza języka migowego są realizowane stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności danych osób. Zarówno niepełnosprawni, jak i wytypowani tłumacze muszą spełniać niezbędne warunki określone przepisami, by dofinansowanie ze środków PFRON było możliwe. Realizacja tego zadania ma na celu poprawę funkcjonowania osób niesłyszących/ niedosłyszących oraz niewidomych w środowisku.

Tabela 33. Usługi tłumacza

Lp.	Usługi tłumacza	2013r.	2014r.
		1	1
1.	Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	1	1
2.	Wartość dofinansowania w zł	6000	6000

Źródło: dane uzyskane z referatu ds. osób niepełnosprawnych

Ad. h) Powiat gryfiński przystąpił w 2012 roku do realizacji programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu to:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenie się do tworzącego się społeczeństwa informatycznego,
- przygotowywanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

W związku z powyższym, osoby niepełnosprawne mogły uzyskać pomoc w formie dofinansowania do:

- zakupu oprzyrządowania do samochodu,
- prawo jazdy kategorii B
- zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- szkoleń komputerowych,
- zakupu wózka o napędzie elektrycznym,
- utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

- zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym.

Tabela 34. Realizacja programu Aktywny Samorząd w powiecie gryfińskim

Lp.	Program Aktywny Samorząd	2013r.	2014r.
		2013r.	2014r.
1.	Liczba osób, które uzyskały pomoc	60	63
2.	Wartość dofinansowania w zł	214 048,90	226 798

Źródło: dane uzyskane z referatu ds. osób niepełnosprawnych

Na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie działa **Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych**, która została powołana przez Starostę Powiatu Gryfińskiego. Do zakresu jej działań należy: opiniowanie zasad udzielania dofinansowania ze środków PFRON, inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów i programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Składa się ona z pięciu członków, reprezentujących różne instytucje społeczne. Powiatowa Rada wyraża swoją opinię w sprawach należących do jej działań w formie odpowiedniego zapisu w protokole.

Rehabilitacja zawodowa to istotna część rehabilitacji kompleksowej. Dotyczy ona niepełnosprawnej młodzieży i osób w wieku aktywności zawodowej, a za cel stawia sobie przygotowanie do pracy oraz zapewnienie osobie niepełnosprawnej zatrudnienia, zgodnie z jej możliwościami psychofizycznymi i kwalifikacjami zawodowymi.

Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca **status „bezrobotnego”** może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako **poszukująca pracy** niepozostająca w zatrudnieniu może również

korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

- 1) szkoleń;
- 2) stażu;
- 3) prac interwencyjnych;
- 4) przygotowania zawodowego dorosłych;
- 5) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji;
- 6) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji;
- 7) finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji;
- 8) studiów podyplomowych;
- 9) szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;
- 10) bonu na zasiedlenie;
- 11) bonu szkoleniowego;
- 12) bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukującej pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON.

Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców.

Tabela 35. Dane dotyczące realizacji zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych przez PUP w Gryfinie w latach 2013-2014

Realizowane zadania	2013			2014		
	Zrealizowanych wniosków	Wartość dofinans. w zł	Kwota wydatków	Zrealizowanych wniosków	Wart. dofinans. w zł.	Kwota wydatków
Staż	2		15 118,96	1		4 251,82
Prace interwencyjne	0		0,00	1		5 531,10
Szkolenia	1		2 500,00	0		0,00
Dotacje	1		32 000,00	0		0,00
Refundacja	0		0,00	1		40 000,00
ŁĄCZNIE	4	50 000,00 zł	49 618,96 zł	3	50 000,00 zł	49 782,92 zł

Źródło: dane uzyskane w PUP w Gryfinie

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Gryfinie uzyskał dodatkowe dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) na działania skierowane do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w tut. PUP.

Realizowany od 2012r. corocznie program pn.: „*Junior – projekt aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych*” skierowany był do osób bezrobotnych, które nie ukończyły 25 roku życia i obejmował swym zakresem dodatkowe wsparcie finansowe (świadczenia na rehabilitację zawodową) dla uczestników staży zawodowych realizowanych przez tutejszy urząd. Ponadto pracodawca, który objął swą pomocą skierowanego na staż absolwenta posiadającego orzeczenie o stopniu niepełnosprawności uzyskał mógł uzyskać premię finansową.

Tabela 36. Dane dotyczące realizacji zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych przez PUP w Gryfinie w latach 2013-2014 w ramach Programu JUNIOR

Lp.	Program JUNIOR	2013	2014
1.	Przyznana kwota	62 100,00 zł	66 240,00 zł
2.	Kwota wydatkowana	60 410,62 zł	61 202,06 zł
3.	Liczba osób objętych działaniem	10	10

Źródło: dane uzyskane w PUP w Gryfinie

Istotnym działaniem na rzecz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych jest utworzenie **Spółdzielni Socjalnej „Promyk”**. 17 kwietnia 2014r. w trakcie posiedzenia Zarządu Powiatu został przedstawiony odpis z Rejestru Przedsiębiorców informujący o rejestracji w krajowym rejestrze sądowym Spółdzielni Socjalnej „Promyk”, a 20 marca 2014r. Rada Powiatu podjęła uchwałę w sprawie powołania spółdzielni. Członkami założycielami spółdzielni jest Powiat Gryfiński i Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk” z siedzibą w Goszkowie. Celem powołania spółdzielni jest aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych i bezrobotnych, a także prowadzenie działalności społecznej i oświatowo – kulturalnej na rzecz osób zatrudnionych w spółdzielni. Początkowe działania spółdzielni opierają się na usługach cateringowych, organizowaniu imprez okolicznościowych, a także sprzątanii terenów zielonych.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym koło w Gryfinie wyszło z inicjatywą utworzenia Zakładu Aktywności Zawodowej

w Gryfinie. Byłby to kolejny krok w zwalczaniu bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych, a potencjalni uczestnicy mogliby uzyskać niezbędne umiejętności i doświadczenie przed wejściem na otwarty rynek pracy. W tym celu 22 kwietnia 2015r. w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Gryfinie, z inicjatywy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie, odbyło się pierwsze spotkanie. Uczestnikami spotkania były zainteresowane osoby niepełnosprawne z orzeczoną znaczną i umiarkowaną stopniem niepełnosprawności oraz ich opiekunowie.

4.2. Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Zarządzeniem Starosty Gryfińskiego Nr 48 z dnia 28 listopada 2001r. powołano Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryfinie.

W skład Zespołu wchodzi specjaliści:

- lekarz specjalista internista 2 osoby
- lekarz specjalista psychiatra 1 osoba
- lekarz specjalista pediatra 2 osoby
- lekarz specjalista neurolog 2 osoby
- psycholog 1 osoba
- pracownik socjalny 3 osoby
- doradca zawodowy 1 osoba
- pedagog 1 osoba

Za wydanie orzeczenia członkowie Zespołu otrzymują wynagrodzenie na podstawie umowy o dzieło, gdzie dziełem jest orzeczenie. Starosta na wniosek przewodniczącego Zespołu ustala stawki wynagrodzenia dla członków Zespołu. Ustalono stawki wynagrodzenia w następującej wysokości:

- Za wydanie orzeczenia z udziałem osoby niepełnosprawnej:
 - lekarz przewodniczący składu - 30,00 zł brutto,
 - inny specjalista - 20,00 zł brutto.
- Za wydanie orzeczenia bez udziału osoby niepełnosprawnej:
 - lekarz przewodniczący składu - 25,00 zł brutto,
 - inny specjalista - 17,00 zł brutto.

Środki finansowe (dotacja) przeznaczone na działalność Zespołu w 2014 r. stanowiły kwotę 131 800zł.

Koszt wydania 1 orzeczenia – 83,90zł

4.3. Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Chojnie

Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych (OION) funkcjonuje od czerwca 2006 roku.

Działa on w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie. Do 31.12.2010 roku Ośrodek był finansowany ze środków PFRON. Od 01.01.2011 roku placówka jest finansowana z budżetu powiatu w Gryfinie. W OION zatrudnione są 2 osoby niepełnosprawne - jedna na cały etat, druga na ½ etatu. Od stycznia 2013 roku dwa razy w tygodniu w Ośrodku pełni dyżury Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Priorytetem w działalności OION jest funkcja informacyjna, dzięki której następuje:

- ograniczenie procesu marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych;
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym;
- zapewnienie osobom niepełnosprawnym równego dostępu do praw, dóbr i usług;
- zapobieganie ryzyku wykluczenia społecznego;
- wyrównywanie szans i stwarzanie warunków do zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

OION służy merytorycznym wsparciem w zakresie wiedzy dotyczącej ulg i uprawnień osób niepełnosprawnych, dostarcza rzetelnych i kompleksowych informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w aktywizacji społecznej i zawodowej. Wychodząc naprzeciw społeczeństwu w dalszym ciągu realizujemy dyżury w Cedyni. OION informuje w szczególności o:

- a) ulgach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych wynikających z obowiązujących źródeł prawa;
- b) możliwościach wsparcia finansowego, rzeczowego osób niepełnosprawnych w szczególności dotyczących:
 - przekwalifikowania i szkoleń;
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
 - likwidacji barier funkcjonalnych;
 - turnusów rehabilitacyjnych
- c) działalności gospodarczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne;
- d) ustawowym wspieraniu pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne;

e) organizacjach i instytucjach prowadzących działania na rzecz osób niepełnosprawnych;

f) programach PFRON skierowanych do osób indywidualnych i organizacji pozarządowych.

W roku 2014 w Ośrodku udzielono ogółem informacji dla **2015** osób w tym:

W szczególności informacje dotyczyły:

- turnusów rehabilitacyjnych
- orzecznictwa
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze
- barier funkcjonalnych
- ulg i uprawnień wynikających z obowiązujących przepisów prawa
- pomocy Opieki Społecznej
- Aktywnego Samorządu
- kart parkingowych
- dofinansowań dla pracodawców ze środków PFRON
- inne (ZUS, PUP, inne instytucje, fundacje, rehabilitacja zawodowa, etc.)

Metody działań Ośrodka polegają na:

- udzielaniu informacji na miejscu w Ośrodku, jak również raz w miesiącu podczas dyżuru w Cedyni;

Na dyżurach w Cedyni udzielono 76 informacji dla 31 osób polegających na:

- wydawaniu i przyjmowaniu wniosków - dla osób niepełnosprawnych, opiekunów osób niepełnosprawnych jak i pracodawców osób niepełnosprawnych - na wszelakie dofinansowania i orzecznictwo.

4.3.1. Filia Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Mieszkowicach z siedzibą w Ośrodku Zdrowia przy ulicy Poniatowskiego 15

Sprawy załatwiane dla mieszkańców gminy Mieszkowice w tym osób niepełnosprawnych i ich rodzin przez pracownika Ośrodka:

- wydawanie i odbieranie kompletu dokumentów na orzeczenie o niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryfinie
- wydawanie kompletnych wniosków na turnusy rehabilitacyjne dofinansowane ze środków PFRON:
- wydawanie druków wniosków na likwidację barier architektonicznych, barier

technicznych i w komunikowaniu:

- wydawanie wszelkiego rodzaju periodyków oraz informatorów dla osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, potencjalnych pracowników niepełnosprawnych i pracodawców.
- wydawano kompletne druki i przekazano po uzupełnieniu do PCPR w Gryfinie wnioski na legitymacje osób niepełnosprawnych
- wydawano druki wniosków oraz przyjęto wypełnione kompletne wnioski na dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia higienicznego , aparatów słuchowych i sprzętu ortopedycznego
- przyjęto oraz przekazano kompletne wnioski na przyznanie karty parkingowej.

Ponadto udzielono pomocy mieszkańcom gminy Mieszkowice, w tym osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w zakresie:

1. pomocy przy sporządzaniu wniosków do ZUS w Gryfinie

- pomoc przy kompletowaniu i wypełnieniu wniosków rentowych,
- kompletowanie dokumentów i pomoc przy wypełnieniu wniosku emerytalnego ZUS
- pomoc przy napisaniu sprzeciwu od orzeczeń pierwszych komisji ZUS,
- pomoc przy napisaniu odwołań od orzeczeń lekarzy ZUS do Sądu Pracy,

Ośrodek jest otwarty regularnie w każdą środę tygodnia, w godzinach 8:00 – 15:00.

4.4. Środowiskowy Dom Samopomocy w Chojnie

Działalność swą rozpoczął w listopadzie **2000 roku**. Jest jedynym, dziennym ośrodkiem wsparcia działającym na terenie Gminy Chojna. Dom dysponuje **30 miejscami** dla dorosłych osób upośledzonych umysłowo (typ B) i przewlekle chorych psychicznie (typ A). Głównym celem działalności jest zapobieganie nawrotom choroby psychicznej i pomoc w przystosowaniu do funkcjonowania w środowisku. Terapeuci robią wszystko, by poprawić funkcjonowanie podopiecznego w zakresie relacji z otoczeniem, stwarzane są warunki do nabywania umiejętności wykonywania podstawowych czynności życia codziennego i realizacji ról społecznych. Uczestnicy wspierani są w celu zapobiegania ich izolacji społecznej poprzez integrację ze środowiskiem lokalnym.

Realizacja celów terapeutycznych odbywa się poprzez:

- prowadzenie treningów (trening funkcjonowania w życiu codziennym, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening umiejętności spędzania czasu wolnego),
- poradnictwo psychologiczne i socjalne dla uczestników i ich rodzin,
- psychoedukację ukierunkowaną na samodzielne korzystanie z usług medycznych,
- terapię zajęciową w formie różnorodnych zajęć w pracowniach tematycznych, w których prowadzone są zajęcia indywidualnie i zespołowo.

Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych. To także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

4.5 Realizacja projektu pt. Minimalizacja wykluczenia społecznego w Powiecie Gryfińskim na lata 2007-2014”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie od 2008 roku realizowało projekt pt. Minimalizacja wykluczenia społecznego w Powiecie Gryfińskim na lata 2007-2014” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Do końca 2014 roku w projekcie wzięło udział osób 558, w tym 64 osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne objęte zostały różnymi formami wsparcia mającymi na celu przede wszystkim przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wzrost zdolności do zatrudnienia.

Do tzw. instrumentów aktywnej integracji, które zastosowano wobec osób niepełnosprawnych należały m.in.: indywidualne lub grupowe doradztwo zawodowe, indywidualne poradnictwo psychologiczne, kursy zawodowe, udział w turnusach rehabilitacyjnych, treningi kompetencji i umiejętności społecznych.

IV. Lokalny rynek pracy w powiecie gryfińskim

5.1. Stan bezrobocia w powiecie gryfińskim

Informacja o sytuacji na rynku pracy dotycząca stanu i struktury bezrobocia na terenie powiatu gryfińskiego w latach 2013 – 2014

Sytuacja na rynku pracy po trwającym już kilka lat ogólnoswiatowym kryzysie gospodarczym wciąż nie ulega znaczącej poprawie. Zarówno w powiecie gryfińskim, jak i całym województwie zachodniopomorskim dały się odczuć skutki ogólnoswiatowego kryzysu. Ilość zgłaszanych wolnych miejsc pracy w dalszym ciągu nie zaspokaja popytu na pracę. Mimo powolnie polepszającej się sytuacji na rynku pracy (tendencja cyklicznie zauważalna w okresach wiosenno-letnich) nadal w województwie zachodniopomorskim, a także i w powiecie gryfińskim zauważalny jest stosunkowo wysoki wskaźnik poziomu bezrobocia. Wysokiemu poziomowi bezrobocia towarzyszy mała liczba zgłaszanych ofert pracy. Likwidacja miejsc pracy, brak nowych ofert, będące wynikiem decyzji, jakie musieli podejmować pracodawcy na skutek znacznego spadku ożywienia w gospodarce krajowej i zagranicznej, które rozpoczęły się w 2008 roku są odczuwalne do dzisiaj. Proces odbudowy i tworzenia dodatkowych miejsc pracy jest złożony i spowolniony z uwagi na rozwagę i ostrożność pracodawców w podejmowaniu przedsięwzięć inwestycyjno-zatrudnieniowych. Z uwagi na brak perspektyw zawodowych, niskie zarobki i stosunkowo dużą ilość terenów popegerowskich generujących dziedziczenie postaw pasywnych na lokalnym rynku pracy oraz w związku z niewielką liczbą zgłaszanych ofert pracy w stosunku do liczby zarejestrowanych zasadną jest aktywizacja osób bezrobotnych a przedsiębiorczych w kierunku samozatrudnienia.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Gryfinie na dzień 31 grudnia 2013 r. zarejestrowanych było 5538 osób.

Wykres 7. Stan bezrobocia na terenie powiatu gryfińskiego w 2013r.

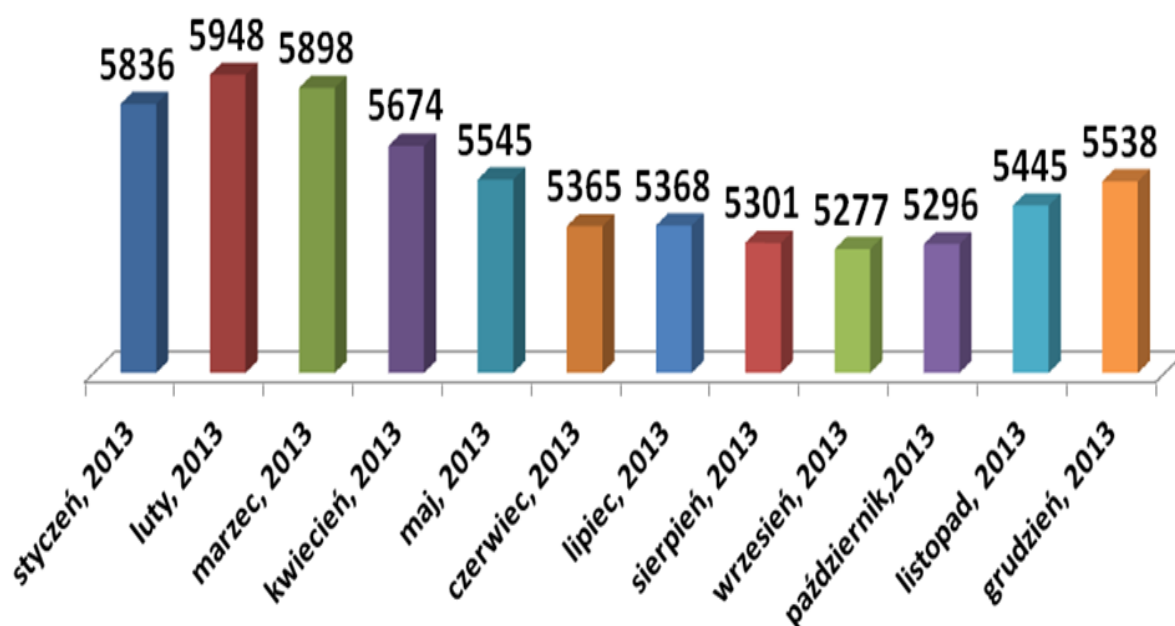

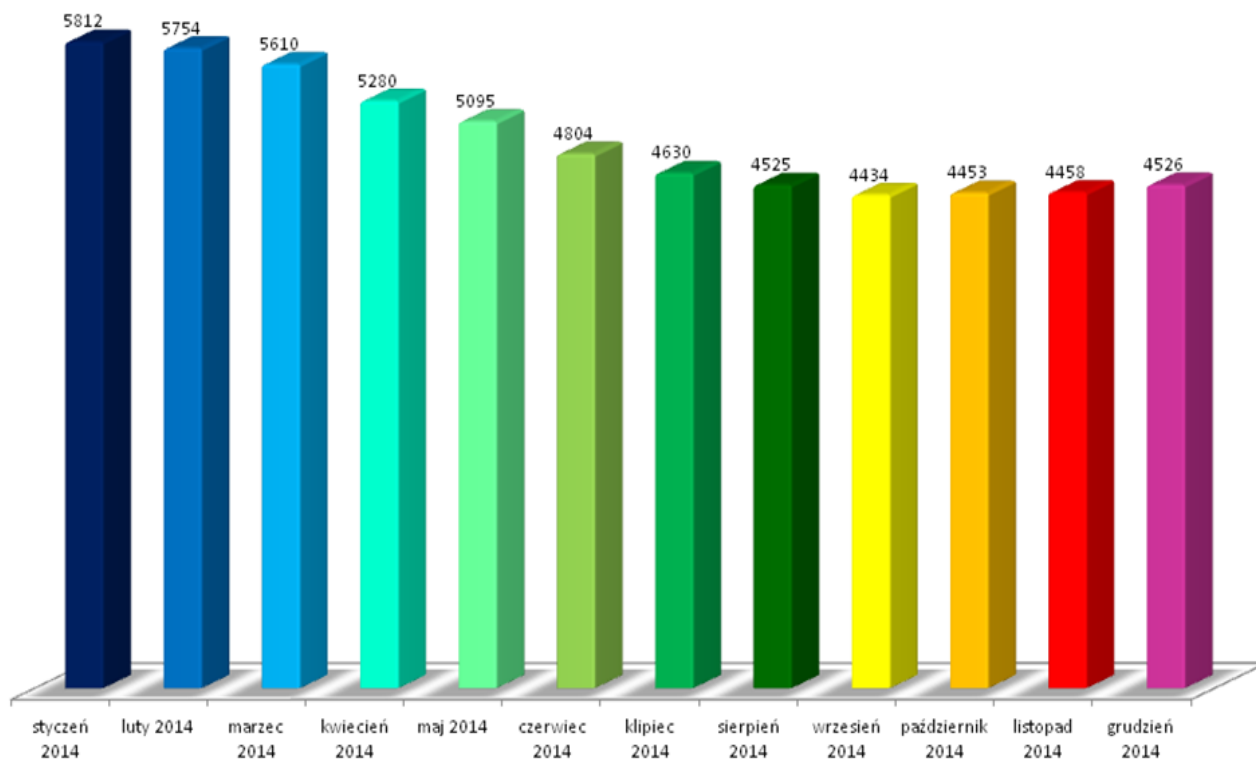
Tabela 37. Liczba bezrobotnych wg gmin miejsko – wiejskich na dzień 31.12.2013r.

Gmina	Liczba bezrobotnych		W tym z prawem do zasiłku		W tym zamieszkali na wsi		W tym do 25 roku życia	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Chojna	1254	657	137	69	748	401	247	127
Cedynia	424	217	43	24	282	146	75	40
Mieszkowice	573	297	63	30	308	165	132	72
Moryń	388	189	36	11	281	141	70	33
Trzcińsko - Zdrój	458	224	62	28	276	148	87	46
Gryfino	1441	830	301	181	536	330	258	156
Banie	460	250	38	19	460	250	91	42
Widuchowa	393	238	49	31	393	238	106	76
St.Czarnowo	147	85	27	17	147	85	24	15
Razem	5538	2987	756	410	3431	1904	1090	607

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Na dzień 31 grudnia 2014 r. zarejestrowanych było 4 526 osób. Sytuację na rynku pracy w powiecie w poszczególnych miesiącach 2014 roku przedstawia wykres 8.

Wykres 8. Stan bezrobocia na terenie powiatu gryfińskiego w 2014r.

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Jak widać na wykresie 8 liczba bezrobotnych od stycznia do września br. roku sukcesywnie spadała, żeby ponownie od października zacząć nieznacznie wzrastać, co jest charakterystyczne dla okresu jesienno - zimowego, gdzie liczba bezrobotnych po zakończeniu prac sezonowych oraz subsydiowanych wzrasta.

W porównaniu do początku 2014 roku, gdzie zarejestrowanych było 5 812 osób nastąpił spadek zarejestrowanych o 1.285 osób (dla porównania w 2013 roku spadek wyniósł: 298 osób).

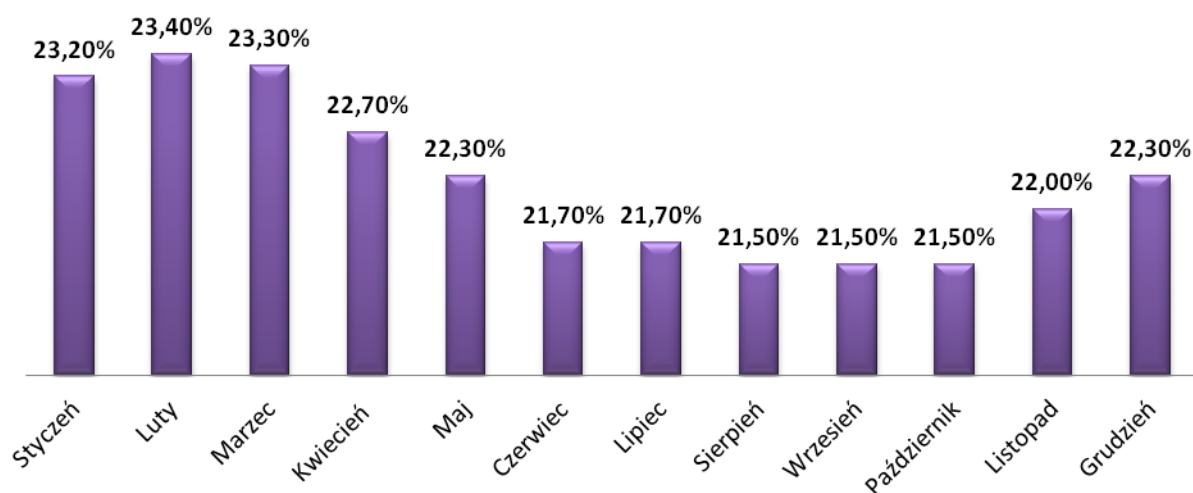
Tabela 38. Liczba bezrobotnych wg gmin w roku 2014

Gmina	Liczba bezrobotnych		W tym z prawem do zasiłku		W tym zamieszkali na wsi		W tym do 25 roku życia	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Gryfino	1224	701	262	163	462	280	212	117
Chojna	961	513	110	49	582	323	169	89
Mieszkowice	458	262	60	32	264	158	103	64
Banie	391	232	55	30	391	232	70	45
Trzcińsko - Zdrój	386	195	30	12	245	132	63	30
Moryń	340	173	33	17	245	126	73	29
Widuchowa	332	214	28	16	332	214	85	56
Cedynia	299	149	26	11	189	98	43	26
St. Czarnowo	135	80	24	14	135	80	23	13
Razem	4526	2519	628	344	2845	1643	841	469

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Stopa bezrobocia w grudniu 2013 w powiecie gryfińskim wyniosła 22, 3 %. Od marca br. stopa bezrobocia sukcesywnie spadała. W miesiącach od sierpnia do października utrzymywała się na niezmiennym poziomie, natomiast w grudniu nieznacznie wzrosła. W porównaniu do początku roku spadła o 0,9 %.

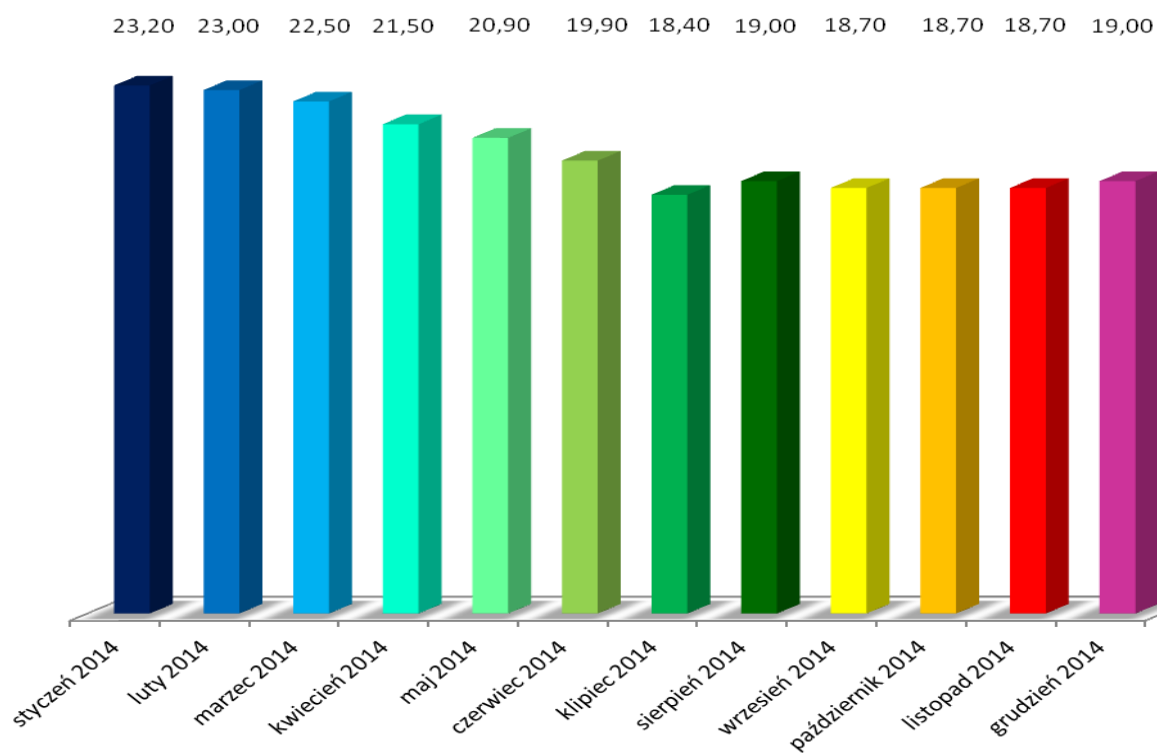
Wykres 9. Stopa bezrobocia w 2013 r. w powiecie gryfińskim

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Podobny spadek odnotowano w 2014 r.

Wykres 10. Stopa bezrobocia w 2014r. w powiecie gryfińskim

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Stopa bezrobocia w grudniu 2014 r. w powiecie gryfińskim wyniosła 19%. Podobnie jak liczba bezrobotnych w powiecie, tak i stopa bezrobocia sukcesywnie spadała od stycznia do lipca br. W sierpniu nieznacznie wzrosła a od września do listopada utrzymywała się na niezmiennym poziomie, natomiast w grudniu nieznacznie wzrosła. W porównaniu do początku roku stopa bezrobocia spadła o 4,2%.

5.1.1. Bezrobotni według wieku

Sytuacja osób bezrobotnych ze względu na wiek od wielu lat wygląda podobnie. Znaczna grupę wśród ogółu bezrobotnych stanowią osoby młode do 25/30 roku życia oraz osoby starsze.

Tabela 39. Bezrobotni według wieku. Stan na dzień 31.12.2013

O - ogółem K - kobiety		Bezrobotni ogółem	Z tego					
			według grup wieku w latach					
			18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	60 - 64
0		1	2	3	4	5	6	7
Gryfiński	O	5 538	1 090	1 549	1 101	1 020	590	188
	K	2 987	607	964	638	525	253	x

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Na koniec 2013 roku największą grupę stanowiły osoby w wieku 25-35 lat , następnie „najmłodsi” bezrobotni – osoby do 25 roku życia. Kolejną dużą grupę stanowiły osoby w wieku 45-54 lata, które łącznie z osobami stanowiącymi tzw. grupę 45+ stanowiły największą grupę bezrobotnych - 1798 os. (32,47%)

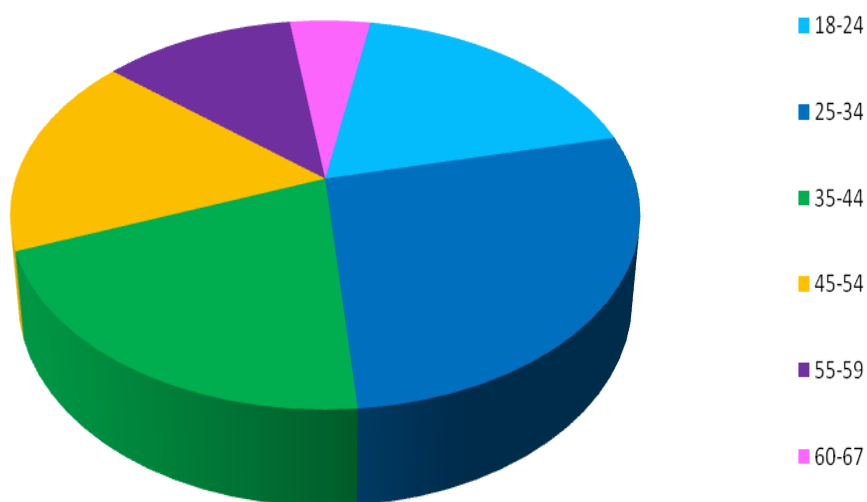
Tabela 40. Bezrobotni według wieku. Stan na dzień 31.12.2014

O - ogółem K - kobiety		Bezrobotni ogółem	Z tego					
			według grup wieku w latach					
			18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	60 lat i więcej
0		1	2	3	4	5	6	7
Gryfiński	O	4 526	841	1 234	927	767	533	224
	K	2 519	469	819	568	402	241	20

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Na koniec grudnia 2014 roku osoby młode (do 30 roku życia) stanowiły jedną z większych grup bezrobotnych w strukturze wiekowej. Osoby powyżej 45 roku życia stanowiły przeszło 33% ogółu bezrobotnych (nieznaczny wzrost w stosunku do 2013 r. spowodowany m.in. ustawowym wydłużeniem tzw. wieku emerytalnego). Osoby do 25 roku życia to 18,58% ogółu bezrobotnych (841 osób; wśród nich 53,77% osób stanowiły kobiety - 469 osób) a łącznie z osobami w wieku 25-35 lat, grupa osób młodych stanowi 45,87% (2076 osób; w tym 1289 to kobiety – 51,17%).

Wykres 11. Bezrobotni ze względu na wiek. Stan na dzień 31.12.2014

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Niepracujących młodych na rynku pracy jest jednak znacznie więcej. Osoby do 25 roku życia w dużym stopniu kontynuują jeszcze naukę, natomiast grono osób z grupy wiekowej 25-34 to absolwenci szkół wyższych, którzy po ich ukończeniu nie mogą znaleźć zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Osobom w wieku do 25/30 roku życia jest niewątpliwie bardzo trudno podjąć zatrudnienie, jeśli wskazują zarówno na barierę wiekową, jak i brak doświadczenia. Pracodawcy chętniej zatrudniają osoby w wieku średnim – najczęściej dyskryminowaną grupą ze względu na wiek są osoby dojrzałe (w wieku 45/50+) oraz właśnie osoby młode. W obu grupach wiekowych pracodawcy wskazują jako barierę zatrudnieniową między innymi mniejszą wydajność, wolniejszą pracę (u osób starszych spowodowane jest to zmniejszoną wydolnością organizmu, zdrowiem, natomiast u osób młodych nieznajomością procedur, mniejszą praktyką, umiejętnościami). Ponadto osoby

młode spostrzegane są jako bardziej wymagający pracownicy – chcą szybciej awansować i więcej zarabiać.

5.1.2. Bezrobotni według wykształcenia

Nader ważnym czynnikiem wpływającym na możliwość zatrudnienia jest, prócz posiadanych kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego, poziom wykształcenia, którym legitymują się osoby niepracujące.

Tabela 41. Bezrobotni według poziomu wykształcenia. Stan na dzień 31.12.2013

O - ogółem K - kobiety		Bezrobotni ogółem	Z tego				
			według poziomu wykształcenia				
			wyższe	polic. I śred. zawod.	średnie ogólnokształ- cące	zasadn. zawodowe	gimna- zjalne i poniżej
0		1	8	9	10	11	12
Gryfiński	O	5 538	420	942	593	1 632	1 951
	K	2 987	311	581	418	720	957

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Na koniec 2013 r. wśród ogółu zarejestrowanych znaczna część bezrobotnych posiadała wykształcenie na poziomie min. NUTS3. Przeszło 7% bezrobotnych posiadało wyższe wykształcenie, a kolejne 17% wykształcenie policealne lub średnie zawodowe. Dodatkowo ok.30% bezrobotnych (druga pod względem wielkości grupa) posiada wykształcenie zawodowe. Łącznie osób legitymujących się wykształceniem dającym określony zawód na 31.12.2013 r. było 54%. Optymistycznym jest fakt, iż dodatkowo przeszło 10% osób posiada wykształcenie średni ogólnokształcące. Niepokoi natomiast fakt , iż przeszło 35% bezrobotnych posiada wykształcenie nieprzekraczające gimnazjalnego.

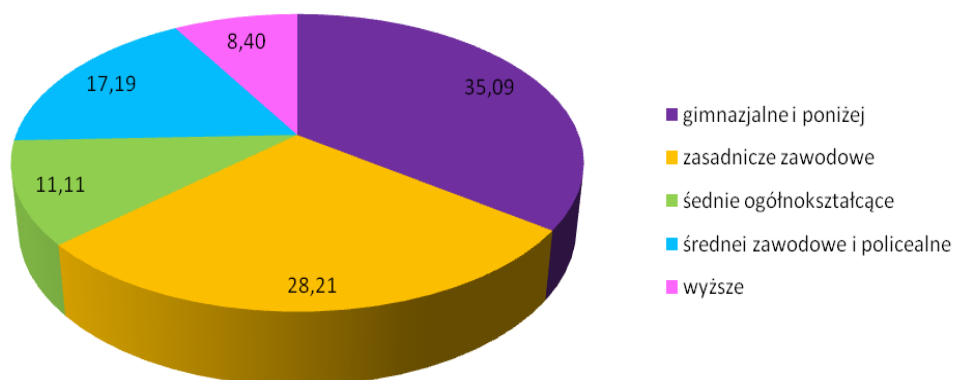
Tabela 42. Bezrobotni według poziomu wykształcenia. Stan na dzień 31.12.2014

O - ogółem K - kobiety		Bezrobotni ogółem	Z tego				
			według poziomu wykształcenia				
			wyższe	polic. I śred. zawod.	średnie ogólnokształ- cące	zasadn. zawodowe	gimna- zjalne i poniżej
0		1	2	3	4	5	6
Gryfiński	O	4 526	381	778	503	1 276	1 588
	K	2 519	285	492	343	593	806

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Jednym z istotnych punktów odnoszących się do wymagań zatrudnieniowych jest poziom wykształcenia. Jak widać z powyższych zestawień znaczna część osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Gryfinie posiada wykształcenie dające zawód / kwalifikacje zawodowe. Przeszło 53% osób posiada wykształcenie dające zawód, tj. wykształcenie wyższe, policealne lub średnie zawodowe a także wykształcenie zasadnicze zawodowe. Dodatkowo 11% osób posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące. Jest to nader ważne, gdyż znaczna część lokalnych pracodawców podczas poszukiwania kandydatów do pracy wymaga właśnie jako minimalnego wykształcenia średniego. Szczegółową strukturę osób bezrobotnych ze względu na posiadane przez siebie wykształcenie przedstawia poniższy wykres:

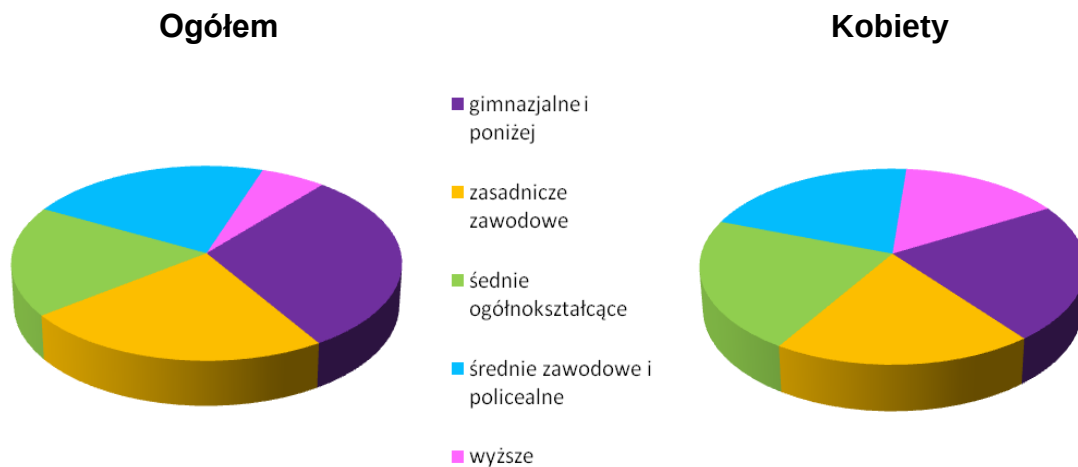
Wykres 12. Bezrobotni pod kątem wykształcenia. Stan na dzień 31.12.2014

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Napawającym pewnym optymizmem jest fakt, iż osoby młode są stosunkowo lepiej wykształcone – w stosunku do ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w tutejszym PUP. Rozkład wykształcenia wśród osób do 30 roku życia z wyszczególnieniem wykształcenia wśród kobiet przedstawiają poniższe wykresy:

Wykres 13. Bezrobotni do 25 roku życia ze wzg. na wykształcenie – 31.12.2014

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Jak widać bezrobotne kobiety charakteryzuje nieznacznie odmienna struktura wykształcenia niż mężczyźni – są lepiej wykształcone (większy udział osób z wykształceniem wyższym i średnim - szczególnie średnim ogólnokształcącym). Młodzi mężczyźni natomiast przeważają jeśli chodzi o najniższe wykształcenie – gimnazjalne i poniżej.

5.1.3. Bezrobotni według stażu pracy

Na 31.12.2013 roku największą grupą osób, ze względu na staż pracy były osoby legitymujące się okresem zatrudnienia do 5 lat.

Niepokojące jest jednak, iż około 19% zarejestrowanych nie posiada żadnego udokumentowanego stażu pracy.

Tabela 43. Bezrobotni ze względu na staż pracy. Stan na dzień 31.12.2013

O - ogółem K - kobiety		Bezrobotni ogółem	Z tego					
			według stażu pracy w latach					
			do 1 roku	1 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 30	30 i więcej
0		1	2	3	4	5	6	7
Gryfiński	O	5 538	879	1 316	753	829	514	198
	K	2 987	544	744	413	415	166	42
								8
								1 049
								663

Źródło: dane PUP w Gryfinie

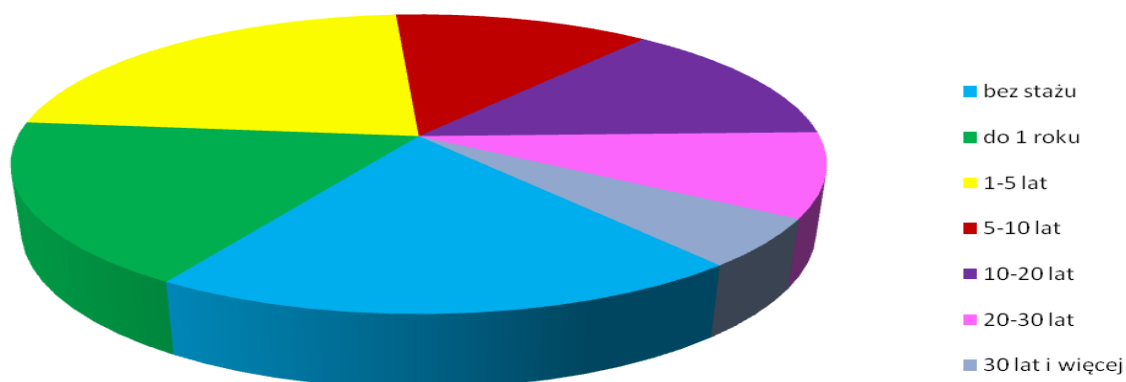
Tabela 44. Bezrobotni ze względu na staż pracy. Stan na dzień 31.12.2014

O - ogółem K - kobiety		Bezrobotni ogółem	Z tego						
			według stażu pracy w latach						
			do 1 roku	1 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 30	30 i więcej	bez stażu
0		1	2	3	4	5	6	7	8
Gryfiński	O	4 526	762	1 020	614	689	395	209	837
	K	2 519	507	590	351	345	132	56	538

Źródło: dane PUP w Gryfinie

W roku 2014 sytuacja przedstawiała się bardzo podobnie jak w 2013r. Wśród ogółu bezrobotnych posiadających jakiekolwiek udokumentowane doświadczenie zawodowe (staż pracy) najwięcej z nich może pochwalić się stażem pracy wynoszącym od roku do 5 lat. Takich osób jest 22,38%. Następną pod względem wielkości jest grupa osób nieposiadających w ogóle stażu pracy – 20,00%. Najmniej jest osób posiadających ponad 30-letni staż pracy – tylko 5,22%. Szczegółowe rozłożenie osób bezrobotnych wg stażu pracy przedstawia wykres 14.

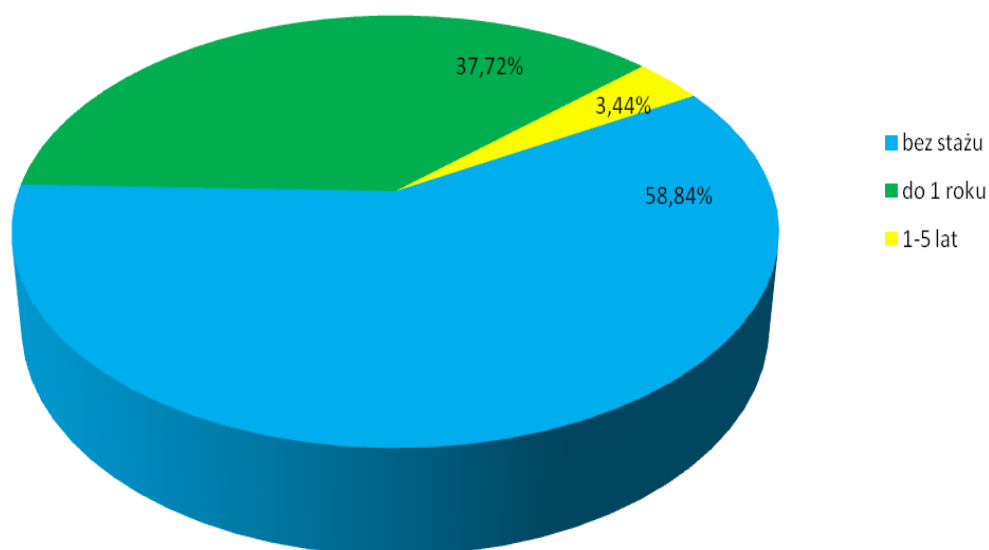
Wykres 14. Bezrobotni ze względu na staż pracy – 31.12.2014

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Gorzej przedstawia się sytuacja osób młodych, które w oczywisty sposób nie mogły nabyć jeszcze bogatego doświadczenia zawodowego. Wśród nich nie wyróżniamy kategorii osób, które pracowały dotychczas więcej jak 5 lat. Zlikwidowane wiele lat temu szkolnictwo zawodowe przy zakładach pracy spowodowało, iż obecna młodzież ma problemy ze znalezieniem zatrudnienia i wkracza później na rynek pracy, co z kolei przekłada się na jej staż pracy. Rozkład stażu pracy wśród młodych przedstawia poniższy wykres:

Wykres 15. Bezrobotni do 25 roku życia ze względu na staż pracy – 31.12.2014

Źródło: dane PUP w Gryfinie

5.1.4. Bezrobotni mieszkańcy wsi

Sytuacja osób zamieszkujących tereny wiejskie od wielu lat nie uległa zmianie. Nadal znaczący odsetek stanowią osoby zamieszkujące tereny wiejskie – w końcu 2013 r. osoby te stanowiły 61,95%.

Na koniec roku 2014 sytuacja ta wyglądała podobnie – 62,86% osób zarejestrowanych to zamieszkali na wsi.

Również podobnie wygląda sytuacja jeśli chodzi o udział procentowy kobiet zamieszkujących tereny wiejskie. W 2013 r. stanowiły one 63,74% ogółu zamieszkałych na terenach wiejskich a w 2014 r. już 65,22%. Jak widać udział procentowy kobiet zamieszkujących tereny wiejskie jest zdecydowanie większy niż mężczyzn.

Szczegółowy udział osób zamieszkujących tereny wiejskie w 2013 i 2014 r. przedstawiają tabele 45 i 46.

Tabela 45. Bezrobotni wg obszaru zamieszkania. Stan na dzień 31.12.2013

O - ogółem K - kobiety	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	ogółem
		zamieszkali na wsi
0	1	5

Gryfiński	O	5 538	3 431
	K	2 987	1 904

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Tabela 46. Bezrobotni wg obszaru zamieszkania. Stan na dzień 31.12.2014

O - ogółem K - kobiety		Bezrobotni zarejestrowani ogółem	Z ogółem
			zamieszkali na wsi
0		1	5
Gryfiński	O	4 526	2 845
	K	2 519	1 643

Źródło: dane PUP w Gryfinie

5.1.5. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę

O kondycji lokalnego rynku pracy prócz struktury osób bezrobotnych świadczy dodatkowo czas pozostawania bez pracy bezrobotnych.

Tabele 47 i 48 obrazują długość pozostawania osób bezrobotnych w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Gryfinie w 2013 i 2014 r.

Tabela 47. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę. Stan na dzień 31.12.2013

O - ogółem K - kobiety		Bezro- botni ogółem	Z tego					
			oczekujący na pracę / zarejestrowani jako bezrobotni					
			według czasu pozostawania bez pracy w m-cach					
			do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24
0		1	9	10	11	12	13	14
Gryfiński	O	5 538	353	869	895	1 055	1 100	1 266
	K	2 987	148	418	496	539	594	792

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Tabela 48. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę. Stan na dzień 31.12.2014

O - ogółem K - kobiety		Bezro- botni ogółem	Z tego					
			oczekujący na pracę / zarejestrowani jako bezrobotni					
			według czasu pozostawania bez pracy w m-cach					
			do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24
0		1	9	10	11	12	13	14
Gryfiński	O	4 526	449	830	579	682	825	1 161
	K	2 519	184	415	320	374	495	731

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Jak widać z powyższych zestawień 43% a 2013 r. i ok. 44% w 2014 r. nie może podjąć zatrudnienia i przebywa w rejestrach PUP powyżej 12 miesięcy. Jest to niepokojące zjawisko oznaczające, iż znaczący odsetek bezrobotnych nie może znaleźć dla siebie miejsca na lokalnym rynku pracy. Osoby, które powyżej 12 miesięcy nie podejmują pracy i są zarejestrowane jako bezrobotne traktuje się jako tzw. osoby długotrwale bezrobotne i zalicza do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Zasługują oni na szczególną uwagę. Przyczyny długotrwałego bezrobocia bywają bowiem różnorodne: brak ofert pracy w danym zawodzie, bierność zawodowa, praca w tzw. „szarej strefie” itd. Osoby długotrwale bezrobotne są szczególnie narażone na deprecjację zawodowych cech osobowościowych i umiejętności, wykazują większą niechęć do przekwalifikowania się oraz adaptacji w nowym środowisku. Grupa ta charakteryzuje się nienadążaniem za wymaganiami rynku i niskim poziomem mobilności, toteż tak ważnym jest by osoby te „nie wypadły” z rynku.

Okres poszukiwania pracy przez bezrobotnych jest bardzo długi a długi okres pozostawania bez pracy powoduje, że część bezrobotnych zniechęconych brakiem rezultatów w poszukiwaniu zatrudnienia przechodzi do grupy biernych zawodowo. To bardzo niekorzystne zjawisko - powodujące duże problemy społeczne związane z wykluczeniem tych osób z życia społecznego. Natomiast najgroźniejszą sytuację stanowi dodatkowo brak doświadczenia zawodowego. Wówczas bowiem osoby bezrobotne wpadają w tzw. „błędne koło” – długotrwałe bezrobocie powoduje niemożność nabycia doświadczenia zawodowego, a bez niego nie mogą znaleźć pracy częstokroć pozostają długotrwale bezrobotni

5.1.6. Bezrobotni niepełnosprawni

Grupą szczególnie narażoną na bezrobocie są osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności. Z jednej strony mogą oni posiadać ograniczenia w wykonywaniu niektórych prac, z drugiej strony są gorzej odbierane przez pracodawców (jako mniej sprawne, mniej przydatne itp.).

Udział osób bezrobotnych w strukturze bezrobotnych w 2013 r. przedstawia tabela 49.

Tabela 49. Bezrobotni niepełnosprawni. Stan na dzień 31.12.2013

O - ogółem K - kobiety		Bezrobotni zarejestrowani ogółem	Z ogółem
			niepełnosprawni
0		1	9
Gryfiński	O	5 538	218
	K	2 987	103

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Jak widać osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 31.12.2013 r. było niecałe 4% (z czego w przewadze byli mężczyźni).

Natomiast w analogicznym okresie roku 2014 udział niepełnosprawnych bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych wyniósł przeszło 4,6%, co obrazuje tabela 50.

Tabela 50. Bezrobotni niepełnosprawni. Stan na dzień 31.12.2014

O - ogółem K - kobiety		Bezrobotni zarejestrowani ogółem	Z ogółem
			niepełnosprawni
0		1	9
Gryfiński	O	4 526	212
	K	2 519	101

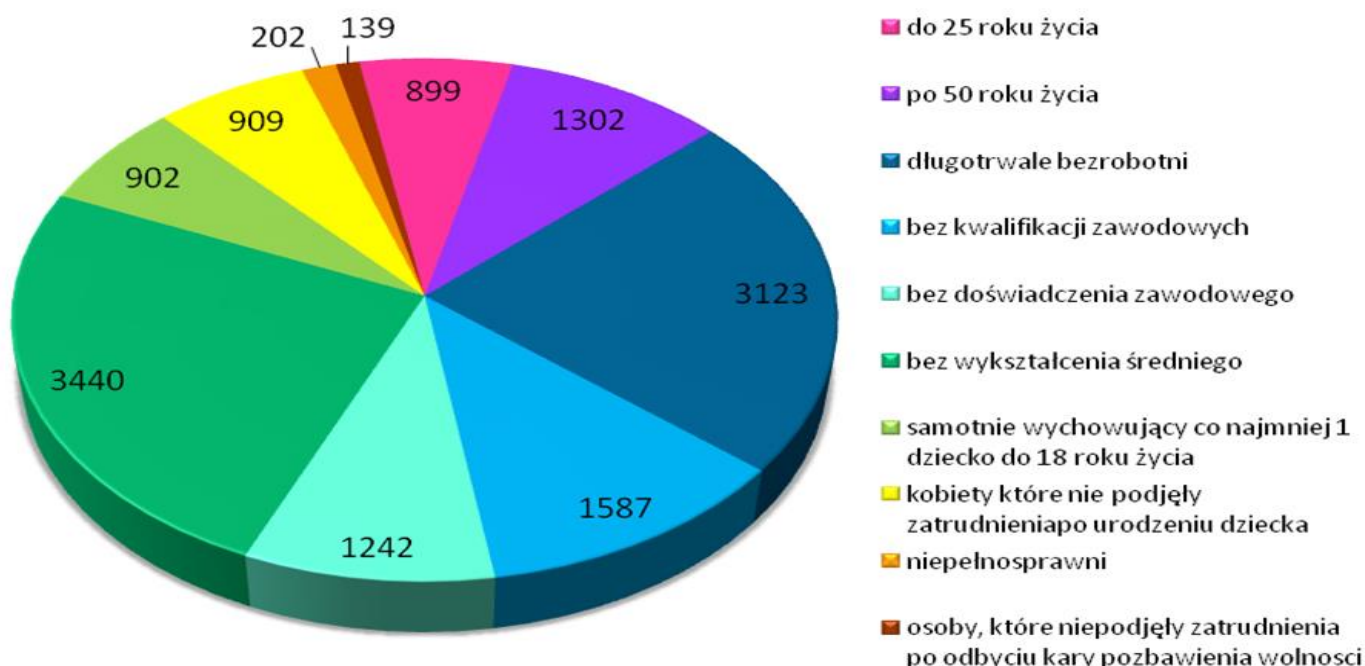
Źródło: dane PUP w Gryfinie

Również w 2014 r. udział procentowy kobiet w stosunku do mężczyzn z niepełnosprawnością był mniejszy.

5.1.7. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Wśród zarejestrowanych wg stanu na dzień 31.12.2014 r., aż 4024 osób (w grudniu 2013 r. - 5183 osób) znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, co stanowi ponad 88,91% ogółu bezrobotnych (*zgodnie z danymi sprawozdania MPiPS-01*). Wśród nich kobiety stanowiły 2284 osób – 56,76%. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na posiadane cechy społeczno-demograficzne są szczególnie narażone na zjawisko wykluczenia społecznego.

Wykres 16. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stan na 31.12.2014.

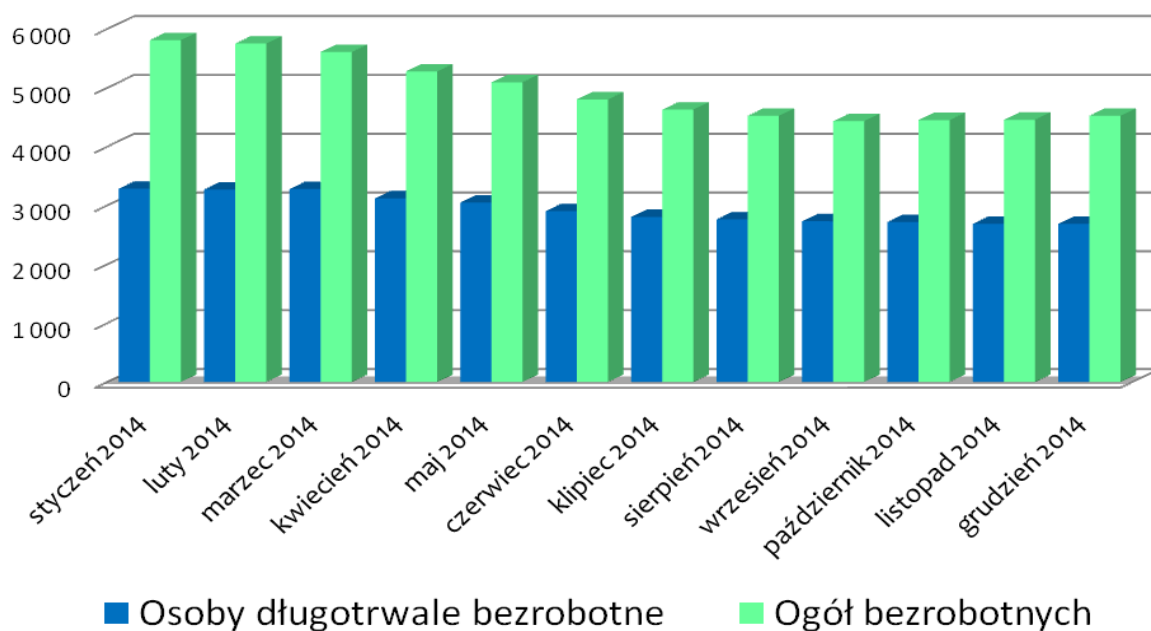
Źródło: dane PUP w Gryfinie

Największą grupą osób będącą w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby bez wykształcenia średniego – 2864 osób (63,28%), następnie osoby długotrwale bezrobotne – 2700 osób (59,66%) oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych – 1165 (25,74%) i bez doświadczenia zawodowego – 1144 osoby (25,25%).

Wśród osób zarejestrowanych znaczną liczbę stanowią **osoby długotrwale bezrobotne**, czyli zarejestrowane powyżej 12 m-cy. Na dzień 31.12.2014r. stanowili oni ok. 60% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP. Długotrwałe bezrobocie dotyka znacznie częściej kobiety-przeszło 60% wszystkich długotrwale bezrobotnych to kobiety. Najbardziej długotrwale bezrobocie widoczne jest u kobiet młodych (do 35 roku życia) - jest to 38,48% ogółu kobiet do 35 roku życia.

Wśród osób młodych - problem ten determinuje w znacznym stopniu opieka nad małymi dziećmi - urlopy macierzyńskie, wychowawcze a w konsekwencji tego spostrzeganie kobiet przez pracodawców jako mniej dyspozycyjne. Ponadto problem pogłębia niewystarczający rozwój instytucjonalny – brak lub zbyt wysokie ceny żłobków i przedszkoli (zarówno publicznych jak i prywatnych).

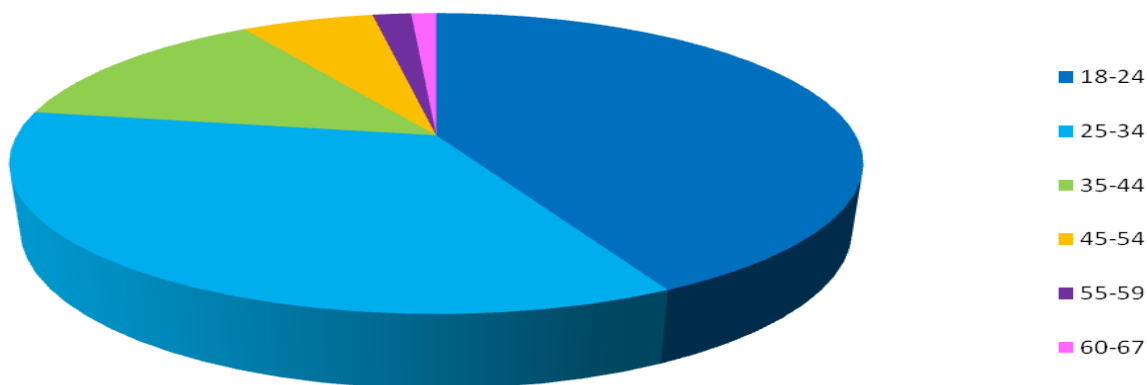
Wykres 17. Osoby długotrwale bezrobotne w poszczególnych miesiącach 2014r.

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Jedną z większych grup będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby bez doświadczenia zawodowego. Wśród nich przeszło 60% stanowią kobiety. Problem braku doświadczenia zawodowego w poszczególnych grupach wiekowych wśród zarejestrowanych w PUP w Gryfinie bezrobotnych przedstawia wykres 18.

Wykres 18. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego wg wieku – na 31.12.2014.

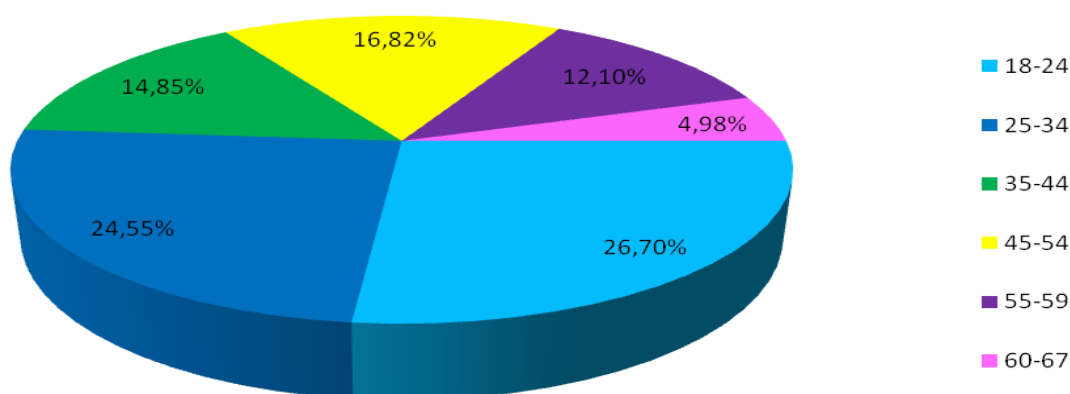
Źródło: dane PUP w Gryfinie

Według raportu Zachodniopomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy „Sytuacja i oczekiwania pracodawców”(2011) 24,6% pracodawców wymaga doświadczenia i praktyki zawodowej od potencjalnych pracowników. Posiadanie doświadczenia

zawodowego stanowi ogromny potencjał, który należałoby wykorzystać w kierunku znalezienia drogi wyjścia z bezrobocia.

Kolejną, jeszcze większą grupę, stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych - 25,74% ogółu zarejestrowanych – 1165 osób. Wśród nich 64,21% (748 osoby) to kobiety. Największą grupą osób bez kwalifikacji zawodowych wg wieku są również osoby młode – do 25 roku życia (311 osób -26,70%), a następnie w wieku 25- 34 lata (286 osób – 24,55%). Najmniej liczną grupą osób bez kwalifikacji zawodowych są osoby w tzw. „wieku niemobilnym” – 12,10% wśród osób 55-59 lat i 4,99% wśród osób 60+. Szczegółowy rozkład osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych ze względu na wiek przedstawia poniższy wykres:

Wykres 19. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych wg wieku – na 31.12.2014

Źródło: dane PUP w Gryfinie

Z badań prowadzonych w 2011 r. przez Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy w Szczecinie wynika, lokalni pracodawcy w znacznej mierze (54%) uważają, iż w ich zakładzie pracy nie jest koniecznym podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Oznacza to że istnieje duża grupa podmiotów gospodarczych, które nie dostrzegają potrzeb rozwijania kompetencji zawodowych swoich pracowników. Może to być sygnałem świadczącym o niewielkiej innowacyjności pracodawców powiatu. Co więcej w obliczu małej chęci zatrudniania osób bez doświadczenia i/lub bez kwalifikacji, stanowi to ogromną barierę głównie dla osób młodych, wchodzących na rynek pracy.³

³ Raport końcowy – Sytuacja i oczekiwania pracodawców w powiatach województwa zachodniopomorskiego (...) ZORP. Szczecin 2011

Pozostałe kategorie bezrobotnych:

Jeśli chodzi o bezrobotnych, którzy **po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia**, to stanowią oni **ok. 2,5%** ogółu bezrobotnych.

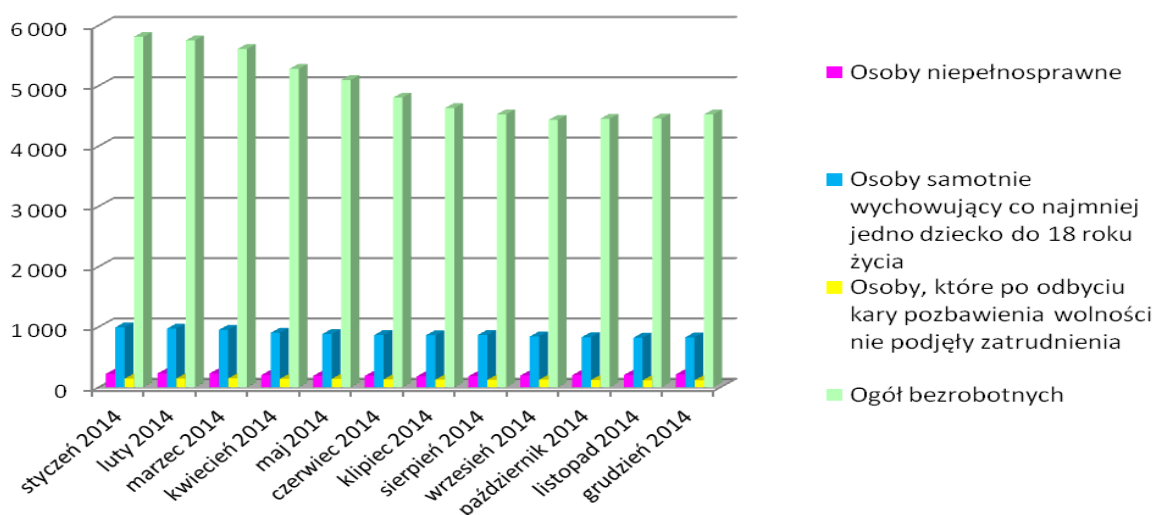
W kategorii bezrobotnych, którzy **samotnie wychowują co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia**, w stosunku do stycznia br. nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych w tej kategorii o 1,5%.

Wśród zarejestrowanych osób stanowią one **ok. 18%** ogółu.

Jeśli chodzi o **osoby niepełnosprawne** (stanowią przeszło **4,5%** ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie w poszczególnych miesiącach)

Rozkład powyższych kategorii osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2014 r. przedstawia kolejny wykres:

Wykres 20. Wysokość bezrobocia w podziale na poszczególne kategorie osób

Źródło: dane PUP w Gryfinie

V. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe w powiecie gryfińskim

Spośród kilkudziesięciu organizacji pozarządowych zarejestrowanych w powiecie gryfińskim jedynie kilka statutowo działa w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej, między innymi na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, somatycznie chorych, zagrożonych wykluczeniem społecznym czy też doświadczających różnego rodzaju trudności. Pięć z nich realizuje zadania własne powiatu: Stowarzyszenie „Dom z Sercem” w Trzcińsku Zdroju, Stowarzyszenie „Pod Dębami” w Dębach, Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża

Chrystusowego w Niegowie, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Gryfinie, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk” w Goszkowie.

Poniższa tabela przedstawia wykaz organizacji pozarządowych, funkcjonujących w Powiecie Gryfińskim, które uzyskały wpis do Krajowego Rejestru Sądowego.

Tabela 51. Organizacje pozarządowe w Powiecie Gryfińskim

Organizacje pozarządowe			
lp	nazwa	adres	cel działania
1	Automobilklub Zachodniopomorski	ul. Iwaszkiewicza 16A 74-100 Gryfino	Propagowanie wiedzy i współzawodnictwa sportowego w zakresie sportu samochodowego; rozwój popularnego i wyczynowego sportu samochodowego, rozwój masowej i kwalifikowanej turystyki motorowej; współdziałanie z organami administracji, instytucjami i organizacjami w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
2	Binowo Park Golf Club Binowo	Binowo 62 74-106 Binowo tel. 91-404-15-33, 91-404-15-38 fax 91-404-15-38 info@binowopark.pl www.binowopark.pl	Organizacja i popularyzacja sportu golfowego; organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych; szkolenie oraz doskonalenie kadry zawodników oraz trenerów instruktorów gry w golfa.
3	Bractwo Kurkowe Gryf w Gryfinie	ul. Łużycka 125 74-100 Gryfino	Podtrzymywanie wiekowych tradycji Bractw Kurkowych poprzez popularyzację strzelectwa, organizowanie imprez o charakterze strzeleckim, prowadzenie działalności gospodarczej, której dochody przeznaczone są na wspieranie statutowej działalności Bractwa.
4	Cedyńskie Bractwo Historyczne Comitatus	Stary Kostrzynek 31 74-520 Cedynia	Działanie na rzecz ochrony, promocji, dziedzictwa historycznego i rozwoju kultury regionalnej, promocji gminy Cedynia poprzez popularyzację jej walorów rekreacyjnych i historycznych, a w szczególności pomoc przy tworzeniu skansenu wczesnośredniowiecznego w Cedyni. Prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, patologii społecznej, zaburzeniom zachowania i zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i dorosłych, pełnosprawnych i niepełnosprawnych. Objęcie wieloaspektowym programem pomocy m.in. osób pełno i niepełnosprawnych, uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.
5	Cedyńskie Stowarzyszenie Wrzosowe Wzgórza	ul. Świerczewskiego 7 74-520 Cedynia	Upowszechnianie wiedzy o uwarunkowaniach geograficznych ziemi Cedyńskiej i okolic oraz wynikających z tego walorach; likwidowanie wszelkiego rodzaju uprzedzeń i stereotypów oraz szerzenie tolerancji wśród ludzi.

6	Chojeńsko-Gryfińskie Stowarzyszenie Wspólnej Europy	ul. Jagiellońska 2 74-500 Chojna tel. 91-414-25-07 fax 91-414-11-17	Promowanie międzynarodowego sposobu myślenia oraz tolerancji we wszystkich dziedzinach kultury w celu poezumienia między narodami, a także umożliwienie bezpośrednich kontaktów międzyludzkich narodów Europy.
7	Czachowskie Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Demokratycznych	Czachów 21 74-520 Cedynia	Aktywizacja i promowanie kobiet w życiu społecznym, gospodarczym, kulturowym, podejmowanie działań na rzecz aktywizacji gospodarczej.
8	Gminne Stowarzyszenie Turystyczne Tur-Mor	ul. Moryńska 23 74-503 Moryń www.tur-mor.moryn.pl	Kreowanie i upowszechnianie wizerunku gminy Moryń jako regionu atrakcyjnego turystycznie; aktywizowanie społeczności lokalnej do udziału w ruchu turystycznym; współdziałanie z lokalnymi władzami i organizacjami pozarządowymi poprzez wspomaganie działań promocyjnych w zakresie turystyki podejmowanych w gminie; promowanie turystyki wiejskiej.
9	Gryfiński Klub Karate	ul. Kościelna 10/3 74-100 Gryfino	Upowszechnianie, popularyzacja i doskonalenie wschodnich sztuk walki.
10	Gryfiński Klub Sportowy Delf	ul. Łużycka 38 74-100 Gryfino tel. 91-416-25-56 delf@delf.pl www.delf.pl	Prowadzenie działalności w zakresie sportu wypoczynkowego i rekreacji ruchowej; upowszechnianie triathlonu i duathlonu, pływania oraz innych form kultury fizycznej; prowadzenie działalności wychowawczej.
11	Gryfiński Uniwersytet Trzeciego Wieku	ul. Stanisława Wyspiańskiego 8 74-100 Gryfino	Prowadzenie działalności na rzecz wszechstronnej aktywizacji intelektualnej, psychicznej i fizycznej osób starszych i osób niepełnosprawnych.
12	Gryfińskie Stowarzyszenie Abstynenta Feniks	ul. Sprzymierzonych 8 74-100 Gryfino tel. 91-415-27-27	Propagowanie na zewnątrz trzeźwości i zmiany obyczajów w kierunku osiągnięcia pełnej abstynencji; pełnienie roli środowiska alternatywnego dla osób uzależnionych od alkoholu, dającego poczucie bezpieczeństwa i możliwości realizacji różnych potrzeb życiowych.
13	Gryfińskie Towarzystwo Gospodarcze	ul. Łużycka 134g 74-100 Gryfino tel. 91-404-56-75	Integracja środowisk gospodarczych na rzecz szybszego rozwoju gospodarczego regionu gryfińskiego; pomoc i promocja nowo utworzonych podmiotów gospodarczych.
14	Jeździecki Klub Sportowy WAN-ROS	Rurka 41/3 74-500 Chojna	Propagowanie postaw, inicjatyw i działań sprzyjających rozwojowi sportu jeździeckiego we wszystkich jego postaciach.
15	Klub Płetwonurków, Rekreacji, Sportu, Turystyki i Ochrony Środowiska Naturalnego ASTACUS w Moryniu	ul. Lipowa 10A/4 74-503 Moryń	Prowadzenie działalności na rzecz sportu, turystyki, rekreacji i ochrony środowiska naturalnego oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami prywatnymi, branie udziału w imprezach sportowych, rekreacyjnych, turystycznych oraz związanych z ochroną środowiska ze szczególnym uwzględnieniem propagowania sportów wodnych i czynnego wypoczynku, prowadzenie działalności szkoleniowej i podnoszenie poziomu wykształcenia oraz wiedzy członków klubu.
16	Klub Sportowy Łabędź Widuchowa	ul. Tatrzańska 11A 74-120 Widuchowa tel. 91-416-23-71	Rozwój różnych dyscyplin sportu oraz stałe podnoszenie jego poziomu; organizowanie imprez sportowych,

			rekreacyjnych oraz turystycznych.
17	Ludowy Klub Sportowy Chersoń Bielin	Bielin 1 74-503 Moryń tel. 91-414-60-78 stadnina@bielin.pl www.bielin.pl	Rozwój i stałe podnoszenie poziomu dyscypliny sportu "jeździectwo"; organizacja imprez sportowych, rekreacyjnych oraz turystycznych.
18	Ludowy Klub Sportowy Mieszko Mieszkowice	ul. Sienkiewicza 17/1 74-505 Mieszkowice tel. 414-51-54	Dbłość przede wszystkim o sekcje piłki nożnej i ich rozwój; wspieranie innych dyscyplin sportowych na miarę możliwości Klubu; organizowanie masowych imprez rekreacyjnych oraz turystycznych; dbanie o rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej.
19	Ludowy Zespół Sportowy Olimpia Troszyn	Troszyn 47A/1 74-505 Mieszkowice tel. 91-402-12-64, 91-414-51-32	Planowanie i organizowanie imprez sportowych, turystycznych dla członków oraz mieszkańców wsi; uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze samorządu terytorialnego i poza nim; prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej.
20	Ludowy Zespół Sportowy Zjednoczeni Kurzycko	Kurzycko 21 74-505 Mieszkowice tel. 91-414-51-05, 91-402-12-11	Rozwój różnych dyscyplin sportu oraz stałe podnoszenie jego poziomu; organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych oraz turystycznych.
21	Miejski Klub Sportowy Odra Chojna	ul. Wojska Polskiego 16 74-500 Chojna tel. 91-414-27-17	Prowadzenie działalności w zakresie sportu i rekreacji ruchowej; organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych; prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej.
22	Mieszkowickie Forum Wspierania Przedsiębiorczości	ul. Plac Wolności 1c 74-505 Mieszkowice	Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości; działania na rzecz rozwoju gminy; działalność charytatywna.
23	Mieszkowickie Stowarzyszenie Abstynenta KROKUS	ul. Kościuszki 48 74-505 Mieszkowice	Propagowanie na zewnątrz trzeźwości i zmiany obyczajów w kierunku osiągnięcia pełnej abstynencji; pełnienie roli środowiska alternatywnego dla osób uzależnionych od alkoholu, dającego poczucie bezpieczeństwa i możliwości realizacji różnych potrzeb życiowych.
24	Mieźdzyskolny Klub Sportowy Hermes	ul. Iwaszkiewicza 70 74-101 Gryfino tel. 91-415-16-58 hermes.gryfino@kki.pl www.mks-hermes.pl	Realizowanie zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu oraz popularyzacji rekreacji na terenie swojego działania; inspirowanie różnych środowisk w Gminie Gryfino do tworzenia niezbędnych warunków dla zapewnienia prawidłowego biologicznego rozwoju młodzieży.
25	Moryńskie Towarzystwo Wędkarskie w Moryniu	ul. Leśna 12 74-503 Moryń	Organizowanie wędkarstwa jako racjonalnej formy wypoczynku i rekreacji.
26	Niezależne Cedyńskie Towarzystwo Wędkarskie MIĘTUS	Plac Wolności 4 74-520 Cedyń	Organizacja wędkarstwa jako racjonalnej formy wypoczynku i rekreacji; stwarzanie członkom Towarzystwa dogodnych warunków wędkowania i rozwijanie wśród nich umiłowania przyrody i krzewienia znajomości zasad gospodarki rybacko-wędkarskiej.
27	Ochotnicza Straż Pożarna - Jednostka Ratownictwa Wodnego - Gryfiński Klub	ul. Nadodrzańska 1 74-100 Gryfino tel. 0-509-269-998 raffer@home.pl	Działalność na rzecz ratownictwa wodnego, sportu pływackiego oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami prywatnymi;

	Pietwonurków RAFFER	www.raffer.org	branie udziału w akcjach ratowniczych; prowadzenie działalności szkoleniowej dla członków.
28	Ochotnicza Straż Pożarna w Baniach	ul. Plac 2 Marca 2 74-110 Banie tel. 91-416-65-98	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
29	Ochotnicza Straż Pożarna w Cedyni	ul. Obrońców Stalingradu 26a 74-520 Cedynia tel. 91-414-41-72, 91-414-42-56	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
30	Ochotnicza straż Pożarna w Chojnie	ul. Jagiellońska 4 74-500 Chojna tel. 91-414-22-20, 91-414-18-54	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
31	Ochotnicza Straż Pożarna w Chwarstnicy	ul. Gryfińska 31, Chwarstnica 74-100 Gryfino	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom; udział w akcjach ratowniczych i obronie cywilnej.
32	Ochotnicza Straż Pożarna w Czachowie	Czachów 74-520 Cedynia	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
33	Ochotnicza Straż Pożarna w Dłusku Gryfińskim	Dłusko Gryfińskie 74-110 Banie tel. 91-416-63-81, 91-416-68-61 fax 91-416-63-53	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
34	Ochotnicza Straż Pożarna w Gogolicach	Gogolice 74-510 Trzcińsko Zdrój tel. 91-414-82-64	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
35	Ochotnicza Straż Pożarna w Goszkowie	Goszków 74-505 Mieszkowice tel. 91-414-07-32, 91-414-07-38	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
36	Ochotnicza Straż Pożarna w Góralicach	Góralice 74-510 Trzcińsko Zdrój tel. 91-414-82-42, 91-414-85-07	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
37	Ochotnicza Straż Pożarna w Kłosowie	Kłosów 74-505 Mieszkowice	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami

			samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
38	Ochotnicza Straż Pożarna w Kołbaczu	ul. Warcisława 3, Kołbacz 74-106 Stare Czarnowo tel. 91-312-43-50, 91-312-43-51	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
39	Ochotnicza Straż Pożarna w Krajniku Dolnym	Krajnik Dolny 74-506 Krajnik Dolny tel. 91-414-32-37, 91-414-32-42	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
40	Ochotnicza Straż Pożarna w Krzywinie	ul. Królewiecka 3 74-121 Krzywin tel. 91-416-75-59, 91-416-75-68	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
41	Ochotnicza Straż Pożarna w Lisim Polu	Lisie Pole 74-506 Nawodna tel. 91-414-72-05, 91-414-72-19	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
42	Ochotnicza Straż Pożarna w Lubiechowie Górnym	Lubiechów Górny 74-520 Cedynia	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
43	Ochotnicza Straż Pożarna w Mętnie	Mętno 74-500 Chojna	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
44	Ochotnicza Straż Pożarna w Mieszkowicach	ul. Kościuszki 44 74-505 Mieszkowice tel. 91-414-51-83, 91-414-50-14	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
45	Ochotnicza Straż Pożarna w Moryniu	ul. Szeroka 10 74-503 Moryń tel. 91-414-61-77	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
46	Ochotnicza Straż Pożarna w Nawodnej	Nawodna 74-506 Nawodna tel. 91-414-71-57, 91-414-72-94	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami

			samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej..
47	Ochotnicza Straż Pożarna w Ognicy	Ognica 13 74-121 Krzywín	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
48	Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechowie	Orzechów 74-520 Cedynia tel. 91-414-48-02, 91-414-47-99	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
49	Ochotnicza Straż Pożarna w Osinowie Dolnym	Osinów Dolny 74-520 Osinów Dolny tel. 91-414-43-89, 91-414-43-19	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
50	Ochotnicza Straż Pożarna w Piasecznie	Piaseczno 74-510 Trzcińsko Zdrój tel. 91-414-85-10	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
51	Ochotnicza Straż Pożarna w Piasku	Piasek 74-520 Cedynia	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
52	Ochotnicza Straż Pożarna w Radziszewie	ul. Szczecińska 25 72-107 Daleszewo tel. 91-416-01-81	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
53	Ochotnicza Straż Pożarna w Rosnowie	Rosnowo 74-510 Trzcińsko Zdrój	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
54	Ochotnicza Straż Pożarna w Sobieradzu	Sobieradz 22 74-100 Gryfino tel. 91-404-17-92, 91-404-16-17	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
55	Ochotnicza Straż Pożarna w Starej Rudnicy	Stara Rudnica 74-520 Cedynia tel. 91-414-49-29, 91-414-49-31	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami

			samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
56	Ochotnicza Straż Pożarna w Starych Łysogórkach	Łysogórki 57 74-505 Mieszkowice	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
57	Ochotnicza Straż Pożarna w Starym Czarnowie	ul. Św. Floriana 10 74-106 Stare Czarnowo tel. 91-312-42-04	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
58	Ochotnicza Straż Pożarna w Starym Objezierzu	Stare Objezierze 74-503 Moryń tel. 91-414-65-36	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom; udział w akcjach ratowniczych i obronie cywilnej.
59	Ochotnicza Straż Pożarna w Stołecznej	Stołeczna 74-510 Trzcińsko Zdrój tel. 91-414-85-60, 91-414-84-55	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
60	Ochotnicza Straż Pożarna w Strzeszowie	Strzeszów 74-510 Trzcińsko Zdrój	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
61	Ochotnicza Straż Pożarna w Swobnicy	ul. Skośna 6, Swobnica 74-110 Banie	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
62	Ochotnicza Straż Pożarna w Troszynie	Troszyn 74-505 Mieszkowice tel. 91-414-51-83	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
63	Ochotnicza Straż Pożarna w Trzcińsku Zdroju	ul. Młyńska 2 74-510 Trzcińsko Zdrój tel. 91-414-87-23, 91-414-82-00	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
64	Ochotnicza Straż Pożarna w Wełtyniu	ul. Gryfińska, Wełtyń 74-100 Gryfino tel. 91-404-12-13, 91-404-12-30	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.

65	Ochotnicza Straż Pożarna w Widuchowej	ul. Robotnicza 4 74-120 Widuchowa tel. 91-416-73-69	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
66	Ochotnicza Straż Pożarna w Witnicy	ul. Chojeńska, Witnica 74-503 Moryń tel. 91-414-07-29	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
67	Ochotnicza Straż Pożarna w Zielinie	ul. Witosa 5, Zielin 74-505 Mieszkowice tel. 91-414-56-90, 91-414-56-95	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
68	Ochotnicza Straż Pożarna w Żelewie	Żelewo 74-106 Stare Czarnowo tel. 91-312-46-02, 91-312-45-93	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
69	Ochotnicza Straż Pożarna w Żeliszawcu	ul. Niepodległości 20, Żeliszawiec 74-106 Stare Czarnowo tel. 91-404-14-16	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczych oraz w obronie cywilnej.
70	Ośrodek Inicjatyw Proekologicznych Stary Żagon	ul. Nadodrzańska 20 74-120 Widuchowa tel. 91-416-71-10 widuchowa@aol.com	Propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju; czynne zaangażowanie w powstawanie ekologicznych gospodarstw rolnych; rozwijanie poczucia własnej wartości wśród kobiet, a zwłaszcza wśród kobiet wiejskich.
71	Ośrodek Inicjatyw Społecznych i Ekologicznych Stary Żagon	ul. Nadodrzańska 20 74-120 Widuchowa tel. 91-416-71-10 staryzagon@op.pl	Propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju; czynne zaangażowanie w powstawanie ekologicznych gospodarstw rolnych; rozwijanie poczucia własnej wartości wśród kobiet, a zwłaszcza wśród kobiet wiejskich.
72	Regionalne Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich GOGOLANDER	Gogolice 39 74-510 Trzcińsko-Zdrój	Prowadzenie działalności kierowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie kultury fizycznej w tym turystyki, kultury, oświaty i ochrony środowiska.
73	Stowarzyszenia Użytkowników Ośrodka Wypoczynkowego w Wirowie	Wirów 74-100 Gryfino	Rozwijanie i propagowanie idei czynnego wypoczynku na świeżym powietrzu.
74	Stowarzyszenie Aktywność Bez Barier	ul. Targowa 3 74-100 Gryfino	Działanie na rzecz tworzenia jak najkorzystniejszych warunków do pełnego fizycznego i osobowego rozwoju oraz aktywnego i godnego uczestnictwa w życiu społecznym osób niepełnosprawnych.
75	Stowarzyszenie	ul. Kościuszki 17	Prowadzenie rehabilitacji fizycznej

	Amazonki EWA w Gryfinie	74-100 Gryfino	i psychicznej kobiet po mastektomii.
76	Stowarzyszenie Bezpartyjny Blok Samorządowy	ul. Iwaszkiewicza 70 74-101 Gryfino	Wspieranie i kreowanie inicjatyw społecznych, dążących do budowy społeczeństwa, dążących do budowy społeczeństwa obywatelskiego opierającego się na zasadach tolerancji, demokracji, praworządności i sprawiedliwości itp.
77	Stowarzyszenie Chełm Dolny	Chełm Dolny 12 74-510 Trzcińsko-Zdrój	Ochrona dziedzictwa kulturowego we wsi Chełm Dolny, upowszechnianie wiedzy o historii wsi Chełm Dolny, upowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego.
78	Stowarzyszenie DOM Z SERCEM W TRZCIŃSKU ZDROJU	Aleja Róż 1 74 - 510 Trzcińsko-Zdrój	Wszechstronna pomoc dla Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku Zdroju, a w szczególności jego mieszkańcom.
79	Stowarzyszenie DOUZELAGE	ul. Demokracji Ludowej 2/1 74-500 Chojna	Propagowanie idei integracji europejskiej, pomoc w nawiązywaniu kontaktów personalnych osób i grup zorganizowanych z różnych krajów europejskich w zakresie wymiany kulturowej, turystycznej i oświatowej.
80	Stowarzyszenie Edukacji i Wychowania Nasze Lotnisko	ul. Gen. Sikorskiego 9N 74-500 Chojna	Podejmowanie inicjatyw i przedsięwzięć zmierzających do wychowania, edukacji i organizowania wypoczynku dla dzieci i młodzieży mieszkających na terenie Miasta i Gminy Chojna, w szczególności mieszkających na terenie Osiedla Lotnisko w Chojnie; podejmowanie pomocy w działalności charytatywnej i edukacyjnej obejmującej dzieci z rodzin zaniedbanych edukacyjnie i społecznie; udzielania pomocy materialnej i personalnej w prowadzeniu świetlicy środowiskowej, działającej na Osiedlu Lotnisko.
81	Stowarzyszenie Edukacji, Promocji i Wsparcia Aktywności Społecznej NASZA MAŁA OJCZYŻNA	Steklino 3A 74-105 Nowe Czarnowo	Propagowanie efektywnych form, metod i technik edukacji i komunikacji, adresowanych do osób indywidualnych oraz do wszelkich grup społecznych, działania w zakresie inicjowania aktywności społecznej; podnoszenie stanu świadomości społecznej co do potrzeby uczenia się przez całe życie.
82	Stowarzyszenie Impossible is Possible - niemożliwe jest możliwe	ul. Jagiellońska 9/13 74-500 Chojna	Upowszechnianie kultury w jej wielorakiej formie i funkcji społecznej, wzbogacanie życia społecznego w estetyczne doznania kulturowe, popularyzacja stylów i odmian regionalnych kultury i muzyki świata.
83	Stowarzyszenie Kołbacz	ul. Warcisława 8, Kołbacz 74-106 Stare Czarnowo tel. 91-312-41-45	Wspieranie ratowania i odnawiania zabytków kultury w Kołbaczu i okolicach; edukacja historyczna, kulturalna i patriotyczna społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa Cystersów.
84	Stowarzyszenie KONWERSI	ul. Cystersów 5/6 74-106 Kołbacz	Reprezentowanie właścicieli ogródków działkowych położonych w miejscowości Kołbacz, zabieganie o polepszenie warunków zagospodarowania ogrodów działkowych itp.
85	Stowarzyszenie LIONS CLUB WODNIK w Gryfinie	ul. Piastów 9B 74-100 Gryfino	Pomoc najbardziej potrzebującym-materialna i naukowa; szerzenie poczucia odpowiedzialności społecznej; działalność mająca na celu przyjaźń i integrację pomiędzy Klubami.
86	Stowarzyszenie	ul. Iwaszkiewicza 64/1	Edukacja informatyczna; działanie

	Miłośników Internetu MPI	74-100 Gryfino	na rzecz rozwoju Internetu w Polsce; troska o mienie Stowarzyszenia i jego członków, w szczególności te, które jest niezbędne do należytego dostarczania Internetu.
87	Stowarzyszenie Miłośników Czynnego Wypoczynku i Rekreacji RUSAŁKA	ul. Leśna 1, Wełtyń 74-100 Gryfino tel. 91-404-11-33	Stwarzanie odpowiednich warunków dla uprawiania czynnego wypoczynku, rekreacji oraz sportów wodnych; rozwijanie wśród członków wysokich walorów moralnych i etycznych, dyscypliny oraz odpowiedzialności za ochronę środowiska naturalnego.
88	Stowarzyszenie Miłośników Ekologii i Agroturystyki na Rzeczu Wełtynia	ul. Niepodległości 18, Wełtyń 74-100 Gryfino tel. 91-404-11-47 fax 91-404-56-84	Dążenie do stałej poprawy warunków ochrony środowiska na terenie wsi Wełtyń; dążenie do budowy, rozwoju, utrzymania i wykorzystania bazy turystycznej i sportowej na terenie wsi; propagowanie różnych form krzewienia kultury i sprawowanie pieczy nad zabytkami na terenie wsi.
89	Stowarzyszenie Miłośników Sportów Wodnych i Rekreacji na Wyspie Koźlej	ul. Niepodległości 23 74-106 Wełtyń tel. 91-359-48-83	Stwarzanie odpowiednich warunków do uprawiania czynnego wypoczynku, rekreacji, sportów wodnych oraz organizowanie: zawodów wędkarskich, zawodów pływackich, zawodów żeglarskich, turniejów tenisowych, siatkówki, brydżowych i innych.
90	Stowarzyszenie Moja i Twoja Nadzieja - Centrum Integracji Społecznej	ul. Łużycka 163/7 74-100 Gryfino tel. 91-415-26-12	Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podejmowaniu działań sprzyjających promowaniu idei wspólnej Europy.
91	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci z Domu Dziecka w Trzcińsku Zdroju	ul. Dworcowa 3 74-510 Trzcińsko Zdrój	Wszechstronna pomoc wychowankom domów dziecka, a w szczególności pomoc dla Domu Dziecka w Trzcińsku-Zdroju, jako placówki opieki całodobowej, która zaspokaja potrzeby życiowe dziecka, zgodnie z ustalonymi standardami opieki i wychowania oraz standardami usług opiekuńczo-wychowawczych.
92	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Jesteśmy	ul. Orłąt 10 74-500 Chojna	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, zapewnienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, tworzenie warunków godnego życia oraz wspieranie rodzin osób niepełnosprawnych.
93	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Most w Nowym Czarnowie	Nowe Czarnowo 66 74-105 Nowe Czarnowo tel. 91-416-25-33	Inicjowanie, podejmowanie, rozwijanie oraz wspieranie działalności społecznej mającej na celu aktywizację osób niepełnosprawnych poprzez kompleksowe działania wspomagające poprawę dostępności oparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin.
94	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Promyk w Goszkowie	Goszków 12 a 74-505 Mieszkowice tel. 91-414-09-60	Działanie na rzecz tworzenia jak najkorzystniejszych warunków do pełnego fizycznego i osobowego rozwoju oraz aktywnego i godnego uczestnictwa w życiu społecznym osób niepełnosprawnych.
95	Stowarzyszenie Na Rzecz Pomocy Dzieciom Z Domu Dziecka	ul. Podmurze 4a 74-500 Chojna	Wszechstronna pomoc wychowankom domów dziecka w Chojnie, jako placówki opieki całodobowej, która zaspokaja potrzeby życiowe dziecka, zgodnie z ustalonymi standardami opieki i wychowania oraz standardami usług opiekuńczo-wychowawczych.
96	Stowarzyszenie Na	ul. Niepodległości	zachowanie tradycji i tożsamości szkoły,

	Rzecz Rozwoju i Wsparcia Liceum Ogólnokształcącego im. A. Omieczyńskiego w Gryfinie	74-100 Gryfino	zachowanie lokalizacji wspieranie działalności edukacyjnej itp.
97	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Lubiechowa Dolnego	Lubiechów Dolny 21 74-520 Cedynia	Podjęmowanie działań na rzecz aktywizacji gospodarczej wsi; tworzenie możliwości poprawy warunków życiowych mieszkańców wsi, zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym.
98	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Piaseczno	Piaseczno 50 74-110 Banie	Reprezentowanie zbiorowych i indywidualnych interesów członków, tworzenia trwałych więzi gospodarczych i społecznych pomiędzy mieszkańcami sołectw Piaseczno a także pomiędzy Radą Sołecką, Radą Parafialną, obrony wspólnych interesów członków oraz współdziałania na rzecz rozwoju gospodarczego i społeczności.
99	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Radziszewo, Daleszewo, Łubnica, Chlebowo, Stare Brynki, Raczki, Dębce, Żabnica, Czepino, Nowe Brynki RAZEM	ul. Szczecińska 25 72-107 Daleszewo	Wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, oświatowego, kulturalnego, zdrowotnego, gospodarczego i ekologicznego; wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym.
100	Stowarzyszenie na Rzecz Wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chojnie	ul. Podmurze 4 74-500 Chojna	Wszechstronna pomoc dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej, a w szczególności wychowankom SOSW w Chojnie, jako placówki całodobowej opieki, która zaspokaja potrzeby życiowe.
101	Stowarzyszenie Ogrody Działkowe Zootechnik	ul. Szarych Mnichów 2a/11 74-106 Kołbacz	Rozwój ogrodów działkowych położonych w miejscowości Kołbacz w sposób zapewniający członkom stowarzyszenia, ich rodzinom i raz innym osobom korzystającym z aktywnego wypoczynku, możliwość prowadzenia upraw ogrodniczych przede wszystkim na własne potrzeby itp.
102	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych BĄDŹ BLIŻEJ NAS w Cedyni	Pl. Wolności 8 74-520 Cedynia tel. 91-414-46-19 fax 91-414-46-45	Prowadzenie kompleksowej rehabilitacji w zakresie opieki, edukacji, leczenia, aktywizacji społecznej, opieki prawnej, zabezpieczenia socjalnego osób niepełnosprawnych.
103	Stowarzyszenie Pod Dębami w Dębach	Dębce 11 74-100 Gryfino	Wszechstronna pomoc mieszkańcom domów pomocy społecznej a w szczególności pomoc DPS w Dębach jako placówce opieki całodobowej, która zaspokaja potrzeby życiowe jego mieszkańców zgodnie z ustalonymi standardami usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających.
104	Stowarzyszenie Przyjaciół Gimnazjum w Cedyni ZIOMKOWIE MIESZKA I	ul. Michała Roli-Żymierskiego 21 74-520 Cedynia	Prowadzenie działalności edukacyjnej i kulturalnej zwłaszcza w zakresie wspierania i pomocy w przedsięwzięciach na rzecz dzieci i młodzieży - uczniów szkół z gminy Cedynia.
105	Stowarzyszenie Przyjaciół Morynia i Jeziora Morzycko	ul. Parkowa 6 74-503 Moryń tel. 91-414-67-98 fax 91-414-67-98	Aktywizowanie społeczeństwa do rozwoju turystyki w regionie; działanie na rzecz infrastruktury niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania turystyki.
106	Stowarzyszenie	ul. Młyńska 4	Upowszechnianie wiedzy o przeszłości

	Przyjaciół Ziemi Trzcińskiej	74-510 Trzcińsko Zdrój	historycznej Gminy Trzcińsko Zdrój, jej dzisiejszych osiągnięciach gospodarczych i kulturalnych.
107	Stowarzyszenie REPUBLIKA MIĘDZYODRZA	ul. Opolska 5/9 74-100 Gryfino	Rozwijanie i wspieranie działań kulturalnych, turystycznych i sportowych w szczególności tych, które odbywają się na terenie Gminy i Miasta Gryfina, Powiatu Gryfińskiego, pogranicza polsko-niemieckiego Doliny Dolnej Odry oraz Pomorza Zachodniego.
108	Stowarzyszenie Rozwoju wsi Krajnik Górny i okolic	Krajnik Górny 23/2 74-506 Nawodna tel. 91-414-32-25	Wspieranie inicjatyw społecznych skierowanych na rozwój: oświaty, kultury, sportu, turystyki, gospodarki oraz ochronę zdrowia i opiekę społeczną; Wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym.
109	Stowarzyszenie Seniorów RADOŚĆ	ul. Gryfińska 84, Daleszewo 74-100 Gryfino tel. 91-416-01-57	Reprezentowanie interesów jego członków oraz wyzwalanie inicjatyw na rzecz rozwijania animacji społeczno-kulturalnej.
110	Stowarzyszenie SERVITAS	ul. Krasieńskiego 82 74-101 Gryfino tel. 91-415-17-20, 91-416-49-76	Pomoc dydaktyczna, wychowawcza i humanitarna osobom potrzebującym, w szczególności dzieciom i młodzieży.
111	Stowarzyszenie Sołtysów i Przedstawicieli Środowisk Wiejskich Województwa Zachodniopomorskiego	ul. Żymierskiego 15, Zielin 74-505 Mieszkowice	Wyrażanie osiągnięć środowiska wiejskiego oraz występowanie na rzecz jego potrzeb wobec władz państwowych, samorządowych, gospodarczych i społecznych; podejmowanie działań na rzecz podnoszenia kwalifikacji oraz sprawności kulturalno-społecznej samorządowej służby sołtysów.
112	Stowarzyszenie Spichlerz Sztuki	Cystersów 3A/3, Kołbacz 74-106 Stare Czarnowo	M.in. działania artystyczne, edukacyjne i popularyzatorskie wspierające aktywność społeczności lokalnych, na bazie wielowiekowego cysterskiego dziedzictwa Kołbacza i okolic.
113	Stowarzyszenie Sportowe IGC 2000 Binowo Park	Binowo 62 74-106 Stare Czarnowo tel. 91-404-15-33	Organizacja i popularyzacja sportu golfowego; organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych; szkolenie oraz doskonalenie kadry zawodników oraz trenerów i instruktorów gry w golfa.
114	Stowarzyszenie Sportu i Rekreacji Wełtynianka Wełtyn	ul. Reduty Ordona 10 71-202 Szczecin tel. 91-48-75-304, 91-359-47-70	Stwarzanie odpowiednich warunków do uprawiania czynnego wypoczynku, rekreacji, sportów wodnych oraz organizowanie: zawodów wędkarskich, zawodów pływackich, zawodów żeglarskich, turniejów tenisowych, siatkówki, brydżowych i innych.
115	Stowarzyszenie Stare Brynki XXI	Stare Brynki 11A 74-107 Daleszewo	Wpieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego miejscowości Stare Brynki, Chlebowo, Raczki.
116	Stowarzyszenie Talent, Postęp, Edukacja	Borzym 17 74-100 Gryfino	Podniesienie stanu edukacji i promocja społeczności wiejskiej; prowadzenie różnych form kultury, rekreacji i turystyki; rozwój i promocja wiedzy ekologicznej; propagowanie i wspieranie samorządności; stworzenie bazy lokalowej związanej z kulturą, rekreacją i turystyką.
117	Stowarzyszenie TWINNING Trzcińsko Zdrój	ul. Młyńska 4/1 74-510 Trzcińsko Zdrój tel. 91-414-80-20	Dążenie i przeprowadzenie w nawiązywaniu przyjaznych kontaktów w środowisku miejscowym; nawiązywanie kontaktów z innym miejscowościami w Europie;

			zachęcanie do odwiedzania wzajemnego grup i osób pojedynczych z innych miejscowości europejskich, które będą miały na celu umacnianie osobistych kontaktów w zakresie wymiany kulturalnej, turystyczno-rekreacyjnej i szkoleniowej.
118	Stowarzyszenie Wokalne Res Musica	ul. Bolesława Chrobrego 48 74-100 Gryfino tel. 91-416-29-50	Tworzenie warunków zapewniających wszechstronny rozwój chóru "Res Musica".
119	Stowarzyszenie Wspierania Chorych na Gist	ul. Żymierskiego 20 74-520 Cedynia tel. 91-414-45-88, 91-415-13-28	Poprawa i obrona interesów chorych na GIST: warunków zdrowotnych, życiowych; zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym, gospodarczym, kulturalnym, turystycznym, sportowym.
120	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych	Lisie Pole 129 74-500 Chojna	Prowadzenie działalności statutowej na rzecz ogółu społeczności poprzez inicjowanie, wspieranie i organizowanie działalności edukacyjnej, sportowo-rekreacyjnej, kulturalnej.
121	Stowarzyszenie Wszechnica Gospodarcza	ul. Targowa 16 74-100 Gryfino tel. 91-416-40-05	Podejmowanie działań i inicjatyw służących rozwojowi i funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych mających siedzibę na terytorium RP bez względu na ich formę prawną i prawne podstawy prowadzenia działalności gospodarczej.
122	Stowarzyszenie Zamek Swobnica	ul. Zygmunta Krasińskiego 88/4 74-100 Gryfino	Podejmowanie zgodnych z prawem działań zmierzających do uratowania zamku w Swobnicy przed całkowitym zniszczeniem oraz jego rewitalizacji.
123	Towarzystwo Miłośników Historii Ziemi Gryfińskiej	ul. Nadodrzańska 1 74-100 Gryfino tel. 0609-15-75-56 tmhgz@op.pl www.republika.pl/tmhgz	Zdobywanie i popularyzowanie wiedzy na temat historii i archeologii regionu; prowadzenie ewidencji miejsc związanych z historią; sprawowanie opieki nad miejscami związanymi z historią regionu; kolekcjonowanie pamiątek Ziemi Gryfińskiej; współpraca z instytucjami, organizacjami społecznymi, władzami samorządowymi oraz z organizacjami o podobnym profilu w zaprzyjaźnionych miastach w Niemczech.
124	Towarzystwo Miłośników Ziemi Cedyńskiej	ul. Świerczewskiego 3/3 74-520 Cedynia tel. 91-414-44-18, 91-414-42-84	Upowszechnianie wiedzy o przeszłości historycznej Ziemi Cedyńskiej, jej dzisiejszych osiągnięciach gospodarczych i kulturalnych oraz perspektywach rozwoju; rozbudzanie wśród mieszkańców miasta i gminy Cedynia umiłowania swego terenu.
125	Towarzystwo Miłośników Ziemi Mieszkowickiej	ul. Kościuszki 48/8 74-505 Mieszkowice tel. 91-414-51-50 gmina@mieszkowice.pl www.tmzm.shou.pl	Rozwijanie działalności kulturalnej, ochrona zabytków, szerzenie wiedzy historycznej, popieranie inicjatyw społecznych służących rozwijaniu ruchu intelektualnego.
126	Towarzystwo Miłośników Ziemi Staroczarrowskiej	ul. Szczecińska 23 74-106 Stare Czarnowo tel. 91-312-41-31	Upowszechnianie wiedzy o historii, kulturze i współczesnym obliczu gminy Stare Czarnowo; wspieranie działań na rzecz chronienia dziedzictwa narodowego, zabytków kultury materialnej, sztuki ludowej oraz przyrody.
127	Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Oddolnych Samosiejka	ul. Drzewiarzy 2/3 74-121 Krzywin	Rozwój kultury, sztuki i rzemiosła artystycznego na obszarach wiejskich oraz w środowiskach miejskich zagrożonych wykluczeniem społecznym; działania mające na celu poprawę poziomu życia mieszkańców

			miast i wsi poprzez ich aktywny udział w życiu kulturalnym.
128	Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Jazdy Polskiej	ul. Polna 32 Wełtyń 74-100 Gryfino	Upowszechnianie kultury fizycznej sportu poprzez propagowanie przyjaznej środowisku, całorocznej turystyki aktywnej; edukacja w zakresie ochrony środowiska ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000.
129	Zrzeszenie Kupców Hermes	Osinów Dolny 50 74-520 Cedynia	Krzewienie etyki zawodowej i pielęgnowanie tradycji kupieckiej; ochrona interesów zawodowych, ekonomicznych i socjalnych kupców wykonujących działalność na terenie obiektów handlowych położonych w gminie Cedynia. Pełnomocnik: Kancelaria Adwokacka Anna Stach ul. Wielka Odrzańska 24/25 nr 1 70-535 Szczecin tel. 091-81-21-604

Źródło: Stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym Dane pochodzące ze Starostwa Powiatowego w Gryfinie data ostatniej aktualizacji: 2015-06-19 11:28:34

VI. Ekonomia społeczna w powiecie gryfińskim

W powiecie gryfińskim istnieją przedsiębiorstwa społeczne tj. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Goszkowie i Warsztat Terapii Zajęciowej w Gryfinie.

W Warsztatach uczestniczą 53 osoby niepełnosprawne, dla których jest to bardzo dobra forma wsparcia oraz możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Na terenie powiatu gryfińskiego działają dwie spółdzielnie socjalne: w Baniach - Spółdzielnia socjalna :”Razem” i w Goszkowie Spółdzielnia Socjalna osób prawnych „Promyk”(partnerstwo powiatu gryfińskiego ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk” w Goszkowie. W kolejnych latach należy podjąć działania zmierzające do powołania kolejnych podmiotów ekonomii społecznej tj. zakładów aktywności zawodowej i kolejnych spółdzielni socjalnych w których zatrudnienie znalazłyby osoby niepełnosprawne.

VII. Analiza ankiet dotyczących problemów społecznych w powiecie gryfińskim

Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie wpłynęło 47 ankiet, wypełnionych przez mieszkańców wszystkich gmin powiatu gryfińskiego. Celem ankiety było zorientowanie się w odczuciach respondentów co do głównych problemów społecznych występujących w ich otoczeniu.

Na pytanie 1: **Jakie problemy społeczne uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie powiatu gryfińskiego?** Najwięcej osób wskazało bezrobocie, w drugiej kolejności alkoholizm w trzeciej bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Na pytanie 2: **Jakie są Pana/Pani zdaniem przyczyny problemów opiekuńczo-wychowawczych występujących w rodzinach na terenie powiatu gryfińskiego?** Najwięcej respondentów podało odpowiedź - bezrobocie, następnie uzależnienia w trzeciej kolejności, rozpad rodziny.

Na pytanie 3: **Jakie działania według Pana/Pani poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo na terenie powiatu gryfińskiego?** Najwięcej odpowiedzi wskazywało na pomoc terapeutyczną, specjalistyczne poradnictwo, tyle samo osób podało odpowiedź: zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę na drugim miejscu znalazła się praca socjalna w środowisku i zwiększenie aktywności zawodowej.

Na pytanie nr 4: **Czy w Pana/Pani najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy w rodzinie?** Najwięcej osób odpowiedziało: tak , znam takie przypadki.

Pytanie 5: **Jakie działania Pana/Pani zdaniem byłyby najskuteczniejsze wobec ofiar przemocy domowej?** Najwięcej osób odpowiedziało: Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa (np. poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne) oraz zakaz kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej, na kolejnym miejscu znalazła się odpowiedź: zapewnienie osobie dotkniętej przemocą schronienia w ośrodku wsparcia .

Na pytanie 6: **Jakie działania Pana/Pani zdaniem byłyby najskuteczniejsze wobec osób stosujących przemoc?** Najwięcej osób zaznaczyło odpowiedź: umożliwienie uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy oraz zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa (np. poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne itp)

Na pytanie 7: **Jakie Pana/Pani zdaniem są przyczyny występowania negatywnych zjawisk społecznych u dzieci i młodzieży na terenie powiatu gryfińskiego?** Najwięcej respondentów podało: kryzys rodziny (zaniedbania, brak więzi rodzinnych, brak promowania pozytywnych wzorców) w drugiej kolejności, zła

sytuacja ekonomiczna rodzin, w trzeciej załamanie się systemu wartości etycznych i norm moralnych.

Na pytanie 8: **Jakie Pana/Pani zdaniem są najskuteczniejsze rozwiązania problemów dzieci i młodzieży?** Na pierwszym miejscu wskazano tworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież uczyłaby się efektywnego gospodarowania wolnym czasem, na drugim organizacja zajęć pozaszkolnych.

W ankiecie specjalny dział dotyczył problemów społecznych dotyczących osób starszych i niepełnosprawnych i tutaj na pytanie nr 9: **Jakie Pana/Pani zdaniem są najczęściej występujące problemy osób niepełnosprawnych w naszym powiecie)?** Najwięcej odpowiadających zaznaczyło, brak odpowiednich ofert pracy, małą liczbą zakładów pracy chronionej, bariery ekonomiczne (związane z wysokim kosztem leczenia, rehabilitacji, itp.)

Pytanie 10: **Jakie działania Pana/Pani zdaniem umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?** Na pierwszym miejscu znalazła się odpowiedź, więcej miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych na drugim zwiększenie pomocy specjalistycznej dla osób niepełnosprawnych, na trzecim likwidacja barier architektonicznych.

Na pytanie 11: **Jakie problemy społeczne Pana/Pani zdaniem dotyczą osób starszych na terenie naszego powiatu?** Respondenci podali w kolejności: samotność, brak wsparcia ze strony rodziny, niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego, mała liczba placówek wspierających osoby starsze.

Na pytanie 12: **Jakie działania Pana/Pani zdaniem byłyby najkorzystniejsze w rozwiązywaniu problemów osób starszych w naszym regionie?** Najwięcej respondentów wskazało: wspieranie organizacji seniorskich, w tym zwłaszcza organizacji samopomocowych, następnie poprawę dostępności usług opiekuńczych na trzecim miejscu, powoływanie instytucji wspomagających kształcenie, dokształcanie i rozwijanie zainteresowań wśród osób starszych.

Kolejna część ankiety dotyczyła problemów społecznych związanych z poczuciem bezpieczeństwa.

W pytaniu 13 zapytano: **Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie powiatu gryfińskiego?** Większość odpowiedziało, że nie, z powodu: dostępu do alkoholu i narkotyków, w drugiej kolejności wskazano kradzieże, włamania, rozboje oraz zachowania chuligańskie, wandalizm.

Pytanie 14: **Co wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w naszym regionie?** Wypełniający ankietę wskazali: większą liczbę patroli policyjnych, ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu dla młodzieży, akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień.

Pytanie 15: **Który Pana/Pani zdaniem z wymienionych obszarów problemów społecznych wymaga pilnego rozwiązania? Proszę wskazać obszary i oznaczyć numerami wg skali ważności od 1 do 10.** Najpilniejszej interwencji wg respondentów wymaga obszar pn.:

- działania w obszarze problemów społecznych dzieci i młodzieży
- na drugim miejscu działania w obszarze problemów społecznych rodzin,
- na trzecim miejscu działania w obszarze problemów społecznych osób niepełnosprawnych i starszych,
- na ostatnim wymieniono działania w zakresie bezpieczeństwa.

Analiza ankiet sporządzonych wśród mieszkańców powiatu reprezentujących różne środowiska lokalne wykazała zbieżność problemów zdiagnozowanych przez PCPR i wykazanych w ankietach przez obywateli.

VIII. Problemy społeczne identyfikowane w powiecie gryfińskim

Problemami społecznymi będziemy nazywać te niekorzystne zjawiska, które występują w określonej społeczności i są przez nią oceniane jako niepożądane, szkodliwe, zagrażające i wymagające interwencji.

Problemy społeczne występujące najczęściej w zbiorowości mieszkańców powiatu gryfińskiego to: migracje ludności, starzenie się społeczeństwa, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, niewydolność wychowawcza rodzin, przemoc w rodzinie, uzależnienia, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe.

Do problemów marginalnych należą: bezdomność, sieroctwo, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,

ten ostatni problem może stać się kluczowym w kontekście obecnej sytuacji geopolitycznej.

8.1 Migracja

1. Wyjazd ludzi dobrze wykształconych nieznajdujących zatrudnienia w powiecie może mieć istotny wpływ dla aktualnego i przyszłego rozwoju powiatu.

2. Straty w sferze ekonomicznej:

- brak nowych inicjatyw gospodarczych a tym samym dysharmonię w rozwoju regionalnym,
- zaniechanie wykonywanej pracy przez lokalnych pracowników i uzależnianie się od możliwych transferów z zagranicy,
- zwiększenie świadczeń z pomocy społecznej – z uwagi na brak transferów finansowych z zagranicy,
- wystąpienie deficytów pracowników na lokalnym rynku pracy.

3. Straty w sferze rodzinnej:

- zaburzenie rytmu życia rodziny – przy powtarzających się wyjazdach i powrotach rodzica następuje brak stabilizacji życia rodziny,
- brak rodziców w życiu codziennym dzieci zauważalne jest rozluźnienie więzi z nieobecnym rodzicem,
- trudności w przejęciu i pełnieniu obowiązków nieobecnego rodzica przez rodzica pozostającego w domu, ograniczenie czasu na bezpośredni kontakt z dziećmi,
- trudności w wychowywaniu dzieci – szczególnie w przypadku pojawiania się problemów opiekuńczo - wychowawczych z dziećmi, postrzeganie migrującego rodzica jako św. Mikołaja,
- zakłócenie więzi małżeńskiej,
- poczucie tymczasowości w świetle powrotów migranta do domu – osoba migrująca traktowana jest, jako gość w swoim domu, który prędzej czy później wyjedzie,
- zmiana sposobów komunikowania się w rodzinie – kontakt „twarzą w twarz” ulega zamianie na kontakt pośredni przez telefon czy za pomocą Internetu, przez co komunikacja staje się uboższa, często również rzadsza,
- następuje nieformalny lub formalny rozpad rodziny,
- możliwość złego wykorzystania „wolności od rodziców” – np. wagary, zaniedbywanie nauki, kłopoty z prawem,

- poczucie porzucenia, opuszczenia dziecka przez wyjeżdżającego rodzica – dominującymi uczuciami wśród dzieci jest tęsknota, żal, smutek, zamknięcie się w sobie, rodzicowi migrującemu trudno jest zrekompensować rozmowami telefonicznymi czy innym kontaktem poczucie odrzucenia u dzieci,
- brak opieki nad dziećmi - sieroctwo społeczne i eurosieroctwo,
- „dziedziczenie migracji” – dzieci często uważają, że w ich dorosłym życiu pożądanym zachowaniem jest wyjazd za granicę.⁴

9.2. Starzenie się społeczeństwa

Starość i starzenie się nie zostały dotąd zdefiniowane w sposób jednoznaczny. Nauki biologiczne jak i społeczne nie dały dotychczas odpowiedzi na to czym jest jedno a czym drugie. Przyjmuje się, że starość to zjawisko lub faza życiowa, a drugie ujmowane jest jako proces. Zwykle pojęcia starości i starzenia się rozpatrywane są pod względem przeżytych lat oraz zachodzących w organizmie zmian biologicznych, psychicznych i społecznych. Przyjęło się, że najłatwiejszym kryterium kwalifikującym człowieka do grupy osób starszych jest wiek metrykalny, z uwagi na to, że podlega on obiektywnemu pomiarowi w jednostkach czasu. Większość polskich prac gerontologicznych przyjmuje 60 rok życia za początek wieku podeszłego, ze względu na fakt, że właśnie w tym okresie życia człowieka (z odchyleniem kilku lat w obie strony) następuje kumulacja zjawisk fizycznych, psychicznych i społecznych właściwych starości, a nasilenie tych zmian wzrasta wraz z upływem lat.

W związku z tym zachodzi potrzeba dzielenia starości na wiek wczesnej, późnej i sędziwej starości.⁵

Światowa Organizacja Zdrowia również przyjmuje wiek 60 za początek starości i dzieli proces starzenia się na 3 etapy:

- 60 – 75 roku życia - wiek podeszły (wczesna starość),
- 75 – 90 roku życia – wiek starczy (późna starość),
- 90 rok życia i powyżej – wiek sędziwy (długowieczność).

Starzenie się jako proces ciągły i nieodwracalny zależy od wielu czynników m.in., od sposobu i warunków życia, inaczej przebiega u mężczyzn a inaczej u kobiet, inaczej w mieście i na wsi.

⁴ Zob. D. Gizicka, J. Gorbaniuk, M. Szyszka, *Rodzina w sytuacji rozłąki migracyjnej*, Wyd. KUL, Lublin 2010 r., s. 18- 32.

⁵ Tabaczkiewicz A., Problemy starości i starzenia się w perspektywie poznawczej pedagogiki społecznej, „Studia Edukacyjne” 1995, nr1, s 105.

Prognozuje się, że w 2035 roku liczba osób starszych w Polsce będzie stanowić około 23% ogółu ludności.⁶ Te procesy demograficzne wskazują na postępujący proces starzejącego się społeczeństwa. Spowodowany on jest wydłużaniem ludzkiego życia, a przede wszystkim spadkiem rozrodczości, w związku z czym maleje liczba dzieci i młodzieży. Postęp cywilizacyjny, rozwój medycyny i popularyzacja tzw. zdrowego trybu życia powodują, że ludzi starszych w kolejnych latach będzie nadal przybywać. Rodzi to potrzebę rozwoju działań na rzecz poprawy sytuacji społecznej osób starszych.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej „pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.”⁷ Trudną sytuacją życiową jest opieka nad osobą straszącą, głównie chorą i niesprawną. Rodziny, w których są osoby starsze mogą skorzystać ze świadczeń pomocy społecznej, poradnictwa specjalistycznego, usług opiekuńczych i specjalistycznych, interwencji kryzysowej. Usługi opiekuńcze są jednym z zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Zatem każda gmina i powiat są zobowiązane do zagwarantowania dostępu do tego typu usług. Specjalistyczne usługi opiekuńcze znacznie wpływają na poprawę jakości życia osób starszych, a także ich rodzin.⁸

Świadczenia z pomocy społecznej mają formę pieniężną, rzeczową i usługową. Świadczenia pieniężne jak i usługi realizowane są przede wszystkim w ramach pomocy środowiskowej, natomiast rzeczowa forma świadczeń udzielana jest w ramach pomocy instytucjonalnej w domach pomocy społecznej, środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej, itp.

8.3 Ubóstwo

Ubóstwo jest zjawiskiem występującym powszechnie we wszystkich społeczeństwach. W Polsce według danych GUS w 2012 r. w najtrudniejszej sytuacji znalazły się gospodarstwa domowe, których podstawą były nie zarobkowe źródła utrzymania, szczególnie świadczenia inne niż renty i emerytury. Ubóstwo dotyczyło

⁶ Rocznik Demograficzny 2010, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010.

⁷ Dz. U. 2009 NR 175 poz. 1362 ze zm.

⁸ Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, „Ubóstwo w Polsce w 2012r.,” s. 3 - 7

też osób, które wykonywały nisko płatną pracę, tj. osób o niskim wykształceniu, pracujących na stanowiskach robotniczych. Kolejnym czynnikiem wpływającym na występowanie ubóstwa było bezrobocie. W Polsce ubóstwa najczęściej doświadczają ludzie młodzi, w tym dzieci, zwłaszcza te z rodzin wielodzietnych lub niepełnych. W trudnej sytuacji znajdują się też osoby starsze, niepełnosprawne, mieszkańcy regionu północnego i wschodniego Polski oraz mieszkańcy wsi.⁹

Ponadto, jak wynika z badania budżetów gospodarstw domowych, które przeprowadził GUS ubóstwo częściej dotyka mieszkańców wsi niż miast. W roku 2012 w skrajnym ubóstwie znalazło się 4 % mieszkańców miast oraz 10 % mieszkańców wsi. Innymi słowy co 25 osoba na 100 mieszkańców miast, oraz co 10 na 100 mieszkańców wsi borykała się z problemem ubóstwa skrajnego, tj. jej zasoby finansowe były zbyt niskie aby zapewnić sobie skromne wyżywienie i utrzymać bardzo małe mieszkanie.¹⁰

Mieszkańcom powiatu gryfińskiego bardzo trudno znaleźć zatrudnienie w miejscu występowanie ubóstwa w powiecie gryfińskim uwarunkowane jest to zjawisko słabą urbanizacją obszaru powiatu, a także jego rolniczym charakterem, z dominacją małych gospodarstw rolnych, które nie są w stanie zapewnić odpowiedniego poziomu zatrudnienia oraz dochodów dla mieszkańców. Większość mieszkańców powiatu gryfińskiego mieszka na wsi. Na jego obszarze znajduje się tylko jedno miasto powyżej 20 tys. mieszkańców.

Kolejnym czynnikiem, który jest niewątpliwie powiązany z występowaniem problemu ubóstwa w powiecie gryfińskim jest trudna sytuacja na lokalnym rynku pracy, co obrazują dane dotyczące stopy bezrobocia w powiecie. Tak wysoka liczba osób pozostających bez zatrudnienia powoduje znaczące obniżenie zasobów finansowych osób oraz rodzin dotkniętych bezrobociem, poprzez co naraża je na występowanie ubóstwa.

Chociaż odsetek rodzin, które ubiegają się o pomoc głównie z tytułu występowania problemu ubóstwa z roku na rok systematycznie spada, to jednak nadal liczba ta jest wysoka.

⁹ Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, „Ubóstwo w Polsce w 2012r.” s. 4 - 8

¹⁰ Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, „Ubóstwo w Polsce w 2012r.,” s. 3 - 7

Pośród gospodarstw domowych z terenu powiatu gryfińskiego, dla których ubóstwo było główną przyczyną ubiegania się o pomoc z ośrodków pomocy społecznej dominują rodziny pełne z 2 i większą liczbą dzieci oraz gospodarstwa domowe osób niepełnosprawnych. Ubodzy mieszkańcy powiatu gryfińskiego mogli ubiegać się o świadczenia wypłacane przez ośrodki pomocy społecznej. Były to: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe oraz pomoc niepieniężna, np. posiłki, usługi opiekuńcze.¹¹

Ponieważ nie istnieją dane, które odnosiłyby się stricte do poziomu ubóstwa w powiecie gryfińskim, w celu zobrazowania tego problemu posłużono się innymi, powiązanymi z ubóstwem wskaźnikami lub danymi charakteryzującymi większe jednostki terytorialne, do których należy powiat gryfiński.

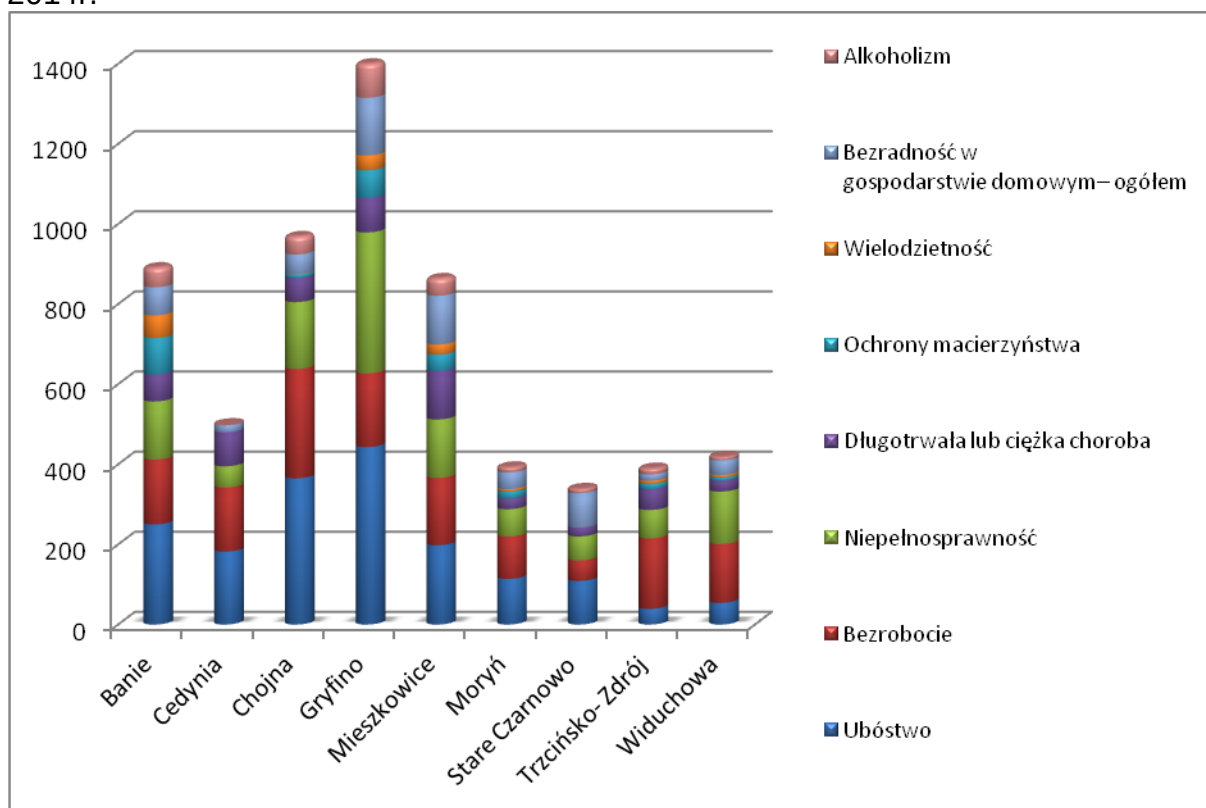
Do najczęściej występujących przyczyn ubiegania się o pomoc z ośrodków pomocy społecznej w 2014 r. przez mieszkańców należało ubóstwo. Stanowiło ono główną przyczynę ubiegania się o pomoc przez osoby przychodzące do ośrodków pomocy społecznej. W następnej kolejności znalazło się bezrobocie, niepełnosprawność długotrwała i ciężka choroba (z wyłączeniem choroby psychicznej i upośledzenia umysłowego). Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność była rzadszym powodem przyznawania pomocy.

Pozostałe przyczyny ubiegania się o pomoc z ośrodków pomocy społecznej stanowiły łącznie niecałe 10% wszystkich przypadków ubiegania się o pomoc. Należały do nich:

zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna, narkomania, choroba psychiczna, upośledzenie umysłowe, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, bezdomność, sieroctwo, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy.

¹¹ Opracowanie własne

Wykres 21. Problemy, które były główną przyczyną ubiegania się o pomoc z ośrodków pomocy społecznej przez mieszkańców powiatu gryfińskiego w roku 2014r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli 23

8.4 Wykluczenie społeczne

Wykluczenie społeczne najprościej mówiąc „polega na niepodejmowaniu zwyczajowej i społecznie akceptowanej drogi życiowej lub wypadaniu z niej...”¹²

Problem wykluczenia społecznego dotyczy osób, rodzin lub grup ludności, którzy:

- doświadczają ubóstwa materialnego;
- zostały dotknięte niesprzyjającymi procesami społecznymi, które są spowodowane masowymi i dynamicznymi zmianami rozwojowymi, np. kryzys gospodarczy, gwałtowny upadek branż lub regionów;
- doświadczają ubóstwa materialnego;
- zostały dotknięte niesprzyjającymi procesami społecznymi, które są spowodowane masowymi i dynamicznymi zmianami rozwojowymi, np. kryzys gospodarczy,

¹² T. Lisiak, „Wykluczenie społeczne oraz grupy objęte marginalizacją”, Fundacja Studiów Europejskich – Instytut Europejski, Łódź, s. 1

- gwałtowny upadek branż lub regionów;
- nie uzyskały kapitału życiowego, który pozwoliłby by im na zajęcie normalnej pozycji społecznej, tj. posiadanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub odpowiedniego wykształcenia, podjęcie aktywności zawodowej, założenie rodziny;
- nie uzyskały dostępu do instytucji, dzięki którym mogły by zostać wyposażone w kapitał życiowy, co jest spowodowane niedorozwojem tych instytucji;
- są dyskryminowane wskutek braku odpowiedniego ustawodawstwa lub kulturowych uprzedzeń, stereotypów;
- posiadają ograniczony dostęp do powszechnych zasobów społecznych z powodu zaistnienia określonej niesprawności, długotrwałej choroby, uzależnienia, albo innych cech indywidualnych,
- doświadczają niszczącego działanie innych osób, np.: przemocy, szantażu, indoktrynacji.¹³

Do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym także w powiecie gryfińskim należą:

- dzieci oraz młodzież ze środowisk zaniedbanych,
- □dzieci, które wychowują się poza rodziną,
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- kobiety nieaktywne zawodowo,
- ofiary patologii życia rodzinnego,
- osoby opuszczające różne typy placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- osoby posiadające niskie kwalifikacje zawodowe,
- osoby bezrobotne,
- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych,
- osoby niepełnosprawne oraz długotrwale chore, w tym z zaburzeniami psychicznymi,
- samotne osoby w podeszłym wieku,
- osoby opuszczające zakłady karne.

8.5 Bezrobocie - problemy lokalnego rynku pracy

¹³ T. Lisiak, „Wykluczenie społeczne oraz grupy objęte marginalizacją”, Fundacja Studiów Europejskich – Instytut Europejski, Łódź, s. 1 - 2

Wśród problemów lokalnego rynku pracy, które wymagają szczególnej uwagi, należy na pierwszym planie umieścić dość wysoką stopę bezrobocia, chociaż w roku 2015 uległa ona zmniejszeniu.

Wszelkie działania stymulujące lokalny rynek pracy muszą zmierzać w pierwszej kolejności w kierunku ograniczenia dynamiki wzrostu stopy bezrobocia i w tym kierunku zmierzają intensywne działania Powiatowego Urzędu Pracy podejmowane w celu aktywizacji lokalnego rynku pracy. Utrzymująca się stopa bezrobocia może świadczyć o występowaniu niepokojących zjawisk wyjątkowo negatywnie oddziałujących na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych na terenie powiatu, w tym – o braku bodźców do nowych inwestycji kapitałowych.

Długotrwałe bezrobocie powoduje szybką degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, tym samym rozszerza strefę ubóstwa. Ponadto długotrwałe bezrobocie stwarza zagrożenie wykluczeniem społecznym rodzin, sprzyja izolacji społecznej, wywołuje poczucie krzywdy, jednocześnie powoduje dezaktualizację lub wręcz utratę kwalifikacji zawodowych osoby bezrobotnej, często prowadzi do wzrostu zjawisk patologicznych. W programowaniu działań na najbliższe lata szczególną uwagę należy zwrócić również na konieczność wsparcia aktywizacyjnego osób bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem. Wśród grup osób bezrobotnych wydzielonych według poziomu wykształcenia liczebność tej grupy wzrastała w ostatnich latach w najszybszym tempie.

W roku 2006 stanowili oni 4,7% ogółu bezrobotnych, natomiast w roku 2012 aż 9,6%. Udział procentowy kobiet bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem wynosi aż 14,02%.

Aktualnie o atrakcyjności osób na lokalnym rynku pracy decyduje nie tyle poziom wykształcenia, co dostosowanie zdobywanych kwalifikacji do szybko zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Tradycyjnie od lat najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby legitymujące się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. W większości przypadków skuteczność aktywizacji zawodowej tej grupy bezrobotnych wiąże się z koniecznością zdobycia lub zweryfikowania kwalifikacji zawodowych.

9.6 Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba

Niewątpliwie jednym z kluczowych problemów społecznych jest niepełnosprawność i długotrwała choroba lub ciężka choroba, która utrudnia

a czasem uniemożliwia sprawne funkcjonowanie w środowisku. Długotrwała choroba czyli choroba przewlekła jak nazwa wskazuje nie jest stanem przejściowym, lecz wiąże się z dolegliwościami, które nie mijają ale utrzymują się przez długie lata, a często w miarę upływu czasu także nasilają. Wpływa to na funkcjonowanie człowieka niemal w każdej sferze życia, ponieważ dotychczasowe życie staje się podporządkowane chorobie. Negatywne skutki długotrwałej choroby powodują obniżenie sprawności fizycznej, pogorszenie samopoczucia, ograniczenia w podejmowaniu jakiejkolwiek pracy, także zawodowej jak również ograniczenia w kontaktach społecznych. Taki stan organizmu, utrzymujący się przez dłuższy czas wywołuje niepewność, bezsilność, frustrację i wiele innych negatywnych emocji, skutkiem czego są nierzadko zaburzenia w sferze psychicznej, prowadzące niekiedy do depresji.

Towarzyszące długotrwałej chorobie dolegliwości zdrowotne wymagają zwykle dużych nakładów finansowych, potrzebę długoterminowej opieki lekarskiej, co wiąże się z pogorszeniem kondycji finansowej, w związku ze zwiększeniem wydatków na leczenie czy rehabilitację. Z uwagi na fakt, że w przypadku choroby przewlekłej problemy ze zdrowiem utrzymują się przez dłuższy czas, konsekwencją takiego stanu rzeczy bywa często niepełnosprawność. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. 2011, Nr127, poz.721 z późn. zm.) mówi, że „niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, uzyskanymi dzięki Narodowemu Spisowi Powszechnemu w 2011 r. niepełnosprawni stanowili 12,2% polskiego społeczeństwa. Spośród ogółu niepełnosprawnych więcej było kobiet - 53,9%, natomiast ilość niepełnosprawnych mężczyzn wyniosła 46,1%. Zdecydowana większość niepełnosprawnych zamieszkiwała miasta, osoby ze wsi stanowiły 35,7% ogółu niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne dzielą się na 2 grupy: osoby niepełnosprawne prawnie czyli te, które posiadają potwierdzoną orzeczeniem niepełnosprawność, wydane przez odpowiedni organ do tego uprawniony i osoby niepełnosprawne tylko

biologicznie, które subiektywnie odczuwają ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych właściwie do swojego wieku.¹⁴

W Polsce orzeczenia o niepełnosprawności wydawane są do celów rentowych przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także komisje podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz do celów pozarentowych przez powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r. Według powyższej ustawy niepełnosprawność podlega stopniowaniu i w ten sposób ustala się trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Dane GUS wskazują, że w 2011r. osoby, które miały potwierdzoną prawnie niepełnosprawność stanowiły 66,8% niepełnosprawnych, natomiast odsetek niepełnosprawnych biologicznie wyniósł 33,3%. W odniesieniu do danych liczbowych dotyczących ogółu niepełnosprawnych kobiet i mężczyzn należy zwrócić uwagę na to, iż uzyskane dane są niedoszacowane z uwagi na to, że ok. 1,5 mln respondentów odmówiło odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności. W związku z powyższym wyniki spisu odnoszące się do niepełnosprawności należy potraktować jako wstępne. W przyszłości będą prowadzone głębsze analizy dotyczące tej kwestii.

W powiecie gryfińskim wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryfinie. Biorąc pod uwagę dane uzyskane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryfinie stwierdzić można, że począwszy od 2012 roku liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności stopniowo malała co obrazuje tabela 52.

Tabela 52. Dane dotyczące wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	1407	1245	1228
- w tym kobiety	735	605	591
- w tym mężczyźni	672	640	637
Liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności	576	429	353

¹⁴ Główny Urząd Statystyczny „Pomoc Społeczna – infrastruktura, beneficjenci, świadczenia w 2011 r.”, Warszawa 2012.

Liczba osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	572	545	606
Liczba osób z lekkim stopniem niepełnosprawności	259	271	269

Źródło: Bank danych własnych

Jak pokazują powyższe dane, liczba zaliczonych do stopnia niepełnosprawności kobiet w stosunku do mężczyzn stopniowo maleje. W 2012r. kobiety stanowiły 52,24 % ogółem wydanych orzeczeń, w 2013r. 48,59 %, natomiast w 2014r. już 48,13 %. Wśród ogółu orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gryfinie w 2012 r. najczęściej stanowiły orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – 40,94 %. W 2013r. i 2014r. najczęściej było wydanych orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, odpowiednio 43,78 % i 49,35 %. W latach 2012-2014 najmniejszą liczbę stanowiły orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Tabela 53. Dane dotyczące celu złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności

Cel złożenia wniosku:	2012	2013	2014
Odpowiednie zatrudnienie	104	113	141
Szkolenie	2	0	0
Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	15	8	9
Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne	148	93	89
Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji	384	385	328
Zasiłek pielęgnacyjny	788	645	652
Korzystanie z karty parkingowej	51	71	189
Inne	130	72	109

Źródło: Bank danych własnych

Wśród osób, które złożyły wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, najczęściej było tych, które za cel wydania orzeczenia podały uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego (2012r. - 48,58%, 2013r. - 46,5%, 2014r. - 42,98%). Częstą przyczyną ubiegania się o wydanie orzeczenia było korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, a następnie znalezienie odpowiedniego zatrudnienia. Warty odnotowania jest wyraźny spadek wniosków składanych dla konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Wyraźny wzrost w 2014r. składania wniosków dla celu korzystania z karty parkingowej spowodowany był zmianami w przepisach.

Tabela 54. Dane dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności u osób przed 16 rokiem życia

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności	227	227	215
Cel złożenia wniosku - w tym w celu przyznania zasiłku pielęgnacyjnego	194	185	130
- w tym w celu przyznania zasiłku stałego	23	40	67
- w innym celu	7	4	18

Źródło: Bank danych własnych

Według danych dotyczących wydanych orzeczeń dla osób przed 16 rokiem życia, liczba wydanych orzeczeń w przeciągu ostatnich trzech lat pozostaje na podobnym poziomie. Główną przyczyną składania wniosków w tej grupie było przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego, podobnie jak w przypadku osób po 16 roku życia.

IX. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat, otrzymuje opiekę i wychowanie, rozwija się, osiąga coraz to wyższy stopień uspołecznienia, wchodzi w świat kultury i wartości ogólnoludzkich. Jednakże zachodzące w społeczeństwie przemiany i procesy oddziałują na przeobrażenia w rodzinie a także wpływają na dezorganizację życia rodzinnego, która najczęściej dotyczy zaburzeń w realizacji funkcji materialno – ekonomicznej rodziny (występujących w przypadku bezrobocia jednego lub obojga rodziców) bądź zjawisk patologicznych. Istotnym czynnikiem jest także osłabienie więzi pomiędzy członkami rodziny, zmiany w jej strukturze oraz niewłaściwa jakość opieki rodzicielskiej, której następstwem jest sieroctwo społeczne dzieci.

Można wskazać wiele instytucji, które w założeniach swojej działalności mają zawarte różnorodne formy pomocy i wsparcia rodziny, uwzględniając zarówno przyczyny jak i skutki jej zagrożeń. W tym kontekście wsparcie jest działaniem wieloaspektowym zarówno pod względem możliwości i form działania, jak również oczekiwań i postaw osób do których jest adresowane.

Na organach administracji rządowej oraz jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek pomocy i wspierania rodziny związany m.in. z wypełnianiem zadań z zakresu pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, edukacji

publicznej, promocji i ochrony zdrowia a także porządku publicznego oraz bezpieczeństwa mieszkańców.

9.1 Aktywność na rzecz dziecka i rodziny, wychowanków placówek opiekuńczo wychowawczych oraz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Rodzina i dziecko wymagające szczególnej troski i ochrony jest adresatem szeroko pojętej działalności instytucji pomocowych Powiatu Gryfińskiego oferujących wsparcie i pomoc.

Jednostką organizacyjną powiatu, której zadaniem jest udzielanie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzicom, nauczycielom i opiekunom w rozwiązywaniu problemów, z jakimi boryka się dziecko w drodze do dorosłości, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka zdolnego oraz wymagającego specjalnych potrzeb edukacyjnych jest **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gryfinie**. Poradnia udziela dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, wydaje również orzeczenia kwalifikacyjne dotyczące różnych form kształcenia specjalnego i indywidualnego. Placówka zapewnia także rzetelną diagnozę, skuteczną terapię, profesjonalną działalność profilaktyczną oraz doradztwo wychowawcze i zawodowe uwzględniające preorientację zawodową. Wsparcie udzielone rodzinom, dzieciom i młodzieży przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną.

W ciągu trzech ostatnich lat osoby korzystające z pomocy Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Gryfinie najczęściej korzystały z poradnictwa psychologicznego, liczba porad psychologicznych z roku na rok wzrastała. Również poradnictwo logopedyczne oraz konsultacje z doradcą zawodowym cieszyły się dużym zainteresowaniem osób korzystających z pomocy Poradni.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gryfinie z roku na rok wydaje coraz więcej orzeczeń. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania w omawianym okresie czasu najczęściej orzekano w stosunku do dzieci w wieku szkoły podstawowej, a najrzadziej dla dzieci w wieku przedszkolnym.

Każdego roku Poradnia wydaje coraz więcej orzeczeń dla młodzieży w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym. Pracownicy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej udzielali również pomocy i wsparcia merytorycznego rodzicom dzieci,

pedagogom sklonym, nauczycielom i wychowawcom klas, a także innym osobom zgłaszającym się po pomoc.

Tabela 55. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne – liczba orzeczeń wydanych przez zespoły orzekające

Orzeczenia	2014/2015	2013/2014
niesłyszący, słabo słyszący	12	9
niepełnosprawność ruchowa	29	27
upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	62	47
upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym	22	18
sprężone niepełnosprawności	14	10
orzeczenia o braku potrzeby, uchylające i odmowne do nauczania indywidualnego	22	17
	105	101
zagrożenie niedostosowaniem społecznym, niedostosowani społecznie	26	17
rewalidacja głęboko upośledzonych umysłowo	7	6
Razem	299	252

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PPP w Gryfinie

Tabela 56. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne – liczba wydanych opinii

Opinia w sprawie	2014/2015				2013/2014			
	przedszkole	szkoła podstawowa	gimnazjum	szkoła ponadgimnazjalna	przedszkole	szkoła podstawowa	gimnazjum	szkoła ponadgimnazjalna
wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego	115	-	-	-	94	-	-	-
dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb ucznia	-	93	19	1	-	121	23	2
zwolnienia ucznia z wadą słuchu lub z głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka obcego	-	-	-	-	-	-	-	-
udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	-	7	7	7	-	6	1	3
przyjęcie ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy	-	-	4	-	-	-	9	-
przyjęcia do klasy I szkoły ponadgimnazjalnej kandydata z problemami zdrowotnymi, ograniczającymi możliwości wyboru kierunku kształcenia ze względu na stan zdrowia	-	-	3	-	-	-	2	-
przystąpienia ucznia do egzaminu zewnętrznego w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia	-	96	18	-	-	119	4	1
o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju	26	-	-	-	13	-	-	-

w sprawie objęcia pomocą psych.-ped. w placówce	42	131	8		33	160	8	-
inne opinie	9	13	8	2	1	7	33	1
informacje o wynikach diagnozy	6	12	7	1	1	7	10	1
Razem	198	352	74	11	142	420	90	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PPP w Gryfinie

Tabela 57. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne – funkcjonowanie poradni

	2014/2015	2013/2014
Liczba etatów pedagogicznych	22,7	22,6
Liczba etatów administracji i obsługi	5,25	5,05
Liczba dzieci i młodzieży korzystających z poradni na każdy 1000 uczniów objętych opieką, w tym:	785	442
1. Liczba diagnoz zakończonych wydaniem opinii, orzeczenia lub informacji	134	96
2. Liczba badań przesiewowych	33	16
3. Liczba uczniów objętych systematyczną terapią	36	17
4. Liczba uczniów którym udzielono porady lub korzystali z zajęć prowadzonych w szkołach przez pracowników poradni	582	313
Liczba opinii i orzeczeń na etat pedagogiczny (z wyłączeniem etatu dyrektora i kierownika filii)	45	44
Liczba rodziców i nauczycieli objętych zajęciami profilaktycznymi, szkoleniowymi, poradami i konsultacjami na etat pedagogiczny	210	177
Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju	16	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PPP w Gryfinie

Tabela 58. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne - wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

	2014/2015	2013/2014
Liczba dzieci	16	10
Średnia liczba godzin zajęć pedagogicznych na jedno dziecko miesięcznie	5,5	4,8
Średnia liczba godzin zajęć rehabilitacji ruchowej na jedno dziecko miesięcznie	2	1,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PPP w Gryfinie

9.2 Pozostałe działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Tabela 59. Zajęcia prowadzone dla uczniów w szkole

	Gryfino	Chojna	Razem
Liczba przeprowadzonych zajęć	136	64	200
Liczba uczniów, którzy uczestniczyli w zajęciach	2 738	1 275	3 995

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PPP w Gryfinie

Tematyka, rodzaj zajęć:

- grupowe aktywizujące do wyboru zawodu,
- z zakresu profilaktyki uzależnień,
- związane z trudnościami adaptacyjnymi.

Tabela 60. Szkolenia/warsztaty/prelekcje dla rodziców

	Gryfino	Chojna	Razem
Liczba przeprowadzonych zajęć	19	20	39
Liczba rodziców, którzy uczestniczyli w zajęciach	228	207	435

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PPP w Gryfinie

Tematyka, rodzaj zajęć m.in.:

- Jestem dobrym rodzicem
- Jak pomóc dziecku przeżyć rozwód rodziców
- Jak rozmawiać z dzieckiem
- Zaburzenia mowy a dojrzałość szkolna
- Moje dziecko jest samodzielne
- I ty będziesz dobrze czytać i pisać
- Jak radzić sobie ze złością własną i dziecka
- Co mogę zrobić, aby moje dziecko było silne i zdrowe
- Jak motywować dziecko do nauki
- Jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice

Tabela 61. Szkolenia/warsztaty/prelekcje dla nauczycieli

	Gryfino	Chojna	Razem
Liczba przeprowadzonych zajęć	10	-	10
Liczba rodziców, którzy uczestniczyli w zajęciach	113	-	113

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PPP w Gryfinie

Tematyka zajęć, m.in.:

- Zaburzenia mowy a dojrzałość szkolna
- Trening twórczości
- Wpływ zaburzeń mowy na karierę szkolną dziecka
- Diagnozowanie ryzyka dysleksji
- Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się
- Uczeń słabo słyszający i słabo widzący w szkole masowej

Ponadto, w ramach zrealizowanego projektu pn. „Bezpośrednie wsparcie rozwoju szkół poprzez zmodernizowany system doskonalenia nauczycieli w powiecie gryfińskim” w 35 placówkach dla 330 nauczycieli i 30 dyrektorów przeprowadzono 480 godzin szkoleń oraz zorganizowano cztery sieci współpracy i samokształcenia dla 94 nauczycieli, w tym 30 dyrektorów.

Kolejną instytucją realizującą w powiecie gryfińskim zadania na rzecz rodziny jest Sąd Rejonowy w Gryfinie. W celu zapewnienia dzieciom właściwej opieki i wychowania Sąd Rejonowy w Gryfinie Wydział III Rodzinny i Nieletnich prowadzi sprawy z zakresu władzy rodzicielskiej, orzeczeń o zastosowanie środka wychowawczego lub poprawczego oraz nadzoru kuratorskiego.

W przypadku orzeczenia przez Sąd Rodzinny i Nieletnich zastosowania (w trybie Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich) środka wychowawczego w postaci umieszczenia w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym lub Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii, kierowaniem nieletnich do ww. placówek zajmuje się Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Gryfinie. Ponadto Wydział ten na podstawie orzeczeń wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną kieruje dzieci i młodzież do kształcenia specjalnego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym lub Zespole Szkół Specjalnych.

X. Przemoc w rodzinie

Do zadań własnych powiatu w świetle Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy zwłaszcza, w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie prowadzony jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy:

- psychologicznej,

- poradnictwa prawnego,
- poradnictwa socjalnego,
- mediacji,
- prowadzenia oddziaływań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych, oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wpisują się w Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gryfińskim w latach 2011-2015. Realizatorami „Programu” są: PCPR w Gryfinie, ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Gryfińskiego, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gryfinie, Policja, Sąd, Prokuratura, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje, w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Prowadzi swoją działalność na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 roku poz.163 z późn. zm), zgodnie z którą do zadań powiatu należy m.in. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i ośrodka interwencji kryzysowej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje funkcje:

- diagnostyczno-konsultacyjną poprzez rozpoznawanie sytuacji kryzysowej, jej charakteru, specyfiki oraz związanych z tym ewentualnych zagrożeń,
- terapeutyczną poprzez krótkotrwale oddziaływania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania osób w kryzysie,
- hostelową poprzez zabezpieczenie osobom noclegu w nagłych sytuacjach kryzysowych przez krótki okres czasu.

Ponadto osoby w kryzysie mogą uzyskać pomoc psychologiczną, prawną czy też mediatora rodzinnego w zakresie problemów rodzinnych.

Tabela 62. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2013r.

Działania	Ogółem	2013r.		
		Kobiety	Mężczyźni	Małoletni do ukończenia 13 lat
Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	148	108	2	38
Liczba sprawców przemocy domowej	104	1	103	-
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	77	-	77	-
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	90	-	90	-

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie

Tabela 63. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 K.k. w 2013r.

postępowania wszczęte	123
potwierdzone przypadki przemocy	73

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie.

Tabela 64. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2014r.

Działania	Ogółem	2014r.		
		Kobiety	Mężczyźni	Małoletni do ukończenia 13 lat
Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	167	137	13	17
Liczba sprawców przemocy domowej	104	1	103	-
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	78	3	75	-
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	122	5	117	-

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie

Tabela 65. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 K.k. w 2014r.

postępowania wszczęte	129
potwierdzone przypadki przemocy	74

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie

Tabela 66. Zestawienie przedstawiające liczbę osób na przestrzeni lat, tj. 2013 – 2014r. wobec których użyto przemocy

Rok	Liczba osób które zgłosiły się do OIK	Liczba przesłanych przez Policję Niebieskich Kart
2013	21	39
2014	22	42

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie

Tabela 67. Profesjonalna pomoc psychologa w OIK

Rok	Ilość przyjętych osób	Ilość udzielonych porad
2013	70	90
2014	99	129

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie

Tabela 68. Profesjonalna pomoc prawnika w OIK

Rok	Ilość przyjętych osób	Ilość udzielonych porad
2013	527	561
2014	336	440

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie

W rodzinach w których występuje uzasadnione podejrzenie wystąpienia problemu przemocy domowej wszczęta zostaje procedura „Niebieskiej Karty”. Procedura ta może zostać zainicjowana przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej lub Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Założenie Niebieskiej Karty jest informacją dla służb i pracowników pomocy społecznej, że w danej rodzinie dochodzi do aktów przemocy.

Komenda Powiatowa Policji w Gryfinie wszczęła w 2013r – 1891 postępowań na rzecz osób pokrzywdzonych przestępstwem, natomiast w 2014 r. - 1084.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z przepisami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje się „**Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie**”.

W „Programie” wzięli udział sprawcy przemocy domowej skierowani przez Kuratorską Służbę Sądową w Gryfinie, osoby wobec których została założona „Niebieska Karta” przez Policję lub ośrodki pomocy społecznej, a także osoby skierowane przez zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dodatkowo zorganizowano indywidualne spotkania dla żon, partnerek,

osób które ukończyły „Program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie”

Na wykonanie w/w zadania wykorzystano w 2013 r. kwotę **18.000 zł.** Jest to dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiaty. W/w kwota została w całości wykorzystana.

Tabela 69. „Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie” zrealizowany w latach 2013 do 2014r.

L.p.	Termin realizacji „Programu”	Ilość osób które ukończyły „Program”
1.	2013	14
2.	2014	13

Źródło: Dane własne

Prowadzony jest również monitoring osób uczestniczących w „Programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie” wysyłając wnioski do ośrodków pomocy społecznej, Kuratorskiej Służby Sądowej.

W większości osoby uczestniczące w „Programie” objęte były kuratelą w związku z naruszeniem współżycia rodzinno-społecznego w szczególności skazanych z art.207 § 1 K. k.

W 2014r. OIK zrealizował projekt zatwierdzony przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej pt. „Powiat Gryfiński przeciw przemocy w rodzinie” w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.” Priorytet II Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Koszt całkowity projektu wynosi 31 452,00.

Realizacja projektu trwała od września do końca listopada 2014r.

W ramach w/w projektu socjologowie Uniwersytetu Szczecińskiego Pan Albert Terelak i Pan Sebastian Kołodziejczak przeprowadzili badania wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych w celu opracowania narzędzi badawczych do pomiaru społecznej skali zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu gryfińskiego. Efektem tych badań jest Raport Powiatowy.

Z analizy danych zawartych w raporcie wynika, że niemal połowa badanych doświadczyła przemocy w środowisku domowym. Nastolatki uczestniczący w badaniach doświadczały przemocy ze strony bliskich również gdy byli młodszy

a sprawcami byli rodzice. Istniejące dane świadczą o dość powszechnie istniejącej przemocy domowej i konieczności zapewnienia pomocy jej ofiarom. Z uwagi na niski poziom życia mieszkańców oraz rosnącą patologię społeczną w rodzinach dochodzi często do nieporozumień i awantur kończących się interwencją policji.

XI. Uzależnienia

Według definicji Światowej Organizacji Zdrowia uzależnienie jest to „psychiczny, a niekiedy fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancją, charakteryzujący się zmianami zachowania i innymi reakcjami, do których należy konieczność przyjmowania substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczenia jego wpływu na psychikę, a niekiedy aby uniknąć przykrych objawów towarzyszących brakowi substancji”.

Upraszczając - uzależnienie to nabyta silna potrzeba wykonywania określonej czynności lub zażywania określonej substancji. Potocznie definicja ta odnosi się do narkotyków, alkoholu czy leków, jednak termin ten ma szersze znaczenie. Uzależnienie jest postępującym procesem chorobowym polegającym na zdominowaniu psychiki, a często również fizjologii człowieka przez pragnienie zażycia substancji psychoaktywnej bądź wykonania czynności uznanej za nagradzającą.

Wraz z rozwojem choroby człowiek zaczyna potrzebować ich, aby funkcjonować na normalnym poziomie, zaś abstynencja powoduje znaczne cierpienie.

Najbardziej powszechnym uzależnieniem jest uzależnienie od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezspornie jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia dla wielu osób i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia.

Światowa Organizacja Zdrowia – WHO opracowała *Globalną Strategię Redukującą Szkodliwe Spożywanie Alkoholu* w 2010. Strategia została przyjęta jednogłośnie przez wszystkie państwa – w tym przez Polskę.

Wytyczne zawarte w w/w Strategii dotyczą działań w obszarach, które są spójne z polską polityką alkoholową:

- działania profilaktyczne i leczenie podejmowane przez system ochrony zdrowia,

- polityka kontroli wobec dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu, ze szczególnym uwzględnieniem interwencji dotyczących polityki cenowej, reklamy i marketingu, ograniczenia liczby punktów i godzin sprzedaży,
- zaangażowanie społeczności lokalnych,
- ograniczenie szkód spowodowanych piciem, w tym nielegalnie produkowanego alkoholu oraz rzecznictwo w zakresie redukcji szkód powodowanych piciem.

12.1. Alkoholizm

Alkoholizm jest zjawiskiem, który dotyka ludzi w różnym wieku, bez względu na płeć, wykształcenie, status materialny, miejsce zamieszkania. Alkohol jest substancją niezwykle popularną w kraju, pomimo udowodnionego szkodliwego działania.

Alkoholizm stanowi istotny wpływ na występowanie zaburzeń w funkcjonowaniu rodzin, jest przyczyną powstawania problemów zdrowotnych, materialnych, wychowawczych.

Powoduje poważną dezorganizację i demoralizację życia rodzinnego, zaburza relacje między członkami rodziny, często bywa przyczyną agresji, przemocy oraz stosowania niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci. Od lat obserwuje się tendencję obniżania się wieku inicjacji alkoholowej. Rozpowszechnienie picia wśród nastolatków jest zbliżone do wskaźników obserwowanych wśród dorosłych. Według ogólnopolskich badań przeprowadzonych w 2011 roku w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) wśród uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat), młodzież jest nadal silnie zagrożona przez legalne substancje psychoaktywne takie jak napoje alkoholowe, papierosy, leki i inne.

Wyniki badań wskazały, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 87,3% uczniów z młodszej grupy i 95,2% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 57,6% piętnasto szesnastolatków i 80,4% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo i wódka a najmniej – wino.

Doświadczenia z paleniem papierosów ma większość badanych uczniów, a pali przynajmniej raz dziennie około 20% nastolatków. Zaznacza się tu na nowo tendencja wzrostowa. Chociaż raz w życiu paliło 57,2% gimnazjalistów i 70,9% uczniów ze starszej grupy. Zarówno palenie tytoniu jak picie napojów alkoholowych jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Jeszcze rzadziej zdarza się przyjmowanie leków uspokajających lub nasennych bez przepisu lekarza. Takie doświadczenia, chociaż raz w życiu, stały się udziałem 15,5% uczniów z młodszej grupy i 16,8% ze starszej. Sięganie po te leki jest bardziej rozpowszechnione wśród dziewcząt niż wśród chłopców.

Ponadto wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych. Chociaż raz w ciągu całego życia marihuany lub haszyszu używało 24,3% młodszych uczniów i 37,3% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia wśród substancji nielegalnych jest amfetamina - ok. 4,6% wśród uczniów gimnazjów i 8,3% wśród uczniów szkół wyższego poziomu. Okazjonalne używanie substancji nielegalnych (w czasie ostatnich 12 miesięcy) także stawia przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tego środka ponad 10,1% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 28,5%. Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Niemal wszyscy badani słyszeli o tzw. „dopalaczach”- zastępczych środkach odurzających, jednak tylko 15,3% uczniów klas trzecich gimnazjów i 21,6% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych było kiedykolwiek w sklepie z dopalaczami. Odsetek badanych, którzy kiedykolwiek używali dopalaczy są jeszcze niższe - 10,5% gimnazjalistów i 15,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Używanie dopalaczy jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Picie napojów alkoholowych często sprzyja powstawaniu różnych problemów, w tym przestępczości. Problemy te występować mogą także bez związku z używaniem substancji psychoaktywnych, jednak picie zwiększa prawdopodobieństwo ich pojawienia się. Wśród gimnazjalistów najbardziej rozpowszechnią konsekwencją picia alkoholu były problemy z rodzicami (13,8%), gorsze wyniki w nauce (12,4%), problemy z przyjaciółmi (11,7%), bójki (10,5%) oraz wypadki lub uszkodzenia ciała (9,8%). W grupie uczniów szkół

ponadgimnazjalnych najczęściej pojawiały się gorsze wyniki w nauce lub pracy (18,7%), problemy z rodzicami (15,9%), bójk (15,3%), problemy z przyjaciółmi (13,5%). Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych na drugiej pozycji problemów związanych z piciem alkoholu pojawiają się kłopoty z policją (64,2%).

Analiza danych na temat występowania przypadków wskazujących na uzależnienie od alkoholu młodzieży szkół gimnazjalnych i szkół średnich z terenu powiatu gryfińskiego wskazuje, że środowisko szkolne nie jest obszarem, gdzie ten problem jest wyraźnie dostrzegalny. Szkoły w ramach swojej działalności profilaktycznej realizowały w latach 2012-2014 szereg działań skierowanych do uczniów w formie pogadarek, zajęć warsztatowych, konkursów plastycznych i konkursów wiedzy związanych z problematyką uzależnień.

Pedagogizacją objęci byli również rodzice uczniów w ramach prelekcji, pogadarek o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom i odpowiedzialności karnej nieletnich, a także kadra pedagogiczna „zachowania wynikające z uzależnienia”. Wymienione działania prowadzone były między innymi z udziałem zaproszonych gości, specjalistów, przedstawicieli Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, Policji oraz prelegentów zatrudnianych przez PCPR w Gryfinie (warsztaty dla kadry pomocy społecznej i rodzin zastępczych)..

Podstawę prawną systemu leczenia odwykowego w Polsce stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 28 października 1982 roku oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, zasad funkcjonowania i rodzajów zakładów leczenia odwykowego oraz udziału innych zakładów opieki zdrowotnej w sprawowaniu opieki nad osobami uzależnionymi od alkoholu z dnia 31 grudnia 1999 roku. Na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień z dnia 30 sierpnia 2009 r. (Dz. U. Nr 140,poz. 1146) osobom uzależnionym przysługują świadczenia realizowane w warunkach stacjonarnych, dziennych i ambulatoryjnych.

Leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych dostępne jest w publicznych placówkach opieki zdrowotnej w ZOZ Gryfinie i jest dobrowolne oraz bezpłatne, również dla osób nieubezpieczonych. Zasadniczą metodą leczenia uzależnienia w zakładach leczenia odwykowego jest psychoterapia uzależnienia, natomiast postępowanie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i jest nakierowane głównie na leczenie alkoholowych

zespołów abstynencyjnych, farmakologiczne wsparcie psychoterapii, diagnostykę szkód wynikających z używania alkoholu i kierowanie osób wymagających leczenia somatycznego do leczenia specjalistycznego. Współuzależnienie nie jest chorobą - jest zespołem nieprawidłowego przystosowania się do sytuacji problemowej. U części osób współuzależnionych rozpoznaje się ostrą reakcję na stres, zaburzenia stresowe pourazowe lub zaburzenia adaptacyjne. Współuzależnienie diagnozuje się wyłącznie u osób dorosłych, które formalnie mogą wybrać inną drogę poradzenia sobie z problemem picia partnera. Dzieci nie mają żadnego wyboru. Są skazane na życie w takich warunkach, jakie stwarzają dla nich dorośli.

Poza profesjonalną terapią współuzależnienia pomocne dla osób mających pijących bliskich mogą być spotkania funkcjonującej od lat grup AA w wielu miejscowościach powiatu, której celem jest wspieranie się osób współuzależnionych w trudnościach wynikających z życia z osobą pijącą i w zmianie swojego funkcjonowania na bardziej satysfakcjonujące.

Leczenie uzależnienia jest dobrowolne, za wyjątkiem sytuacji sądowego zobowiązania do leczenia, które zostały określone w ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Celem instytucji sądowego zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do leczenia odwykowego jest motywowanie do podjęcia terapii uzależnienia. Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu prawnego. Przymus stosowany jest na etapie doprowadzania osoby uzależnionej od alkoholu na badanie przez biegłego, na rozprawę w sądzie i do zakładu leczniczego na podjęcie kuracji, jeśli odmawia ona współpracy. Nie ma jednak możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania pacjenta w zakładzie lecznictwa odwykowego wbrew jego woli. Do przyjęcia zgłoszenia i wszczęcia postępowania zobowiązana jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych właściwa dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy postępowanie. Na podstawie danych większości Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu powiatu gryfińskiego w latach 2012-2014 można zaobserwować wzrost łącznej liczby wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, jakie wpływały do tych instytucji. Stosunkowo mniej natomiast gminne komisje wydawały orzeczeń w tym przedmiocie, choć liczba tych orzeczeń corocznie wzrasta.

W przeciwdziałaniu uzależnieniom istotną rolę odgrywają systematycznie podejmowane akcje o charakterze profilaktycznym, obejmujące między innymi edukację i informację skierowaną na świadome wybieranie zdrowego stylu życia, unikanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

Poniżej tabele przedstawiające liczbę osób z problemem alkoholowym zgłoszonych do GKRPA w powiecie gryfińskim, liczbę osób z problemem alkoholowym, które podjęły leczenie odwykowe oraz liczbę osób, które ukończyły leczenie odwykowe.

Tabela 70. Liczba osób z problemem alkoholowym zgłoszonych do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w powiecie gryfińskim

	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2013	360	44	316
2014	337	52	285

Źródło: Dane z GKRPA w powiecie gryfińskim

Z w/w danych wynika, że z osób zgłoszonych z problemem alkoholowym do GKRPA w 2013r. 88% stanowią mężczyźni, 12% stanowią kobiety, natomiast w 2014r. kobiety stanowią 15,5% mężczyźni 84,5%.

Tabela 71. Liczba osób z problemem alkoholowym, które podjęły leczenie odwykowe

	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2013	204	26	178
2014	255	17	238

Źródło: Dane z GKRPA w powiecie gryfińskim

Tabela 72. Liczba osób z problemem alkoholowym które ukończyły leczenie odwykowe

	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2013	13	5	8
2014	16	4	12

Źródło: Dane z GKRPA w powiecie gryfińskim

Z w/w danych wynika, że w 2013r. leczenie odwykowe podjęły 204 osoby, natomiast ukończyło 13 osób. W 2014r. leczenie odwykowe podjęło 255 osób ukończyło 16 osób.

Celem nałożenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu GKRPA w Gryfinie skierowała do Sądu Rejonowego w Gryfinie 23 wnioski w 2013r, natomiast w roku 2014 - 22 wnioski.

Według informacji Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie w 2013r. 204 osoby nietrzeźwe kierowały pojazdami mechanicznymi, natomiast w 2014r. - 197 osób.

W 2013r. 5 osób nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi spowodowało wypadek, natomiast w 2014r. - 3 osoby.

11.2 Narkomania

Na podstawie zebranych informacji z GKRPA z powiatu gryfińskiego uzyskano informacje, iż w 2013r. dwie osoby uzależnione od narkotyków podjęły i ukończyły leczenie odwykowe z gminy Trzcińsko Zdrój i Banie, również w roku 2014 dwie osoby uzależnione od narkotyków podjęły i ukończyły leczenie odwykowe z w/w gmin. Jedna osoba uzależniona od dopalaczy z gminy Moryń w 2013r. zgłoszona na leczenia przez GKRPA ukończyła program odwykowy.

W Zachodniopomorskim Oddziale Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z ”U” w Szczecinie leczenie w kierunku uzależnienia od narkotyków podjęło i ukończyło w 2014 roku - 6 osób.

XII. Zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe

Zarówno klęska żywiołowa czy ekologiczna jak i sytuacja powodująca kryzys może być określona jako zdarzenie losowe.

„Klęska żywiołowa to katastrofa naturalna lub awaria techniczna, której skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem. Katastrofa naturalna to z kolei zdarzenie związane z działaniami sił natury, w szczególności wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, długotrwałe występowanie ekstremalnych temperatur, osuwiska ziemi, pożary, susze, powodzie, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, masowe

występowanie szkodników, chorób roślin lub zwierząt albo chorób zakaźnych ludzi, albo też działanie innego żywiołu.”¹⁵

„Sytuacja kryzysowa to nagła zmiana, która zagraża normalnemu funkcjonowaniu osób i rodzin, np. śmierć bliskiej osoby, wypadek, stanie się ofiarą przestępstwa.”¹⁶

Tabela 73. Zdarzenia losowe w powiecie gryfińskim

Zdarzenia losowe			
Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
2013	2014	2013	2014
8	12	21	32

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej z powiatu gryfińskiego

Tabela 74. Klęski żywiołowe i ekologiczne w powiecie gryfińskim

Klęski żywiołowe i ekologiczne	
Liczba osób	
2013	2014
-	-

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej z powiatu gryfińskiego

XIII. Analiza SWOT

Analizę SWOT dokonano na podstawie czynników mający wpływ na rozwój sfery społecznej w Powiecie Gryfińskim. Analiza ta, stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę planowanego działania, za pomocą czynników zewnętrznych i wewnętrznych. Nazwa SWOT jest skrótem literowym angielskich słów:

STRENGTHS - Siły - wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć wpływ na rozwój obszaru polityki społecznej, wyróżniające obszar polityki społecznej Powiatu Gryfińskiego,

WEEKNESSES - Słabości - wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć negatywny wpływ na rozwój obszaru polityki społecznej, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń, braki w potencjałach, obniżające pozycję obszaru polityki społecznej zarówno w oczach mieszkańców jak i podmiotów zewnętrznych,

OPPORTUNITIES - Szanse - czynniki w otoczeniu sprzyjającej lub mogące sprzyjać

¹⁵ Ustawa o pomocy społecznej z komentarzem (w) „Praca socjalna” Nr 4 z 2004r., s.26

¹⁶ Tamże s.25

rozwojowi obszaru polityki społecznej umożliwiające eliminowanie słabości, wzmacnianie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju,

THREATS - Zagrożenia - czynniki w otoczeniu utrudniające lub mogące utrudnić rozwój obszaru polityki społecznej, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju obszaru polityki społecznej dziedzinach.

W poniższej Strategii określono mocne i słabe strony, oraz szanse i zagrożenia wynikające z uwarunkowań środowiskowych. Analiza SWOT odwołuje się do czynników wewnętrznych danej instytucji, mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń płynących z otoczenia. Analiza ta, pozwoli na dokładne przeprowadzenie bilansu, tego co trzeba poprawić lub usprawnić oraz tego czego nam potrzeba.

Powiat gryfiński dysponuje wewnętrznym potencjałem rozwojowym stanowiącym jego atuty sprzyjające rozwiązaniu problemów społecznych, ale wśród tego potencjału współlistnieją czynniki mogące działać destabilizująco i hamująco na rozwój Powiatu. Silne i słabe strony Powiatu w zakresie problemów społecznych przedstawia poniższa tabela.

Analiza SWOT

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
Mocne strony	Słabe strony
• dobrze rozwinięta infrastruktura placówek pomocy społecznej tj.: PCPR, DPS-y, OIK, WTZ oraz OPS i GOPS, itp. • funkcjonowanie SOSW w Chojnie, Zespołu Szkół Specjalnych w Nowym Czarnowie oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, • wykwalifikowana kadra systemu pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej, • dobra współpraca instytucji pomocy społecznej z władzami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, służbami, itp., • wystarczająca liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, • funkcjonowanie mieszkań usamodzielnienia, chronionych czy socjalnych, • wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, • realizacja programów w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną,	• ograniczenia kadrowe w ośrodkach pomocy społecznej, • mała liczba asystentów rodzin w stosunku do potrzeb, • zwiększająca się liczba potencjalnych klientów pomocy społecznej w tym rodzin dysfunkcyjnych, • wzrost skali zjawiska uzależnień i niska świadomość mieszkańców powiatu na temat skutków uzależnień, • zbyt mały dostęp do specjalistycznej pomocy i terapii w terenach wiejskich i małomiasteczkowych, • zbyt mała ilość kandydatów na rodziców zastępczych • niska dostępność rodzin wielodzietnych i osób niepełnosprawnych do bazy sportowo-kulturalnej. • słaba baza obiektów służących kulturze, • brak jednostek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,

• duża liczba rodzin zastępczych różnych typów, • tworzenie rodzin zastępczych zawodowych, • promowanie rodzinnej pieczy zastępczej, • wspieranie przez organizatora pieczy zastępczej rodzin zastępczych, • kwalifikowanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, • wystarczające środki na wsparcie rodzin zastępczych, • funkcjonowanie Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Chojnie z punktem wyjazdowym w Mieszkowicach, • programy na rzecz osób niepełnosprawnych, • zwiększenie integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym, • stabilne funkcjonowanie Powiatowego Urzędu Pracy, • duża różnorodność form wsparcia rynku pracy i poszczególnych grup bezrobotnych, • doświadczenie w zakresie współpracy publicznych instytucji rynku pracy i instytucji wspomagających, • realizacja programów współfinansowanych ze środków unii europejskiej wspierających zatrudnienie i przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu w tym osób niepełnosprawnych. • dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych zdolnych do kształcenia kadr na potrzeby zmieniającego się rynku pracy, • funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej, • wpieranie rodzin będących w kryzysie oraz mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych • dobra koordynacja prowadzonych działań przez PCPR	• brak ofert spędzania czasu wolnego dla dzieci (bezpłatnych) • wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych, • niewystarczająca liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, • niewystarczające środki finansowe przeznaczone na rehabilitację społeczną i zawodową, • zbyt mała dostępność do placówek opieki zdrowotnej, szczególnie w zakresie leczenia uzależnień i ochrony zdrowia psychicznego, • wysoka stopa bezrobocia, w tym osób długotrwale pozostających bez pracy, • niedostosowanie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych do potrzeb i wymagań rynku pracy, • ograniczona dostępność do OIK ze względu na trudności komunikacyjne w powiecie.
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
Szanse	Zagrożenia
• wykorzystywanie istniejącej infrastruktury społecznej, • skuteczne pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych, • współpraca z instytucjami, organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodzinę, • programy na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną, • wspieranie rozwoju i promowanie rodzinnej pieczy zastępczej,	• ubożenie społeczeństwa wynikające ze wzrostu bezrobocia • ukrywanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej, • migracje osób młodych, • niedostosowanie rozwiązań prawnych i organizacyjnych do potrzeb trudnego rynku pracy, • recesja gospodarcza i stagnacja lokalnego rynku pracy,

• promocja i wsparcie wolontariatu, w zakresie integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, • działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych, • programy na rzecz osób niepełnosprawnych, • upowszechnianie informacji dotyczących praw i uprawnień osób niepełnosprawnych, • działania na rzecz aktywizacji osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, • duża liczba podmiotów gospodarczych potencjalnie zdolnych do zatrudnienia osób bezrobotnych w tym także niepełnosprawnych, • rozwój działalności instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości • realizacja programów mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, • inicjatywy w zakresie tworzenia miejsc pracy w ramach podmiotów ekonomii społecznej, • zwiększająca się świadomość osób na temat zjawiska przemocy w rodzinie i sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, • funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Ofiarom Przepływów, • dobrze funkcjonujące specjalistyczne poradnictwo (psycholog, prawnik, mediator),	• utrwalanie bierności zawodowej w rodzinach osób długotrwale bezrobotnych, • mała ilość działających podmiotów ekonomii społecznej, • niska świadomość społeczna na temat wiedzy o potrzebach i możliwościach osób niepełnosprawnych i starszych, • starzejące się społeczeństwo i związana z nim konieczność rozszerzenia infrastruktury o placówki pomocy stacjonarnej, usługi opiekuńcze i specjalistyczne, • słabo rozwinięty wolontariat, • ograniczanie wsparcia finansowego pomocy społecznej, • niestabilność prawa dotycząca polityki społecznej, • mała ilość organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej,
---	--

XIV. Misja, cele strategiczne i operacyjne strategii

Misja samorządu sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfińskiego na lata 2016-2022, jest następująca

**Powiat gryfiński miejscem zrównoważonego rozwoju społeczności dzięki
działaniom podejmowanym przez samorząd lokalny
we współpracy z partnerami społecznymi**

Wypełnianie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

14.1 Cele strategiczne i operacyjne strategii

Cel strategiczny:

1. Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

1.1. Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pozyskiwanie, kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do tworzenia i realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej.

1.2. Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób zainteresowanych tematyką rodzinnej pieczy zastępczej, w tym kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

1.3. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych, w tym rodzin zawodowych.

1.4. Zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

1.5. Zapewnienie dziecku opieki w pieczy zastępczej w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

1.6. Utworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych opuszczających pieczę zastępczą.

Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Gryfino	Ośrodki Pomocy Społecznej, sąd, środowisko lokalne	środki powiatu, dotacje celowe, środki budżetowe, środki gminy, inne źródła	2016-2022

2. Wspieranie rodzin i rozwój różnych form pieczy zastępczej.

2.2. Wspieranie rodzin w tym rodzin wielodzietnych i rodzin zastępczych.

2.3. Organizowanie szkoleń oraz grup wsparcia dla rodzin zastępczych mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

2.4. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

2.5. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych, w tym rodzin zawodowych.

2.6. Współpraca z instytucjami realizującymi zadania z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną.

2.7. Finansowanie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2.8. Tworzenie i realizacja programów na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

2.9. Podnoszenie kwalifikacji przez kadrę organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

2.10. Promowanie różnych form pieczy zastępczej.

2.11. Pozyskiwanie pomocy wolontariuszy do realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Gryfino	środowisko lokalne, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Adopcyjny, sąd	środki powiatu, środki budżetowe, inne źródła	2016-2022

3. Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia się wychowanków pieczy zastępczej.

3.1. Tworzenie i realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia.

3.2. Wspieranie usamodzielnianych wychowanków.

3.3. Podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych.

3.4. Finansowanie pomocy wychowankom w procesie usamodzielnienia.

3.5. Utworzenie mieszkań chronionych dla niepełnosprawnych wychowanków opuszczających pieczę.

Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia się wychowanków pieczy zastępczej

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Gryfino	środowisko lokalne, ośrodki pomocy społecznej, PUP	środki powiatu, środki gmin, środki unijne inne źródła	2016-2022

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych,
- liczba nowopowstałych rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- liczba przeszkolonych kandydatów,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodzin zastępczych,
- liczba powstałych rodzin pomocowych,
- liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa,
- liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach,
- liczba osób z zawartymi indywidualnymi programami usamodzielnienia i osób je realizujących,
- liczba usamodzielnianych wychowanków objętych wsparciem i korzystających z pomocy,
- liczba rodzinnych domów dziecka,
- liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- liczba mieszkań chronionych.

Cel strategiczny

2. Rozwój systemu wspierania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych.

Cele operacyjne:

1. Sprawny system pomocy instytucjonalnej

1.1. Zapewnienie instytucjonalnej opieki osobom w podeszłym wieku i długotrwale lub ciężko chorym, gwarantującej seniorom i osobom chorym należyte miejsce w społeczeństwie oraz stworzenie wraz z ubytkiem sił warunków do godnego życia.

1.2. Rozbudowa i modernizacja istniejącej bazy lokalowej służącej osobom starszym i chorym na terenie powiatu np. Domy Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, placówki wsparcia dziennego itp.

1.3. Utrzymanie istniejącej infrastruktury pomocy społecznej.

1.4. Rozwój usług opiekuńczych.

1.5. Tworzenie klubów aktywności społecznej i mieszkań chronionych.

1.6. Pozyskiwanie środków z różnych źródeł na realizację zadań i tworzenie programów.

Sprawny system pomocy instytucjonalnej

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Gryfino ośrodki pomocy społecznej w Powiecie	ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowe	środki powiatu, środki budżetowe, środki unijne, wpłaty uczestników, środki organizacji pozarządowych inne źródła	2016-2022

2. Promowanie pozytywnych zachowań wobec osób starszych zwłaszcza wśród młodzieży

2.1. Wspieranie rozwoju integracji społecznej osób starszych – współpraca pokoleń, rozwój więzi międzypokoleniowej.

2.2. Wspieranie organizacji cyklicznych imprez integracyjnych dla lokalnych środowisk, ukazujących problemy osób starszych oraz upowszechnienie informacji na ten temat.

2.3. Pozyskiwanie wolontariuszy działających na rzecz osób starszych.

Promowanie pozytywnych zachowań wobec starości zwłaszcza wśród młodzieży

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Gryfino	ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowe placówki oświatowe	środki powiatu, środki budżetowe, środki unijne, inne źródła	2016-2022

Wskaźniki:

- liczba mieszkańców dps,
- ilość wydanych ulotek, broszur, itp.
- ilość prelekcji, pogadanek, itp.,
- ilość imprez integracyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji,
- liczba wolontariuszy,

- liczba mieszkań treningowych i chronionych.

Cel strategiczny:

3. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych

Cele operacyjne:

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

1.1. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

1.2. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, imprezach integracyjnych, itp.

1.3. Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

1.4. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do korzystania z opieki zdrowotnej i rehabilitacji.

1.5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

1.6. Rozwój Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego przy PCPR w Gryfinie.

1.7. Tworzenie warunków do pełnego uczestniczenia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin w życiu społecznym.

1.8. Rozwój bazy wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych. (WTZ, ŚDS, mieszkania chronione i inne).

1.9. Wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

1.10. Realizacja programów na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Gryfino organizacje pozarządowe, gminy,	Wydziały Starostwa Powiatowego, PUP, PFRON, jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe	środki własne, środki PFRON, środki gminne, środki unijne, środki organizacji pozarządowych, inne źródła	2016-2022

2. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

2.1 Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

2.2 Zwiększenie kwalifikacji zawodowych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez realizację projektów finansowanych z EFS, RPOWZP

2.3 Tworzenie warunków ograniczających zjawisko bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

2.4 Zapewnienie udziału osób niepełnosprawnych w programach wspierających ich zatrudnienie.

2.5 Podejmowanie działań z zakresie utworzenia zakładów aktywności zawodowej i spółdzielni socjalnych.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Gryfino PUP Gryfino	PFRON, jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe	środki PFRON, środki gminne, środki unijne, środki organizacji pozarządowych, inne źródła	2016-2022

3. Ochrona i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

3.1. Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania problemów osób niepełnosprawnych.

3.2. Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.

3.3. Zwalczanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Ochrona i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Gryfino	PFRON, jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, PUP	środki własne, środki gminne, środki unijne, środki organizacji pozarządowych, inne źródła	2016-2022

Źródło: Bank danych własnych

Wskaźniki:

- liczba udzielonych dofinansowań,
- liczba osób korzystających ze wsparcia,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowanie oraz kwoty dofinansowań,
- liczba zrealizowanych projektów aktywizujących osoby niepełnosprawne,
- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z doradztwa i poradnictwa,
- liczba ulotek, informatorów, plakatów,
- liczba warsztatów, spotkań, szkoleń,
- liczba wspólnych inicjatyw,
- liczba imprez integracyjnych,
- liczba osób korzystających z Wypożyczalni,
- liczba zakupionego sprzętu rehabilitacyjnego,
- liczba uczestników środowiskowego wsparcia,
- liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- liczba realizowanych programów wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny,
- liczba utworzonych zakładów aktywności zawodowej i spółdzielni socjalnych,
- liczba udzielonych porad przez Ośrodek Informacji,
- liczba mieszkań chronionych.

Cel strategiczny

4. Ograniczanie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy w powiecie gryfińskim

Cele operacyjne:

1. Skuteczna aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

1.1 Zminimalizowanie długotrwałego bezrobocia - aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem.

1.2 Stwarzanie warunków do zatrudnienia "grup szczególnej troski" w tym: osób z wyższym wykształceniem, osób przed 25 i po 50 roku życia.

Skuteczna aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PUP w Gryfinie	agencje zatrudnienia	środki Funduszu Pracy,	2016-2022

	działające na lokalnym rynku pracy, Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców w Gryfinie, CIS, KIS	środki unijne, środki PFRON, inne źródła	
--	--	--	--

2. Intensyfikacja działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy w powiecie

2.1 Wspieranie samo zatrudnienia.

2.2 Wsparcie podmiotów gospodarczych na lokalnym rynku pracy w tworzeniu nowych miejsc pracy.

Intensyfikacja działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy w powiecie

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PUP w Gryfinie	jednostki administracji samorządowej powiatu, instytucje pomocy społecznej, placówki oświatowe, związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe,	środki własne, środki unijne, środki powiatu, środki Funduszu Pracy, środki gminy, środki organizacji pozarządowych, inne źródła	2016-2022

3. Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich w kierunkach zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy

3.1. Współpraca z pracodawcami oraz jednostkami oświatowymi w zakresie profilowania szkolenia zawodowego młodzieży i osób dorosłych - dostosowanie oferty edukacyjnej w powiecie do potrzeb lokalnego rynku pracy.

3.2. Stworzenie w powiecie systemu kształcenia ustawicznego.

3.3. Wsparcie osób bezrobotnych w działaniach na rzecz zdobycia lub poszerzenia kwalifikacji zawodowych przydatnych na rynku pracy.

Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich w kierunkach zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PUP w Gryfinie	jednostki oświatowe pracodawcy	środki własne, środki jednostek oświatowych, środki unijne, środki Funduszu Pracy środki budżetowe inne źródła	2016-2022

4. Integracja społeczna i adaptacja zawodowa osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy

4.1. Stworzenie systemu wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

4.2. Stworzenie efektywnego systemu współpracy podmiotów samorządowych i jednostek pozarządowych na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych.

Integracja społeczna i adaptacja zawodowa osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PUP w Gryfinie	jednostki administracji samorządowej działające w obszarze pomocy społecznej, organizacje pozarządowe	środki własne, środki Funduszu Pracy, środki PFRON,	2016-2022

Wskaźniki:

- liczba osób bezrobotnych,
- liczba programów skierowanych dla osób bezrobotnych upowszechniających wiedzę o poruszaniu się na rynku pracy,
- liczba podejmowanych inicjatyw wraz z jednostkami pomocy społecznej w celu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem,
- liczba osób zatrudnionych z "grup szczególnej troski",

- liczba dotacji udzielonych na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- liczba osób podejmujących z powodzeniem działalność gospodarczą,
- ilość szkoleń zawodowych przeprowadzonych dla pracodawców,
- ilość nowych miejsc pracy utworzonych poprzez sfinansowanie wyposażenia lub doposażenia tworzonych stanowisk pracy,
- liczba staży zawodowych,
- liczba ofert pracy,
- liczba nowych podmiotów gospodarczych,
- liczba kierunków kształcenia dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla osób niepełnosprawnych,
- liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały zatrudnienie,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,

Cel strategiczny:

5. Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej oraz dotkniętych różnymi uzależnieniami

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie sprawnego systemu pomocy społecznej pomagającego osobom i rodzinom przezwyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie

1.1. Podejmowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych oraz nauce radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

1.2. Dostosowanie infrastruktury pomocy społecznej umożliwiającej dobry dostęp do świadczeń w zakresie interwencji kryzysowej i wsparcia.

1.3. Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze interwencji kryzysowej.

1.4. Rozwijanie systemu świadczenia interwencji kryzysowej i wsparcia.

1.5. Realizacja projektów z zakresu pomagania osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych.

Stworzenie sprawnego systemu pomocy społecznej pomagającego osobom i rodzinom przezwyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR w Gryfinie OiK	Ośrodki pomocy społecznej, GKRPA, Policja, ZOZ,	środki powiatu, dotacje celowe, środki unijne,	2016-2022

	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, inne,	inne źródła	
--	--	-------------	--

2. Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy

2.1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie.

2.2. Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla osób i rodzin, w których występuje problem przemocy.

2.3. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie – prowadzenie przyjaznego pokoju przesłuchań oraz podejmowanie innych działań.

2.4. Praca ze sprawcami przemocy w rodzinie poprzez oddziaływania korekcyjno – edukacyjne, oddziaływania terapeutyczne oraz inne.

2.5. Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.

2.6. Rozwijanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2.7. Realizacja projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy.

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR w Gryfinie OIK	ZI i grupy robocze, OPS, GKRPA, Policja, ZOZ, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, inne,	środki powiatu, dotacje celowe, środki unijne, inne źródła	2016-2022

3. Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem

3.1. Działalność profilaktyczna.

3.2. Realizacja programów z zakresu zapobiegania zjawiska różnego rodzaju uzależnień.

3.3. Tworzenie różnych grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

3.4. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.

Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
ZOZ-y w Powiecie Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna, PPP w Gryfinie, placówki oświatowe,	ZI i grupy robocze, OPS, GKRPA, Policja, organizacje pozarządowe, inne,	środki własne danej jednostki, środki powiatu, dotacje celowe, środki unijne, inne źródła,	2016-2022

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających z interwencji kryzysowej,
- liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego,
- liczba osób korzystających z tymczasowego schronienia,
- liczba osób objętych wsparciem ze względu na przemoc,
- liczba przesłuchań zrealizowanych w przyjaznym pokoju przesłuchań,
- liczba sprawców przemocy uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- liczba zrealizowanych programów i projektów oraz liczba beneficjentów,
- liczba zrealizowanych szkoleń w zakresie interwencji kryzysowej oraz liczba uczestników,
- liczba wydanych broszurek, ulotek, artykułów w prasie, itp.

Cel strategiczny

6. Udoskonalenie funkcjonowania instytucji pomocy społecznej powiatu oraz propagowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego

Cele operacyjne:

1. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, w celu zapewnienia jak najlepszego standardu świadczonych usług

1.1. Wzmocnienie roli pracownika socjalnego jako profesjonalnie działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej klientów pomocy społecznej poprzez doskonalenie i rozwój kadr socjalnych.

1.2. Wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług poprzez instytucje pomocy społecznej.

1.3. Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji i organizacji pomocy społecznej.

Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, w celu zapewnienia jak najlepszego standardu świadczonych usług

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR w Gryfinie	Instytucje pomocy społecznej, Instytucje oświatowe ROPS w Szczecinie	środki własne, środki powiatu, środki unijne, inne źródła	2016-2022

Źródło: Bank danych własnych

2. Pomoc w rozwoju i tworzeniu organizacji pozarządowych

2.1. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie wspólnych działań.

2.2. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej.

2.3. Wspieranie aktywności społecznej.

2.4. Intensyfikacja działań na rzecz rozwoju wolontariatu.

2.5. Realizacja projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego lub innych programów finansowanych ze źródeł pozabudżetowych.

Pomoc w rozwoju i tworzeniu organizacji pozarządowych

Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR w Gryfinie	Instytucje pomocy społecznej organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej,	środki własne, środki powiatu, środki unijne, inne źródła	2016-2022

Wskaźniki:

- liczba pracowników, którzy podnosili kwalifikacje zawodowe,
- liczba szkoleń w których brali udział pracownicy,
- liczba zorganizowanych szkoleń
- liczba porozumień zawartych z organizacjami pozarządowymi,
- liczba powstałych podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba wolontariuszy współpracujących z instytucjami pomocy społecznej,

- liczba realizowanych projektów, programów
- liczba wydanych broszur, ulotek, artykułów w prasie, itp.

XV. Projekty skierowane do instytucji publicznych w latach 2014-2020

1. Numer i nazwa osi priorytetowej:

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

2. Cel tematyczny:

Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej:

1) Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie,

2) Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej,

3) Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,

4) Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

4. Syntetyczny opis osi priorytetowej:

Celem osi priorytetowej jest wzrost szans na zatrudnienie dla osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe m.in. poprzez realizację komplementarnych programów na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym wykorzystujących instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej. Istotne w realizacji celu są również usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej.

W związku z tym możliwe będzie wsparcie podmiotów integracji społecznej, a także podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza (KIS, CIS, ZAZ, WTZ). Należy mieć na względzie, że brak lub ograniczenie dostępu do usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym powoduje trwałe, często nieodwracalne pogorszenie zdolności do uczestnictwa w życiu społecznym, w tym do podjęcia i utrzymania zatrudnienia, co bezpośrednio przyczynia się

do zwiększenia ryzyka wystąpienia ubóstwa. W związku z tym interwencja skupiona będzie również na działaniach zwiększających jakość oraz dostęp do usług publicznych m.in. takich jak pomoc społeczna, wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, usługi opiekuńcze i zdrowotne. Dodatkowo wsparcie ukierunkowane jest na deinstytucjonalizację usług i rozwój rodzinnych i środowiskowych form wsparcia dla rodzin i osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zwiększaniu szans na zatrudnienie grup defaworyzowanych służyć będzie wsparcie sektora ekonomii społecznej oraz zapewnienie jego skutecznego i efektywnego funkcjonowania. Podmioty ekonomii społecznej wymagają wsparcia zarówno w zakresie efektywności świadczonych usług, jak i profesjonalizacji i ekonomizacji działalności. Efektem realizowanych działań będzie stworzenie warunków dla funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, co wzmocni ich pozycję konkurencyjną. Efekty tych działań będą sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy, a tym samym ograniczy to ryzyko bezrobocia wśród osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

W ramach osi wsparcie kierowane będzie do osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym m.in. do osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, osób z zaburzeniami psychicznymi, osób żyjących w gospodarstwach domowych o niskiej intensywności pracy, rodzin mających pod opieką osoby zależne, żyjące w niekorzystnych warunkach materialnych i mieszkaniowych, społeczności wykluczone terytorialnie poprzez zamieszkiwanie na obszarach zdegradowanych, dzieci i młodzież, zwłaszcza ze środowisk zaniedbanych lub wychowujące się poza rodziną (w tym opuszczające różne formy pieczy zastępczej).

Wsparcie udzielane będzie zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

5. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej:

Słabiej rozwinięty

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR): Nazwa Funduszu – EFS Ogółem - 131 180 000

7. Instytucja zarządzająca: Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

**DZIAŁANIE 7.1 PROGRAMY NA RZECZ INTEGRACJI OSÓB I RODZIN
ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM I/LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM
UKIERUNKOWANE NA AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNO-ZAWODOWĄ
WYKORZYSTUJĄCĄ INSTRUMENTY AKTYWIZACJI EDUKACYJNEJ,
SPOŁECZNEJ, ZAWODOWEJ**

1. Nazwa i krótki opis działania:

7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej

Z uwagi na wielopłaszczyznowy charakter wykluczenia społecznego oraz na potrzebę wsparcia osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym należy prowadzić kompleksowe działania, których celem jest przywrócenie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. W ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego planowana interwencja ukierunkowana będzie przede wszystkim na aktywizację społeczno-zawodową z wykorzystaniem m.in. instrumentów aktywizacji: edukacyjnej, społecznej czy zawodowej. Działania aktywizacji zawodowej uwzględniać powinny m.in. wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym w ramach usług centrum integracji społecznej oraz klubu integracji społecznej. Ponadto celem komplementarności działań, istotnym będzie wsparcie działań z zakresu aktywizacji edukacyjnej. Skuteczność wsparcia uzależniona jest od włączenia obok aktywizacji zawodowej i edukacyjnej działań z zakresu aktywizacji społecznej uwzględniającej m.in. rozwój usług społecznych przewyżających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy.

Ponadto w ramach przedmiotowego działania realizowane będą działania dotyczące rewitalizacji. Zaplanowana rewitalizacja w ramach PI 9i będzie polegała na animacji lokalnych środowisk – skierowanie do wybranych gmin - animatora, którego zadaniem będzie pomoc w partycypacyjnym przygotowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR), a następnie wsparcie lokalnych społeczności przy wdrażaniu LPR-u. Działania te będą ściśle powiązane z działaniami w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9b.

2. Cel/e szczegółowy/e działania:

1) Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie.

3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego:

1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby],

2) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu [osoby],

3) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [osoby].

4. Lista wskaźników produktu:

1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby],

2) Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (CI) [osoby].

5. Typy projektów:

1) Kompleksowe programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym obejmujące następujące typy operacji:

a) Instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym w ramach usług Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej,

b) Instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin osób niepełnosprawnych w ramach usług Zakładu Aktywności Zawodowej oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej,

c) Kompleksowe programy, realizowane na podstawie indywidualnych planów działań, obejmujące co najmniej dwie formy wsparcia spośród następujących:

- Usługi wspierające aktywizację zawodową w tym m.in.: finansowanie trenera pracy, doradcy zawodowego,
- Poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej,
- Kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji, zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,
- Poradnictwo zawodowe,

- Pośrednictwo pracy,
- Zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy/asystenta zawodowego u pracodawcy,
- Staże i praktyki zawodowe;
- Subsydiowane zatrudnienie,
- Skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ,
- Usługi przewyższające indywidualne bariery w integracji społecznej i powrocie na rynek pracy, w tym usługi asystenta osobistego,
- Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia); specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby niepełnosprawnej,
- Jednorazowy dodatek relokacyjny.

2) Rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:

- a) społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
- b) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia
- c) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- d) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

3) Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych. Na etapie ogłaszania konkursów zostanie określona minimalna efektywność społeczno-zatrudnieniowa. Będą premiowane te projekty, w których poziom ten jest wyższy od minimalnego. Zasady mierzenia efektywności społeczno-zatrudnieniowej określają Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia

społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

6. Typ beneficjenta:

Typ projektu 1:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST,
- podmioty ekonomii społecznej zajmujące się aktywizacją społeczno-zawodową osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,
- podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza.

Typ projektu 2:

- ośrodki pomocy społecznej,
- powiatowe centra pomocy rodzinie.

Typ projektu 3:

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późn. zm.).

7. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia:

- osoby zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób - tzw. oddalonych od rynku pracy, otoczenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla udzielanego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym).

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020). Preferowane jest wsparcie

dla osób lub rodzin lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

8. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy): Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie
9. Alokacja: 82 180 000 EUR
10. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy):

Rewitalizacja:

Wsparcie dotyczące działań rewitalizacyjnych w RPOWZ 2014-2020 koncentruje się w głównej mierze na PI 9i (Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie) oraz PI 9b. Wsparciem objęte zostaną przede wszystkim problemowe miejscowości popegeerowskie, położone w na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia (SSW). Beneficjentem wsparcia będą gminy znajdujące się w SSW, o najgorszych parametrach rozwoju społeczno-gospodarczego i posiadające na swoim terytorium problemowe miejscowości popegeerowskie. Zakłada się, że działania inwestycyjne finansowane z EFRR podejmowane w ramach PI 9b (rewitalizacja) będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, prowadzonych w ramach PI 9i (aktywne włączenie). Działania w zakresie rewitalizacji będą realizowane w oparciu o krajowe ramy, przygotowane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa:

W celu poprawy skuteczności działań na rzecz walki z ubóstwem, IZ RPO WZ zapewni zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), w szczególności zapewni możliwość korzystania przez grupy docelowe PO PŻ z usług aktywnej integracji oraz innych usług społecznych (w zależności od indywidualnych potrzeb i potencjału poszczególnych osób), a także współpracę beneficjentów EFS, w tym ośrodków pomocy społecznej z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi i lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności. Beneficjent zobowiązany jest do poinformowania organizacji partnerskich, o których mowa w PO PŻ, o prowadzonej rekrutacji do projektu, a także - w sytuacji gdy dana osoba lub rodzina jest objęta wsparciem w ramach PO PŻ - do ustalenia z tą organizacją zakresu działań towarzyszących, które otrzymuje dana osoba lub rodzina w ramach PO PŻ (zakres wsparcia z EFS nie może powielać działań, które osoba lub rodzina otrzymała/otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ).

11. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

12. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów:

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Tryb pozakonkursowy

Jedynie w przypadku objęcia wszystkich jednostek pomocy społecznej danego typu będzie mógł być zastosowany tryb pozakonkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

13. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy):

W ramach RPO WZ nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków. Świadczenia te mogą być uznane za wkład własny do projektu.

14. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy):

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

15. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych: Nie więcej niż 10%

16. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy): Nie dotyczy.

17. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy):

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

18. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna:

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

19. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy): 85%

20. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy):

Typ projektu 1 i 3: 85% UE + 10% budżetu państwa.

Typ projektu 2: 85%

21. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

Typ projektu 1 i 3: 5%

Typ projektu 2: 15%

22. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

23. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.2 WSPARCIE DLA TWORZENIA PODMIOTÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ORAZ PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ

1. Nazwa i krótki opis działania:

7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej

Ważnym aspektem w celu zmniejszenia lub wyeliminowania ryzyka wykluczenia społecznego jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Tego typu wsparcie oferują podmioty integracji społecznej oraz podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej. W związku z czym w ramach danego priorytetu inwestycyjnego przewidziane jest wsparcie dla tworzenia ww. podmiotów integracji społecznej, a także podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza.

2. Cel/e szczegółowy/e działania:

1) Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie.

3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego:

1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby],

2) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu [osoby],

3) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [osoby].

4. Lista wskaźników produktu:

1) Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (CI) [osoby],

2) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby].

5. Typy projektów:

1) Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej, tj. Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Zakładów Aktywności Zawodowej

Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza)

6. Typ beneficjenta:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST,
- podmioty Ekonomii Społecznej zajmujące się aktywizacją społeczno-zawodową osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,
- podmioty integracji społecznej (w tym: centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej),
- podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza.

7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia:

- osoby zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób - tzw. oddalonych od rynku pracy,
- otoczenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla udzielanego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym).

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach PO WER).

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć

w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

8. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy): Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

9. Alokacja: 10 000 000 EUR

10. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy):

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa:

W celu poprawy skuteczności działań na rzecz walki z ubóstwem, IZ RPO WZ zapewni zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), w szczególności zapewni możliwość korzystania przez grupy docelowe PO PŻ z usług aktywnej integracji oraz innych usług społecznych (w zależności od indywidualnych potrzeb i potencjału poszczególnych osób), a także współpracę beneficjentów EFS, w tym ośrodków pomocy społecznej z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi i lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności. Beneficjent zobowiązany jest do poinformowania organizacji partnerskich, o których mowa w PO PŻ, o prowadzonej rekrutacji do projektu, a także - w sytuacji gdy dana osoba lub rodzina jest objęta wsparciem w ramach PO PŻ - do ustalenia z tą organizacją zakresu działań towarzyszących, które otrzymuje dana osoba lub rodzina w ramach PO PŻ (zakres wsparcia z EFS nie może powielać działań, które osoba lub rodzina otrzymała/otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ).

11. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

12. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów:

Tryb konkursowy. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

13. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy):

Turnusy rehabilitacyjne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie są traktowane jako instrument aktywnej integracji. Kwota przeznaczona na turnus rehabilitacyjny aktywizowanej osoby z niepełnosprawnością może być uznana za wkład własny do projektu.

14. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy):

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

15. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych: Nie więcej niż 10%

16. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy): Nie dotyczy.

17. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy):

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

18. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna:

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

19. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy): 85%

20. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy): 85%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

21. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych: 15%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

22. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

23. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)
(jeśli dotyczy): Nie dotyczy

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.3 WSPARCIE DLA UTWORZENIA I/LUB FUNKCJONOWANIA (W TYM WZMOCNIENIA POTENCJAŁU) INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH EKONOMIĘ SPOŁECZNĄ ZGODNIE Z KRAJOWYM PROGRAMEM ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

1. Nazwa i krótki opis działania:

7.3 Wsparcie dla utworzenia i/lub funkcjonowania (w tym wzmocnienia potencjału) instytucji wspierających ekonomię społeczną zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej

Jedną z ważniejszych potrzeb rozwijającej się ekonomii społecznej w Polsce jest zbudowanie systemu wsparcia dla podmiotów tego sektora. Podmioty ekonomii społecznej wymagają wsparcia zarówno w zakresie efektywności świadczonych usług, jak i profesjonalizacji i ekonomizacji działalności. Rozwój ekonomii społecznej wymaga zatem bieżącego zapewnienia wsparcia doradczego, szkoleniowego, animacyjnego na różnych poziomach zależnych od potrzeb podmiotów ekonomii społecznej. W związku z powyższym, w ramach danego działania przewidziano możliwość finansowania usług wsparcia ekonomii społecznej, które powinny składać się m.in. z usług doradczych i szkoleniowych, usług prawnych, księgowych, marketingowych. Efektem realizowanych działań powinno być stworzenie warunków do funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, co wzmocni ich pozycję konkurencyjną. Ponadto efekty tych działań będą sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy, a tym samym ograniczy to ryzyko bezrobocia wśród osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

1. Cel/e szczegółowy/e działania:

1) Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

2. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego:

1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [osoby],

2) Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych [szt.].

3. Lista wskaźników produktu:

1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem

w programie [osoby],

2) Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem [szt.].

4. Typy projektów:

1) Komplementarne usługi wsparcia ekonomii społecznej składające się z następujących typów operacji:

a) Usługi animacji lokalnej w tym działania o charakterze animacyjnym edukacyjnym i integracyjnym, umożliwiające tworzenie podmiotów obywatelskich, wsparcie dla ich rozwoju, tworzenie partnerstw publiczno-społecznych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i partycypacji społecznej, tworzenie klastrów ekonomii społecznej. Podmioty te powinny również przygotowywać i wspierać lokalnych animatorów, którzy będą rozwijać ww. działania,

b) Usługi rozwoju ekonomii społecznej, w tym działania zmierzające do inicjowania tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym szkoleń, doradztwa indywidualnego i grupowego, prowadzenie działań edukacyjnych na temat możliwości tworzenia podmiotów ekonomii społecznej oraz przygotowywanie grup założycielskich,

c) Usługi wsparcia istniejących podmiotów ekonomii społecznej, w tym wsparcie na etapach tworzenia i działania podmiotu ekonomii społecznej, w formie doradztwa prawnego, wsparcie z zakresu podatków, biznesowe (budowanie szerokich powiązań kooperacyjnych w ramach partnerstw lokalnych, marketing, planowanie strategiczne) oraz wsparcie z zakresu zasobów ludzkich. W ramach usług możliwe jest przyznawanie dodatkowego wsparcia związanego z wdrażaniem innowacji lub planów rozwoju.

5. Typ beneficjenta:

Akredytowane podmioty świadczące usługi na rzecz podmiotów ekonomii społecznej. Do dofinansowania wybierane są OWES posiadające akredytację ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dla wszystkich typów usług wsparcia ekonomii społecznej w rozumieniu KPRES

6. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia:

- osoby fizyczne w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej,

- podmioty uprawnione do założenia spółdzielni socjalnej w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej, w tym w formie spółdzielni socjalnej,
- podmioty ekonomii społecznej.

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach PO WER).

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

7. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy): Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

8. Alokacja: 13 080 281 EUR

9. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy):

IZ RPO WZ zapewni zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ), w szczególności zapewni możliwość współpracy beneficjentów EFS z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi i lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności.

10. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

11. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów:

Tryb konkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

12. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

13. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy):

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

14. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych: Nie więcej niż 10%

15. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy): Nie dotyczy.

16. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy):

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm).

17. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna:

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

18. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy): 85%

19. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy):

85%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

20. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

15%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

21. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

22. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.4 TWORZENIE MIEJSC PRACY W SEKTORZE EKONOMII

SPOŁECZNEJ M.IN. POPRZECZ WSPARCIE NA TWORZENIE

PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH

(W SZCZEGÓLNOŚCI SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH)

1. Nazwa i krótki opis działania:

7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)

Aby móc zrealizować cel szczegółowy, jakim jest wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej, niezbędne jest tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju tego sektora w regionie. Cel ten ma być osiągnięty m.in. poprzez wsparcie dla zakładania przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych), obejmujące wsparcie szkoleniowo-doradcze, dotacyjne i pomostowe (w trakcie rozpoczynania prowadzenia działalności oraz w początkowym okresie rozwoju). Istotne będzie również wsparcie inicjatyw związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych (w szczególności spółdzielniach socjalnych).

2. Cel/e szczegółowy/e działania:

1) Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego:

1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)[osoby],

2) Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych [szt.].

4. Lista wskaźników produktu:

1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie[osoby],

2) Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem [szt.].

5. Typy projektów:

1) Szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne umożliwiające podnoszenie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub rozwijania spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego (w tym nabycie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym i/lub spółdzielni socjalnej, adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym),

2) Przyznanie środków finansowych dla spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego na stworzenie miejsca pracy – zgodnie Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020,

3) Wsparcie pomostowe – wsparcie pomostowe w formie finansowej jest świadczone przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż 12 miesięcy. Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest przyznawane w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego/spółdzielni socjalnej w początkowym okresie działania, jednak nie większej niż zwielokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy, kwota minimalnego wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Wsparcie pomostowe w formie zindywidualizowanych usług jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych.

Przyznanie dotacji jest powiązane z innymi usługami służącymi nabyciu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego.

6. Typ beneficjenta:

Wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27

lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późn. zm.).

7. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia:

- osoby fizyczne ukierunkowane na założenie przedsiębiorstwa społecznego (w tym uprawnione do założenia spółdzielni socjalnej),
- podmioty ukierunkowane na założenie przedsiębiorstwa społecznego (w tym uprawnione do założenia spółdzielni socjalnej),
- przedsiębiorstwa społeczne (w tym spółdzielnie socjalne).

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach PO WER).

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

W dostępie do wsparcia w zakresie tworzenia miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw społecznych preferowane są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z projektów w ramach PI 9i, a których ścieżka reintegracji wymaga dalszego wsparcia w ramach PI 9v.

8. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy): Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

9. Alokacja: 5 500 000 EUR

10. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy):

IZ RPO WZ zapewni zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ), w szczególności zapewni możliwość korzystania przez grupy docelowe PO PŻ z usług aktywnej integracji oraz innych usług społecznych, a także współpracę beneficjentów EFS, w tym ośrodków pomocy społecznej z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi i lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności.

11. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

12. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów:

Tryb konkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

13. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy):

Preferowane jest tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorstw społecznych w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu I.4 KPRES, tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa i w regionalnym planie działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

14. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy):

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

15. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych: Nie więcej niż 10%

16. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy): Nie dotyczy.

17. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy):

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach

określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm)..

18. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna:

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

19. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy): 85%

20. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy):

85%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

21. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

15%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

22. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

23. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.5 KOORDYNACJA ROZWOJU SEKTORA EKONOMII

SPOŁECZNEJ ORAZ WSPARCIE ROZWOJU SIECI KOOPERACJI

I PARTNERSTW EKONOMII SPOŁECZNEJ

W WOJEWÓDZTWIE

1. Nazwa i krótki opis działania:

7.5 Koordynacja rozwoju sektora ekonomii społecznej oraz wsparcie rozwoju sieci kooperacji i partnerstw ekonomii społecznej w województwie

Efektywna realizacja działań związanych z rozwojem potencjału ekonomii społecznej wymaga zapewnienia mechanizmów koordynacji i spójności podejmowanych działań. W związku z powyższym w ramach przedmiotowego typu projektu zaplanowano rozwój systemu koordynacji, w tym m.in. działania animacyjne w zakresie ekonomii społecznej, mające na celu deinstytucjonalizację usług społecznych, sieciowanie PES, OWES, oraz działania edukacyjne. W ramach danego typu projektu przewiduje się wsparcie na tworzenie i wspieranie regionalnych i lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

2. Cel/e szczegółowy/e działania:

1) Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

3. Lista wskaźników produktu:

1) regionalne spotkania sieciujące dla OWES, umożliwiające m.in. wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy;

2) regionalne sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączenie podmiotów ekonomii społecznej do istniejących na poziomie regionalnym organizacji branżowych (sieci, klastry);

3) regionalne sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), mające umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiągnięciu standardów usług;

4) partnerstwa jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym, OWES, umożliwiające zwiększenie synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzące do wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej;

5) spotkania, warsztaty, doradztwo pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym w celu nawiązania stałej współpracy i w wyniku tego stworzenie klastra ekonomii społecznej – przedsiębiorczości - biznesu - naukowego;

6) lokalne plany rozwoju ekonomii społecznej utworzonych we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i podmiotami ekonomii społecznej, mające na celu zachęcenie JST do stosowania klauzul społecznych/społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecania zadań podmiotom ekonomii społecznej;

7) spotkania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w KPRES i organizowanie jego prac zgodnie z KPRES.

4. Typy projektów:

1) Koordynacja rozwoju sektora ekonomii społecznej oraz wsparcie rozwoju sieci kooperacji i partnerstw ekonomii społecznej w województwie możliwa jedynie poprzez realizację działań wymienionych poniżej:

a) tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności poprzez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy itp., a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspoźnianie i synchronizowanie tych działań w regionie,

b) tworzenie regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej do istniejących na poziomie regionalnym organizacji branżowych (sieci, klastry),

c) tworzenie regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiąganiu standardów usług,

d) inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzące do wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego, a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami takimi jak szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa m.in. w celu zwiększenia liczby staży i praktyk w podmiotach ekonomii społecznej czy też w przedsiębiorstwach

e) budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy,

- f) organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu rozpoznawalności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, sprzedaż produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej za pomocą jednego regionalnego portalu),
- g) współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności podmiotami ekonomii społecznej, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych lub społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecania zadań podmiotom ekonomii społecznej,
- h) wspieranie realizacji usług użyteczności publicznej przez podmioty ekonomii społecznej i współpraca z OWES w tym zakresie,
- i) zapewnienie funkcjonowania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w KPRES i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie,
- j) wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej,
- k) reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach, których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej.

5. Typ beneficjenta: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

6. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia:

- podmioty ekonomii społecznej,
- jednostki sektora finansów publicznych,
- partnerzy społeczni i gospodarczy,
- instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej w zakresie rozwoju ekonomii społecznej (zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa),

- jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw i mediów w zakresie rozwoju ekonomii społecznej (zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa).

7. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy): Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

8. Alokacja: 1 419 719 EUR

9. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

10. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

11. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów:

Tryb pozakonkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

W trybie pozakonkursowym zaplanowano, iż realizatorem projektu będzie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, wskazany prawnie podmiot publiczny odpowiedzialny za koordynację rozwoju sektora ekonomii społecznej.

12. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy):

Łączny budżet na działania koordynacyjne w obszarze ekonomii społecznej (wkład UE i wkład krajowy) nie może przekroczyć kwoty 5 040 000 zł w całym okresie realizacji RPO WZ, co oznacza, że średnio w całym okresie programowania roczna kwota na działania koordynacyjne wynosi nie więcej niż 720 000 zł.

13. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

14. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych: Nie więcej niż 10%

15. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy): Nie dotyczy.

16. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy):

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

17. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna): Nie dotyczy
18. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy): 85%
19. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy):
85%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.
20. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:
15%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.
21. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy
22. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.6 WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

1. Nazwa i krótki opis działania:

7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym

W ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego duży nacisk położony zostanie na indywidualizację wsparcia oraz dostosowanie go w jak największym stopniu do zdiagnozowanych potrzeb konkretnych osób lub grup. Oczekiwanym efektem planowanych interwencji będzie ograniczenie istniejących nierówności w zakresie dostępu do usług społecznych w tym usług opiekuńczych, środowiskowych, usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, jak również podwyższenie standardu świadczonych usług. Dla zwiększenia efektywności i kompleksowości oferowanego wsparcia istotna będzie realizacja przedsięwzięć integrujących usługi różnych służb publicznych, a także innych podmiotów działających na rzecz włączenia społecznego i walki z ubóstwem. Działania w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego będą ukierunkowane na rozwój usług wspierających funkcjonowanie rodziny zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem

społecznym (m.in. pomoc rodzinom dotkniętym problemem przemocy, rodzinom przeżywającym kryzys). Wśród interwencji skierowanej do rodzin z dziećmi planowane jest wsparcie rodzin w rozwoju i samodzielny wypełnianiu funkcji społecznych oraz wsparcie rozwoju pieczy zastępczej (jako element procesu deinstytucjonalizacji usług lub element kompleksowego procesu aktywnej integracji rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym). W celu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej udzielane będzie wsparcie dla rodzin, które ma na celu uniknięcie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwienie powrotu dziecka do rodziny. Jednocześnie w odniesieniu do wsparcia w formie dziennej opieki środowiskowej preferowane będzie łączenie tej pomocy z aktywizacją społeczno-zawodową rodziców. Prowadzone będą również działania zmierzające do wsparcia rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej oraz kształcenie i doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka wraz z działaniami mającymi na celu profilaktykę oraz przeciwdziałanie niepożądanym zjawiskom społeczno-wychowawczym wśród młodzieży. Ponadto, działania w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego powinny skoncentrować się na rozwoju usług asystenckich (skierowanych do osób z niepełnosprawnościami i opiekuńczych (skierowanych do osób niesamodzielnych). Wsparcie opieki nad osobami niesamodzielnymi będzie połączone z działaniami aktywizującymi ich opiekunów w celu promowania ich zatrudnienia); usług w mieszkaniach wspomaganych; usług poradnictwa prawnego i obywatelskiego, specjalistycznego poradnictwa rodzinnego oraz usług interwencji kryzysowej (świadczone jako jeden z elementów szerszego, kompleksowego wsparcia zdefiniowanego na podstawie indywidualnej diagnozy uczestników projektów w ramach aktywnej integracji). Działania na rzecz usług mieszkalnictwa wspomagane odbywały się będą zgodnie z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz zgodnie z horyzontalnymi, krajowymi wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju.

2. Cel/e szczegółowy/e działania:

1) Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego:

1) Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.].

1. Lista wskaźników produktu:

1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [osoby].

2. Typy projektów:

Świadczenie usług społecznych (m.in. pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych) w celu zwiększenia ich dostępności w tym:

1) Rozwój usług asystenckich (skierowanych do osób z niepełnosprawnościami) i opiekuńczych (skierowanych do osób niesamodzielnych) w tym:

a) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

b) wykorzystanie dziennych opiekunów, asystentów osób niesamodzielnych, wolontariatu opiekuńczego, pomocy sąsiedzkiej i innych form samopomocowych,

c) inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, dowożenie posiłków),

d) wykorzystanie nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieki, systemów przywoławczych i innych form niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) metod samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii oraz bezpośredniej pomocy (m.in. lekarzy, pielęgniarek i opiekunów medycznych) na wezwanie w szczególnej sytuacji,

e) tworzenie miejsc opieki w zastępstwie za opiekunów faktycznych (wyłącznie w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności) albo sfinansowanie usługi opiekuńczej,

f) przygotowanie i tworzenie wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagającego połączone z doradztwem w doborze sprzętu, treningami samoobsługi z użyciem wypożyczonego sprzętu oraz przygotowaniu warunków do opieki domowej,

g) poradnictwo, w tym psychologiczne oraz umożliwienie edukacji, w tym szkoleń, praktyk i wymiany doświadczeń dla opiekunów faktycznych (w tym

pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych).

Wsparcie w ramach projektu nie spowoduje:

- a) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub opiekuńczych przez beneficjenta oraz
- b) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania przez beneficjentów usług asystenckich lub opiekuńczych.

2) Rozwój usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej w tym:

- a) działania prewencyjne mające na celu ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej,
- b) działania prowadzące do odejścia od opieki instytucjonalnej, tj. od opieki świadczonej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 dzieci do usług świadczonych w lokalnej społeczności poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych poniżej 14 dzieci
- c) rozwój placówek wsparcia dziennego poprzez tworzenie nowych miejsc opieki i wychowania w ramach nowych placówek wsparcia dziennego, jak również w ramach istniejących placówek rozwój istniejących placówek wsparcia dziennego
- d) kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego poniżej 14 dzieci oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,
- e) wsparcie rodzin w zakresie pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych w celu zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz w celu umożliwienia dzieciom będących w pieczy zastępczej powrotu do rodzin biologicznych,
- f) rozwój poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego poradnictwa rodzinnego obejmującego:
 - poradnictwo pedagogiczne mające na celu wzmocnienie kompetencji rodzicielskich, poprawę relacji rodzic – dziecko, wspomaganie rozwoju dziecka,
 - poradnictwo prawne, w szczególności z obszaru prawa rodzinnego i opiekuńczego,

- działania, które zmierzają do zażegnania problemów, których źródło tkwi w sposobie funkcjonowania rodziny oraz rodzaju więzi rodzinnych.

3) Wsparcie dla świadczenia i rozwoju usług w mieszkaniach wspomaganych w tym tworzenie miejsc pobytu w nowo tworzonych lub istniejących w mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych możliwe jest tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu.

3. Typ beneficjenta:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (pomocy społecznej; wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej),
- organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność statutową lub gospodarczą w obszarze usług społecznych użyteczności publicznej,
- podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, statutowo świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

4. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia:

Osoby zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, w tym:

- rodziny w zakresie systemu wspierania rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci na rodziny wspierające, zastępcze,
- osoby zależne i ich opiekunowie w zakresie usług opiekuńczych,
- podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej i społeczne wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców.

Decyzja o przyznaniu osobie niesamodzielnej lub jej opiekunom usług asystenckich lub opiekuńczych jest poprzedzona każdorazowo indywidualną oceną sytuacji materialnej i życiowej (rodzinnej i zawodowej) danej osoby niesamodzielnej oraz opiekunów faktycznych tej osoby.

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach PO WER).

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją

obszarów zdegradowanych, o której mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

5. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy): Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

6. Alokacja: 11 400 000 EUR

7. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy):

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa:

IZ RPO WZ zapewni zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ), w szczególności zapewni możliwość współpracy beneficjentów EFS z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi i lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności.

8. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

9. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów:

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

10. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy):

Usługi świadczone w lokalnej społeczności będą realizowane zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 (limity

i ograniczenia określono w definicji usług świadczonych w lokalnej społeczności - Rozdział 3 Słownik pojęć, pkt. 25).

11. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy):

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

12. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych: Nie więcej niż 10%

13. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy): Nie dotyczy.

14. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy): System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

15. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna:

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

16. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy): 85%

17. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy):

85%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

18. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

19. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

20. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.7 WDROŻENIE PROGRAMÓW WCZESNEGO WYKRYWANIA WAD ROZWOJOWYCH I REHABILITACJI DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI ORAZ ZAGROŻONYCH NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

1. Nazwa i krótki opis działania:

7.7 Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością

Problem niepełnosprawności nie dotyczy wyłącznie osób starszych. Może on wystąpić także wśród niemowląt i dzieci wskutek wad rozwojowych, które są obecnie uważane za najczęstszą przyczynę niepełnosprawności u dzieci. Późne wykrycie wad rozwojowych u dzieci wiąże się z zagrożeniem wystąpienia niepełnosprawności lub niepełnosprawnością. Jednocześnie niepełnosprawność u dziecka jest poważną barierą opiekunów w dostępie do rynku pracy. Obawa o stan zdrowia jest najczęstszą przyczyną oporu opiekunów przed podjęciem pracy. Istotne jest zatem podjęcie działań mających na celu wczesne wykrywanie wad rozwojowych wśród dzieci i niemowląt oraz wdrożenie programów rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami lub zagrożonych niepełnosprawnością. Programy powinny być ukierunkowane na te obszary, które mogą prowadzić do niepełnosprawności u dzieci (np. wykrywanie zaburzeń: psychicznych, układu ruchu, komunikowania się). Interwencja będzie poprzedzona właściwą diagnozą i analizą istniejących potencjałów i poziomu ich wykorzystania oraz efektywności i skuteczności organizacyjno-finansowej w regionie.

2. Cel/e szczegółowy/e działania:

1) Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego:

1) Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.].

4. Lista wskaźników produktu:

1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie [osoby].

5. Typy projektów:

W ramach przedmiotowego działania możliwe do wsparcia będą następujące typy projektów:

1) Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością, w tym dotyczące:

a) zaburzeń komunikowania się tj.:

- wdrożenie systemu badań przesiewowych słuchu, wzroku i mowy wykonywanych w pierwszej klasie szkoły podstawowej (system zarządzania
- programem, koordynacja działań podmiotów zaangażowanych, podział zadań i kompetencji),
- wdrożenie systemu szkoleń pielęgniarek lub higienistek szkolnych w środowisku nauczania i wychowania oraz lekarzy POZ,
- zaangażowanie podmiotów POZ w opiekę nad dziećmi ze stwierdzonymi wadami lub zagrożonych ich wystąpieniem,
- tworzenie i prowadzenie bazy danych wyników badań przesiewowych słuchu, wzroku i mowy, która posłuży m.in. do monitorowania rzeczywistej skali problemu zaburzeń słuchu, wzroku i mowy u dzieci oraz do prowadzenia analiz i przygotowywania wytycznych mających na celu podnoszenie jakości i efektywności ekonomicznej proponowanych świadczeń,
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie wiedzy na temat zaburzeń słuchu, wzroku i mowy u dzieci, następstw niezdiagnozowanych i nieleczonych dysfunkcji, możliwości terapii oraz kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych w tym obszarze,

b) zaburzeń psychicznych:

- zwiększenie dostępności do wczesnej diagnozy umożliwiającej wdrożenie terapii i rehabilitacji oraz zapewnienie odpowiedniej terapii aż do dorosłości,
- zwiększona liczba bezpłatnych godzin wysokospecjalistycznej terapii dla dzieci,
- rozszerzenie oferty terapeutycznej dla dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwoju,
- szkolenia dla lekarzy POZ w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych dzieci,
- zaangażowanie podmiotów POZ w opiekę nad dziećmi ze stwierdzonymi wadami lub zagrożonych ich wystąpieniem,

- zapewnienie rodzicom edukacji i praktycznych umiejętności potrzebnych w postępowaniu z dziećmi dotkniętymi zaburzeniami psychicznymi.

c) wdrożenie programów rehabilitacji leczniczej dla dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych, a także programów przyczyniających się do wczesnego wykrywania i leczenia wad rozwojowych innych, niż wymienione powyżej, w szczególności dotyczących układu krążenia u noworodków, niemowląt i małych dzieci.

6. Typ beneficjenta:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność statutową lub gospodarczą w obszarze usług użyteczności publicznej,
- podmioty lecznicze wymienione w ustawie o działalności leczniczej,
- podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, statutowo świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

7. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia:

Osoby zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, w tym:

- osoby zależne i ich opiekunowie,
- kobiety w ciąży, dzieci oraz młodzież w zakresie ochrony zdrowia, w tym diagnostyki i programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych w zakresie chorób rozwojowych i cywilizacyjnych,
- podmioty realizujące usługi zdrowotne, wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców.

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach PO WER).

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem

lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

8. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy): Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

9. Alokacja: 7 600 000 EUR

10. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy):

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa:

IZ RPO WZ zapewni zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ), w szczególności zapewni możliwość współpracy beneficjentów EFS z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi i lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności.

11. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

12. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów:

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

13. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy):

Opracowanie programów z zakresu wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych jest wydatkiem niekwalifikowalnym.

14. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy):
Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

15. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych: Nie więcej niż 10%

16. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy): Nie dotyczy.
17. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy): System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
18. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna
Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).
19. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy): 85%
20. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy):
85%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.
21. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
15%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.
22. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy
23. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy):
Nie dotyczy

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej:

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

2. Cel tematyczny:

- 1) Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
- 2) Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie

2. Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej:

1) Zwiększona dostępność do wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej,

2) Zwiększona dostępność usług społecznych,

3) Zmniejszone zagrożenie wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne,

4) Lepsze kwalifikacje i umiejętności uczniów,

5) Lepsze warunki kształcenia zawodowego,

6) Zwiększona dostępność do e-usług publicznych.

4. Syntetyczny opis osi priorytetowej:

OP Infrastruktura publiczna realizowana będzie w oparciu o realizację CT 2, 9 i 10. Połączenie trzech CT w ramach jednej Osi priorytetowej jest uzasadnione z uwagi na komplementarność zaplanowanych do realizacji typów projektów oraz proponowany zakres interwencji. OP Infrastruktura publiczna będzie ukierunkowana na interwencję zmierzającą do poprawy dostępności do wysokiej jakości infrastruktury publicznej, w tym dzięki zastosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Działania te będą komplementarne w stosunku do interwencji z Europejskiego Funduszu Społecznego, co w konsekwencji wpłynie na podniesienie poziomu usług społecznych oraz publicznych. Kreowanie korzystnych warunków dla zrównoważonego rozwoju oraz równego dostępu do usług jest jednym z priorytetów w politykach Unii Europejskiej. W perspektywie finansowej 2014-2020 planuje się kompleksowe wsparcie obszarów zagrożonych wyłączeniem wspierając nie tylko usługi społeczne z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej, ale również wzmacniając działania polegające na wsparciu infrastruktury edukacyjnej oraz działania na rzecz poszerzenia zastosowań technologii informacyjno-komunikacyjnych w podmiotach publicznych. Uwzględniając szczególnie niekorzystną pod względem społecznym i ekonomicznym sytuację części województwa zachodniopomorskiego, dostrzega się potrzebę podejmowania równoległych i komplementarnych względem siebie działań na rzecz włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez pobudzanie i kreowanie rynku pracy oraz wzmacnianie potencjału edukacyjnego. Ponadto dostrzega się potrzebę podjęcia równoległych działań ukierunkowanych na poszerzenie i ułatwienie dostępu obywateli do administracji z wykorzystaniem technologii komunikacyjno-informacyjnych. Niezbędne jest podjęcie komplementarnych działań polegających

na jednoczesnej rozbudowie określonych elementów infrastruktury publicznej (w tym edukacyjnej) wraz z poszerzaniem zastosowań technologii cyfrowych przy kontaktach podmiotów publicznych z odbiorcą zewnętrznym. Z tego względu zasadne jest połączenie w ramach jednej osi priorytetowej interwencji EFRR ukierunkowanej na infrastrukturę publiczną, przyczyniającą się do likwidowania nierówności w dostępie do usług społecznych oraz wspierającą rewitalizację ubogich społeczności, jak też uwzględniającą działania na rzecz rozwoju infrastruktury edukacyjnej, a także wspierającą działania na rzecz poszerzenia dostępu do podmiotów publicznych z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Finansowanie będzie możliwe tylko w przypadku podmiotów (publicznych lub prywatnych), funkcjonujących w publicznym systemie opieki zdrowotnej oraz w oparciu o kontrakt z NFZ. Podmioty będą musiały przedstawić stosowne dokumenty potwierdzające, że mają umowę na usługi podobne do celów planowanych inwestycji lub zobowiązać się do przedstawienia umowy z NFZ w okresie następującym po okresie w którym projekt został zrealizowany.

5. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej
Słabiej rozwinięty

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu - EFRR

Ogółem - 145 000 000

7. Instytucja zarządzająca:

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca: Nie dotyczy

9.2 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

1. Nazwa i krótki opis działania/ poddziałania:

9.2 Infrastruktura społeczna

Działanie nakierowane jest na zniwelowanie zjawisk związanych z problemami społecznymi, służą one wspieraniu włączenia społecznego grup marginalizowanych i zagrożonych marginalizacją. Następstwem działań jest ekonomiczne i społeczne usamodzielnienie się osób objętych komplementarnym wsparciem z EFS. Działanie wspiera procesy usamodzielniania się osób niepełnosprawnych poprzez dostosowywanie infrastruktury społecznej do potrzeb

osób niepełnosprawnych oraz poprawę warunków usług publicznych świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych. Działanie wspiera w szczególności zakłady dające osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności możliwości zatrudnienia i rehabilitacji poprzez zapewnienie im rehabilitacji społecznej i terapeutycznej, leczenia i szkoleń zawodowych. Ma to służyć przygotowaniu osób niepełnosprawnych do podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy i prowadzenia niezależnego życia wśród ogółu społeczeństwa poza zakładem.

2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania:

1) Zwiększona dostępność usług społecznych.

3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego:

1) Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [szt.].

4. Lista wskaźników produktu:

1) Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt.],

2) Liczba wybudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt.],

3) Liczba przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt.].

5. Typy projektów:

1) Odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie mieszkań chronionych,

2) Odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie domów pomocy społecznej (DPS),

3) Budowa (w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie zakładów aktywności zawodowej (ZAZ), w tym:

- zakupu sprzętu i wyposażenia pomagającego osobie niepełnosprawnej w samodzielnym życiu poza zakładem i uczestnictwie w życiu społecznym w środowisku lokalnym,
- przystosowanie pomieszczeń produkcyjnych i pomieszczeń rehabilitacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych,

4) Budowa (w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów infrastruktury społecznej – nie dotyczy mieszkań chronionych, DPS-ów i ZAZ-ów.

6. Typ beneficjenta:

1) jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst,

2) organizacje pozarządowe,

3) spółdzielnie mieszkaniowe, TBS,

4) podmioty ekonomii społecznej.

7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia:

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

9. Alokacja: 10 000 000 EUR

10. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

11. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

12. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów:

Tryb konkursowy

Tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

13. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

14. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

15. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych: Nie dotyczy

16. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy):

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 ust. 3 lit. b) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. To jest z uwzględnieniem zdyskontowanego dochodu danego projektu z uwzględnieniem:

- okresu odniesienia odpowiedniego dla danego sektora lub podsektora właściwego dla danego projektu,

- zwykle oczekiwanej rentowności dla danej kategorii inwestycji,
- zastosowania zasady „zanieczyszczający płaci”.

Szczegółowy opis metodologii obliczania poziomu dofinansowania tych projektów, zawarty zostanie w wytycznych do przygotowania studiów wykonalności.

W przypadku projektów generujących dochód w trakcie ich realizacji, dochody te pomniejszają wydatki kwalifikowalne projektu.

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek.

17. System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

18. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna:

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

19. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy): 85%

20. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy): 85%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

21. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych: 15%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

22. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

23. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

DZIAŁANIE 9.3 WSPIERANIE REWITALIZACJI FIZYCZNEJ, GOSPODARCZEJ

I SPOŁECZNEJ UBOGICH SPOŁECZNOŚCI I OBSZARÓW MIEJSKICH

I WIEJSKICH

1. Nazwa i krótki opis działania:

9.3 Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

W ramach tego działania realizowane będą wyłącznie projekty wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji (LPR) lub dokumentów równoważnych (tak pod względem merytorycznym jak i metodologicznym, zgodnie z wytycznymi w zakresie opracowania LPR). Będą to przedsięwzięcia obejmujące zarówno rewitalizację fizyczną jak i gospodarczą wyznaczonego w ramach LPR obszaru. Ponadto, działania te będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, realizowanych w ramach wsparcia EFS w osiach priorytetowych VI, VII i VIII. Rozstrzygająca o wsparciu będzie tu komplementarność projektów składanych do realizacji w ramach działania 9.3 z projektami realizowanymi ze wsparcia EFS.

W ramach działania 9.3 preferowane do wsparcia są gminy położone w SSW. Ponadto, gminy SSW charakteryzujące się najgorszymi parametrami rozwoju społeczno-gospodarczego będą miały możliwość skorzystania ze wsparcia animacyjnego na rzecz przygotowania i wdrażania LPR (wsparcie EFS OP VII działanie 7.1). Przedsięwzięcia inwestycyjne będą się koncentrować na rewitalizacji wyznaczonych w LPR części bądź całych miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem problemowych miejscowości popegeerowskich. Ponadto, przedsięwzięcia będą mogły być realizowane na obszarach przemysłowych, powojkowych, a dopiero w dalszej kolejności na niedoinwestowanych i zaniedbanych obszarach miejskich. Rezultatem interwencji będzie włączenie społeczne marginalizowanych grup z obszarów zdegradowanych i peryferyjnych, jak również poprzez kompleksowe działania niwelowanie wszystkich zjawisk związanych z problemami społecznymi dotyczącymi danych obszarów.

2. Cel/e szczegółowy/e działania:

1) Zmniejszone zagrożenie wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne.

3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego:

1) Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.].

4. Lista wskaźników produktu:

1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją[ha],

2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.],

3) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.].

5. Typy projektów:

1) Kompleksowa realizacja działań na podstawie planów rewitalizacji obszarów zdegradowanych jako zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów rewitalizacji danego obszaru W ramach projektu wspierane będą m. in:

- przebudowa lub adaptacja zdegradowanych budynków i obiektów, zwłaszcza związanych z byłymi PGR-ami,
- zagospodarowanie lub zmiana zagospodarowania terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji: społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.

6. Typ beneficjenta:

1) jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst,

2) przedsiębiorcy

3) organizacje pozarządowe,

4) jednostki sektora finansów publicznych,

5) kościoły i związki wyznaniowe,

6) spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS

7) instytucje kultury,

8) osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych.

7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia: Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

9. Alokacja: 40 000 000 EUR

10. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy): Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, OP VI, VII i VIII

Projekty finansowane w ramach działania 9.3 muszą być komplementarne z projektami realizowanymi ze wsparcia EFS w ramach OP VI, VII i VIII. Wspierane będą wyłącznie projekty, które wynikają z zapisów LPR i wzajemnie się uzupełniają z projektami realizowanymi w ramach wsparcia EFS.

11. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

12. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów:

Tryb konkursowy

W ramach działania zastosowany zostanie konkursowy tryb wyboru projektów z jednoczesnym wykorzystaniem mechanizmu negocyjnego na etapie akceptacji przez IZ RPO dokumentów programowych, na podstawie których realizowane będą działania rewitalizacyjne – Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR).

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

13. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy):

Brak LPR zaakceptowanego przez IZ RPO WZ oznacza brak możliwości ubiegania się o wsparcie w ramach Działania 9.3.

Kryterium dostępu do wsparcia będzie umieszczenie projektu w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

W zakresie projektów dotyczących mieszkalnictwa, możliwa będzie realizacja jedynie działań związanych z częściami wspólnymi budynków.

W ramach priorytetu przewidziane jest finansowanie dróg lokalnych pod warunkami, że będą one stanowiły jedynie element projektu oraz wsparcie to będzie musiało być elementem kompleksowej rewitalizacji.

W przypadku realizacji projektów z zakresu mieszkalnictwa, w przypadku termomodernizacji będzie wymagany audyt energetyczny.

14. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy): Nie dotyczy

15. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych: Nie dotyczy

16. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy):

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 ust. 3 lit. b) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. To jest z uwzględnieniem zdyskontowanego dochodu danego projektu z uwzględnieniem:

- okresu odniesienia odpowiedniego dla danego sektora lub podsektora właściwego dla danego projektu,
- zwykle oczekiwanej rentowności dla danej kategorii inwestycji,

- zastosowania zasady „zanieczyszczający płaci”.

Szczegółowy opis metodologii obliczania poziomu dofinansowania tych projektów, zawarty zostanie w wytycznych do przygotowania studiów wykonalności.

W przypadku projektów generujących dochód w trakcie ich realizacji, dochody te pomniejszają wydatki kwalifikowalne projektu.

17. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek:

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

18. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna):

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

19. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy): 85%

20. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy):

85%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

21. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

15%, z zastrzeżeniem, że zapisy mogą ulec zmianie po zawarciu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

22. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy):

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

23. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy):

W przypadku realizacji projektów z zakresu kultury wartość pojedynczego projektu nie może być większa niż 2 mln euro wydatków kwalifikowanych.

XVI. Wdrażanie, monitorowanie, ewaluacja strategii

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zgodnie z art. 112 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2015r. Poz. 163 z póź. zm.) jest koordynatorem realizacji strategii.

Monitorowanie i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych celów. Dla każdego celu strategicznego określono odpowiednie wskaźniki.

Monitoring strategii będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych wskaźników, mającym na celu zapewnienie informacji na temat słuszności i skuteczności podejmowanych działań. W przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też znaczącą zmianę poszczególnych kwestii społecznych, będzie można zweryfikować zapisy strategiczne.

Ewaluacja strategii będzie przeprowadzana co dwa lata, rozpoczynając od 2016 roku. Ocena założeń w strategii będzie prowadzona na podstawie danych statystycznych, informacji własnych, materiałów sprawozdawczych i innych dostępnych źródeł przekazanych do koordynatora strategii od realizatorów merytorycznych poszczególnych celów, instytucji pomocy społecznych, organizacji pozarządowych i innych podmiotów. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie z zebranych danych będzie opracowywało sprawozdanie, które przedstawi ocenie Rady Powiatu.

Zakończenie

Spis tabel

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej w powiecie gryfińskim wg rejestru REGON, stan na grudzień 2012

Tabela 2. Struktura powiatu gryfińskiego

Tabela 3. Ludność w powiecie gryfińskim

Tabela 4. Migracje w województwie zachodniopomorskim i powiecie gryfińskim

Tabela 5. Najważniejsze miejsca użyteczności publicznej

Tabela 6. Obszar zabezpieczenia dla powiatu gryfińskiego

Tabela 7. Wykaz aptek na terenie powiatu gryfińskiego

Tabela 8. Drogi na terenie powiatu gryfińskiego

Tabela 9. Linie użyteczności publicznej- kursy w okresie szkolnym

Tabela 10. Wykaz placówek edukacyjnych w powiecie gryfińskim

Tabela 11. Stan organizacji szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2014/2015

Tabela 12. Stan organizacji szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2013/2014

Tabela 13. Liczba uczniów w szkołach specjalnych w roku szkolnym 2014/2015

Tabela 14. Liczba uczniów w szkołach specjalnych w roku szkolnym 2013/2014

Tabela 15. Liczba wydanych skierowań do szkół i ośrodków specjalnych na terenie innych powiatów

Tabela 16. Rodzaje szkół prowadzonych przez podmioty niepubliczne – stawki dotacji

Tabela 17. Liczba słuchaczy w szkołach niepublicznych w roku szkolnym 2014/2015

Tabela 18. Dotacje podmiotowe z budżetu dla szkół niepublicznych

Tabela 19. Dane statystyczne dotyczące Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej

Tabela 20. Przestępstwa popełnione w powiecie gryfińskim

Tabela 21. Przestępstwa popełnione przez nieletnich w powiecie gryfińskim

Tabela 22. Zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie gryfińskim

Tabela 23. Liczba rodzin dotkniętych problemami w podziale na gminy

Tabela 24. Dane dotyczące placówki ogólnie – wychowawczej

Tabela 25. Dane dot. dzieci które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze w 2014r.

Tabela 26. Kwoty dotacji przekazanych w roku 2014 poszczególnym gminom.

Tabela 27. Rodzaj świadczeń na usamodzielnienie

Tabela 28. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Tabela 29. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki

Tabela 30. Pomoc na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu.

Tabela 31. Turnusy rehabilitacyjne

Tabela 32. Dane dotyczące liczby osób korzystających z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego

Tabela 33. Usługi tłumacza

Tabela 34. Realizacja programu Aktywny Samorząd w powiecie gryfińskim

Tabela 35. Dane dotyczące realizacji zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych przez PUP w Gryfinie w latach 2013-2014

Tabela 36. Dane dotyczące realizacji zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych przez PUP w Gryfinie w latach 2013-2014 w ramach Programu JUNIOR

Tabela 37. Liczba bezrobotnych wg gmin miejsko – wiejskich na dzień 31.12.2013r.

Tabela 38. Liczba bezrobotnych wg gmin w roku 2014

Tabela 39. Bezrobotni według wieku. Stan na dzień 31.12.2013

Tabela 40. Bezrobotni według wieku. Stan na dzień 31.12.2014

Tabela 41. Bezrobotni według poziomu wykształcenia. Stan na dzień 31.12.2013

Tabela 42. Bezrobotni według poziomu wykształcenia. Stan na dzień 31.12.2014

Tabela 43. Bezrobotni ze względu na staż pracy. Stan na dzień 31.12.2013

Tabela 44. Bezrobotni ze względu na staż pracy. Stan na dzień 31.12.2014

Tabela 45. Bezrobotni wg obszaru zamieszkania. Stan na dzień 31.12.2013

Tabela 46. Bezrobotni wg obszaru zamieszkania. Stan na dzień 31.12.2014

Tabela 47. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę. Stan na dzień 31.12.2013

Tabela 48. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę. Stan na dzień 31.12.2014

Tabela 49. Bezrobotni niepełnosprawni. Stan na dzień 31.12.2013

Tabela 50. Bezrobotni niepełnosprawni. Stan na dzień 31.12.2014

Tabela 51. Organizacje pozarządowe w powiecie gryfińskim

Tabela 52. Dane dotyczące wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Tabela 53. Dane dotyczące celu złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności

Tabela 54. Dane dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności u osób przed 16 rokiem życia

Tabela 55. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne – liczba orzeczeń wydanych przez zespoły orzekające

Tabela 56. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne – liczba wydanych opinii

Tabela 57. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne – funkcjonowanie poradni

Tabela 58. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne - wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

Tabela 59. Zajęcia prowadzone dla uczniów w szkole

Tabela 60. Szkolenia/warsztaty/prelekcje dla rodziców

Tabela 61. Szkolenia/warsztaty/prelekcje dla nauczycieli

Tabela 62. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2013 r.

Tabela 63. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 K.k. w 2013r.

Tabela 64. Przemoc w powiecie gryfińskim w 2014 r.

Tabela 65. Liczba postanowień przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w której przeprowadzona została procedura Niebieskiej Karty z art. 207 K.k. w 2014r.

Tabela 66. Zestawienie przedstawiające liczbę osób na przestrzeni lat, tj. 2013 – 2014r. wobec których użyto przemocy

Tabela 67. Profesjonalna pomoc psychologa w OIK

Tabela 68. Profesjonalna pomoc prawnika w OIK

Tabela 69. „Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie” zrealizowany w latach 2013 do 2014r.

Tabela 70. Liczba osób z problemem alkoholowym zgłoszonych do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych w powiecie gryfińskim

Tabela 71. Liczba osób z problemem alkoholowym, które podjęły leczenie odwykowe

Tabela 72. Liczba osób z problemem alkoholowym które ukończyły leczenie odwykowe

Tabela 73. Zdarzenia losowe w powiecie gryfińskim

Tabela 74. Klęski żywiołowe i ekologiczne w powiecie gryfińskim

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu w poszczególnych gminach

Wykres 2. Struktura rodzajów szkół dla młodzieży w latach szkolnych 2008/2009 – 2014/2015

Wykres 3. Struktura zawodów robotniczych w roku szkolnym 2014/2015

Wykres 4. Struktura zawodów technikalnych w roku szkolnym 2014/2015

Wykres 5. Liczba uczniów w latach szkolnych 2008/2009 – 2015/2016

Wykres 6. Liczba skierowań uczniów do szkół i placówek specjalnych poza powiatem oraz MOS i MOW w latach szkolnych 2009/2010 – 2014/2015

Wykres 7. Stan bezrobocia na terenie powiatu gryfińskiego w 2013r.

Wykres 8. Stan bezrobocia na terenie powiatu gryfińskiego w 2014r.

Wykres 9. Stopa bezrobocia w 2013 r. w powiecie gryfińskim

- Wykres 10.** Stopa bezrobocia w 2014r. w powiecie gryfińskim
- Wykres 11.** Bezrobotni ze względu na wiek. Stan na dzień 31.12.2014
- Wykres 12.** Bezrobotni pod kątem wykształcenia. Stan na dzień 31.12.2014
- Wykres 13.** Bezrobotni do 25 roku życia ze wzg. na wykształcenie – 31.12.2014
- Wykres 14.** Bezrobotni ze względu na staż pracy – 31.12.2014
- Wykres 15.** Bezrobotni do 25 roku życia ze względu na staż pracy – 31.12.2014
- Wykres 16.** Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stan na 31.12.2014.
- Wykres 17.** Osoby długotrwale bezrobotne w poszczególnych miesiącach 2014r.
- Wykres 18.** Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego wg wieku – na 31.12.2014.
- Wykres 19.** Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych wg wieku – na 31.12.2014
- Wykres 20.** Wysokość bezrobocia w podziale na poszczególne kategorie osób
- Wykres 21.** Problemy, które były główną przyczyną ubiegania się o pomoc z ośrodków pomocy społecznej przez mieszkańców powiatu gryfińskiego w roku 2014r.

Spis rysunków

- Rys. 1.** Herb Gminy Banie
- Rys. 2.** Herb Gminy Cedynia
- Rys. 3.** Herb Gminy Chojna
- Rys. 4.** Herb Gminy Gryfino
- Rys. 5.** Herb Gminy Mieszkowice
- Rys. 6.** Herb Gminy Moryń
- Rys. 7.** Herb Gminy Stare Czarnowo
- Rys. 8.** Herb Gminy Trzcińsko Zdrój
- Rys. 9.** Herb Gminy Widuchowa
- Rys.10.** Mapa powiatu gryfińskiego
- Rys.11.** Mapa powiatu gryfińskiego
- Rys.12.** Mapa powiatu gryfińskiego z zaznaczeniem opieki całodobowej i pomocy doraźnej.

Literatura

1. Diagnoza dotycząca realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wykonywanych przez zespoły interdyscyplinarne/ grupy robocze, a także realizacji procedury „Niebieskie Karty” w oparciu o rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, Raport z badań zrealizowanych na zamówienie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przez Instytut Badawczy Millward Brown SMG/KRC, grudzień 2012.
2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Część I – raport z badań ogólnopolskich, Wyniki badań TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, listopad 2010 r.
3. Gizicka D., J. Gorbaniuk, M. Szyszka, Rodzina w sytuacji rozłąki migracyjnej, KUL, Lublin 2010 r.
4. Główny Urząd Statystyczny, „Pomoc Społeczna – infrastruktura, beneficjenci, świadczenia w 2011 r.”, Warszawa 2012.
5. Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, „Ubóstwo w Polsce w 2012 r. Warszawa 2012.
6. Hausner J. red., "Ekonomia społeczna rozwój"., Małopolska Szkoła Administracji Publicznej UE w Krakowie.
7. Kawczyńska – Butrym Z., "Migracje. Wybrane zagadnienia", UMCS Lublin 2009 r.
9. Lisiak T. „Wykluczenie społeczne oraz grupy objęte marginalizacją”, Fundacja Studiów Europejskich – Instytut Europejski, Łódź.
12. Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2012 roku, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Warszawa 2013.
14. Rocznik Demograficzny 2010, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010.
15. Rocznik demograficzny 2012.
16. Statystyczne Vademecum Samorządowca 2012 r.
17. Strategie działania w starzejącym się społeczeństwie. Tezy i rekomendacje. Biuletyn Rzecznika Praw Obywatelskich 2012, nr 9.
18. Susłowska M., "Psychologia starzenia się i starości", Warszawa 1989.
19. Tabaczkiewicz A. "Problemy starości i starzenia się w perspektywie poznawczej pedagogiki społecznej", Studia Edukacyjne 1995, nr 1.
20. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z dnia 1 maja 2004r.)